

ΤΟ ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΞ ΑΠΟΨΕΩΣ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗΣ

Εἰς τὰς δραματικὰς καὶ τρικυμιώδεις στιγμὰς τοῦ ἔθνικοῦ ἡμῶν βίου τὴν Ἐκκλησίαν ἀπασχόλουσιν πάντοτε καὶ ἐτάραττον ἐσωτερικὰ ζητήματα ἐγκυμονοῦντα θυέλλας καὶ βιαίας ἀνατροπὰς. Εἰς τὰς παραμονὰς τῆς ἀλώσεως, ὁπότε ἐκρίνοντο αἱ τύχαι τοῦ Ἔθνους καὶ ἡ αὐτοκρατορία διεσείετο ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον καὶ ἐν ὑπερτάτῃ ἀγωνίᾳ συνεκέντρον τὰς ἠθικὰς καὶ ὕλικὰς αὐτῆς δυνάμεις πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν πρὸ τῶν πυλῶν τῆς πρωτεύουσας ἐχθρῶν, ἡ Ἐκκλησία ἐσπαράσσετο ἐσωτερικῶς, διηρημένη εἰς δύο ἀντιπάλους μερίδας καὶ καταδαπανωμένη εἰς τὰ γνωστὰ τοῖς πᾶσιν ἐνωτικὰ καὶ ἀνθενωτικὰ ζητήματα, εἰς τὰ ὁποῖα παρεσύρθη καὶ ὁ λαός. Καὶ σήμερον εἰς τὴν σοβαρωτάτην καὶ μεγάλην καμπὴν τοῦ παγκοσμίου ἱστορικοῦ βίου, ὁπότε κρίνονται αἱ τύχαι τῶν λαῶν καὶ αἱ νεώτεραι ἀνατρεπτικαὶ τῶν πάντων ἰδέαι ἐπαπειλοῦσι κοινωνικὰς ἀναστατώσεις καὶ μεταμορφώσεις καὶ αὐτὴν τὴν ὑπόστασιν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, κατῆ μοῖρα εἰς τὸν Ἑλληνικὸν ὀρίζοντα καὶ εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησίας ἀνεφύη τὸ ἄστοχον παλαιοημερολογιτικὸν ζήτημα, κινδυνεῦον νὰ διασπᾷ τὴν ἐνότητα τῆς ἐκκλησίας, νὰ διαιρέσῃ εἰς δύο ἀντιπάλους μερίδας τὸ χριστιανικὸν πλήρωμα καὶ ἐπαπειλοῦν τὴν συντριβὴν καὶ τὸν ἐξευτελισμὸν αὐτῆς. Ζήτημα ἐστερημένον οὐσίας, ἀνάξιον πάσης προσοχῆς, οἷον εἶναι τὸ ἡμερολογιτικόν, ἀνήχη εἰς περιωπὴν δόγματος, τὸ ὁποῖον ὁ τυφλὸς φανατισμὸς, ἡ πλάνη καὶ ἡ ἄγνοια ἀγωνίζεται νὰ περιφρουρήσῃ καὶ διαφυλάξῃ.

Καὶ τότε μὲν, πρὸ τῆς ἀλώσεως, οἱ λόγοι τῶν ἐρίδων καὶ τοῦ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ ἦσαν σοβαροὶ καὶ σπουδαῖοι, διότι ἐθίγοντο καὶ διεσαλεύοντο τὰ δόγματα, περιεφρονοῦντο ἀποστολικά παραδόσεις καὶ συνοδικαὶ ἀποφάσεις καὶ ἠπειλοῦντο τὰ ἱερώτερα καὶ θεμελιώδη τῆς ἡμετέρας πίστεως, ἀλλὰ σήμερον διὰ τῆς εορτολογικῆς μεταβολῆς ποῖον δόγμα καὶ ποῖα ἱερὰ παραδόσεις ἐθίγη ἢ κατεπατήθη ἢ περιεφρονήθη ὥστε νὰ δικαιολογήσῃ τὴν εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἐκκλησίας ἄδικον καὶ βίαιαν ἐξέγερσιν ;

Δὲν ἀνήκω εἰς οὐδεμίαν τῶν διαμαχομένων παρατάξεων, δὲν εἶμαι, δηλονότι, ὅπως λέγομεν σήμερον, οὔτε παλαιοημερολογίτης οὔτε νεοημερολογίτης, διότι φρονῶ ὅτι καὶ τὰ δύο προασπιζόμενα εορτολόγια οὔτε τὴν ἀπαιτουμένην ἀκριβείαν ἔχουσιν, οὔτε τὸ γνήσιον τῆς Μ. Ἐκκλησίας εορτολόγιον ἀντιπροσωπεύουσιν. εὐλαβοῦμι ὅμως ἀμφοτέρα, διότι ἀκολουθοῦσι τυπικὰς διατάξεις, αἱ ὁποῖαι ἦσαν σεβασταὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ κατὰ τῶν ὁποίων ποτὲ ὑπ' οὐδενὸς δὲν ἐξεφράσθη μομφὴ οὔτε ἀποδοκιμασία οὔτε κατάκρισις μεθ' ὅλην τὴν μεταξὺ τούτων ἡμερολογιακὴν διαφορὰν. Καὶ διὰ τοῦτο ἀμέτοχος πάσης κομμα-

τικῆς χροιάς, οὐδέτερος καὶ ἀνώτερος πάθους ἢ συμπαθείας, θὰ εἴπω ἔλευθέρως καὶ ἀπροκαλύπτως οὐχὶ τὴν ἀναξίαν προσοχῆς ἀτομικῆν μου γνώμην, ἀλλὰ τὴν γνώμην τῆς ὄλης ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ ἐπιμάχου τούτου ζητήματος τοῦ ἑορτολογίου, τὴν ὁποίαν ἀγνοοῦσιν οἱ πολεμοῦντες τὴν Ἐκκλησίαν, διότι δὲν θέλω νὰ πιστεύσω ὅτι εὐσεβεῖς ἱεράρχαι καὶ ζηλωταὶ τῶν θεσμίων τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ πείσματος, ἢ φανατισμοῦ, ἢ ἄλλου τινὸς σκοποῦ προσποιοῦνται τῶν τοιούτων ἀγνοίαν. Ἀποτείνονται εἰς τοὺς πεφωτισμένους καὶ φρονίμους καὶ συνετοὺς, καὶ ἂν μὲν αἱ φωναὶ τῶν πατέρων μας ἐξισχύσουν νὰ φωτίσουν τὴν διάνοιαν αὐτῶν καὶ κατανοήσουν ὅτι ἐπλανήθησαν, τῷ Θεῷ χάρις, ἢ πλάνη ἄλλως τε εἶναι ἀνθρώπινος, ἢ δὲ ὁμολογία τῆς ἰδίας πλάνης εἶναι ὁ εὐγενέστερος καρπὸς τῆς χριστιανικῆς ψυχῆς καὶ καρδίας.

Ἐορτολογικὸν ζήτημα (δὲν λέγω ἡμερολογιακόν, διότι περὶ μετακινήσεως καὶ διαταράξεως τοῦ ἑορτολογίου διεξάγεται ὁ ἀγὼν), πλὴν τοῦ καθορισμοῦ τοῦ πάσχα ἐν τῇ Ἀ΄ Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ, ποτὲ δὲν ἐγένετο ἀντικείμενον συζητήσεως ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, οὐδὲ ὑπῆρχε λόγος νὰ ἀσχοληθῶσι περὶ αὐτοῦ οἰκουμενικαὶ καὶ τοπικαὶ σύνοδοι, καὶ ἐπομένως οὐδὲ διατάξιν καὶ κανόνα σχετικὸν περὶ αὐτοῦ ἔχομεν.

Ἀλλὰ τὸ ζήτημα, λέγουσιν οἱ τὴν μεταβολὴν ἀποστέργοντες, θίγει τὴν παράδοσιν, τὴν ὁποίαν θεωροῦσιν ἱερὰν καὶ ἀπαραβίαστον καὶ ἐπομένως φρονοῦσιν, ὡς λέγουσιν καὶ γράφουσιν, ὅτι χιλίων ἑξακοσίων ἐτῶν παράδοσιν ἐκκλησιαστικὴν οὐδεὶς δικαιοῦται νὰ θίξῃ, διότι αἶρει τὰ ὅρια τὰ τεθέντα καλῶς ὑπὸ τῶν πατέρων ἡμῶν, ἀθετεῖ ἀρχαίαν τῆς ἐκκλησίας πρᾶξιν καὶ παράδοσιν καὶ ἀνατρέπει τὰ παλαιὰ καὶ καλῶς κρατήσαντα.

Ἐδῶ ἀκριβῶς ἔγκειται ἡ πλάνη τῶν οὕτω φρονοῦντων καὶ διίσταμένων, διότι ἐξέλαβον τὸ ζήτημα τοῦ ἑορτολογίου ὡς σχετιζόμενον μὲ τὴν ἱερὰν παράδοσιν, μὲ καθεστῶς ἀμετάβλητον καὶ ἐπομένως ἀνεπίδεκτον οἰασθῆποτε μεταβολῆς καὶ διαταράξεως. Τὴν ἄποψιν δὲ ταύτην τῆς στενῆς μετὰ τῆς ἱερᾶς παραδόσεως σχέσεως ὑποστηρίζουσιν οἱ Ἀγιορεῖται μοναχοὶ καὶ ἐμμένονσι, καλῇ τῇ πίστει, εἰς τὰ παραδεδομένα πάτρια, φοβοῦμενοι τὰς ἀρὰς τῶν πατέρων καὶ περὶ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν αὐτῶν προνοοῦμενοι, διότι ἡ ἱερὰ παράδοσις, ἥτοι πάντα ὅσα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων διὰ τοῦ Κυρίου εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὡς ἀλήθειαι παρεδόθησαν καὶ ὑπὸ πάσης τῆς ἐκκλησίας ὁμοφώνως καὶ συνεχῶς ἐπὶ αἰῶνας ὡς τοιαῦται ὁμολογήθησαν καὶ εὐλαβῶς ἐτηροῦθησαν, ἡ ἱερὰ λέγω παράδοσις ἔχει τόσον θεῖον κῶρος ὅσον καὶ αἱ Ἁγίαι Γραφαί, καὶ κατὰ συνέπειαν οὐδεὶς δύναται νὰ θίξῃ ἢ ἀλλοιώσῃ ἢ ἀθετήσῃ αὐτήν.

Ἀλλὰ τὸ ἑορτολόγιον τῆς ἐκκλησίας οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν τοιαύτην παράδοσιν, διότι οὔτε συνεχῇ οὔτε ὁμόφωνον οὔτε ἀσάλευτον ἔχει τὴν πρᾶξιν καὶ τὴν τάξιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τὸναντίον μάλιστα ἀκανόνιστον, ἀδιάφορον, ἔλευθέρων καὶ ἀκατάκριτον. Τὸ ἑορτολόγιον, εἰς οἷαν μορφήν κατέχομεν αὐτό, στηρίζεται οὐχὶ ἐπὶ τῆς ἱερᾶς παραδόσεως, ἀλλ' ἐπὶ τῶν τυπικῶν διατάξεων, καὶ διατάξεων τόσων ποικίλων

καὶ ἀντιφατικῶν ὄσαι ἦσαν καὶ αἱ ἐκκλησίαι καὶ αἱ μοναί. Εἰς καὶ μόνος κανὼν ἐφροῦθιμιζε τὰ τοῦ εορτολογίου, ἡ βούλησις τοῦ προεστώτος, διότι δὲν ὑπῆρχε κοινὴ ἐκκλησιαστικὴ παράδοσις ὑποχρεωτικὴ διὰ τὴν ὅλην ἐκκλησίαν, ὑπῆρχεν ἐλευθερία ἀπόλυτος εἰς τὴν διάταξιν τῶν εορτῶν εἰς οἰανδήποτε ἡμερομηνίαν, ἡ δὲ τοιαύτη ἐλευθερία ἔχει τὴν ἀρχὴν τῆς ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐν Λαοδικείᾳ συνόδου (364), ἥτις διὰ τοῦ 49 αὐτῆς κανόνος ὁρίζει τὴν μετακίνησιν τῶν εορτῶν δι' ὧν ἐξέθετο «ὅτι οὐ δεῖ ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ μαρτύρων γενέθλια ἐπιτελεῖν, ἀλλὰ τῶν ἁγίων μαρτύρων μνήμας ποιεῖν ἐν τοῖς Σαββάτοις καὶ ταῖς Κυριακαῖς». Ἐν ὑπῆρχεν ἱερὰ παράδοσις εορτολογικὴ, ποτὲ ἢ ἐν λόγῳ Σύνοδος δὲν θὰ ὥριζε τὴν μετακίνησιν τῶν μνημῶν τῶν ἁγίων. τὸ δὲ παράδειγμα αὐτῆς ἀκολουθοῦσα ἡ ἐκκλησία διεσάλευε καὶ μετεκίνησε τὰς εορτάς, ὅπως αὐτὴ ἤθελε, χωρὶς νὰ μετακινήθῃ ὄρια καὶ ὅρους πατέρων, διότι οὔτε ὄρια εορτολογικὰ ἐτέθησαν, οὔτε ὅροι πατέρων ὑπῆρχον. ὑπῆρχον μόνον διατάξεις τυπικαί, κανονίζουσαι τὴν τάξιν τῶν εορτῶν ἐν ἐκάστῃ ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν ἐκάστῃ μονῇ, οὐδεὶς δὲ ὑπεχρεοῦτο νὰ ἀκολουθήσῃ ταύτην ἢ ἐκείνην τῶν τυπικῶν τούτων διατάξεων, εἰμὴ μόνον ἐκεῖνοι τῶν μοναχῶν καὶ τῶν χριστιανῶν, διὰ τοὺς ὁποίους αἱ διατάξεις ἐγένοντο. οἱ Στουδίται, οἱ Ἀγιοσαβίται, οἱ Σιναῖται, οἱ Ἀγιορεῖται ἠδύνατο νὰ ἔχωσιν ἴδιον εορτολόγιον, ὡς καὶ εἶχον, ἀλλ' ἦσαν ὑποχρεωμένοι ἅπαντες οἱ τῆς μονῆς νὰ τηρῶσι τὴν παρ' αὐτοῖς καθιερωθεῖσαν ὑπὸ τῶν ἡγουμένων διάταξιν τῶν εορτῶν εἰς οἰανδήποτε ἡμερομηνίαν. Τὸ τοιοῦτον καθεστὼς ἀπετέλεσε μοναστηριακὴν παράδοσιν, δυναμένην ὑπὸ τῶν αὐτῶν μοναχῶν νὰ ἀνατραπῇ ἀκατακρίτως δι' οἰονδήποτε λόγον εὐλογον ἢ καὶ ἄλογον. Ἄλλο λοιπὸν ἱερὰ παράδοσις καὶ ἄλλο τυπικὴ διάταξις. ἡ πρώτη ἀσάλευτος καὶ σταθερά, ἡ δευτέρα ἀσταθῆς καὶ εὐμετάβλητος, ὡς μαρτυροῦσι τὰ περισωθέντα τῶν μονῶν Τυπικά. ὥστε ἡ ἐπικρατοῦσα γνώμη καὶ παρὰ τῇ σημερινῇ πεφωτισμένῃ ἱεραρχίᾳ ὅτι «μετακίνησις εορτῶν ἀπὸ τακτῆς ἡμέρας εἰς ἄλλην ἡμερομηνίαν κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας ἦτο περιπίπτωσις σπανιωτάτη καὶ ἐθωροεῖτο ὡς ἄριστος ὁρίων αἰωνίων ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ» εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν ἀρχαίαν πράξιν τῆς ἐκκλησίας, διότι ἀκριβῶς κατὰ τοὺς ἀρχαιότερους χρόνους ἐλάμβανον χώραν ἀθροαί τῶν εορτῶν μεταθέσεις, ὡς κοινὴ καὶ ἀκατάκριτος τῆς ἐκκλησίας συνήθεια.

Ἡ μεταβολὴ αὕτη καὶ μετακίνησις τῶν εορτῶν ἔληξεν, ἀφ' ἧς ἐποχῆς διὰ τῆς ἐφευρέσεως τῆς Τυπογραφίας ἀνεφάνθησαν τετυπωμένα τὰ λειτουργικὰ τῆς ἐκκλησίας βιβλία ὑπὸ ὀρισμένην μορφήν εορτολογίου, τὸ ὁποῖον σήμερον θεωρεῖται πατροπαράδοτον καὶ παλαιόν, καὶ ἀγωνίζονται νὰ ἐπαναφέρωσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν οἱ τούτου ὁπαδοί.

Ἄλλὰ ποῖον εορτολόγιον ἀντιπροσωπεύει τοῦτο; τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, τῶν Ἱεροσολύμων, τοῦ Σινᾶ, τοῦ Στουδίου, τοῦ Ἁγίου

1. *Ἱεζεκιὴλ Θεσσαλιώτιδος*, Ἡ μετάθεσις τῆς εορτῆς τοῦ Ἐθαγγελισμοῦ, Ἐναῖσιμα ἐπὶ τῇ ἐπιστημονικῇ 35ετηρίδι τοῦ Μακ. ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσσοτόμου, ἐν Ἀθήναις 1931 σ. 485.

Ὅρους; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Αἱ ἐν λόγῳ ἐκκλησίαι καὶ μοναὶ εἶχον ὄλως διάφορα καὶ ἴδια ἑορτολόγια, ὡς δειχθήσεται κατωτέρω, ὁ δὲ ἐκδότης τῶν λειτουργικῶν βιβλίων, ὁ παραδώσας εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὸ νεοφανές τοῦτο Ἑορτολόγιον, τὸ ὁποῖον οἱ Παλαιοημερολογίται θεωροῦσιν ἀρχαῖον καὶ ὀρθὸν καὶ πατροπαράδοτον, ἔφερεν εἰς τὸ φῶς ἑορτολόγιον ἀγνώστου ἐπαρχιακῆς Ἐκκλησίας, πιθανὸν τῆς Ἐκκλησίας Μονεμβασίας, ἀν κρινώμεν ἐκ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Τριωδίου, τὸ ὁποῖον περιέχει τὸ Συνοδικὸν τῆς ἐκκλησίας ταύτης καὶ τὰ ὄνόματα τῶν ἐπισκόπων αὐτῆς, τὸ ὁποῖον (Συνοδικὸν) εἶναι ὄλως διάφορον τοῦ τῆς Μ. Ἐκκλησίας τοῦ δημοσιευθέντος ὑπὸ τοῦ Montfaucon¹, καὶ τῶν ἄλλων ἐκκλησιῶν ὧσων τοιαῦτα ἐγένοντο γνωστά².

Ἄλλὰ θὰ εἴπωσιν οἱ ἐνιστάμενοι, διατι ἡ ἐκκλησία τῆς Κ]πόλεως ἀπληροῖται τὸ ἴδιον αὐτῆς Ἑορτολόγιον καὶ υἰοθέτησεν Ἑορτολόγιον ἀγνώστου Ἐκκλησίας, τὸ ὁποῖον ἀδιαμαρτυρητῶς ἐπεκράτησε μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν; Διότι κατὰ τοὺς θλιβεροὺς ἐκείνους χρόνους τῆς δουλείας καὶ ἀμαθείας οὐδεὶς ποτὲ ἐσκέφθη νὰ ἀναζητήσῃ τὰ ἀρχαῖα τῆς Ἐκκλησίας λειτουργικὰ βιβλία καὶ Τυπικὰ καὶ παραβάλλῃ ταῦτα πρὸς τὰ τύποις ἐκδοθέντα. ἄλλως τε τὰ ἐν χρήσει Ἑορτολόγια εἰς τὰς ἐπὶ μέρους ἐκκλησίας ἦσαν σεβαστά καὶ δὲν ὑπῆρχε λόγος διαμαρτυρίας ἢ ἀποκηρύξεως τούτων. Τὴν παρατηρουμένην διαφορὰν μεταξὺ τῶν ἐντύπων καὶ τῶν χειρογράφων Μηνολογίων κατενόησαν οἱ Ἅγιορεῖται καὶ διετήρησαν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν χρῆσιν μέχρι ἐσχάτων τὰ χειρόγραφα αὐτῶν, ἀκολουθοῦντες τὴν τάξιν αὐτῶν καὶ τὴν μοναστηριακὴν παράδοσιν.

Ὅτι παρατηρεῖται εἰς τὰ Μηνολόγια τῶν διαφόρων μονῶν, τὸ αὐτὸ παρατηρεῖται καὶ εἰς τοὺς διαφόρους Συναξαριστάς, ἄλλην τάξιν ἀκολουθοῦντας ἑορτολογίου, καὶ εἰς ἄλλας ἡμερομηνίας τὰς ἑορτὰς καθορίζοντας. Ὁ τελευταῖος τοῦ Συναξαριστοῦ ἐκδότης μοναχὸς Νικόδημος δὲν κατενόησε τὸ τοιοῦτον, ὅτι δηλονότι ἐκάστη Ἐκκλησία καὶ μονὴ ἐώρταζεν ἐλευθέρως εἰς ποικίλας ἡμερομηνίας, καὶ ἐσημείωσεν εἰς τὸν Συναξαριστὴν (Προλεγόμενα σελ. ις') ταῦτα: «Ἐὰν θέλωμεν νὰ εἰποῦμεν τὴν ἀλήθειαν, ἄλλο βιβλίον τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας δὲν ἦτο πλέον ἄτακτον καὶ ἀνεπιμέλητον, ὡσὰν ὁ Συναξαριστής». Ἄλλ' ἡ παρατηρηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Νικοδήμου ἀταξία ἦτο τάξις καθιερωμένη διὰ Τυπικῆς διατάξεως ἄλλης ἐκκλησίας ἢ μονῆς, ὁ δὲ πρῶτος τοῦ Συναξαριστοῦ ἐκδότης, εὐλαβούμενος τὰς τοιαύτας διατάξεις, ἀφῆκε τὰς μνήμας εἰς τὰς συναντηθείσας διαφόρους ἡμερομηνίας, τὰς ὁποίας ὁ Νικόδημος, καίτοι λέγει ὅτι ἠκολούθησε τὴν τάξιν τῶν ἐντύπων Μηναιῶν, ἀνθιαιρέτως μετεκίνησε καὶ μετέθεσε παρὰ τὰς ὑποδείξεις αὐτῶν τῶν Ἅγιορειτικῶν Τυπικῶν. Εὗρε τὸν Συναξαριστὴν ἄτακτον ἑορτολογικῶς, διότι δὲν ὑπῆρξεν εἰς τὸ Ἑορτολόγιον οὔτε τάξις, οὔτε κανὼν

1. Bibliotheca Coisliniana σ. 96—102 καὶ Migne, Patr. gr. τ. 120 σσ' 723—726 ὑπὸ τὸ ὄνομα Μιχαὴλ τοῦ Κηρουλαρίου.

2. Ἄλλα γνωστὰ Συνοδικὰ εἶναι τῆς Θεσσαλονίκης, τῆς Κρήτης, καὶ τῆς Ρόδου, προσεχῶς δὲ θὰ δημοσιεύσωμεν καὶ τὴν τῆς Ἐκκλησίας Ἀθηνῶν.

οὔτε παράδοσις. ὑπῆρχεν ἐλευθερία ἐορτασμοῦ τῶν ἁγίων ἀνέγκλητος, τὴν ὁποίαν πεπειραμένος τῶν Τυπικῶν διατάξεων γνώστης διετύπωσε λίαν ὀρθῶς οὕτω: «Τὰ Τυπικά οὐκ ἰσάζουσιν, ἀλλὰ τὸ μὲν λέγει ἄλλως, τὸ δὲ ἑτέρως, σφαλερὸν δὲ οὐδέν»¹. Τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἰσχύει καὶ διὰ τὸ Ἑορτολόγιον τῆς Ἐκκλησίας, ἢ μία ἐκκλησία ἠκολούθει τοῦτο, ἢ δὲ ἄλλη ἄλλο, χωρὶς οὐδεμία νὰ σφάλλεται, διότι τοιαύτη ἐπεκράτησε συνήθεια, διότι ὑπ' οὐδενὸς νόμου ἢ Κανόνος ἢ παραδόσεως ἐκωλύετο, ὁ δὲ μεταθέτων τὰς μνήμας τῶν ἁγίων προεστῶς ἢ πατριάρχης ἢ ἡγούμενος εἰς οὐδὲν ὑπέκειτο κῶϊμα διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν πρὸς τοῦτο ἐλευθερίαν ἀπόλυτον.

Ἡ μετακινήσις καὶ μεταβολὴ τοῦ ἐορτολογίου ἔχει τόσην σημασίαν διὰ τὴν πίστιν, ὅσην εἶχε καὶ τὸ κατὰ τὸν ἡ' αἰῶνα ἀναφρὲν ἐν Ἁγίῳ ὄρει ζήτημα περὶ μνημοσύνων καὶ κολύβων, τὸ ὁποῖον ἀνεστάτωσε τὸ Ἅγιον Ὅρος καὶ ἐσκανδάλισε τὰς συνειδήσεις τῶν πιστῶν. Συνετὸς καὶ φρόνιμος γέρον, ὁ προηγουμένος Ἰγνάτιος, ὁ γράψας τῷ 1813 τὸ Τυπικὸν τῆς μονῆς Φιλοθέου, ἐν φύλλῳ 193 γράφει περὶ τούτου τὰ ἑξῆς:² «Περὶ μνημοσύνων καὶ κολύβων πρὸ ὀλίγων χρόνων ἔφθασε νὰ ἀκολουθήσῃ μία μεγαλειοτάτη διχόνοια εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος ἀναμεταξὺ εἰς μερικοὺς, οὔτινες δισχυριζόμενοι καὶ ἐναντιούμενοι εἰς ὑπερὸ τοῦ ἄλλου εἰς ἕν πεῖσμα σατανικόν, ὁποῦ ἂν εὕρισκον καιρὸν νὰ θανατωθῶσιν. Ἐπειδὴ τὸ ἓνα μέρος δισχυριζόμενοι εἰς τὸ νὰ γίνονται μνημόσυνα διὰ τοὺς κεκοιμημένους μόνον τὸ Σάββατον καὶ οὐχὶ τὴν Κυριακὴν, τάχα ἀκολουθοῦντες τὸν τύπον τῆς ἐκκλησίας, τὸ δὲ ἕτερον μέρος ἐπιμένει ἐναντίον τῶν ἄλλων, ἐκτελοῦντες μνημόσυνα τὴν Κυριακὴν καὶ οὐχὶ τὸ Σάββατον καὶ ἄχρι τὴν σήμερον ἐπλήθυνε τὸ κακὸν τοῦτο καὶ ἐξηπλώθη εἰς ὅλον τὸ Ἁγιώνημον Ὅρος καὶ γεγόναμεν παίγιον τοῖς κοσμικοῖς ἡμεῖς οἱ ἅγιοι καὶ πνευματικοί. ὄθεν ἀδελφοί μου, παρακαλῶ τὸν Κύριόν μου, καθὼς μᾶς ἐφύλαξεν ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν ταύτην ἕως τὴν σήμερον, οὕτως νὰ μᾶς φυλάξῃ καὶ εἰς τὸ ἕξῃς, καὶ ἀποστρεφόμεθα τοὺς τοιοῦτους πεισματάριδας, ὅσον τὸ ἓνα μέρος, τόσον καὶ τὸ ἄλλο, καὶ ὡς ἀκολουθοῦμεν κατὰ τὴν παλαιὰν παράδοσιν ὁποῦ παρελάβομεν ἀπὸ τῶν κτητόρων τοῦ ἱεροῦ μας μοναστηρίου, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ νόμιμον καὶ δικαιοτάτον νὰ ἀκολουθοῦμεν ἡμεῖς τὰ τέχνα τοὺς γονεῖς μας». Καὶ συνοψίζει τὴν μοναστηριακὴν του παράδοσιν οὕτω: «ὄθεν ἀδελφοί μου, ὁπότε ἔχεις μνημόσυνον, ὁποῖα ἡμέρα ποιήσον αὐτὸ χωρὶς νὰ ἐξαιρέσης ἡμέρα, κἄντε Σάββατον, κἄντε Κυριακὴν. τοῦτο δὲν εἶναι καμμία παρανομία οὐδὲ βλασφημία εἰς τὸ δημοσίον». Αἱ μοναὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους διὰ τὸ ζήτημα τῶν μνημοσύνων ἦσαν καὶ τότε διηρημέναι ὅπως καὶ σήμερον διὰ τὸ ἡμερολογιακόν, διότι ἐκάστη ἠκολούθει ἰδίαν τυπικὴν περὶ τούτων διάταξιν. καὶ τότε, ὅπως καὶ σήμερον, ἀπεκάλουν τοὺς ἀντιφρονοῦντας αἰρετικούς, σχισματικούς, φαρμασόνους καὶ κακοδόξους³. ἔπεμβαίνει ἡ Μ. Ἐκ-

1. Τυπικὸν μονῆς Βατοπεδίου. Περὶ βλ. *Δημητριεύσκη*, Τυπικά Β, 278.

2. *Δημητριεύσκη*, Τυπικά Β, 554.

3. *Γεδεῶν*, ὁ Ἁθῶν σ. 155.

κλησία καὶ διὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουήλ (τῷ 1772) γνωρίζει εἰς τοὺς Ἅγιορείτας ὅτι καὶ οἱ ἐν Σαββάτῳ τελοῦντες μνημόσυνα καλῶς ποιῶσιν καὶ οἱ ἐν Κυριακῇ εἰς οὐδὲν κοῖμα ὑπόκεινται, ἀλλ' οἱ φανατικοὶ ἐπιμένοντες καὶ ἀγνοῦνται νὰ δεχθῶσι τὴν ἀλόφασιν. Ἐπαναλαμβάνει ἐντονώτερον Γρηγόριος ὁ Ε' (τῷ 1807) πατριαρχικὴν καὶ συνοδικὴν διάταξιν «ἵνα τὰ συμβαίνοντα μνημόσυνα τῶν εὐσεβῶς κοιμηθέντων ἐκτελῶνται ἀπαρτηρήτως καὶ ἐν Κυριακαῖς καὶ ἐν Σάββασιν ὡς καὶ ταῖς λοιπαῖς ἡμέραις τῆς ἑβδομάδος πρὸς τελείαν ἐξάλειψιν τῆς πάλαι ποτὲ ἀναφύσεως ἐκείνης διενέξεως», ἀλλ' οἱ Ἅγιορεῖται φρονοῦντες ὅτι κινδυνεῖ ἢ πίστις καὶ περιφρονεῖται ἢ παράδοσις, ἠγοῦντο νὰ συμμορφωθῶσιν εἰς τὰς ἀποφάσεις τῶν πατριαρχῶν καὶ ἐξηκολούθουν καὶ μέχρι τοῦ 1818 ἐρίζοντες, μέχρι οὗ κατεσίγασαν τὰ πάθη καὶ κατενόησαν ὅτι ἄδικως ἐτάραξαν τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐσκανδάλισαν τὰς συνειδήσεις τῶν πιστῶν. Τὸ αὐτὸ θὰ συμβῆ καὶ διὰ τὸ ἑορτολογικὸν ζήτημα, θὰ πεισθῶσιν διὰ τῆς μελέτης τῶν ἀρχαίων αὐτῶν Τυπικῶν καὶ Μηνολογίων. ὅτι καὶ ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία, ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ ἐκκλησίαι καὶ αἱ Μοναί, εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ μετακινῶσι καὶ μεταβάλωσι τὸ ἑορτολόγιον σύμφωνα μὲ τὰς πνευματικὰς αὐτῶν ἀνάγκας, καὶ ὅτι ἡ τοιαύτη ἢ τοιαύτη τοῦ ἑορτολογίου διαρροῦθιμις κατ' οὐδὲν παραβλάπτει τὴν πίστιν οὐδὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐνότητα, διότι ἔχει τὴν ἀρχὴν αὐτῆς εἰς ἀρχαῖα ἔθιμα καὶ συνηθείας, τὰς ὁποίας οὐδεὶς κατέκρινεν, στηριζομένας εἰς καθεστῶτα τῶν ἐκκλησιῶν, ὡς θὰ δείξῃ ἡ παρούσα μελέτη ἐπὶ τῇ βάσει ἀρχαίων καὶ σεβασμίων Τυπικῶν, λειτουργικῶν βιβλίων καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως καὶ πράξεως.

ΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΥ ΤΥΠΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Τὸ ἑορτολόγιον τῆς ἐκκλησίας ἐρροθυμίζετο καὶ ἐκανονίζετο ὑπὸ τῶν τυπικῶν διατάξεων. οἱ προεσιώτες τῶν ἐκκλησιῶν, οἱ ἡγούμενοι τῶν μονῶν, οἱ κτήτορες καὶ ἀνακαινισταὶ τῶν ἱερῶν καταγωγίων, οἱ τὰ τυπικὰ αὐτῶν καταργήσαντες κατὰ τὰς ἰδίας ἀνάγκας, ὥριζον ἀκολύτως καὶ ἐλευθέρως τὰς τῶν ἁγίων μνήμας εἰς οἵανδήποτε ἡμέραν ἤθελον, ἄνευ οὐδεμιᾶς κατακρίσεως, κατὰ ἐπικρατήσασαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ συνήθειαν. μετετόπιζον ἑορτάς, παρέλιπον ἄλλας, ἀντικαθίστων ἕτερας, διότι δὲν ὑπῆρχε Κανὼν ἢ παράδοσις τὸ τοιοῦτον κωλύουσα. ὑπῆρχε παράδοσις τοπικὴ ἢ μοναστηριακὴ, ὑποχρεωτικὴ μὲν διὰ τοὺς μοναχοὺς ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς μονῆς καὶ τοὺς χριστιανοὺς ὠρισμένου τόπου, ἀλλ' οὐχὶ καὶ διὰ τὴν καθόλου ἐκκλησίαν. Πρῶτη ἢ Μεγάλη ἐκκλησία, ὡς μαρτυρεῖ τὸ ἀρχαίον αὐτῆς Τυπικόν, τὸ περιωθῆν ἐν τῷ Πατριαρχ. Κώδ. 266 καὶ δημοσιευθὲν ὑπὸ τοῦ Δημητρίουσκῆ (Τυπικὰ Α σ. 1), ἤρξατο τῆς διαρροθυμίσεως τοῦ Ἑορτολογίου, τὸ παράδειγμα δὲ αὐτῆς ἠκολούθησαν καὶ αἱ λοιπαὶ ἐκκλησίαι καὶ μοναί ὡς βεβαιούσι τὰ Τυπικὰ αὐτῶν καὶ τὰ ἴδια Μηνολόγια. Τὰ ἀρχαῖα Τυπικὰ τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ μονῶν καὶ τὰ λειτουργικὰ τούτων βιβλία ἐν συγ-

κρίσει πρὸς τὸ σημερινὸν καθεστῶς παρουσιάζουσιν ἀπείρους καὶ οὐσιωδεστάτας διαφορὰς, τὰς ὁποίας διὰ τὴν σοβαρότητα τοῦ ζητήματος ἔμμεθα ἠναγκασμένοι νὰ ὑποδείξωμεν πρὸς εἰρήνευσιν τῆς κλυδωνιζόμενης ἀδίκως ἐκκλησίας καὶ ἀνάπαυσιν τῆς ἐξεγερθείσης χριστιανικῆς συνειδήσεως.

Τῇ Κυριακῇ τῆς Ὑεροφάγου ἢ τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησία ὥρισεν ἵνα τελῆται καὶ «μνήμη τῶν ἁγίων πατέρων Φλαβιανοῦ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Λέοντος τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης καὶ τῶν ἁγίων βασιλέων Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας» (*Δημηγορεύσκη*, Τυπικὰ Α' 112, 186). Ἡ διάταξις τῶν ἀνωτέρω μνημῶν ἦτο τοπικῆ, ἐπεκράτησεν ὅσον ἐπεκράτησε, καὶ περιῆλθεν εἰς λήθην ἀδιαμαρτυρητῶς.

Τῇ Α' Κυριακῇ τῶν νηστειῶν τὰ τυπικὰ τῶν ἐκκλησιῶν ὥριζον «μνήμη τῶν ἁγίων προφητῶν Μωυσέως, Ἄαρῶν καὶ τῶν λοιπῶν προφητῶν» (*Δημ. Τυπικὰ Α*, 186 καὶ Β. 448). ποῦ ἢ προφητικῆ αὕτη ἐορτῆ; ἐξηφανίσθη καὶ ἀντικατέστη διὰ τῆς ἐορτῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, καὶ παρέμεινεν ὡς λείψανον τῆς παλαιᾶς ἐορτῆς τὸ ἀποστολικὸν ἀνάγνωσμα ἐκ τῆς πρὸς Ἐβραίους ἐπιστολῆς (α', 24) τὸ σχετιζόμενον μὲ τὰ παθήματα τῶν προφητῶν, καὶ ἐν Δοξαστικῶν εἰς τὸ τέλος τοῦ Κανόνος τοῦ ψαλλομένου μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὄρθρου κατὰ τὴν λιτανεῖαν «Καὶ ὁ χορὸς τῶν προφητῶν μετὰ Μωσῆ καὶ Ἄαρῶν εὐφροσύνῃ εὐφραίνεται σήμερον»...

Τῇ Κυριακῇ τῆς Β' ἐβδομάδος τῶν νηστειῶν ἢ μὲν Μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἐτέλει τὸ πάλαι «μνήμη τῆς ἀθλήσεως τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Πολυκάρπου ἐπισκόπου γενομένου Σμύρνης» (*Δημ. Τυπικὰ Α*, 118), τὸ δὲ Σινᾶ μνεῖαν «τοῦ ἀσώτου καὶ τῶν ἐργατῶν» (*Δημ. Τυπικὰ Α*, 187), ἕως οὗ νεωτέρα διάταξις τοῦ πατριάρχου Φιλοθέου ἀντικατέστησε ταύτας διὰ τῆς μνήμης Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ.

Τῇ Γ' Κυριακῇ τῶν νηστειῶν ὁπότε τὰ τυπικὰ ὥριζον «τὴν προσκύνησιν τῶν τιμίων ξύλων», ὁ Σιναιτικὸς Κῶδ. 150 ἀναγράφει μνήμη τῆς Σαμαρείτιδος (*Δημ. Τυπικὰ Α*, 187).

Τῇ Κυριακῇ τῆς μέσης ἐβδομάδος ἐνῶ ἐν τῇ Μ. ἐκκλησίᾳ τὸ πάλαι ἐτελεῖτο ἢ τῆς ἀθλήσεως μνήμη τοῦ ἁγίου Δομητίου πέραν ἐν Συκαῖς (*Δημ. Τυπικὰ Α*, 122) κατὰ νεωτέραν διάταξιν ὑπεισηλθεν ἡ μνήμη Ἰωάννου τῆς Κλίμακος, ἢ ὁποία ἦτο ἄγνωστος ἐν Ἀγίῳ Ὄρει ὡς ἀναγινώσκομεν ἐν τῷ Τυπικῷ τῆς Λαύρας (Κῶδ. Λ92 φ. 181) «Ἰστέον ὅτι εὔρομεν ἐν τισὶ ἵνα κατὰ τὴν τετάρτην ταύτην Κυριακὴν ψάλληται ἡ ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τῆς Κλίμακος... κατὰ δὲ τὴν ε' Κυριακὴν ψάλληται ἡ ἀκολουθία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας». ἐν δὲ τῷ Σινᾶ ἡ ἐορτῆ τοῦ ὁσίου Ἰωάννου, ὡς διαλαμβάνει ὁ Σιναιτικὸς Κῶδ. 1097 (ιγ' αἰῶνος) ἐτελεῖτο κατὰ τὴν ἐβδομάδα τοῦ Θωμᾶ. «Δεῖ γινώσκειν ὅτι τῇ ε' τῆς τοιαύτης ἐβδομάδος (τοῦ Θωμᾶ). ὀφείλομεν ἐορτάζειν τὸν ὅσιον πατέρα ἡμῶν Ἰωάννην τῆς Κλίμακος καὶ ποιεῖν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀγάπην τοῖς ἀδελφοῖς. ὁμοίως καὶ εἰς τὰς ιε' τοῦ Ἰουλίου ὀφείλομεν εἰς τὰ Φούκαρα καὶ ἐορτάζειν τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ καὶ ποιεῖν ἐκεῖσε παρὰ-

κλησιν καὶ παρηγορεῖν τοὺς ἀπελθόντας ἐκεῖσε ἀδελφούς». (Δημ. Τυπικά Β, 406).

Τῇ Παρασκευῇ τῆς ε' ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν τὸ ἀρχαῖον Τυπικὸν τῆς Μ. Ἐκκλησίας ποιεῖται ἀνάμνησιν σεισμοῦ, ἄγνωστον εἰς τὰ λοιπὰ Τυπικά, καὶ παραθέτει καὶ τὸ σχετικὸν τροπάριον εἰς ἤχρον πλ. δ' «Υπερίμνητος εἶ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ σαλεύων τὴν γῆν, εἰς τὸ ἐπιστρέφαι καὶ σωθῆναι τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ, καὶ πάλιν στερεῶν αὐτὴν δι' ἰδίαν ἀγαθότητα, καὶ ἄφατον εὐσπλαγχνίαν. προσβείαις τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς» (Δημ. Τυπικά Α', 123).

Ἡ τοῦ μεγάλου Κανόνος Ἀκολουθία εἰς τινὰς μονὰς μετετίθετο ὁσάκις συνέπιπτε τῇ παραμονῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ὡς ἐν τῷ Τυπικῷ τῆς μονῆς τοῦ Γρηγορίου ἀναγινώσκωμεν· «Ἰστέον ὅτι εὐρίσκειται ἐν τῷ Τυπικῷ τῆς Πέτρας καὶ Λαύρας τοῦ Ὁρους, ὡς, ἐὰν ἐπιστῇ ἐν τῇ παραμονῇ (τοῦ Εὐαγγελισμοῦ) ἡ ἀκολουθία τοῦ μεγάλου Κανόνος, μετατίθεται ὁ μέγας Κανὼν τῇ Πέμπτῃ τῆς Δ' ἑβδομάδος καὶ ψάλλεται τῇ Τετάρτῃ ἑσπέρας» (Δημ. Τυπικά Β, 669).

Τῷ Σαββάτῳ τῆς Ε' τῶν νηστειῶν ἑβδομάδος ἐν τῇ Μ. ἐκκλησίᾳ ὁ ὕμνος τῆς Ἀκαθίστου Ἀκολουθίας δὲν ἐψάλλετο. ἐγένετο μόνον λιτανεῖα εἰς τὸν ναὸν τῶν Βλαχερνῶν πρὸς τιμὴν τῆς Θεοτόκου εἰς ἀνάμνησιν τῆς σωτηρίας τῆς πόλεως, εἰς ἡμέραν καὶ ἑβδομάδα ὀριζομένην ὑπὸ τοῦ πατριάρχου, ὡς ἡ σχετικὴ διάταξις λέγει· «Καὶ οἷαν ἑβδομάδα τῶν νηστειῶν κλεῦται ὁ πατριάρχης, εἶτε ἐν τῇ μέσῃ εἶτε τῇ μετὰ ταύτην ἑβδομάδι γίνεται ἡ παννυχὶς ἐν Βλαχέρναις» (Δημ. Τυπικά Α, 124). οἱ δὲ οἴκοι τῆς Θεοτόκου, οἱ ὅποιοι ἐπεκράτησε νὰ ψάλλωνται τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας ἅπαντες, εἰς τινὰς μονὰς ἐψάλλοντο τῷ Σαββάτῳ πρῶτ' μετὰ τὴν ζ' τοῦ Κανόνος ᾠδὴν ἀκριβῶς εἰς τὴν θέσιν, ἣν εἶχον οἱ οἴκοι κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τῆς ὁποίας ἦσαν Κοντάκιον (Δημ. Τυπικά Α, 537) καὶ ὡς ἐψάλλον αὐτοὺς εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν οἱ Ἁγιοσαβίται, οἵτινες κατὰ τὴν Ἀκάθιστον ἑορτὴν μόνον τέσσαρας οἴκους ἀνεγίνωσκον, ὡς ἡ τυπικὴ αὐτῶν διάταξις διαλαμβάνει· «Δεῖ εἰδέναι ὅτι εἰς τὴν Λαύραν τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Σάββα οὐ παρελάβομεν εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἀκαθίστου ψάλλειν τοὺς κδ' οἴκους, ἀλλὰ τέσσαρας, τὸν πρῶτον, τὸν δεῦτερον, τὸν τρίτον καὶ τὸν ὕστερον «ὦ πανύμνητε μήτερ». εἰς δὲ τὴν ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ψάλλομεν ὄλους» (Δημ. Τυπικά Β, 19).

Τῇ Ε' Κυριακῇ τῶν νηστειῶν ἐτελεῖτο τὸ πάλαι μνεῖα τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου (Δημ. Τυπικά Α, 189). μεταγενεστέρως ὅμως «ἐτάχθη ἡ μνήμη τῆς ὁσίας Μαρίας (Ἀπριλίου α') ἐγγίζοντος ἤδη τοῦ τέλους τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς πρὸς διέγερσιν τῶν ραθύμων καὶ ἁμαρτωλῶν εἰς μετάνοιαν, ἐχόντων ὑπόδειγμα τὴν ἑορταζομένην ἁγίαν»· ὡς λείψανον δὲ τῆς ἀρχαίας τάξεως παρέμεινεν εἰς τὰ ἔντυπα Τριώδια ὁ Κανὼν εἰς τὸν πλούσιον καὶ τὸν Λάζαρον. Εἰς τὴν Μ. ἐκκλησίαν ἀρχαιότερον κατ' αὐτὴν τὴν Ε' Κυριακὴν ἐτελεῖτο καὶ μνήμη τῆς ἀθλήσεως τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ζηνοβίου ἐν Συκαῖς (Δημ. Τυπικά Α, 124).

Ἐν ὅχι δὲ μόνον κατὰ τὴν μεγάλην Τεσσαρακοστὴν ἀντεκατεστάθησαν

μνήμαι, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν Διακαινήσιμον ἑβδομάδα καὶ ἑφεξῆς. Εἰς τοὺς ἀρχαιότερους χρόνους ἡ Μεγάλη ἐκκλησία τὴν Δευτέραν τῆς Διακαινησίμου ἐτέλει μνήμην τῶν ἁγίων ἀποστόλων (Δημ. Τυπικὰ Α, 137, 174). Τὴν τρίτην τῆς ἁγίας Θεοτόκου ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις (Δημ. Τυπικὰ Α, 138, 175). Τῇ Τετάρτῃ τῆς ἁγίας Θεοτόκου ἐν Βλαχέροις (ἐνθ' ἄνωτ. 138, 150). Τῇ Πέμπτῃ μνήμην τῶν ἁγίων ἀποστόλων Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καὶ Εὐαγγελιστοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἰακώβου (ἐνθ' ἄνωτ. Α, 176). Τῇ Παρασκευῇ μνήμην τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων Παύλου (ἐνθ' ἄνωτ. Α, 176), τὴν ὁποίαν ἀντικατέστησεν ἀργότερον ἡ εορτὴ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς διὰ τοῦ Νικηφόρου Ξανθοπούλου. Τῷ Σαββάτῳ μνήμην τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου (ἐνθ' ἄνωτ. Α, 176). Πᾶσαι αὐταὶ αἱ μνήμαι ἐξέλιπον καὶ ἐπεκράτησεν τυπικὴ διάταξις μονῆς τινος νὰ πανηγυρίζηται καθ' ὅλην τὴν Διακαινήσιμον ἡ τοῦ σωτήρος ἀνάστασις ἄνευ ἄλλης τινος μνείας ἁγίων, διὰ τῆς αὐτῆς Ἀκολουθίας τοῦ Πάσχα, καίτοι ἀπαντῶσι Κώδικες, ὡς ὁ τῆς Λαύρας Γ 47 φ. 8—45, ἔχοντες διάφορον ἀκολουθίαν εἰς ἑκάστην ἡμέραν τῆς Διακαινησίμου.

Ἐφεξῆς τὰ ἀρχαῖα Τυπικὰ ποιοῦνται μνεῖαν ἄλλων μνημῶν ἁγίων, αἱ ὁποῖαι μεταγενεστέρως κατηγορήθησαν· «Τῇ Δευτέρᾳ μετὰ τὴν νέαν Κυριακὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν τοῦ ἁγίου προφήτου Ἡλιοῦ καὶ ὑπάγομεν εἰς τὴν λιτὴν εἰς τὸν ναὸν αὐτοῦ καὶ γίνεται λειτουργία» (Δημ. Τυπικὰ Α, 177). εἰς δὲ τὸ τῆς Μεγάλῃς ἐκκλησίας Τυπικὸν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ὀρίζεται «μνήμη τῆς ἁγίας Θεοτόκου ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις. κατέρχεται ὁ πατριάρχης καὶ λειτουργεῖ ἐκεῖ» (ἐνθ' ἄνωτ. Α, 141).

Τῇ β' Κυριακῇ μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν «μνήμην ἐπιτελοῦμεν τοῦ ἁγίου μάρτυρος Θεοδώρου ἐν τοῖς Σπαρακίῳ, ὁ λεγόμενος ροδισμός» (ἐνθ' ἄνωτ. Α, 151).

Τῇ Τετάρτῃ μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν «μνήμην ἐπιτελοῦμεν τῶν ἁγίων ἀρχαγγέλων Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ. συναγόμεθα δὲ ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτῶν οἴκῳ τῷ ὄντι ἐν τῷ νέῳ Παλατίῳ» (ἐνθ' ἄνωτ. Α, 150).

Τῷ Σαββάτῳ μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν «σύναξιν ἐπιτελοῦμεν τῆς ἁγίας ἀχράντου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου καὶ τῶν ἁγίων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης. συναγόμεθα δὲ ἐν τῷ ἑξαέρῳ ταύτης τῆς μεγάλης ἐκκλησίας» (ἐνθ' ἄνωτ. Α, 150).

Τίς θὰ ἐτόλμα νὰ θίξῃ, νὰ μετακινήσῃ; νὰ ἐκμηδενίσῃ εορτὰς καὶ μνήμας ἁγίων ἐὰν ὑπῆρχεν εορτολογικὴ παράδοσις; Ἡ ἐκκλησία, ὅσα ἐκ παραδόσεως παρέλαβε, διεφύλαξε μετὰ σεβασμοῦ ἀνέπαφα καὶ ἀμετάβλητα, ἀλλ' ὅσα διὰ διατάξεων κατὰ τοὺς καιροὺς καὶ τὰς ἀνάγκας ἐκανόνιζεν, ἐδικαιοῦτο ἀκατακρίτως νὰ καθιστᾷ ἀργὰ καὶ ἄκυρα διὰ νεωτέρων διατάξεων καὶ νὰ ρυθμίξῃ τὸ εορτολόγιον αὐτῆς κατὰ τὰ ἐπικρατήσαντα ἔθιμα καὶ τὴν καθιερωθεῖσαν ἐλευθερίαν.

Ἡ ΜΕΤΑΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΤΥΠΙΚΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΗΝΟΛΟΓΙΑ

Ἔιχεν ἡ ἐκκλησία τὸ δικαίωμα νὰ μετακινή τὰς εορτὰς καὶ τὰς μνήμας τῶν ἁγίων καὶ νὰ θίγη τὴν ἐπικρατοῦσαν εορτολογικὴν τάξιν, τὴν ὁποίαν αἱ τυπικαὶ αὐτῆς διατάξεις καθώριζον ;

Τὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην θὰ δώσωσι τὰ τυπικὰ καὶ τὰ ἀρχαῖα αὐτῆς λειτουργικὰ βιβλία. Ἐς παρακολουθήσωμεν λοιπὸν μὲ εὐσεβῆ διάθεσιν καὶ ἀθόλωτον νοῦν τὴν ἐξέλιξιν τοῦ εορτολογίου καὶ ἄς ἀκούσωμεν λαλουμένην τὴν ἀλήθειαν ἐκ τοῦ στόματος τῶν πατέρων ἡμῶν, οἱ ὁποῖοι περὶ τῶν ἡμερῶν τῶν διαφόρων εορτῶν διατάξαντο οὕτω :

Κατὰ ἐπικρατήσασαν συνήθειαν ἐν τῇ Μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ πᾶσαι αἱ τῶν ἁγίων πατριαρχῶν μνήμαι ἔδει νὰ μετατίθενται ἀπὸ τὰς καθιερωμένας ἡμέρας εἰς ἡμέραν Κυριακὴν, καθ' ἃ αἱ τυπικαὶ αὐτῆς διατάξεις διακελεύονται.

«Τῇ 7 Ἰανουαρίου μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κύρου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως. τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ μονῇ τῆς χώρας καὶ ἐν τῇ Μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ».

«Τῇ 9 Αὐγούστου μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις Κωνσταντίνου ἀρχιεπισκόπου τῆς βασιλίδος πόλεως. τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἀγιοτάτῃ Μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ».

«Τῇ 6 Νοεμβρίου μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις Παύλου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ὁμολογητοῦ. τελεῖται δὲ ἡ τούτου σύναξις ἐν τῇ Μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ». κτλ.

Τὸ αὐτὸ ἔθιμον τῆς μεταθέσεως τῶν μνημῶν ἐπικράτει καὶ διὰ τοὺς εὐσεβεῖς βασιλεῖς τοὺς καθαγιασθέντας.

«Τῇ 18 Φεβρουαρίου μνήμη τῶν ἐν εὐσεβεί τῇ μνήμῃ γενομένων βασιλέων Μαρκανοῦ καὶ Πουλχερίας. τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῇ ἀγιοτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ».

«Τῇ 14 Νοεμβρίου μνήμη Ἰουστινιανοῦ καὶ Θεοδώρας τῶν εὐσεβῶν βασιλέων. τελεῖται δὲ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ» κτλ. Ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ ἐτελοῦντο ὡσαύτως ἐν τῇ Μ. ἐκκλησίᾳ καὶ μνήμαι ἐπιφανῶν πατέρων καὶ διδασκάλων τῆς ἐκκλησίας.

«Τῇ 3ῃ Ὀκτωβρίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου. Δεῖ εἰδέναι ὅτι τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Διονυσίου ἡ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τῇ πλησιαζούσῃ Κυριακῇ εορτάζει» (Κῶδ. 40 μονῆς τοῦ Σταυροῦ).

«Τῇ 25 Νοεμβρίου Κλήμεντος καὶ Πέτρου Ἀλεξανδρείας. τὴν δὲ τούτων μνήμην ἡ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ τελεῖται ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ» (ἐνθ' ἄνωτ.).

Ἡ συνήθεια αὕτη τοῦ μεταθέτειν τὰς εορτὰς τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἔχει ἐκ παλαιωτάτων χρόνων. ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς τὴν εορτὴν τῆς Ὑπαπαντῆς τὴν τελουμένην τὴν 14 Φεβρουαρίου (ὡς τελεῖται παρὰ τοῖς Ἀρμενίοις) μετέθεσεν εἰς τὴν 2αν Φεβρουαρίου καίτοι δεσποτικὴν (Ἀρχιμ. Καλλίστου, Ἱεροσολυμιτικὸν Κανονάριον σ. 33 σημ. 1). Ἀρχαιότερον δὲ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου διεσαλευθῆ ἡ εορτὴ τῶν Χρι-

στουγέννων καὶ μετετέθη ἀπὸ τῆς θῆς Ἰανουαρίου εἰς τὴν 25ην Δεκεμβρίου, καθ' ἃ τὰ τυπικὰ διαλαμβάνουσιν. «Ἰστέον ὅτι ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων ἀπήρξατο ὑπ' αὐτοῦ (τοῦ Χρυσοστόμου) τελεῖσθαι ἕως τῆς 25ης τοῦ μηνὸς (Δεκεμβρίου) τινῶν ἀπὸ τῶν ἑσπερίων ἐλθόντων καὶ ἀπαγγελιάντων, διὸ καὶ λόγος ἀπολογητικὸς ἐξεφωνήθη παρ' αὐτοῦ κάλλιστος καὶ ὠφελιμώτατος».

Ἄλλ' οἱ τοῦ παλαιοῦ ἡμερολογίου ἑρασταὶ θὰ εἴπωσιν, ὅπως καὶ εἶπον· «ἀλλὰ ποιοὶ ἦσαν οἱ μεταθέσαντες ἐκείνας τὰς ἑορτάς; μήπως παραβάλλετε καὶ συγκρίνετε τοὺς σημερινοὺς μὲ ἐκείνους; Ἐὰν οὕτω φρονεῖτε εἴσθε πολὺ μακρὰν τῆς ἀληθείας. νοῦν λεπτὸν ὄγκος ἐκδιώκει γαστρός, εἶπεν ὁ Θεολόγος, καὶ ὁ νοῶν νοεῖτω»¹. Βεβαίως οὐδεὶς ἀρνεῖται ὅτι ὁ ἱερός Χρυσοστόμος εἶχε μέγα τὸ κύρος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἡ γνώμη αὐτοῦ εἰς ἰοιδήποτε ζήτημα ἠκούετο μετὰ προσοχῆς καὶ σεβασμοῦ, ἀλλὰ τὶ θὰ εἴπωσιν οἱ οὕτω φρονοῦντες, ὅταν μάθωσιν ἐκ τῶν τυπικῶν τῶν ὅτι μεταθέσεις τῶν ἑορτῶν ἐποιοῦν ὄχι μόνον πατριάρχαι καὶ ἀρχιερεῖς, ἀλλὰ καὶ ἡγούμενοι τῶν Ἁγιορειτικῶν μονῶν, καὶ Ἐκκλησιάσχοι καὶ ἀπλοῖ μοναχοί; καὶ ὄχι μόνον εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους, ἀλλὰ καὶ μέχρι τῆς χθές, ὅπως κατωτέρω διὰ πολλῶν καταδεικνύομεν;

Ἄλλὰ τὸ ἑορτολόγιον λέγουσιν οἱ ὑπεράγαν ζηλωταὶ πρὸς ἀποπλάνησιν τῶν ἀπλουστέρων ὡς ἔχει παρέδωκεν εἰς τοὺς ὀρθοδόξους αὐτὴ ἢ Ἀ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος!! «Αὐτὸ ἀπεδέχθη καὶ συνεπεκύρωσεν ἡ δευτέρα οἰκουμενικὴ, ἡ τρίτη, ἡ τετάρτη, ἡ πέμπτη, ἡ ἕκτη καὶ αὐτὴ ἡ ἑβδόμη Ἁγία καὶ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, καὶ ἐπ' αὐτοῦ πᾶσαι κατὰ τάξιν συνεπλήρωσαν ὅλον τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἑορτολόγιον, καθὼς ἔχει καὶ διατηρεῖ αὐτὸ ἡ Ἁγία καὶ Ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία. Πρὸς παραφυλακὴν δὲ καὶ διατήρησιν αἰώνιον τῆς θείας ταύτης παρακαταθήκης τῆς εὐσεβοῦς ἡμῶν πίστεως καὶ ὅπως διακρίνονται οἱ πιστοὶ καὶ ὀρθόδοξοι ἀπὸ τοὺς κακοδόξους καὶ αἰρετικούς ἔθεσαν πατρικὰς ἀράς καὶ ἀναθεματισμοὺς εἰς τοὺς Κανόνας καὶ τὰς πράξεις αὐτῶν κατὰ τῶν θελόντων νεωτερίζειν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, καθὼς ἀναφέρεται μεταξὺ τῶν ἄλλων μία τοιαύτη πράξις εἰς τὸ Συνοδικὸν τῆς ἁγίας ἑβδόμης οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἣν καὶ παραθέτω ἐνταῦθα αὐτολεξεί, λέγουσαν οὕτω· «Ἀπαντα τὰ παρὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν καὶ τὴν διδασκαλίαν καὶ ὑποτύπωσιν τῶν ἁγίων καὶ ἀοιδίμων ἡμῶν πατέρων καινοτομηθέντα, ἢ μετὰ τοῦτο πραχθησόμενα Ἀνάθεμα τρίς»².

1. Ἀσπίς τῆς Ὀρθοδόξου πίστεως, ὑπὸ Ἀκακίου ἱερομονάχου καὶ Ἀνωίνου μοναχοῦ Ἁγιορειτῶν σ. 56.

2. Τὸ πάτριον Ἑορτολόγιον, Πόρισμα ἐνὸς ὀρθοδόξου χριστιανοῦ περὶ τοῦ Ἑορτολογίου τῆς Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας σ. 4. Τὸ ὀκτιαέλιδον τοῦτο φυλλάδιον ἐγγράφη ὑπὸ ἀσκητοῦ Καυσοκαλυβίτου καὶ διανεμήθη εἰς τὰ πλήθη πρὸς φωτισμὸν αὐτῶν. ἀπεστάλη δὲ καὶ εἰς τὸν τότε πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας Κωνσταντινῶν, ὡς μοὶ ἐγγώρισεν ὁ τούτου συνθέτης, ἵνα διαφορίσῃ αὐτόν. Ἀποσιωπῶ καὶ ἐγὼ τὸ ὄνομά του ἵνα μὴ προσκρούσω εἰς τὴν μετριοφροσύνην του!

Ἐν ταῖς τοιαύταις γράφωσι ἀνώνυμος Καυσοκαλυβίτης ἀσκητὴς ἕνα σκοπὸν ἔχει, νὰ φανατίσῃ τὰ πλήθη «κατὰ τῶν ἐν σχήματι ποιμένων νεωτεριστῶν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συρμοῦ», ὡς γράφει, καὶ «νὰ ἀγωνισθῶσι μέχρι θανάτου ὑπὲρ τοῦ πατρίου ἐκκλησιαστικοῦ ἑορτολογίου»! Καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον χωρὶς φόβου Θεοῦ, χωρὶς ἐντροπῆν καὶ τύψεις συνειδότος ἐπικαλεῖται ἀνυπάρχτους ἀποφάσεις οἰκουμενικῶν Συνόδων περὶ τοῦ Ἑορτολογίου, ἐνῶ εἶναι γνωστὸν ὅτι μόνον περὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα ἠσχολήθη ἡ Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος καὶ αὐτὴν ἐρροθύμισεν οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει ἡμερολογίου, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἡλικίας τῆς σελήνης, ὄρισασα νὰ τελεῖται μετὰ τὴν πανσέληνον τὴν μετὰ τὴν ἑαρινὴν ἰσημερίαν, καὶ τοῦτο ἵνα μὴ συνεορτάζωμεν μετὰ τῶν Ἰουδαίων, ὡς ὁ Ζ' ἀποστολικὸς Κανὼν προστάσει. Ἄν ὑπῆρχε Συνοδικὸς Κανὼν ἢ παράδοσις ἐκκλησιαστικὴ περὶ τοῦ Ἑορτολογίου, ποτὲ ὁ μέγας καὶ ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος δὲν θὰ ἐτόλμα νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν μετὰ τὴν ἐπιφανεστάτης ἑορτῆς, οἷα ἡ τῶν Χριστουγέννων, ἀπὸ τῆς βῆς Ἰανουαρίου εἰς τὴν 25 Δεκεμβρίου, διότι ἐκώλυεν αὐτὸν ἡ φωνὴ τοῦ Παύλου, λέγουσα· «εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε ἀνάθεμα ἔστω». καὶ ὅμως ἐτόλμησε, διότι ἐγνώριζεν ὅτι οὐδὲν πρὸς τοῦτο ὑπῆρχεν κώλυμα, ἐγνώριζεν ὅτι τὸ Ἑορτολόγιον ἐρροθύμιζετο ἑλευθέρως ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας κατὰ τὰς ἀνάγκας αὐτῆς χωρὶς τὰ ὑπόκειται εἰς περιορισμοὺς καὶ διατάξεις καὶ ἔγραφε περὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα ὅτι «οὐδὲ ἡ Ἐκκλησία χρόνων ἀκριβῆσαι οἶδεν. ἀλλ' ἐπειδὴ παρὰ τὴν ἀρχὴν πᾶσιν ἔδοξε τοῖς πατράσι ὁμοῦ συνελθεῖν καὶ ὀρίσαι τὴν ἡμέραν (τοῦ πάσχα) τὴν συμφωνίαν πανταχοῦ τιμῶσα καὶ τὴν ὁμόνοιαν ἀγαπῶσα κατεδέξατο τὸ ἐπιταχθέν».

Ὅτι δὲ ὁ ἱερός Χρυσόστομος ἔπραξε διὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων, τοῦτο κατὰ ἐκκλησιαστικὴν συνήθειαν ἔπραξαν καὶ οἱ πατριάρχαι ἀπὸ τοῦ Χρυσοστόμου μέχρι τῆς ἀλώσεως. μετέθεσαν, ἀντικατέστησαν ἑορτάς, κατέστησαν ἀργὰς ἄλλας καὶ ἀντεισήγαγον ἑτέρας, ὡς τὴν τοῦ Γρηγορίου Παλαμᾶ κατὰ τὴν Μ. Τεσσαρακοστὴν, τοῦ Ἰωάννου τῆς Κλίμακος, Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας καὶ τὰς λοιπὰς, περὶ ὧν εἰπομεν ἀνωτέρω, ἐκανόνισαν ἰδίαις τυπικῶς διατάξεις παρὰ τὰς καθιερωμένας περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἑορτῆς τῶν ἁγίων, παρεμόρφωσαν τὰ ἀρχαῖα ἑορτολόγια καὶ μετεκίνησαν πάσας σχεδὸν τὰς ἑορτάς ὅπως ἤθελον καὶ ὅπως οἱ καιροὶ ἀπῆτουν διὰ τὸν ἰσχύοντα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Κανόνα τοῦ ἀκωλύτως μεταβάλλειν τὸ ἑορτολόγιον, μετακινεῖν τὰς ἑορτάς καὶ καθορίζειν τὰς τῶν ἁγίων μνήμας, ὅπως ἐκάστη Ἐκκλησία ἤθελεν. Καὶ ὅχι μόνον πατριάρχαι, ἀλλὰ καὶ ἡγούμενοι τῶν μονῶν, καὶ ἡγουμενοσυμβούλια καὶ ἐκκλησιάρχαι καὶ μοναχοὶ μετετόπιζον τὰς τῶν ἁγίων μνήμας κατὰ ἀρέσκειαν καὶ οὐδεὶς ποτε διεσύρθη ἢ ἐπειμῆθη ἢ κατεδικάσθη διὰ παραβάσιν ἀνυπάρχτων συνοδικῶν διατάξεων καὶ ἱερᾶς παραδόσεως, διότι ἐγνώριζον ὅτι μόνῃ ἡ ἱερὰ παράδοσις ἦτο ἀναγκαία διὰ τὸν χριστιανόν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ αἱ τυπικαὶ διατάξεις περὶ ἑορτολογίου, τὰς ὁποίας ἐκανόνιζεν ἡ θέλησις τοῦ προεστῶτος. Ἄδικως δὲ καὶ παραλόγως οἱ ὀπαδοὶ τοῦ παλαιοῦ ἑορτολογίου ἐπικα-

λοῦνται ἱερὰς παραδόσεις καὶ ἐγκαλοῦσι τοὺς ἀκολουθοῦντας τὸ νέον ἑορτολόγιον ὡς παραβάτας ἀρχαίων πατρικῶν παραδόσεων φανταστικῶν, καὶ σχισματικούς καὶ αἰρετικούς καὶ ὅσα ἄλλα εἶπον καὶ διεκήρυξαν. διότι ἂν δεχθῶμεν ὅτι ἡ τοῦ ἑορτολογίου μεταβολὴ εἶναι ἀθέτησις πατρικῶν παραδόσεων, εἰς τὸ κρῖμα τοῦτο ὑπόκειντο πρῶτοι αὐτοὶ οἱ παλααιομερολογῖται, οἱ μοναχοὶ τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ κυρίως ὁ Νικόδημος ὁ τοῦ Συναξαριστοῦ ἐκδότης, ὅστις καταπατήσας ἀρχαίας διατάξεις μετέθηκε, μετεκίνησε καὶ ἀνεστάτωσε τὸ ἑορτολόγιον κατ' ἴδιαν αὐτοῦ βούλησιν παρὰ τὰς ὑποδείξεις τῶν Τυπικῶν, παρὰ τὰς σαφεῖς ἐγγράφους μαρτυρίας τῶν Ἀγιορειτικῶν Κώδικων, καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες τὸ κατὰ Νικόδημον ἑορτολόγιον καὶ ἡ ὅλη Ἐκκλησία ἡ ἐπιδοκιμάσασα καὶ ἀκολουθοῦσα τὴν τάξιν αὐτοῦ. Ὅτι αἱ κατὰ τόπους ἐκκλησίαι καὶ μοναὶ εἶχον ἴδιον ἑορτολόγιον διάφορον τῆς ἑτέρας, τὸ τοιοῦτον δὲν ἀντελήφθη ὁ Νικόδημος, οὐδὲ ὁ διορθωτὴς καὶ ἐκδότης τῶν Μηναιῶν Βαρθολομαῖος ὁ Κουτλουμουσιανός. διὰ τοῦτο συνεχῶς ἐπαναλαμβάνουσιν ὅτι, περιττὴ ἡ ἀναγραφή τῆς μνήμης τοῦ δεῖνα ἁγίου σήμερον διότι ἐσημειώθη εἰς τὴν τάδε τοῦ μηνός. Εἰς δὲ τὸν καθορισμὸν τοῦ Ἑορτολογίου δὲν ἠκολούθησεν ὁ Νικόδημος ὠρισμένης ἐκκλησίας ἢ Ἀγιορειτικῆς τινος μονῆς ἑορτολόγιον, ἀλλὰ διάφορα καὶ ἤλθεν εἰς τὸ φῶς νέον ἑορτολόγιον διαμορφωθὲν κατὰ τὴν κρίσιν καὶ ἀνταίρετον τοῦ Νικοδήμου θέλησιν. ἀλλὰ ποῖος ποτὲ κατέκρινε τὸν συντηρητικὸν καὶ εὐσεβέστατον Νικόδημον ὡς νεωτεριστὴν καὶ περιφρονητὴν πατρικῶν παραδόσεων; ποῖος πατριάρχης ἢ ἀρχιερεὺς ἢ μοναχὸς κατέκρινε τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν διότι ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους χρόνους μέχρι τῆς ἀλώσεως ἠκολούθει ἕτερον ἑορτολόγιον κατὰ πολὺ διάφορον τῶν ἄλλων ἐκκλησιῶν; ποῖος κατεδίκασεν ὡς νεομερολογίτας τοὺς Σιουδίτας, τὰς Σαβαίτας, τοὺς Σιναιίτας, τοὺς ἀσκητὰς τῆς Αἰγύπτου, τοὺς Ἀγιορεῖτας, ἵνα περιορισθῶ εἰς τὰ ἐπίσημα μοναχικὰ ἀγμάτα, τὰ ἀκολουθοῦντα ἴδιον ἑορτολόγιον διάφορον τοῦ νομιζομένου παλαιοῦ τοῦ σήμερον μετὰ φανατισμοῦ ὑποστηριζομένου ὑπὸ τῶν παλααιομερολογιτῶν;

Οἱ μοναχοὶ τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ εἰδικώτερον οἱ Λαυριῶται εἶχον διάφορον ἑορτολογικὴν διάταξιν. Ἐξήκοντα καὶ εἰς Κώδικες τῆς Μονῆς αὐτῶν, Τυπικά, Μηνολόγια καὶ λοιπά, εὐρίσκονται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸ πάτριον λεγόμενον ἑορτολόγιον τῶν παλααιομερολογιτῶν, ἔχοντες διάφορον τάξιν τῶν ἑορτῶν προσδιοριζομένων εἰς ἄλλας ἡμέρας καὶ εἰς ἄλλους μῆνας καθὼς τὰ Τυπικά αὐτῆς διώριζον. Σημειῶ τοὺς Κώδικας τούτους εἰς οὓς ἀνατρέχοντες οἱ ἐνδιαφερόμενοι καὶ παραβάλλοντες πρὸς τὸ σημερινὸν ἑορτολόγιον θὰ βεβαιωθῶσιν, ὅτι ἡ νομιζομένη τῶν πατρίων παραδόσεων τήρησις εἶναι πλάνη εὐσεβῆς, ἐλεγχομένη ὑπ' αὐτῶν τῶν παλαιῶν Λαυριωτῶν, οἵτινες ἄλλην ὥρισαν τάξιν ἑορτολογίου εἰς τὴν μονὴν καὶ ταύτην παρέδωκαν εἰς τήρησιν εἰς τοὺς ἐπιγιγνομένους ἵνα μὴν ἀμετάβλητος. Καὶ ἐνόσω ἡ μοναστηριακὴ τῶν Λαυριωτῶν παράδοσις θεωρεῖται ἀμετάβλητος καὶ ἀπαραβίαστος, ὁφείλουσιν ἢ νὰ ἀποκηρύξωσι πᾶν τὸ ἀντιτιθέμενον εἰς τὰς διατάξεις

τῆς μονῆς ἑορτολόγιον, ὡς εἶναι τὸ νῦν ὑποστηριζόμενον ὑπὸ τῶν παλαιομερολογιτῶν, ἢ ἂν ἀρνοῦνται, ἄς ξεαφανίσωσι τὰ Τυπικὰ καὶ τὰ λειτουργικὰ αὐτῶν βιβλία ἵνα μὴ ἐλέγχωσιν αὐτοὺς ὡς ἀνατροπεῖς καλῆς καὶ ἀρχαίας μοναστηριακῆς τάξεως, ἢ ὁποία περισώζεται εἰς τοὺς ἐξῆς τῆς μονῆς των Κώδικας: Γ14, Γ19, Γ70, Γ102, Δ4, Δ5, Δ7, Δ8, Δ10, Δ12, Δ17, Δ19, Δ23, Δ24, Δ25, Δ31, Δ34, Δ35, Δ36, Δ37, Δ39, Δ42, Δ43, Δ45, Δ55, Ε142, Η58, Η74, Η76, Η87, Η96, Η164, Η166, Η168, Η187, Η188, Η197, Η198, Η202, Θ25, Θ50, Θ57, Θ62, Θ64, Θ77, Θ86, Θ87, Θ98, Θ135, Θ145, Θ149, Θ164, Ι70, Ι73, Ι78, Ι135, Ι198, Κ195, Λ164, Ω147.

Ἡ μελέτη τῶν ἀνωτέρω Κωδίκων ἀπέδειξεν ὅτι οἱ Λαυριῶται δὲν ἠκολούθουν οὔτε τὸ ἑορτολόγιον τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, οὔτε τὸ Ἱεροσολυμιτικόν, οὔτε τὸ Ἁγιοσαβιτικόν (τὸ ὁποῖον διαφέρει τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ), οὔτε τὸ Βασιλειανόν, οὔτε οὐδεμιᾶς ἄλλης μονῆς, οὔτε δὲ ἐπομένως καὶ τὸ παλαιὸν ἑορτολόγιον, τὸ τέως ἐν χρήσει, ἀλλ' εἶχον ἴδιον τῆς μονῆς των ἑορτολόγιον διάφορον ὄλων τῶν ἄλλων, ὡς ἡ κατωτέρω σημειουμένη παραβολὴ τῶν ἐν λόγῳ κωδίκων πρὸς τὸ τέως ἰσχύον ἑορτολόγιον μαρτυρεῖ. εἰς τὸν κατωτέρω δημοσιευόμενον πίνακα τοῦ ἑορτολογίου σημειοῦται ἡ διάφορος τῶν ἐν λόγῳ Κωδίκων διατάξις παρουσιαζόντων ἄλλην κατάταξιν τῶν ἑορτῶν, εἰς ἄλλην δηλονότι ἡμέραν καὶ μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ, τὸ ὁποῖον βεβαίωθι ὅτι οἱ Λαυριῶται πατέρες ἦσαν ἐλεύθεροι, ὑπ' οὐδενὸς Κανόνος ἢ παραδόσεως δεσμευόμενοι, νὰ ἑορτάζωσι τοὺς ἁγίους ὁποῖαν ἤθελον καὶ ὅπως ἤθελον. Τὸ δὲ περιεργότερον εἶναι ὅτι τὴν μνήμην ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἁγίου ἐώρταζον οἱ Λαυριῶται κατὰ καιροὺς εἰς διαφόρους ἡμερομηνίας. οὕτω λ. χ. τὴν μνήμην Ἰεζεκιὴλ τοῦ προφήτου, τὴν ὁποῖαν τὸ γνωστὸν καὶ ἐν χρήσει ἑορτολόγιον ὀρίζει τὴν 23 Ἰουλίου, οἱ μὲν Λαυριωτικοὶ Κώδικες Ι135 καὶ Ω147 ὀρίζουσι τὴν 21 Ἰουλίου, ὁ Δ12 τὴν 19 Ἰουλίου καὶ ὁ Δ37 τὴν 21 Μαρτίου. Ποῖαν παράδοσιν ἀκολουθοῦσιν οἱ Λαυριῶται, ἢ ποῖαν παράδοσιν ἀθετοῦσιν; οὐδεμίαν. Κανὼν καὶ παράδοσις διὰ τὸν ἑορτασμὸν τῶν ἁγίων ἦτο τοῦ προεστῶτος ἢ θέλεις, τοῦ Τυπικάρη καὶ παντὸς οἰουδήποτε. Καὶ ἀκούσατε τὰ Ἁγιορειτικὰ Τυπικὰ μετὰ πόσης εὐκολίας μεταθέτουσι καὶ μετακινοῦσιν ἑορτὰς ἄνευ τινος σκανδαλισμοῦ καὶ διαμαρτυρίας τῶν ἄλλων μονῶν.

Τὸ Τυπικὸν τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Παύλου κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Συνάξεως τῆς Θεοτόκου (26 Δεκεμβρίου) ὀρίζει τάδε: «ἐνθα δὲ γίνεται πανηγυρις τῆς ἑορτῆς ἅπαντα ψάλλονται ἐν τῷ μικρῷ ἔσπερινῳ καὶ μεγάλῳ καὶ ὄρθρῳ καὶ λειτουργία. ἡ δὲ τῶν ὁσίων πατέρων Ἀκολουθία τοῦ Τριωδίου μετατίθεται τῇ Παρασκευῇ καὶ ψάλλεται μετὰ τοῦ ἁγίου Τρύφωνος ἑορταστικῶς» (*Δημητριεύσκη*, Τυπικὰ Β, 644).

Τὸ Τυπικὸν τῆς μονῆς ἁγίου Διονυσίου (ὑπ' ἀριθ. 442) τὴν μνήμην τῶν μαρτύρων Εὐγενίου, Κανδιδίου, Οὐαλεριανοῦ καὶ Ἀκύλα ἀπὸ τῆς 20 Ἰανουαρίου μεταθέτει εἰς τὴν 21 καὶ διατάσσει πανηγυρικὸν ἑορτασμὸν μετὰ ἀγρυπνίας «πολλῶν τε ὕμνων ἀδομένων ὡς καὶ παρ' ἡμῖν ἔθος ἐν ταῖς τῶν μεγίστων ἁγίων ἑορταῖς» (ἐνθ. ἀνωτ. Β, 464).

Τὸ Τυπικὸν τῆς μονῆς Γρηγορίου περὶ τῆς ἑορτῆς τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης γράφει· «Σημείωσον ὅτι τὸ Τυπικὸν εἰς τὰς 24 (Νοεμβ.) γράφει τὴν μνήμην τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης, εἰς δὲ τὰς 25 τῶν ἁγίων Κλήμεντος καὶ Πέτρου μετὰ τῶν ὁποίων ποιεῖ καὶ τὴν ἀπόδοσιν, νῦν δὲ ἑορτάζεται ἡμέρας κ' καὶ γίνεται ἡ ἀπόδοσις τῇ κη'. ἡ δὲ Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Στεφάνου ψάλλεται εἰς τὰς κς' καὶ ποιήσον ὡς βούλει». (ἐνθ. ἀνωτ. Β, 668)

Καὶ τὸ τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Παύλου περὶ τῆς αὐτῆς ἑορτῆς διορίζει οὕτως· «Σημείωσον ὅτι τὸ Τυπικὸν τάττει τὴν μνήμην τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης κατὰ τὴν παροῦσαν 24 τοῦ μηνός, τὴν Ἀκολουθίαν τῶν ἁγίων ἱεραρχῶν Κλήμεντος Ρώμης καὶ Πέτρου Ἀλεξανδρείας διορίζει κατὰ τὴν 25 ἐν ἣ ποιεῖ καὶ τὴν ἀπόδοσιν. ἡμεῖς δὲ κατὰ τὴν διάταξιν τῶν τετυπωμένων Μηναιῶν θέτομεν τὴν μνήμην τῶν ἱεραρχῶν κατὰ τὴν παροῦσαν, τῆς δὲ Αἰκατερίνης τῇ 25» (ἐνθ. ἀνωτ. Β, 643).

Ἄλλο Τυπικὸν τῆς μονῆς τοῦ Ξενοφάντος μεταθέτει τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἑορτῆς (τῶν εἰσοδίων) ἀπὸ τῆς 25ης εἰς τὴν 26ην ὁρίζον οὕτω· «Ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ (25 Νοεμ.) γράφουσι τὰ Μηναιῖα ἀπόδοσιν τῆς ἑορτῆς, ἡμεῖς δὲ ἔχοντες *λείψανον τοῦ ἁγίου Μερκουρίου* πιούμεν τὴν ἀπόδοσιν κατὰ τὴν 26ην τοῦ παρόντος» (ἐνθ. ἀν. Β, 533).

Τὸ Τυπικὸν τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Παύλου τὴν μνήμην Εὐθυμίου τοῦ νέου, τῶν ἐν Θεσσαλονίκη οἰκοδομήσαντος τὴν μονὴν τῶν Περιστερῶν καὶ ἐν τοῖς ὁρίοις τοῦ ἁγίου Παύλου ἀσκήσαντος διορίζει νὰ ἑορτάζηται οὐχὶ τὴν 14ην Ὀκτωβρίου ἀλλὰ τὴν 15ην (ἐνθ' ἀν. Β, 643).

Τὸ αὐτὸ Τυπικὸν τοῦ ἁγίου Παύλου διὰ τὴν ἀποθησαύρισιν τῆς κάρας τῆς ἁγίας Θεοδώρας τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ ὁρίζει νὰ ἑορτάζηται ἡ ἑορτὴ τῆς ἁγίας πανηγυρικῶς κατὰ τὴν 11ην Σεπτεμβρίου. ἡ δὲ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Αὐτονόμου νὰ ψάλληται εἰς τὰ Ἀπόδειπνα (ἐνθ' ἀνωτ. Β, 642).

Τὸ Τυπικὸν τῆς μονῆς τοῦ Φιλοθέου περὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ διατάσσει οὕτω· «Ἰστέον ὅτι κατὰ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ὁποῦ ἐσημείωσαν ἐνταῦθα, *μόνον ἡμεῖς οὕτως ἀκολουθοῦμεν*, ὡσὰν ὁποῦ εἶναι ἑορτὴ τοῦ μοναστηρίου μας, τὰ δὲ λοιπὰ *μοναστήρια ἀκολουθοῦν κατὰ τὸν παλαιὸν τύπον*. ὅθεν ὄντος τοῦ μοναστηρίου μας ἑορτὴ, πρέπει νὰ πανηγυρίζωμεν λαμπροτέρως τὴν τοιαύτην ἑορτὴν ἀπὸ τοὺς λοιπούς. Ὅθεν μὴ ξενίζεσαι ἀδελφέ, βλέποντας τὴν ἀλλαγὴν τῆς ἀκολουθίας τοῦ θείου Εὐαγγελισμοῦ οὐδὲ νὰ μᾶς κατηγορήσῃς» (Δημητρ. Τυπικὰ Β, 642). Περὶ τῆς μεταθέσεως δὲ τῆς ἑορτῆς ταύτης, ἐὰν συνέλιπτε τῇ Μ. Παρασκευῇ ἢ τῇ Μ. Σαββάτῳ, ἔχομεν δύο ἀντιθέτους τυπικὰς διατάξεις. Τὸ ἀρχαῖον Τυπικὸν τῆς Μ. Ἐκκλησίας δὲν ἐπέτρεπε μετάθεσιν τῆς ἑορτῆς «εἰ δὲ καὶ εἰς ἁγίαν Παρασκευὴν φθάσῃ ἢ ἐν ἁγίῳ Σαββάτῳ ὁμοίως γίνεται ἡ ἀκολουθία (τοῦ εὐαγγελισμοῦ). Καὶ εἰ μὲν ἐστὶ Παρασκευὴ περὶ ὥρας ς' χορὴ ἀπόλυσιν, εἰ δὲ καὶ εἰς ἅγιον Σάββατον ταχύτερον» (Δημητριεύσκη, Τυπικὰ Α, 59). Ἄλλη τυπικὴ διάταξις ἀρχαία περὶ τῆς ἀκολουθίας τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἐὰν φθάσῃ τῇ Μ. Παρασκευῇ διαλαμβάνει· «χορὴ

εἶδέναι ὅτι γίνεται ἡ τριθέκτη ἐν τῇ ἁγίᾳ Εἰρήνῃ καὶ ἡ κατήχησις καὶ ἀνέροχεται ἡ λιτὴ εἰς τὸν Φόρον· ψάλλονται τὸ «Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν» καὶ ὑποστρέφει ἐν τοῖς χαλκοπρατείοις ψάλλουσι τὸ αὐτὸ τροπάριον καὶ γίνεται ἡ ἀκολουθία τοῦ εὐαγγελισμοῦ ἕως τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου, καὶ ἀφίει ἐκεῖ ὁ πατριάρχης ἐγκαθέτους πρεσβυτεροδιακόνους καὶ ποιοῦσι τὴν θείαν λειτουργίαν μετὰ τῆς προσκομιδῆς. Καὶ ἀνέροχεται ὁ πατριάρχης ἐν τῇ προγεγραμμένῃ ἐκκλησίᾳ τῆς ἁγίας Εἰρήνης καὶ ποιεῖ τὴν ἀκολουθίαν τῆς θείας λειτουργίας ἀνευ προσκομιδῆς. Ὁ Ἅγιοπολίτης ψάλλεται τὰ στιχηρὰ τοῦ εὐαγγελισμοῦ καὶ τῆς μεγάλης Παρασκευῆς καὶ ἀντὶ τῶν ἀναγνωσμάτων καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν εὐαγγελίων» (ἐνθ' ἄνωτ.). Κατὰ τὰς ἀρχαίας ὄθεν διατάξεις τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἅγιοσαβιτικοῦ Τυπικοῦ καὶ ἄλλων μονῶν ἡ ἑορτὴ οὐδεμίαν μετάθεσιν ἐδέχετο ἀπὸ τῆς τακτῆς ἡμέρας. Μεταγενεστέρα ὅμως διατάξεις τῆς αὐτῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐπιβάλλει τὴν μετάθεσιν τῆς ἑορτῆς ἐὰν τύχη ὁ Εὐαγγελισμὸς τῇ Μ. Παρασκευῇ ἢ τῷ Μ. Σαββάτῳ εἰς τὴν Διακαινήσιμον ἑβδομάδα δικαιολογοῦσα τὴν μετάθεσιν οὕτω: «Τίς γὰρ συμφωνία «Σήμερον κρομαῖται ἐπὶ ξύλου» καὶ «Σήμερον χαρὰς εὐαγγέλια»; ἢ τίς κοινωνία «Φοῖξον ἤλιε, στέναξον ἢ γῆ» καὶ «εὐαγγελίζου γῆ χαρὰν μεγάλην»; διὰ τοῦτο πρόπει νὰ μετατίθεται οὕτω ἵνα τὰ χαροποιὰ τῆς ἑορτῆς μὲ τὰ χαροποιὰ τῆς ἀναστάσεως τροπάρια μελωδήσωμεν. Κατὰ τοῦτον γοῦν τὸν τρόπον ὀφείλει γίνεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις ἀκολουθούσαις τοῖς ἴχνεσι τῆς μητρὸς μεγάλης Ἐκκλησίας» (Τυπικὸν ἐκδ. 1888 σ. 242). Ἡ νεωτέρα αὕτη τυπικὴ διατάξις ἐπεκράτησεν ἐν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ ἀδιαμαρτυρήτως. Μόνοι δὲ οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς Φιλοθέου δυστροποῦσι διὰ τὴν τοιαύτην μετάθεσιν τὴν ὁποῖαν χαρακτηρίζουσι παράνομον καὶ αἰρετικὴν δικαιολογοῦμενοι οὕτω: «Μὴ στοχαζόμενος τοῦ ἐν τῇ ἑορτῇ κεκοιμημένου μυστηρίου, λέγει ἀνωτέρω (τὸ ἐκδοθὲν Τυπικὸν τῆς Μ. ἐκκλησίας) νὰ μετατίθεται ἡ ἑορτὴ τῇ γ' τῆς Διακαινισίμου, ἐπειδὴ ἡ αὐτὴ ἑορτὴ ἂν μετατεθῆ ἔλαττοῦται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν ὁποῦ ἐστάθη ὁ Κύριός μας εἰς τὴν κοιλίαν τῆς Θεοτόκου. ὄθεν εἶναι μεγάλη παράνομία, ἢ καὶ νὰ εἶπω αἵρεσις. διὰ τοῦτο μὴ σε καταπέιση τις νὰ μεταθέσης τὴν ἑορτὴν ταύτην, καὶ οἶα ἡμέρα τύχη ἑόρτασον αὐτήν» (Δημητρ. Τυπικὰ Β, 642). ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἀρχαίων τυπικῶν προκύπτει ὅτι ἡ ἑορτὴ τοῦ εὐαγγελισμοῦ δὲν μετετίθετο, ὅτι ἐτελεῖτο καὶ κατὰ τὴν Μ. Παρασκευὴν προσκομιδῇ καὶ λειτουργίᾳ τοῦ Χρυσοστόμου (Κανὼν 52 ς' Συνόδου ἰδ. καὶ διατάξιν εὐεργετικοῦ Τυπικοῦ παρὰ Δημητρίου, Τυπικὰ Α, 442) καὶ ὅτι ἡ νηστεία εἰς τινὰς μὲν μονὰς ἐτηρεῖτο εἰς ἄλλας δὲ οὐχί. Τὸ τυπικὸν τῆς μονῆς τοῦ Γαληπίου τὸ σωζόμενον ἐν τῇ Μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐπιτρέπει κατὰ τὴν Μ. Παρασκευὴν καὶ Μ. Σάββατον τὴν κατάλυσιν ἰχθύων «ἐν τῇ τροπέῃ ἐσθίωμεν ὄψαρια, πίνωμεν καὶ οἶνον διὰ τὴν δόξαν καὶ ἀντίληψιν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου» τὸ Τυπικὸν τῆς μονῆς Βατοπεδίου ἐπιτρέπει τὴν κατάλυσιν τούτων, ἀλλὰ «χωρὶς τῷ μεγάλῳ Σαββάτῳ» (Δημητρ. Τυπικὰ Β, 89). εἰς ἄλλας μονὰς ἐπεβάλλετο ἀποχὴ τῶν τοιούτων καὶ νηστεία αὐστηρά.

Τὸ δὲ συμπέρασμα; ὅτι διὰ τὰς μεταθέσεις τῶν ἑορτῶν δὲν ὑπῆρχε καθολικὴ παράδοσις, εἰ μὴ τυπικαὶ μόνον διατάξεις ἀλληλοσυγκρουόμεναι καὶ οὐδεμίαν ἀφορμὴν ἐρίδων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ παρέχουσαι.

Κατὰ τὰς ἀρχαίας τυπικὰς διατάξεις μεταθέσιν ὑφίστατο καὶ ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἂν συνέπιπτεν αὕτη κατὰ τὸ μέγα Σάββατον. Τὸ τυπικὸν τῆς μονῆς τῆς Εὐεργετίδος (ιβ' αἰῶνος) δρῖζει «εἰ δὲ γένηται ἡ μνήμη αὐτοῦ (τοῦ ἁγ. Γεωργίου) τῷ μεγάλῳ Σαββάτῳ καταλιμπάνεται ἡ ἑορτὴ αὐτοῦ καὶ ψάλλεται τῇ ἑβδομάδι τῆς Διακαινησίμου. ἐὰν ἄλλη δὲ ἡμέρα τοῦ Πάσχα εἰ φθίση γενέσθαι ἡ μνήμη αὐτοῦ, εἴτε ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Μάρκου, ψάλλομεν τὴν ἀκολουθίαν αὐτῶν μετὰ τὴν τῆς ἡμέρας ἀκολουθίαν, ἄν τε τῇ νέα Κυριακῇ, ἄν τε τῇ Μεσοπεντηκοστῇ, παρεκτός τῆς Δευτέρας τῆς Διακαινησίμου διὰ τὸ τελεῖσθαι ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ τὴν ἀκολουθίαν τῆς μεγάλης Κυριακῆς» (Δημητρ. Τυπικὰ Α, 449). Προβλ. καὶ «Ρωμανὸν τὸν Μελωδόν» Α, 58 «Ἡ μεταθέσις τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγ. Γεωργίου». Παρὰ τὴν τοιαύτην ὁμῶς διάταξιν πρὸ 9 ἑτῶν, ὅτε ἔτυχε νὰ συμπέσῃ ἡ τοιαύτη ἑορτὴ τῷ μεγάλῳ Σαββάτῳ, ἡ μὲν Μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἀφῆκε ἀμετάθετον τὴν ἑορτὴν δικαιολογουμένη, ὅτι ἀφοῦ ἡ ἑορτὴ τοῦ Προδρομοῦ δὲν μετατίθεται, πολλὸ μᾶλλον δὲν πρέπει νὰ μετατεθῇ καὶ ἡ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἡ δὲ ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ αἱ Μητροπόλεις τῶν Νέων Χωρῶν καίτοι ὑπήγοντο ὑπὸ τὸ Οἰκουμενικὸν πατριαρχεῖον ἐώρτασαν τὴν ἑορτὴν τὴν Δευτέραν τῆς Διακαινησίμου, ὁπότε τὸ προμνησθὲν Τυπικὸν τῆς μονῆς τῆς Εὐεργετίδος ἀπηγόρευε «διὰ τὸ τελεῖσθαι ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ (τῇ Δευτέρᾳ) τὴν ἀκολουθίαν τῆς μεγάλης Κυριακῆς». Τρεῖς διατάξεις διάφοροι καὶ τρεῖς πράξεις ἀντίθετοι. Ποίαν παράδοσιν κατεπάτησαν αἱ δύο ἐκκλησίαι, αἱ ἀντιθέτως πρὸς τὴν Εὐεργετικὴν τυπικὴν διάταξιν τὴν ἑορτὴν κατὰ τὴν ἰδίαν κρίσιν διαφόρως καὶ ἀνομοίως πανηγυρίσασαι; οὐδεμίαν. Εὐτυχῶς δὲ διὰ τὸ παρὸν ἔτος 1937 αἱ δύο Ἐκκλησίαι εἶναι σύμφωνοι διὰ τὴν μεταθέσιν τῆς ἑορτῆς¹.

Οἱ Λαυριῶται τὴν μνήμην Συμεῶν τοῦ νέου Θεολόγου ἀπὸ τῆς 12 Μαρτίου μετέθεσαν εἰς τὴν 12 Ὀκτωβρίου (ἴδε Κώδ. Λαύρας Θ77). οἱ αὐτοὶ Λαυριῶται τὴν μνήμην Ἀλεξάνδρου τοῦ ἐν Πίδνῃ ἀπὸ τῆς 14 Μαρτίου μετέθεσαν εἰς τὴν 14ην Μαΐου, ὡς σημειοῦται ἐν τῷ Κώδ. τῆς μονῆς τῶν Δ36¹ «Ἀπὸ τῆς ιδ' Μαρτίου μετετέθη ἐναυθῆα κατ' ἰδιαιτέραν τῆς μονῆς Τυπικὴν διάταξιν διὰ τὸ αὐχεῖν αὐτὴν τὴν τοῦ μεγαλομάρτυρος θείαν κάραν». Εἶχον λοιπὸν τὸ κῆρος τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου, τοῦ μεταθέσαντος τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων, καὶ οἱ Λαυριῶται ὥστε νὰ δύνανται νὰ μεταθέτωσι τὰς ἑορτάς ὅπως αὐτοὶ ἤθελον; Εἴχομεν ἀπαντᾶσιν οἱ Λαυριῶται, διότι οὐδεμία ἐκκλησιαστικὴ παράδοσις κωλύει ἡμᾶς νὰ μεταθέτωμεν τὰς ἑορτάς, διότι ἡμεῖθα

1. Μεταθέσεις ἀκολουθιῶν ἐγένοντο καὶ ὅτε ἡ ἑορτὴ τῆς Ὑπαπαντῆς τῇ Κυριακῇ τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου, ἢ τοῦ ἀσώτου ἢ τῆς ἀπόκρῃς ὁπότε αἱ ἀκολουθίαι τῶν τοιοῦτων Κυριακῶν ἐγένοντο κατὰ τὴν Παρασκευὴν (Δημητρ. Τυπικὰ Β, 355). Μετετίθετο δὲ ὡσαύτως καὶ ἡ ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῆς Ὑπαπαντῆς (ἐνθ' ἄνωτ. Β, 287).

ἐλεύθεροι νὰ κανονίζωμεν τὰς τυπικὰς διατάξεις τῆς μονῆς μας ἐλευθέρως καὶ ἀκωλύτως χωρὶς νὰ εἴμεθα οὔτε Χρυσόστομοι οὔτε πατριάρχαι. ἀκολουθοῦμεν ἐπικρατήσασαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ συνήθειαν καὶ εἰς οὐδὲν ὑποκείμεθα κρῖμα τὰς ἐορτὰς μεταθιτέοντες. Καὶ ἔχουσι δικαίον, διότι οὔτε Κανόνα ἀποστολικὸν ἢ πατερικὸν ἀθετοῦσιν, οὔτε παράδοσιν καταφρονοῦσιν. ἀκολουθοῦσι τὰ ἔθιμα τὰ κρατοῦντα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐπιμαρτυρούμενα καὶ διὰ τῶν ἑξῆς :

Ἡ ἐορτὴ τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου ἀπὸ τῆς 14 Σεπτεμβρίου μετατίθεται εἰς τὴν 13 Νοεμβρίου καὶ δικαιολογεῖται ἡ μετάθεσις ἐν τῷ Λαυρεωτικῷ Κώδ. Α98 φ. 34 οὕτω : «Ἰστέον ὡς ἡ τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου ἀκολουθία ἐν ταύτῃ τῇ ὑπερλάμπρῳ ἡμέρᾳ παρὰ τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ παρὰ πᾶσιν σχεδὸν οὐ ψάλλεται διὰ τὸ ὕψος τῆς δεσποτικῆς ἐορτῆς (τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου σταυροῦ) καὶ ἵνα μὲν τὰ τῆς ἀκολουθίας πάντα ἀκολόβωτα καὶ ἀμειώτα. τοῦτου χάριν μετετέθη εἰς τὴν 13^{ην} Νοεμβρίου μηνὸς ὡς ἐν τοῖς Συναξαριοῖς (=ἐν τοῖς Τυπικοῖς) προσχὼν εὐρήσεις» (Ποβλ. καὶ Δημητρ. Τυπικά Β,112). Ἀντιθέτως εἰς τὴν μονὴν τῆς Πέτρας ἡ ἀκολουθία τοῦ Χρυσοστόμου ἐψάλλετο κατὰ τὴν 14 Σεπτεμβρίου ὡς ἐν τινι Τυπικῷ ἀναγινώσκομεν «Ἰστέον ὅτι ὁ Πετρινὸς (κατὰ τὴν 14 Σεπτ.) εἰς τὴν παννυχίδα ψάλλει τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Χρυσοστόμου» (Δημητριεύσκη, Τυπικά Β,229).

Συναίτικὸν Τυπικὸν κατὰ τὴν δ' Σεπτεμβρίου περὶ τῆς ἐορτῆς Βαβύλα καὶ τῶν σὺν αὐτῷ δορίζει οὕτω : «Ταύτην τὴν μνήμην ὀφείλομεν ψάλλειν τῇ ἑπαύριον εἰς τὴν 5ην μετὰ τὴν μνήμην τοῦ προφήτου Ζαχαρίου. τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐορτάζομεν τὸν μέγαν καὶ Θεόπτην Μωυσῆν» (Δημητρ. Τυπικά, Β, 409).

Ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου εἰς τὰς διαφόρους ἐκκλησίας καὶ μονὰς μετετίθετο εἰς ἄλλην ἡμερομηνίαν. Ἡ ἐκκλησία Ἱεροσολύμων ἀπέδιδε τὴν ἐορτὴν μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας, ἥτοι τὴν 22αν Αὐγούστου. ἡ δὲ μονὴ τοῦ Στουδίου τὴν τετάρτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς Κοιμήσεως, ἥτοι τὴν 18ην Αὐγούστου, ὡς σημειοῦται εἰς τὰ τυπικά τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τοῦ Ἄθω. «εἰς τὸ Ἱεροσολυμιτικὸν ἐορτάζει ἡμέρας ὀκτῶ, τῶν δὲ Στουδίου δ'»¹.) Εἰς ἄλλας μονὰς τῆς Κ[π]όλεως ἡ ἀπόδοσις ἐτελεῖτο κατὰ τὴν 23ην Αὐγούστου, ὡς διαλαμβάνει διάταξις τυπικοῦ τῆς μονῆς Εὐεργέτιδος «τῇ γγ' (Αὐγ.) μετέορτα καὶ τοῦ ἁγίου Λούπου. ἐν ταύτῃ ἀποδίδεται ἡ ἐορτὴ, τὸν δὲ ἅγιον Λοῦπον προεψάλλομεν εἰς τὰς κβ' τοῦ μηνός». (Δημητρ. Τυπικά Α 495). Ἀντιθέτως εἰς ἄλλας μονὰς τῆς πρωτευούσης καὶ ἐν Ἀγίῳ Ὁρει ἡ ἀπόδοσις ἐγένετο τὴν 28ην τοῦ μηνός. ἐν Κώδ. 35 τῆς Χάλκης² ἡ ἀπόδοσις δορίζεται κατὰ τὴν 28ην μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι «οὕτω γὰρ πα-

1. Pitra, Spicilegium Solesm. τόμ. IV, 455. Ποβλ. καὶ Grumel, L'apodosis de la fête de la Koimisis dans la rit Byzantin, εἰς τὰ εἰς μνήμην τοῦ Λάμπρου σ. 322.

2. Ἀθηναγορά Μητροπολίτου πρ. Παραμυθίας, Κατάλογος τῶν χειρογράφων τῆς ἐν Χάλκῃ μονῆς τῆς Παναγίας, ἐν Ἐπετηρίδι ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν τ. Γ', 277.

ρελάβομεν τανῦν ἐκ τῶν εὐαγῶν μονῶν τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων». Τὰ ἀγιοριτικά Τυπικά ἄλλως δικαιολογοῦσι τὴν παράτασιν τῆς ἑορτῆς. Τὸ Τυπικὸν τῆς μονῆς τοῦ Ξενοφῶντος (Δημητρ. Τυπικά Β, 535) λέγει· «Δεῖ δὲ εἰδέναι ὡς ἐν τῷ Ἁγιωνύμῳ τούτῳ ὄρει ἑορτάζομεν τὴν παρούσαν ἑορτὴν μέχρι τοῦ παρόντος (Αὐγούστου) καὶ διὰ τὸ εἶναι ταύτην (τὴν Θεοτόκον) καὶ γνωρίζεσθαι προστάτην κατ' ἔξοχὴν τοῦ ὄρους τούτου, ὃ δὲ ἐκκλησιάρχης οἰκονομήσει σὺν τάξει τὴν ἀκολουθίαν τῶν καθ' ἡμέραν ἀγίων καὶ τὴν μεθέορτον ἄχρι τῆς ἀποδόσεως». Δὲν ἀρκοῦσιν αἱ ἀσυμφωνίαι αὐταὶ τῶν Τυπικῶν, ἐπεμβαίνει ὁ αὐτοκράτωρ Ἀνδρόνικος ὁ Β' ὁ Παλαιολόγος (1282-1328) καὶ διὰ διατάγματος ὁρίζει ὅπως ἡ ἑορτὴ τῆς Θεοτόκου ἑορτάζεται καθ' ὅλον τὸν μῆνα Αὐγούστου ἀπὸ τῆς 1 μέχρι τῆς 31ης¹).

Ποῦ λοιπὸν ἡ ἐκκλησιαστικὴ παράδοσις, ὅταν οἱ πατριάρχαι, οἱ αὐτοκράτορες, οἱ ἐκκλησιάρχαι κανονίζουσιν, ὁρίζουσιν, μεταθέτουσι τὰ τοῦ ἑορτολογίου ὅπως αὐτοὶ θέλουσι χωρὶς τὸ τοιοῦτον νὰ διαταράττῃ τὴν γαλήνην καὶ τὴν ἁρμονίαν τῶν ἐκκλησιῶν; ὑπῆρχον παραδόσεις καὶ παραδόσεις, παραδόσεις ἱεραῖ, θεῖαι, ἀμετάβλητοι, ἀμετακίνητοι, ἄθικτοι καὶ παραδόσεις τοπικαί. Τυπικαὶ οὐδεμίαν πρὸς τὰς πρώτας σχέσιν ἔχουσαι, μεταβληταί, ρευσταί, ἀδιάφοροι, ἄσχετοι πρὸς τὴν πίστιν, εἰς οὐδένα ὑποκαίμεναι Κανόνα, οὐδὲ κολάζουσαι τοὺς παραβάτας καὶ ἀθετητάς. Καὶ ἄκουσον τὴν διαλαμβάνει τὸ Συναῖτικόν Τυπικόν. «Δεῖ εἰδέναι ὅτι παραδόσιν ἔχομεν ἐκ τῶν ἀγίων πατέρων ἴνα κατὰ ταύτην τὴν σωτήριον ἑορτὴν τῆς Μεταμορφώσεως ἐσθίωμεν σταφυλάς. ἡμεῖς δὲ τιθέαμεν τὴν τοιαύτην παράδοσιν ἕως τῆς Κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. τότε γὰρ εὐλογοῦνται παρὰ τοῦ ἱερέως αἱ σταφυλαὶ καὶ ἐσθίωμεν ταύτας» (Κώδ. ὑπ' ἀριθ. 1109. ἴδ. καὶ Δημητρ. Τυπικά Β, 231 πρὸβλ. καὶ Β, 367). Καὶ οἷαν σημασίαν εἶχεν ἡ παράδοσις τῆς μετακινήσεως τῆς περὶ σταφυλῶν βρώσεως, τὴν αὐτὴν εἶχε καὶ ἡ τῶν ἑορτῶν μετακινήσις καὶ μεταθέσις δι' ἓνα ἢ δι' ἄλλον λόγον, ὡς καὶ ἐκ τῶν ἐφεξῆς καταφαίνεται.

Τὸ Τυπικὸν τῆς μονῆς τοῦ Ξενοφῶντος τὴν μνήμην Σεραφεῖμ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Φαναρίου, τὴν ὁποῖαν ὁ Νικόδημος ὁρίζει κατὰ τὴν 4 Δεκεμβρίου, διατάσσει νὰ ἑορτάζεται τὴν 3ην Δεκεμβρίου (Δημητριεύσκη, Τυπικά Β, 538).

Τὸ αὐτὸ Τυπικὸν τὴν μνήμην Μαξίμου τοῦ Καυσοκαλύβη ἀντὶ τῆς 14 Ἰανουαρίου ὁρίζει εἰς τὴν 13ην Ἰανουαρίου καὶ οἱ Καυσοκαλυβῖται ἀσκηταὶ οὔτε σκανδαλίζονται, οὔτε διαμαρτύρονται, οὔτε τὸν λαὸν ὑποκιοῦσι κατὰ τῆς μονῆς ὡς περιφρονούσης τὰ πάτρια, καὶ δὴ τὰ Ἁγιοριτικά.

Τὸ αὐτὸ Τυπικὸν τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ ἀπὸ τῆς 24 Ἰανουαρίου μεταθέτει εἰς τὴν 29ην χωρὶς νὰ θεωρηθῇ ὑπὸ τῶν Ἁγιορειτῶν νεωτερισμός. Καὶ ὅμως οἱ νεώτεροι ἀσκηταὶ Καυσοκαλυβῖται τὰς τοιαύτας μεταθέσεις καλοῦσι νεωτερισμοὺς καὶ

1. Boissonade, Anecdota Graeca B, 107. Migne, p. gr. 141, 1095. Πρὸβλ. Grumel Ἐνθ' ἄνωτ.

γράφουσι· «ἐπειδὴ κάθε νεωτερισμὸς εἰσαγόμενος εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν συναίρει συνάμα καὶ σηκώνει ἐξ αὐτῆς τὸ κύρος τῆς θείας παρακαταθήκης τῆς πίστεως τῶν πατέρων μᾶς, ἦτοι αὐτῆς τῆς ὀρθοδόξου ὅπου πιστεύομεν καὶ βαπτιζόμεθα Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, οἷς ὀρκίζω ὅπως μοῦ δώσητε ἀκρόασιν . . . ἵνα μὴ πλανώμεθα ὑπὸ τῆς ἀπάτης καὶ τοῦ ψεύδους»!!· Ἐδῶ ἐφαρμόζεται τὸ τῆς κοινῆς παροιμίας «ὅταν φτωχαίνει ὁ διάβολος γίνεται κουμμερκιάρης».

Τὸ Τυλικὸν τῆς ἐν Κ) πόλει μονῆς τῆς Εὐεργέτιδος περὶ τῆς μνήμης τοῦ πρώτου κτήτορος τῆς μονῆς ταύτης Παύλου ὀρίζει οὕτω : «Προσῆκει τοῖνυν λαμπρῶς καὶ μεθ' ὀλονύκτου ψαλμωδίας ἐορτάζειν ὑμᾶς τὴν μνήμην τοῦ τρισμάκαρος καὶ ἀοιδίμου πατρὸς ἡμῶν καὶ κτήτορος κυροῦ Παύλου, ἧτις κατὰ τὴν ἑκαυδεκάτην τοῦ Ἀπριλίου μηνὸς τυγχάνουσα, ἐπεὶ πολλὰκις ἔσωθεν τῆς μεγάλης ἑβδομάδας εὐρίσκεται καὶ τῶν Πασχαλίων τῆς Διακαινησίμου ἡμερῶν, μᾶ πάντως τῆς μετὰ τὴν Διακαινησίμου ἑβδομάδος ἡμέρα ἐορτασθήσεται ἀνεορτάστω· εἰ δὲ ἔξω τούτων καὶ ἀπόλυτος ἐπιστῆ, κατ' αὐτὴν δῆλου ἀνυπερθέτως τελεσθήσεται, ἐν ἧ καὶ συνδράμοι, εἰ μὴ τις εἴη Κυριακῆ» (Δημητρ. Τυλικὰ Α, 646 πρβλ. καὶ σελ. 654).

Ὅχι δὲ μόνον ἀκολύτως αἱ ἐορταὶ μετετίθεντο, ἀλλ' ἐκάστη ἐκκλησία ἢ μονὴ ἠδύνατο νὰ δημιουργήσῃ καὶ ἐορτὰς τοπικὰς ἐξ ἀφορμῆς ἐνὸς θαύματος. Τὰς ἐγγωρίους δὲ ταύτας ἐορτὰς δὲν ὑπερχεοῦτο νὰ τελεῖ ἢ ὅλη ἐκκλησία τῶν ὁποίων πολλὰκις ἠγγόει τὴν ὑπαρξιν. Οἱ Ἀγιορεῖται ὥρισαν ἡμέραν μνήμης τοῦ γενομένου θαύματος «Ἄξιόν ἐστι» καὶ ἐφιλοπόνησαν ἐσχάτως καὶ εἰδικὴν Ἀκολουθίαν². Οἱ αὐτοὶ Ἀγιορεῖται καθιέρωσαν ἐορτὴν ἄγνωστον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, *τὴν μνήμην τῆς ἁγίας Σκέπης τῆς Θεοτόκου*, τῆς ὁποίας Ἀκολουθίαν ἔγραψεν ὁ μοναχὸς Ἰάκωβος. ἐξ ἀφορμῆς δὲ ταύτης διὰ τυπικῆς διατάξεως συνιστῶσι τὴν μετάθεσιν δύο ἐορτῶν, τὰς ὁποίας οὐδεμίαν ἐκκλησίαν Τυλικὸν διασαλεύει, τοῦ ἀποστόλου Ἀνανίου καὶ Ρωμανοῦ τοῦ Μελωδοῦ. Ἡ τυπικὴ διάταξις λέγει· «1 Ὁκτωβρίου τῆς ἁγίας Σκέπης τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Ἰστέον οὖν ὅτι εἰ μὲν ἐορταστικῶς τελεῖται ἡ μνήμη τῆς ἁγίας Σκέπης, ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Ρωμανοῦ ψάλλεται ἐν τοῖς Ἀποδείπνοις, ἡ δὲ Ἀκολουθία τοῦ ἀποστόλου Ἀνανίου ψάλλεται τῇ ἐπαύριον μετὰ τοῦ ἁγίου Κυπριανοῦ, *εἰ δὲ βούλει ψάλλῃ αὐτὴν μετὰ τῆς ἁγίας Σκέπης ὁμοῦ*» (Δημητρ. Τυλικὰ Β, 642). Σημειωτέον ὅτι ἡ ἐορτὴ αὕτη ἔχει τὴν σύστασιν αὐτῆς ἐκ τῶν εὐσεβῶν τῶν Καυσοκαλυβίων ἀσκητῶν, οἵτινες καὶ συνιστῶσι τὴν μετάθεσιν τῶν μνημονευθεισῶν δύο ἐορτῶν.

Οἱ αὐτοὶ ἀσκηταὶ Καυσοκαλυβίται οὐδεμίαν ἀκολουθοῦντες παράδοσιν ἢ διάταξιν Τυτικοῦ τινος ὥρισαν αὐθαιρέτως κατὰ τὴν 16ην Ὁκτωβρίου μνήμην τῆς δευτέρας κοιμήσεως τοῦ τετραήμερου Λαζάρου καὶ συνέταξαν εἰδικὴν ἀκολουθίαν σωζομένην ἐν Κώδ. τῶν Καυσοκαλυβίων· ὁ δὲ συντάκτης αὐτῆς δικαιολογεῖ τὴν σύστασιν τῆς τοιαύτης

1. Τὸ πάτριον ἐορτολόγιον σ. 1.

2. Ταύτην συνέταξεν ὁ ἐκ τοῦ Ρωσικοῦ λόγιος ἱεροδιάκονος Βενέδικτος.

εορτῆς. (ἴδ. κατωτέρω εἰς τὸν Πίνακα τοῦ εορτολογίου: Λαζάρου ἀναχομιδῆ). Ἴδου ποιοὶ κατειργάζοντο τὰς πατρικὰς παραδόσεις, ἴδου οἱ Χρυσόστομοι τῆς ἐκκλησίας, μοναχοὶ ἄπλοϊ, τυπικάριδες, ἡγούμενοι καὶ ὅσοι τοιοῦτοι.

Οἱ αὐτοὶ Ἀγιορεῖται κατὰ τὴν 29ην Ὀκτωβρίου ἐώρταζον «τὰ κατὰθέσια τῆς κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ» ὡς ἀναγράφεται εἰς τὸν Λαυριωτικὸν Κῶδ. Δ14 φ. 15. Κατὰ ποίαν παραδόσιν; Τοιαύτην μνήμην οὐδὲν τῶν περιωθθέντων Τυπικῶν ἀναγράφει· καὶ ὅμως οἱ Λαυριῶται ἤγον τὸ πάλαι τοιαύτην εορτὴν ἄγνωστον εἰς τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, ἄγνωστον καὶ σήμερον εἰς τοὺς ἰδίους Λαυριώτας.

Κατὰ τὸ Τυπικὸν τοῦ ἁγίου Σάβα (Κῶδ. 308φ. 73 Ἱεροσολύμων) τὴν Κυριακὴν μετὰ τὴν ἕψωσιν τοῦ τιμίου Σταυροῦ ἀνεγινώσκετο ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, κατὰ τυπικὴν αὐτῆς διάταξιν, τὸ Συνοδικὸν τῆς ἑκτῆς Συνόδου. Τί ἀπέγινεν ἡ διάταξις; ποῦ τὸ τοιοῦτον Συνοδικόν; οὐδὲ ἕγνος ἀπέμεινε· διότι ἀπλούστατα ἐθεωρήθη ὑπὸ τῶν νεωτέρων περιττὴ ἢ τοιαύτη κατὰ παραδόσιν ἢ διάταξιν συνήθεια καὶ ἐξέλιπεν ἀπὸ προσώπου τῆς ὅλης ἐκκλησίας (Προβλ. Δημητρ. Τυπικά Β, 341).

Τὴν εορτὴν τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν «τὴν γεγонуῖαν με τροπάρια παρὰ Ἰωάννου μητροπολίτου Εὐχαΐτων, ὅστις καὶ τὴν μνήμην αὐτῶν ἔταξεν ἐπιτελεῖσθαι, μετὰ δὲ ταῦτα πλατυνθεῖσαν καὶ παρ' ἐτέρων διαφόρων, Νικηφόρου, τοῦ Ξανθοπούλου καὶ Γερμανοῦ πατριάρχου τοῦ νέου» (Τυπικὸν μονῆς Βατοπεδίου· ἴδ. Δημητρ. Τυπικά Β, 436), ἡ Μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ καὶ αἱ μοναὶ ἐτέλουν κατὰ τὴν 30 Ἰανουαρίου, μετέθετον δὲ αὐτὴν εἰς τὴν 29 τοῦ μηνὸς «εἰ τύχοι Σαββάτῳ τῆς ἀπόκρεω», ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων ἐτέλει αὐτὴν εἰς πολὺ ἀρχαιότεραν ἐποχὴν κατὰ τὴν 23 Αὐγούστου (Ἱεροσολυμιτικὸν Κανονάριον σ. 104) Ποίαν ἠκολούθησαν παραδόσιν αἱ δύο ἐκκλησίαι; ἢ ποίαν παρέβησαν; οὐδεμίαν. ἑκάστη εἶχε τὰς ἰδίας παραδόσεις καὶ διατάξεις αἱ ὁποῖαι ἐτύγγαλον ἀμοιβαίῳ σεβασμοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων τὴν 12ην Ὀκτωβρίου ἤγε τὴν μνήμην ληστοῦ τοῦ πιστεύσαντος (Ἱεροσολ. Κανονάριον σ. 114) καὶ ἡ Μ. ἐκκλησία ὥρισεν αὐτὴν κατὰ τὴν Μεγάλῃν Παρασκευὴν. ποία τῶν ἐκκλησιῶν ἠθέτησεν τὰ πάτρια; οὐδεμίαν.

Ἡ αὐτὴ τῶν Ἱεροσολύμων ἐκκλησία ἐτέλει κατὰ τὴν 4 Δεκεμβρίου μνήμην τῶν 12 προφητῶν (Ἱεροσολ. Κανονάριον σ. 120) ἄγνωστον εἰς τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, ἀντιθέτως δὲ αἱ μνήμαι τῶν 12 ἀποστόλων καὶ τῶν ἑβδομήκοντα ἦσαν ἄγνωστοι εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Τί σημαίνουσι ταῦτα; περιφρόνησιν ἱερᾶς παραδόσεως, ἀθέτησιν συνοδικῶν διατάξεων; ἀπαγὴ τῆς βλασφημίας. Τὰς ἱερὰς παραδόσεις ἐτίρουν καὶ τηροῦσιν αἱ ἐκκλησίαι ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ ἀθίκτους καὶ ἀναλλοιώτους ὡς ἱερὰν ἀποστολικὴν παρακαταθήκην, τὰς διατάξεις ὅμως καὶ συνηθείας αὐτῶν δὲν ὑπεχρεοῦντο νὰ ἀκολουθῶσιν αἱ λοιπαί.

Τὸ Τυπικὸν τοῦ ἁγίου Σάβα (Κῶδ. 101 φ. 24 Βατικανοῦ καὶ Δημητρ. Τυπικά Β, 165) κατὰ τὴν α' Σεπτεμβρίου ποιεῖται «ἀνάμνησιν τοῦ μεγάλου ἐμπρησμοῦ καὶ μνήμην τῆς ἀναβλέψεως Παύλου τοῦ ἀπο-

στόλου». Αἱ τοιαῦται μνήμαι εἰς οὐδὲν Ἀγιορειτικὸν Τυπικὸν ἀπαντώσιν. ἠθέτησαν οἱ Ἀγιορεῖται ἀρχαίαν παράδοσιν; οὐχί. ἢ τὰς ἠγνόησαν ἢ ἐθεώρησαν περιττὰς τὰς τοιαύτας ἀναμνήσεις καὶ τὰς κατήργησαν ὅπως κατήργησαν καὶ τὸν κατὰ τὴν Μ. Πέμπτην ἄλλοτε τελούμενον νιπτήρα καὶ τόσας ἄλλας ἐορτάς.

Ἐν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ κατὰ τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς Τυπικόν, (Δημητρ. Τυπικά Α, 99) τὴν 1ην Αὐγουστου ἐτελεῖτο «ἡ βάπτισις τῶν τιμίων ξύλων». πῶ ὑφίσταται σήμερον ἡ τοιαύτη τελετή; οὐδαμοῦ. ἦτο ἀρχαῖον ἔθιμον καὶ ἐξηφανίσθη.

Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐποχῇ, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Παρισινοῦ Κῶδ. 1578, τὴν 25 Φεβρουαρίου ἐτελεῖτο ἡ ἐορτὴ ἢ ἡ προσκύνησις τοῦ τιμίου σταυροῦ. μεταγενέστεραι διατάξεις μετετόπησαν αὐτὴν εἰς τὴν 14 Σεπτεμβρίου καὶ τὴν Γ΄ Κυριακὴν τῶν νηστειῶν.

Τὸ Τυπικὸν τῆς μονῆς Κωνσταμονίτου κατὰ τὴν 15ην Σεπτεμβρίου ὀρίζει· «τῇ ιε΄ εὗρεσις τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου Στεφάνου καὶ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Νικήτα, ὅστις μετατίθεται εἰς τὰς ις΄ ἢ ιη΄ τοῦ παρόντος μηνὸς καὶ ψάλλονται τὰ τοῦ ἁγίου Στεφάνου μετὴν μεθέορτον ἀκολουθίαν τοῦ τιμίου σταυροῦ» (Δημ. Τυπικά Β, 697). Μεταθέτει ἀκωλύτως ἡ μονὴ τὴν ἐορτὴν τοῦ ἁγίου Νικήτα, διότι κατέχει ἅγιον λείψανον, τὴν δεξιάν τοῦ ἁγίου Στεφάνου, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα καὶ ὁ ναὸς τῆς ἐν λόγῳ μονῆς.

Τὸ αὐτὸ Τυπικὸν διασαλεύει μνήμας ἁγίων καὶ μεταφέρει αὐτὰς ἀλλαχοῦ, δι' ὧν ὀρίζει· «Ἰστέον ὅτι μετὰ τὴν Κυριακὴν τῆς ζ΄ συνόδου τῇ ἔρχομένῃ Κυριακῇ ψάλλεται καὶ ἡ ἀκολουθία τεσσάρων ὁσίων πατέρων, Μακαρίου τοῦ Ῥωμαίου, Γερασίμου τοῦ ἐν τῇ νήσῳ τῆς Κεφαλληνίας, Συμεὼν τοῦ νέου Θεολόγου καὶ Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ» (Δημητρ. Τυπικά Β, 698). Ἡμαρτον οἱ ἀγαθοὶ καὶ εὐσεβεῖς Κωνσταμονῖται μετατοπίσαντες καὶ καθορίζοντες ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὴν μνήμην τῶν ἐν λόγῳ τεσσάρων ὁσίων; οὐδαμῶς.

Τὸ αὐτὸ Τυπικὸν περὶ τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐορτῆς τῶν εἰσοδίων (Νοεμβρ. 25) διαλαμβάνει οὕτω : «Ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ γράφουσι τὰ Μηναιὰ ἀπόδοσιν ἐορτῆς, ἡμεῖς δὲ ἔχοντες τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης φυλάξαν τὸ τύπον, ποιούμεν τὴν ἀπόδοσιν κατὰ τὴν εἰκοστὴν (γρ. εἰκοστὴν ἕκτην) τοῦ παρόντος ψάλλοντες τοὺς Κανόνας τῶν ὁσίων ἐν τοῖς Ἀποδείκνοις. ὁ δὲ τυπικάρχης σὺν τοῦ ἠγουμένου βουλῇ ποιησάτωσαν ὡς οἶδασιν τὴν ἀκολουθίαν τῆς ἁγίας καὶ τοῦ ἁγίου Μερκουρίου» (Δημητρ. Τυπικά Β, 699). Ἰδοὺ ὁ Κανὼν καὶ ἡ παράδοσις τοῦ ἐορτασμοῦ τῶν ἁγίων, ἢ τοῦ ἠγουμένου καὶ τοῦ Τυπικάρχη θέλησις.

Ἡ τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα μαρτύρων μνήμη (Μαρτίου 9) κατὰ τὰς διατάξεις τῶν Τυπικῶν ἐὰν τύχη τῇ Δευτέρᾳ καὶ Τρίτῃ τῆς Α΄ ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν μετατίθεται εἰς τὴν Κυριακὴν τῆς Τυρινῆς (Δημητρ. Τυπικά Β, 295).

Ἀρχαῖος Παρισινὸς κῶδ. ὑπ' ἀριθ. 13 (γ' αἰῶνος) περὶ τῆς ἐορτῆς τῶν ἑπτὰ παίδων τῶν ἐν Ἐφέσῳ καὶ τῆς ἁγίας Εὐδοκίας οὕτως πως

(ἐν φ. 356α) διαλαμβάνει· «Ἰστέον ὅτι τινὰ τῶν Τυπικῶν κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν (Ἀυγούστοι 4) ἑορτάζουσι τοὺς ἁγίους τούτους (ἑπτὰ παῖδας), ἕτερα δὲ κατὰ τὴν β' ἡμέραν τοῦ μηνός. κατὰ δὲ ταύτην τὴν ἁγίαν ὁσιομάρτυρα Εὐδοκίαν, ἧς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται τῇ α' τοῦ Μαρτίου μηνός, εἶγε ἔστιν αὕτη καὶ οὐχ ἕτερα, ἐπεὶ ἡ τῆς μάρτυρος ἀκολουθία ταύτην εἶναι παρίστησιν. ἡμεῖς δὲ τῷ πλείονι τῶν ψήφων νικώμενοι ἐνταῦθα τοὺς ἁγίους ἑπτὰ παῖδας τεθήκαμεν. ἑναπομένει δὲ εἰς τὴν διάκρισιν». Ἡ διάκρισις λοιπὸν τῶν προσεστώτων ἦτο ὁ Κανὼν καὶ ἡ παράδοσις ἡ τὸ ἑορτολόγιον καθορίζουσα καὶ διὰ τοῦτο ἡ ποικιλία καὶ ἀνομοιότης τοῦ ἑορτολογίου τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας, καὶ τὸ τοιοῦτον οὐδένα πρέπει νὰ σκανδαλίξῃ οὐδὲ νὰ θεωρεῖται τοῦτο ὡς κίνδυνος τῆς πίστεως.

Μοὶ προξενεῖ κατάπληξιν πῶς οἱ Ἁγιορεῖται πατέρες, οἱ τόσον ζῆλον ὑπὲρ τοῦ λεγομένου πατρίου ἡμερολογίου ἐπιδειξάμενοι, δὲν ἀνέγραψαν εἰς τὸν πίνακα τῶν αἰρετικῶν καὶ σχισματικῶν βιβλίων καὶ τὸ Ἑορτολόγιον τοῦ Μ. Γεδεών. Μετὰ σοβαρότητος ἐγκύψας οὗτος εἰς τὴν μελέτην τοῦ Ἑορτολογίου καὶ τὴν παρουσιαζομένην ἀτάξιαν ἐν αὐτῷ ὀρθῶς κατανοήσας ἀπεκάλυψε τὸ μυστικὸν ὅτι «ἐκαστος ναός, ἐκάστη μονή, καθὼς εἶχε τυπικὸν ἴδιον, οὕτως εἶχε καὶ Ἑορτολόγιον ἴδιον· τὰ δὲ μερικὰ Ἑορτολόγια τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει μονῶν διαφόρως ὠρίζον τὰς μνήμας πολλῶν ἁγίων, ὧν τινες, ὀρθότατα κειμένας αὐθαιρέτως ἢ κατήργησεν ἢ μετήνεγκεν εἰς ἑτέρας ἡμέρας ὁ τοῦ Συναξαριστοῦ συγγραφεὺς Νικόδημος» (Βυζαντινὸν Ἑορτολόγιον σ. 33). Ποῖον λοιπὸν εἶναι τὸ πάτριον ἑορτολόγιον ἀφοῦ ἔχομεν τόσα πολλά, ὅσα ἦσαν καὶ αἱ μοναί; Ποῖος ἔχει δίκαιον, ὁ ὑπὸ τὴν ἀνωθυμίαν κρυπτόμενος ἀσκητὴς Κανσοκαλύβιτης, ὁ ἐκλαμβάνων ὡς νεωτερισμὸς κλονίζοντας τὰ θεμέλια τῆς πίστεως τὰς ἀσυμφωνίας καὶ διαφορὰς τοῦ ἑορτολογίου, ἢ ὁ καταναλώσας ὑπὲρ τῶν γραμμιάτων καὶ τῆς ἐρεῦνης τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμῶν βίου ὀλόκληρον τὴν ζωὴν του φιλοπονώτατος γέροντος Γεδεών; Ἡ ἔρευνα, ἡ γνῶσις, ἡ ἐπιστήμη ἢ ὁποῖα ἐνισχύει τὴν πίστιν καὶ ἀποκαλύπτει τὴν ἀλήθειαν, τὰ παραληρήματα ταῦτα τῆς πασχούσης εὐσεβείας τὴν ὁποῖαν κατατρώγει ἡ σάραξ φανατισμοῦ ἀπαίσιος καὶ κινδυνοδέστατος διὰ τὴν ψυχὴν, ἀναγνωρίζει ὡς ἀλάνθαστα τεκμήρια ἀσχοντος ἠθικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ φθινομένου. Ἡ καταπολέμησις τῆς φοβερᾶς ταύτης νόσου, ἢ ὁποῖα ἐξεδηλώθη καλπάζουσα ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἑορτολογικοῦ ζητήματος εἰς τὸν ὀργανισμόν τῆς Ἐκκλησίας, θὰ ἐπιτευχθῇ τότε· μόνον, ὅταν ἰδρυνθῇ ἐπιστημονικὸν εἰδικὸν ἰατρεῖον διευθυνόμενον ὑπὸ ἀνεγνωρισμένων κορυφῶν τῆς Θεολογικῆς ἐπιστήμης, χειραγωγουμένων διὰ τῆς διδασκαλίας τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἱκανῶν νὰ ἀποφαίνωνται ἐπὶ παντός ζητήματος. Ἐὰν ὑπῆρχεν εἰδικὴ ἔδρα Ἀγιολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν δὲν θὰ ὀργιάζεν ὁ φανατισμὸς ἀλλ' ἡ ἐπιστήμη θὰ περιέκοπεν αὐτοῦ τὰς πτέρυγας, θὰ ἐκαθάριζε τὸν ἄλωνα, θὰ ἔκαιε τὸ ἄχυρον θὰ ἀπεκόμιζε καθαρὸν τὸν σῖτον εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς ἐκκλησίας, καὶ

οἱ καρποὶ τῆς εὐσεβείας καὶ πίστεως δὲν θὰ παρουσιάζον τὸ σημερινὸν θλιβερὸν θέαμα δυσωδίας καὶ ἀποσυνθέσεως.

Καὶ ἔτι μεγαλειότεραν μοὶ προξενεῖ κατάπληξιν πῶς τὸν Νικόδημον τὸν ἀναστατώσαντα καὶ ἀλλοιώσαντα ὄχι μόνον τὴν τάξιν τοῦ Ἑορτολογίου, ἀλλὰ καὶ κανόνισαντα διπλᾶς μνήμας ἁγίων ἐν τῷ Συναξαριστῇ αὐτοῦ ἄνευ οὐδενὸς λόγου δὲν ἀπεκάλεσαν νεσημερολογίτην καὶ πολέμιον τῆς ἱεραῆς παραδόσεως καὶ πίστεως· ἡ αὐστηρὰ κριτικὴ ἔρευνα καὶ μελέτη τοῦ Συναξαριστοῦ τούτου ἀποδεικνύει ὅτι ὄχι μόνον ἐξέκλινε τῆς Ἀγιορειτικῆς παραδόσεως, ἀλλὰ καὶ ἐγένετο εἰσηγητὴς τραγελαφικοῦ Ἑορτολογίου ἀντιπροσωπεύοντος ποικίλους τόπους καὶ ποικίλας μορφάς. Καὶ διὰ τὸ γέννημα τοῦτο τῆς αὐθαιρεσίας καὶ ἀκρισίας, τὸ θεωρούμενον πατροπαράδοτον καὶ ἱερὰ τῶν πατέρων παρακαταθήκη! σείονται τὰ θεμέλια τῆς ἐκκλησίας ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ ἐπαπειλεῖται ἡ ἁρμονία αὐτῆς καὶ κλυδωνίζεται ἡ χριστιανικὴ ψυχὴ εἰς τὰ πελάγη τῶν παθῶν. Ποτὲ ἄγων ἀηδέστερος, ἀλογώτερος καὶ ποταπότερος δὲν ἐνεφανίσθη εἰς τὴν ζωὴν τῆς ἐκκλησίας. ἄγων κατὰ τῆς εὐσεβείας, ἄγων κατὰ τῆς σεβασμίας καὶ πολιᾶς τάξεως, ἄγων πρὸς ἐξευτελισμὸν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀνατροπὴν σεβαστῶν Τυπικῶν διατάξεων ἐξαντλεῖται ἡ ζωτικότητα τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τοὺς πικροὺς τούτους χρόνους εἰς πυγμομαχίας κατὰ τοῦ ἄερος καὶ τῆς σκιάς, ὅποτε πραγματικοὶ τῆς ἐκκλησίας ἔχθροὶ καὶ διῶκται πάνοπλοι ἴστανται ἀπέναντι αὐτῆς ἐπαπειλοῦντες νὰ συντρίψουν αὐτὴν ἐν δεδομένη στιγμήῃ.

Ἐρωτῶ τοὺς ἀδελφοὺς παλαιοεορτολογίτας: Ποσάκις τοῦ ἐνιαυτοῦ ὠρίσεν ἡ ἐκκλησία νὰ τελῶμεν τὰς μνήμας τῶν ἁγίων;

Ἀπάντησις: Ἀπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, δις δὲ μόνον ὁσάκις πρόκειται περὶ ἀνακομιδῆς λειψάνων ἢ ἄλλου τινὸς ἐξαιρετικοῦ γεγονότος.

Καὶ ἐρωτῶ πάλιν τοὺς ἀδελφούς: Ἐὰν μία ἐκκλησία ἢ μία μονὴ ὁρίσῃ νὰ ἐορτάζεται δις ἢ τρίς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἢ μνήμη ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἁγίου εἰς διαφόρους ἡμερομηνίας παρὰ τὰς καθιερωθείσας, ἄνευ λόγου ἀποχωρῶντος, ἀκολουθεῖ ἢ τοιαύτη ἐκκλησία τὴν καθολικὴν τῆς ἐκκλησίας παράδοσιν, ἢ εἰσάγει νεωτερισμοὺς αὐθαιρέτους καταδικαζομένους ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας;

Ἀπάντησις: οὔτε παράδοσιν διπλῆς καὶ τριπλῆς μνήμης ἐκκλησιαστικὴν οἶδαμεν, ἀλλ' οὐδὲ τυπικὴν σχετικὴν διάταξιν· τὸ τοιοῦτον εἶναι νεωτερισμὸς ἀνατρέπων τὴν τάξιν τῆς ἐκκλησίας καὶ κλονίζων τὰ θεμέλια τῆς πίστεως.

Καὶ ἐρωτῶ πάλιν τοὺς ἀδελφούς: Ἐὰν τὸ μέχρι τοῦδε ἰσχύον Ἑορτολόγιον ἀποδειχθῇ ὅτι δὲν τηρεῖ τὴν τάξιν τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐξέκλινε ἀπὸ τῆς καθολικῆς παραδόσεως ὀρίζον ἀδικαιολογήτως διπλοῦν καὶ τριπλοῦν ἐορτασμὸν τῶν ἁγίων ὀφείλομεν νὰ προσπείσωμεν αὐτὸ ὡς πατροπαράδοτον καὶ γνήσιον τῆς ἐκκλησίας ἐορτολόγιον;

Ἀπάντησις:

Λοιπὸν ἀκούσατε ὁ Ἁγιορεῖτης Νικόδημος, ὁ τὸ λεγόμενον πάτριον Ἑορτολόγιον ἀντιπροσωπεύων, ὑπὲρ τοῦ ὁποῖου ὁ σημερινὸς ἄγων, καθορίζει νὰ ἐπιτελοῦνται δις τοῦ ἐνιαυτοῦ αἱ ἐξῆς μνήμαι τῶν

ἁγίων: τοῦ ἁγίου Ἐβδᾶ (ἢ Αὐδᾶ, ἢ Ἀβδαίου, ἢ Ἀβδιού) τὴν 16 Μαΐου καὶ 5 Σεπτεμβρίου—τοῦ ἁγίου Ἀβίβου τὴν 15 Νοεμβρίου (μετὰ Γουρία) καὶ 2 Δεκεμβρίου—τοῦ ἁγίου Ἀδαύκτου τὴν 3 Ὀκτωβρίου καὶ 4 Ὀκτωβρίου (τὰ Μηναῖα)—τοῦ ἁγίου Ἀλεξάνδρου τὴν 2 Φεβρουαρίου καὶ 14 Μαΐου—τοῦ ἁγίου Ἀλεξάνδρου τὴν 12 Δεκεμβρίου καὶ 16 Μαΐου—τοῦ ἁγίου Ἀκύλα τοῦ ἀποστόλου Φεβρουαρίου 13 καὶ Ἰουλίου 14—τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου, Ἡρακλείου, Μηνᾶ καὶ Φαύστου τὴν 12 Ἰουλίου καὶ 31 Αὐγούστου—Τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ ἐν τῇ Κρίσει τὴν 17 Ὀκτωβρίου καὶ 21 Ὀκτωβρίου—Τῶν ἁγίων Ἀνδρονίκου καὶ Ἀθανασίας τὴν 9 Ὀκτωβρ. καὶ 2 Μαρτίου—τοῦ ἁγίου Ἀνδρονίκου τοῦ ἀποστόλου τὴν 17 Μαΐου καὶ 30 Ἰουλίου—τῆς ἁγίας Ἄννης θυγατρὸς Φανουίλ τὴν 3 Φεβρ. καὶ 28 Αὐγούστου—τῆς ἁγίας Ἀντωνίας τὴν 1 Μαρτίου καὶ 12 Ἰουνίου—τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου (ἢ Ἀντωνίνου), Ζαβινᾶ, Γερμανοῦ, Νικηφόρου καὶ Μαναθᾶ τὴν 20 Ὀκτωβρ. καὶ 12 Νοεμβρίου—τοῦ ἁγίου Ἀριστοβούλου τὴν 31 Ὀκτωβρ. καὶ 15 Μαρτίου—τοῦ ἁγίου Ἀρχίππου τὴν 22 Νοεμβρ. καὶ 19 Φεβρουαρίου—τοῦ ἁγίου Γορδιανοῦ τὴν 21 Ὀκτωβρ. καὶ 9 Μαΐου—τοῦ ἁγίου Δημίου τὴν 30 Ὀκτωβρίου καὶ 25 Μαρτίου—τοῦ ἁγ. Διοδώρου τὴν 25 Ὀκτωβρ. καὶ 31 Ἰουνίου—τοῦ ἁγ. Δομετίου τὴν 30 Ὀκτωβρ. καὶ 23 Μαρτίου—τοῦ ἁγ. Ἐπιμάχου τὴν 31 Ὀκτωβρ. καὶ 9 Μαΐου—τῆς ἁγ. Εὐδοκίας (ἀντὶ τῆς Ἰας) τὴν 4 Αὐγούστου καὶ 1 Μαρτίου—τοῦ ὁσιομαρτ. Εὐθυμίου τὴν 1 Μαΐου καὶ 22 Μαρτίου—τῶν ἁγ. Εὐσεβίου καὶ Φήλικος τὴν 21 καὶ 22 Ὀκτωβρ. τοῦ ἁγ. Ζαβινᾶ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τὴν 20 Ὀκτωβρίου καὶ 12 Νοεμβρίου—τοῦ ἁγ. Ἡσυχίου τὴν 6 Μαρτίου καὶ 10 Μαΐου—τῶν ἁγ. Θέκλας, Μαρίας, Μάρθας, Μαρίας καὶ Ἐνναθᾶ τὴν 26 Σεπτεμβρίου καὶ 9 Ἰουνίου—τῆς ἁγ. Θεοδότης τὴν 17 Σεπτ. καὶ 21 Ὀκτωβρ.—Τοῦ ἁγ. Θεοδώρου Ἀγκύρας τὴν 18 Μαΐου καὶ 7 Ἰουνίου—τῆς ἁγ. Θεοδώρας τὴν 2 Ἀπριλίου καὶ 29 Μαΐου (ἢ αὐτὴ μὲ τὴν Θεοδοσίαν, ὧν κοινὰ καὶ ὅμοια τὰ ὑπομνήματα)—τῆς ἁγ. Θεοδώρας τῆς ἐν Θεσσαλονίκη τὴν 5 Ἀπριλίου καὶ 29 Αὐγούστου—τοῦ ἁγ. Θεοστηρίτου τὴν 10 Νοεμβρίου καὶ 17 Φεβρουαρ.—τοῦ ἁγ. Θεοφίλου τοῦ ὁμολογητοῦ τὴν 2 καὶ 10 Ὀκτωβρίου—τῶν ἁγ. Θύρσου καὶ Λευκίου τὴν 14 Δεκεμβρίου καὶ 17 Αὐγούστου—τῆς ἁγ. Ἰας τὴν 10 Σεπτ. καὶ 11 Σεπτ. καὶ 4 Αὐγούστου—τοῦ ἁγ. Ἰακώβου Μυγδονίας τὴν 31 Ὀκτωβρ. 13 Ἰανουαρίου—τοῦ ἁγ. Ἰεζεκιὴλ τοῦ προφήτου τὴν 1 Μαΐου καὶ 23 Ἰουλίου—τοῦ ἁγ. Ἰουλιανοῦ τοῦ ἐν Κιλικίᾳ τὴν 16 Μαρτίου καὶ 21 Ἰουνίου (ὁμοίως καὶ τῶν μετὰ Ἰουλιανῷ μαρτυρησάντων Βασιλίσσης, Κελσίου καὶ Ἀντωνίου)—τοῦ ἁγ. Ἰσαακίου τῶν Δαλμάτων τὴν 30 Μαΐου καὶ 3 Αὐγούστου—Τοῦ ἁγ. Ἰωάννου πατριάρχου Κ)πόλεως τὴν 18 καὶ 30 Αὐγούστου—τοῦ ἁγ. μάρτυρος Κοΐντου τὴν 2 Μαρτίου καὶ 2 Ἰουλίου—τοῦ ἁγ. Λαζάρου ἀνακομιδῆ τὴν 17 Ὀκτωβρ. καὶ 4 Μαΐου—τοῦ ὁσίου Λουκᾶ τὴν 7 Σεπτ. καὶ 27 Δεκεμβρ.—τοῦ ἁγ. Λυκαριώνος τὴν 8 Φεβρ. καὶ 7 Ἰουνίου—τοῦ ἁγ. Μακαρίου ἐπισκόπου Πάφου τὴν 25 Ὀκτωβρ. καὶ 8 Φεβρουαρ.—τῆς ἁγ. Μαναθᾶ τὴν

20 Ὀκτωβρ. καὶ 12 Νοεμβρ. (Μαραθῶ)—τοῦ ἁγ. Μανουὴλ τὴν 30 Ὀκτωβρ. καὶ 26 Μαρτίου—τῶν ἁγ. Μαξίμου, Θεοδότου καὶ Ἀσκληπιοδότης τὴν 17 Σεπτεμβρ. καὶ 19 Φεβρουαρ.—τοῦ ἁγ. Μαξίμου (ἢ Μαξιμίνου) πατριάρχου Κ)πόλεως τὴν 17 Νοεμβρ. καὶ 21 Ἀπριλίου—τῆς δσίας Μάρθας μητρὸς Συμεῶν τοῦ Στυλίου 1 Σεπτ. καὶ 4 Ἰουλίου—τοῦ ἁγ. Μαρκέλου Ἀπαμείας τὴν 25 Φεβρουαρ. καὶ 14 Αὐγούστου—τοῦ ἁγ. Μαρκιανοῦ (τοῦ ἐκ Κύπρου) τὴν 2 Νοεμβρ. καὶ 18 Ἰανουαρίου—τῶν ἁγ. Μαρτίνου καὶ Ταρακίνης τὴν 10 Νοεμβρ. καὶ 12 Νοεμ. τοῦ ἁγ. Μαρτίνου πάπα Ρώμης τὴν 20 Σεπτ. καὶ 13 Ἀπριλίου—τῶν ἁγ. ἐννέα μαρτύρων τὴν 30 Ὀκτωβρ. καὶ 12 Μαρτίου—τῶν ἐν Ἀφρικῇ 36 μαρτύρων τὴν 28 Ὀκτωβρ. καὶ 10 Ἀπριλίου—τῶν 40 μαρτύρων Αἰγυπτίων τὴν 20 Σεπτ. καὶ 14 Νοεμβρ.—τῶν Ο' μαρτύρων τὴν 30 Σεπτ. καὶ 12 Ὀκτωβρ.—τῶν 120 Περσῶν μαρτύρων τὴν 19 Ὀκτωβρ. 20 Φεβρουαρ. καὶ 6 Ἀπριλίου—τοῦ ἁγ. Μαυρικίου τὴν 27 Δεκεμβρ. καὶ 1 Ἰουλίου—τοῦ ἁγ. Μέμνονος τὴν 28 Ἀπριλίου καὶ 19 Μαΐου—τῶν ἁγ. Μίνη καὶ Μιναιίου τὴν 29 Ὀκτωβρ. καὶ 1 Αὐγούστου—τοῦ ἁγ. μάρτυρος Νέστορος τὴν 28 Φεβρουαρ. καὶ 2 Μαρτίου—τῶν ἁγ. Νικηφόρου καὶ Στεφάνου τὴν 25 Ὀκτωβρ. καὶ 8 Φεβρουαρίου—τοῦ ἁγ. Ὀνησίμου τὴν 22 Νοεμβρ. καὶ 15 Φεβρουορ.—τοῦ ἁγ. Οὐάρου τὴν 19 καὶ 25 Ὀκτωβρίου—τοῦ ἁγ. Οὐῆκτωρίνου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Ἰανουαρ. 31 καὶ Ἀπριλίου 5—τοῦ ἁγ. Παγκρατίου (Ταυρομενίου) τὴν 9 Φεβρουαρ. καὶ 7 Ἰουλίου—τοῦ ἁγ. μάρτυρος Πάπα τὴν 14 Σεπτ. καὶ 16 Μαρτίου—τῶν ἁγ. Παύλου καὶ Ἰουλιανῆς τὴν 4 Μαρτίου καὶ 17 Αὐγούστου—τοῦ ἁγ. Παφνουτίου τὴν 25 Σεπτ. καὶ 19 Ἀπριλίου—τοῦ ἁγ. μάρτυρος Πέτρου τὴν 14 Ὀκτωβρ. καὶ 12 Ἰανουαρ.—τοῦ ἁγ. Πορφυρίου τοῦ ἀπὸ Μίμων τὴν 15 Σεπτ. καὶ 4 Νοεμβρ.—τοῦ ὁσιομάρτυρος Ρωμανοῦ τὴν 5 Ἰανουαρίου καὶ 16 Φεβρουαρ.—τοῦ ἁγ. Σαβίνου ἐπισκόπου τὴν 15 Ὀκτωβρ. καὶ 20 Φεβρουαρ.—τοῦ ἁγ. Σαδῶθ (ἢ Σαδῶκ) τὴν 19 Ὀκτωβρίου καὶ 20 Φεβρ.—τοῦ ἁγ. Σιλβανοῦ τὴν 14 Ὀκτωβρ. καὶ 5 Νοεμβρ.—τοῦ ἁγ. Στεφάνου τὴν 28 Ὀκτωβρ. καὶ 13 Ἰουνίου (συγχέονται)—τοῦ ὁσ. Στεφάνου τοῦ Σαββαίου Ὀκτωβρ. 28 καὶ Ἰουνίου 7—τῶν ἁγ. Τερεντίου, Ἀφρικανοῦ, Μαξίμου καὶ Πομπηίου τὴν 28 Ὀκτωβρ. καὶ 10 Ἀπριλίου—τῶν ἁγ. Φαύστου καὶ Βασιλείου τὴν 25 Ὀκτωβρίου καὶ 6 Φεβρουαρ.—τῶν ἁγ. Φαύστου καὶ Γαίου τὴν 3 καὶ 4 Ὀκτωβρ.—τῶν ἁγ. Φήλικος, Ἰανουαρίου, Φουρτουνάτου καὶ Σεπτίμιου τὴν 16 Ἀπριλίου καὶ 30 Αὐγούστου—τοῦ ἁγ. Φινεῆς τὴν 2 Σεπτ. καὶ 12 Μαρτίου—τῶν ἁγ. Φιλαδέλφου καὶ Πολυκάρπου τὴν 25 Ὀκτωβρ. καὶ 8 Φεβρουαρίου.

Πῶς θὰ ἐξηγήσωμεν τὸ τοιοῦτον φαινόμενον; θὰ ἀποκαλέσωμεν νεοτεριστὴν τὸν Νικοδήμον; τὸν εὐσεβέστατον καὶ συντηρητικώτατον θὰ κηλιδώσωμεν διὰ τῶν ἐκφράσεων τὰς ὁποίας μεταχειρίζονται οἱ συντηρητικοὶ καὶ ζηλωταὶ τοῦ πατρίου ἑορτολογίου; Ἐὰν ἐκφέρωμεν οἰανδήποτε μομφὴν κατὰ τοῦ Νικοδήμου θὰ ἔξαναστῆ ἡ ὀρθόδοξος συνείδησις καὶ πρῶτοι οἱ Ἅγιορεῖται πατέρες δικαίως θὰ ρήξωσι

φωνὴν διαμαρτυρίας καὶ θὰ χαρακτηρίσωσι τὸ τοιοῦτον ἀσέβειαν κατὰ τῆς ἱερᾶς μνήμης ἁγιοτάτου ἀνδρός, μεταξύ δὲ αὐτῶν πρῶτος ἐγώ. Ἀλλὰ τότε πῶς θὰ δικαιολογήσωμεν τὴν διπλὴν καὶ τριπλὴν μνειάν τῶν ἁγίων εἰς διαφόρους ἡμέρας καὶ μῆνας; ποία τῶν δύο ἡμερῶν καὶ μηνῶν τῶν ἀνωτέρω ἑορτῶν εἶναι ἡ πατροπαράδοτος; ἡ πρώτη ἢ ἡ δευτέρα; καὶ αἱ δύο εἶναι σεβασταὶ καὶ αἱ δύο πατροπαράδοτοι. διότι οἱ μὲν ἐώρταζον οὕτως, οἱ δὲ ἄλλως, κατὰ διαφόρους δηλονότι ἡμέρας καὶ μῆνας. καὶ ὅπως οὐδεὶς ποτε ἐκάλεσε νεωτεριστὰς καὶ νεοεορτολογίτας ἢ νεοημερολογίτας τοὺς χριστιανοὺς τοὺς οὕτως ἢ ἄλλως ἐορτάζοντας, οὕτω καὶ οὐδεὶς δικαιούται νὰ ἀποκαλέσῃ νεωτεριστὴν ἢ νεοημερολογίτην τὸν Νικόδημον. διότι ἀντέγραψεν ἐπικρατοῦσαν σεβασμίαν τάξιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἔθιμον κατὰ τὸ ὅποιον ἐπετρέπετο ἀκωλύτως ὁ ἐορτασμός τῶν ἁγίων εἰς οἶονδῆποτε ἡμέραν καὶ μῆνα τοῦ ἔτους. διὰ τὸν λόγον δὲ τοῦτον ἐνιαῖον καὶ σταθερὸν καὶ ὁμοίομορφον ἑορτολόγιον δὲν ὑπῆρχεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. ἀλλ' ἕκαστον χριστιανικὸν κέντρον, ἐκάστη μονὴ εἶχεν ἴδιον αὐτῆς Ἑορτολόγιον, κατὰ τὸ ὅποιον ἐτέλει τὰς τῶν ἁγίων μνήμας.

Ὅτι τὸ πάτριον λεγόμενον Ἑορτολόγιον εἶναι ξένον πρὸς τὸ Ἑορτολόγιον τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, ξένον πρὸς τὰ τῶν ἄλλων ἐκκλησιῶν καὶ μονῶν θὰ δείξῃ ἡ κατωτέρω σύγκρισις αὐτοῦ καὶ ἀντιπαραβολὴ πρὸς τὰ διάφορα Ἑορτολόγια τῶν Τυπικῶν καὶ Μηνολογίων ἐκδεδομένων καὶ ἀνεκδότων. Ἡ πολὺπονος αὕτη ἐργασία ἐγένετο πρὸς ἀνάπαυσιν τῆς συνειδήσεως τῶν σκανδαλισθέντων ἐκ τῆς μεταθέσεως τοῦ ἑορτολογίου ἀδελφῶν ἡμῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον ἐμελετήθησαν καὶ ἐξηρευνήθησαν τὰ Ἑορτολόγια Βασιλειανῶν καὶ Μαρσελλιανῶν, τὰ ἀρχαῖα Τυπικὰ τῆς Μεγάλης ἐκκλησίας, τοῦ Ἁγίου Ὄρους, τῶν ἐν Κ) πόλεων μονῶν, τῶν Ἱεροσολύμων, τοῦ Σινᾶ, ὑπὲρ τὰ 200 Μηνολόγια χειρόγραφα καὶ ἔντυπα διαφόρων ἐκκλησιῶν καὶ μονῶν, καὶ Συναξαρισταὶ χειρόγραφοι καὶ ἔντυποι ἰδίως ὁ ὑπὸ τοῦ Ἱππολύτου Delehaye κριτικῶς διασκευασθεὶς καὶ ἐκδοθεὶς (Synaxarium Ecclesiae Constantinopolitanae, Bruxellis 1902) ἐπὶ τῇ βάσει 58 Κωδίκων διαφόρων Βιβλιοθηκῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, ὅστις σημειοῦται εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα τοῦ Ἑορτολογίου διὰ τοῦ Α. διὰ δὲ τοῦ ΙΚ ὑποδηλοῦται τὸ Ἱεροσολυμιτικὸν Κανονάριον τὸ ὑπὸ τοῦ ἀρχιμ. Καλλίστου ἐν Ἱεροσολύμοις τῷ 1914 δημοσιευθέν. Αἱ ἐπιφερόμεναι μαρτυρίαι Συναϊτικῶν Κωδίκων στηρίζονται εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν Τυπικῶν τοῦ Σινᾶ ὑπὸ τοῦ Ρώσσου Δημητρυέυσκη καὶ τὴν ἐπὶ τῶν Μηνολογίων τοῦ Σινᾶ γενομένην ἐργασίαν ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπ. Ἰορδάνου Τιμοθέου Θέμελη (νῦν πατριάρχου Ἱεροσολύμων)¹, αἱ δὲ τῶν Κωδίκων τῆς Χάλκης ἐπὶ τοῦ ἐκδιδομένου Καταλόγου τῶν χειρογράφων τῆς ἐν Χάλκῃ μονῆς τῆς Παναγίας ἐν τῇ Ἐπιτηρίδι τῆς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν ὑπὸ τοῦ Σεβ. πρ. Παραμυθίας Ἀθηναγόρα. Οἱ Κώδικες τῆς ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης Παρισίων, τῆς Λαύρας

1. Τὰ Μηνιαῖα ἀπὸ τοῦ ΙΑ—ΙΓ' αἰῶνος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 1931.

καὶ τῶν Βλατάδων τῶν ὁποίων τὴν μαρτυρίαν ἐπικαλούμεθα σημειοῦνται διὰ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν. τῶν ἁγίων τὰ ὀνόματα, ὅσων ἢ ἡμερομηνία τῆς ἑορτῆς παραλλάσσει εἰς τὰ μελετηθέντα γνωστὰ καὶ ἄγνωστα, μνημεῖα, ἐτέθησαν κατ' ἄλφαβητικὴν τάξιν, πρώτη δὲ σημειοῦται ἢ παρὰ τῷ Νικοδήμῳ ἐν τῷ Συναξαριστῇ αὐτοῦ φερομένη ἡμέρα τοῦ μηνὸς καὶ ἔπονται αἱ τῶν Κωδίκων καὶ ἐντύπων ἡμερομηνίαι κατὰ τὴν εὐρεθεῖσαν αὐτῶν διάταξιν, ὡς ἑξῆς :

Ἐαυρὸν τοῦ Προφήτου τῇ Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.

Ἰουλίου 20 Μαρσελλιανὸν ἑρτολόγιον

Αὐγούστου 12 IK (= Ἱεροσολυμιτικὸν Κανονάριον) ('Ααρῶν, Παντελέοντος καὶ Ἐλιανού)

Σεπτεμβρίου 3 IK ('Ααρῶν, Ἐλεάζαρ καὶ Φινεές)

Αβδᾶ (ἢ Αὐδᾶ) καὶ Βενιαμὴν Μαΐου 16

Μαΐου 14 Κῶδ. I 70 Λαύρας.

Μαΐου 17 Κῶδ. Δ 45 Λαύρας.

Ἡ τοῦ Αβδᾶ μνήμη ἐπαναλαμβάνεται εἰς τὸν Συναξαριστὴν τοῦ Νικοδήμου καὶ κατὰ τὴν 5 Σεπτεμβρίου ἐνθα καλεῖται Ἄβδαϊς. καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις τὸ αὐτὸ Συναξάριον. Τὸ ἀρχαῖον Ὑποκὸν τῆς Μ. Ἐκκλησίας (Κῶδ. 266 Πάτρου) (5 Σεπτ.) καλεῖ αὐτὸν Ἄβδιου

Σεπτεμβρίου 5 A (=Συναξαριστῆς ἕκδ. Delchye)

Ὀκτωβρ. 17 A

Μαρτίου 11 Κῶδ. 3 Χάλκης' καὶ A

Μαρτίου 12 A

Μαρτίου 30 A

Μαρτίου 31 A

Αβδιησοῦ (ἢ Αὐδιησοῦ) ἐπισκόπου Μαΐου 16

Μαΐου 15 A (καὶ 16).

Ἄβδιου τοῦ προφήτου Νοεμβρίου 19

Νοεμβρ. 4 Κῶδ. 638 Σινᾶ²

Νοεμ. 18 A (καὶ 19).

Ἄβερχίου μάρτυρος Μαΐου 26

Μαΐου 20 A (καὶ 26)

Ἄβερχίου μάρτυρος Δεκεμβρίου 5

Φεβρουαρίου 28 A

Ἄβουδίου μάρτυρος Ἰουλίου 15

Ἰουλίου 16 A

Αβραὰμ ὁσίου τοῦ ἐν τῷ Λάτρῳ (ἄγνωστος τῷ Νικοδήμῳ)

Μαρτίου 24 Κῶδ. I 70 Λαύρας

Μαρτίου 26 A

1. Κατὰ τὸν Κατάλογον τῶν χειρογράφων τῆς ἐν Χάλκῃ μονῆς τῆς Παναγίας τὸν δημοσιευθέντα εἰς τὴν ἑπετηρίδα Ἑταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν τ. I, IA IB' κ. ἑ. ὑπὸ τοῦ πρ. Παραμυθίας Ἀθηναγόρα.

2. Τιμοθέου II. Θέμελη, Ἀρχιεπισκόπου Ἰορδάνου, Τὰ Μηγναία ἀπὸ τοῦ IA μέχρι τοῦ II' αἰῶνος. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 1931.

- Ἄβραάμ τοῦ πατριάρχου Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως
 Αὐγούστου 21 ΙΚ
 Ὀκτωβρίου 9 ΙΚ
- Ἄβραάμου τοῦ δασίου Φεβρουαρίου 14
 Φεβρουαρ. 13 Α
 Φεβρουαρ. 15 Α
- Ἄβραμίου τοῦ δασίου Ὀκτωβρίου 29
 Ὀκτωβρίου 31 Α (καὶ 29)
- Ἄβραμίου ἐπισκόπου Ἀρβήλ Φεβρουαρίου 4
 Φεβρουαρίου 5 Α (καὶ 4)
- Ἄγάβου Ἀποστόλου Ἀπριλίου 8
 Ἀπριλίου 11 Α (καὶ 8)
 Ἰουνίου 30 Α
- Ἀγάθωνος δασίου Ἰανουαρίου 8
 Ἰανουαρίου 22 Α
- Ἀγάθωνος πάπα Ρώμης Φεβρουαρίου 20
 Φεβρουαρίου 19 Α
 Φεβρουαρίου 21 Α
- Ἀγαπητοῦ πάπα Ρώμης Ἀπριλίου 17
 Ἀπριλίου 18Α
- Ἀγαπητοῦ ἐπισκόπου Συναοῦ Φεβρουαρίου 18
 Φεβρουαρίου 12 Κῶδ. 212 Συνοδικῆς Βιβλ. Μόσχας. ἴδ.
 Κεραμέως *Varia Graeca Sacra* σ. 114.
- Ἀγαπίου μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Πλησίου, Ρωμύλου, Τιμολάου,
 Ἀλεξάνδρων δύο καὶ Διονυσίων Μαρτίου 15 Μαρτίου 21
 Κῶδ. I 70 φ. 162 Λαύρας: οὕτω «Ἀθλησις τῶν ἁγίων
 μαρτύρων Ἀγαπητοῦ, Διονυσίου, Ρωμύλου καὶ τῶν σὺν
 αὐτοῖς».
- Ἀγαπίου μάρτυρος Νοεμβρίου 19
 Νοεμβρίου 3 ΙΚ
 Νοεμβρίου 22 ΙΚ
 Σεπτεμβρίου 19 Α
 Αὐγούστου 19 Α
 Μαρτίου 6 ΙΚ
- Ἀγγαίου τοῦ προφήτου Δεκεμβρίου 16
 Δεκεμβρίου 17 Α (καὶ 16)
- Ἀγνῆς μάρτυρος Ἰανουαρίου 21
 Φεβρουαρίου 1 Α (καὶ 21 Ἰανουαρ.)
 Ἰουλίου 5 Κῶδ. 52 μονῆς Βλατέων καὶ Κῶδ. 368 Πα-
 ρισίων¹ καὶ Α
- Ἀγοιπίνης μάρτυρος Ἰουνίου 23
 Μαΐου 24 Α (καὶ Ἰουν. 23)
- Ἀδαύκτου (ἢ Αὐδάκτου) μάρτυρος Ὀκτωβρίου 4

1. Τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης.
 «Θεολογία» Τόμος ΙΕ'

- Ὀκτωβρίου 3 Κῶδ. 1578 Παρισίων.
 Εἰς τὰ ἔντυπα Μηνιαία καὶ Α ἢ τούτου μνήμη φέρεται καὶ
 τὴν 3ην καὶ 4ην Ὀκτωβρίου
- Ἀδριανοῦ μαρτ. καὶ Εὐβούλου Φεβρουαρίου 3
 Φεβρουαρίου 4 Α (καὶ 3)
- Ἀδριανοῦ μάρτυρος Ἀπριλίου 17
 Ἀπριλίου 16 Α (καὶ 17)
- Αειθαλᾶ μάρτυρος Δεκεμβρίου 11
 Φεβρουαρίου 20 Α (καὶ 11 Δεκεμ.)
- Ἀζαρίου τοῦ προφήτου Φεβρουαρίου 3
 Φεβρουαρίου 4 Α
 Φεβρουαρίου 5 Α
- Ἀζη μάρτυρος Ὀκτωβρίου 21
 Νοεμβρίου 15 Κῶδ. 1578 Παρισίων.
- Ἀζη μάρτ. τοῦ θαυματουργοῦ Νοεμβρίου 19
 Νοεμβρίου 20 Κῶδ. 1578 Παρισίων (ἐνθα καλεῖται Ἀζιος).
- Ἀθανασίου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Μαΐου 2 καὶ Ἰανουαρίου 18.
 Αὐγούστου 23 ΙΚ (μετὰ Βασιλείου Γρηγορίου (τοῦ Θεο-
 λόγου), Γρηγορίου (Νύσσης) καὶ Ἰωάννου Χρυσσοστόμου) Κατὰ
 ταῦτα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἱεροσολύμων πολὺ ἀρχαιότερον πρὶν
 ἢ καθορισθῆ κατὰ τὸν α' αἰῶνα ἢ ἑορτῇ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν
 ἑωρτάζετο ἐν τακτῇ ἡμέρᾳ ἢ μνήμῃ τῶν πέντε μεγάλων πα-
 τέρων καὶ διδασκάλων τῆς ἐκκλησίας.
- Ἀθανασίου πατριάρχου Κ)πόλεως τοῦ νέου Ὀκτωβρίου 28
 Ὀκτωβρίου 24 Κῶδ. Α164 Λαύρας.
- Ἀθανασίου ἐπισκόπου Κορίνθου Μαΐου 4
 Μαΐου 5 Α
- Ἀθανασίου ἀναγνώστου Ἰουνίου 23
 Ἰουνίου 20 Κῶδ. 53 Βλατέων καὶ Ι 78 Λαύρας
- Ἀθανασίου ὁμολογητοῦ Ἰανουαρίου 12 (κατὰ τὸ Βασιλειανὸν ἑρτο-
 λόγιον
 Ἰανουαρίου 13 Α (καὶ 12)
 Ἰανουαρίου 14 Α
 Ὁμολογητῆς Ἀθανάσιος δὲν ἀπαντᾷ ἐν τῷ Συναξαριστῇ
 Νικοδήμου. κατὰ τὴν 13ην Ἰανουαρίου ἀναγράφει μάρτυρα
 Ἀθανάσιον.
- Ἀθηνογένους ἐπισκόπου Πηδαχθῆς Ἰουλίου 16
 Ἰουλίου 17 Α
- Ἀθηνοδώρου μάρτυρος Δεκεμβρίου 7
 Δεκεμβρίου 8 Α
 Δεκεμβρίου 18 Α
 Δεκεμβρίου 19 Κῶδ. Η 94 Λαύρας
 638 Σινᾶ καὶ Α
- Ἀθηνοδώρου μάρτυρος Αὐγούστου 20
 Αὐγούστου 24 Α

- Αἴγλωνος ἀναχωρητοῦ Αὐγούστου 16 Α
 Αὐγούστου 17 Α
 Ἡ μνήμη τοῦ ὁσίου τούτου ἀγνωστος τῷ Νικοδήμῳ.
- Αἰκατερίνης μεγαλομάρτυρος Νοεμβρίου 25
 Νοεμβρίου 22 Α (καὶ 24)
 Νοεμβρίου 24 εἰς πλείστους Κώδικας
 Νοεμβρίου 26 Κῶδ. 60 Χάλκης
- Αἰμιλιανοῦ ἐπισκόπου Κυζίκου Αὐγούστου 8
 Ἰανουαρίου 8 Κῶδ. Θ 64 Λαύρας
- Αἰσίας καὶ Σωσάνης Ἰουνίου 7
 Ἰουνίου 5 Κῶδ. 53 Βλατέων
 Ἰουνίου 6 Α
 Εἰς ἄλλους κῶδ. ἡ Αἰσία καλεῖται Εὐσεβεία.
- Ἀκακίου τοῦ ἐν τῇ κλίμακι Νοεμβρίου 26
 Νοεμβρίου 27 Α
 Νοεμβρίου 29 Α
 Ἰουλίου 7 Κῶδ. Δ42 Λαύρας
- Ἀκακίου Μελιτηνῆς Μαρτίου 31
 Μαρτίου 27 Α
 Ἀπριλίου 17 Κῶδ. 1573 Παρισίων, 1574 Παρισίων, Ω147
 Λαύρας, Θ57 Λαύρας, Η168 Λαύρας, Δ37 Λαύρας, 3 Χάλκης.
 Ἀπριλίου 18 Κῶδ. 1575 Παρισίων, Ι 70 Λαύρας, Δ42
 Λαύρας, 1104 Βατοπεδίου.
- Ἀκακίου προσβυτέρου Ὀκτωβρίου 24
 Νοεμβρίου 28 Κῶδ. 1578 Παρισίων.
- Ἀκακίου μάρτυρος Μαΐου 19
 Μαΐου 7 Κῶδ. Δ36 Λαύρας, Θ145 Λαύρας
 Μαΐου 8 Κῶδ. Δ5 Λαύρας
 Ἰουλίου 17 Α
 Ἰουλίου 21 Α
- Ἀκακίου καὶ Κοδράτου Μαρτίου 4
 Αὐγούστου 17 Α (καὶ Μαρτίου 4)
- Ἀκακίου μάρτυρος Ἰουλίου 28
 Ἰουλίου 7 Α (καὶ 28)
 Ἰουλίου 29 Α
- Ἀκεψιμᾶ τοῦ ὁσίου Νοεμβρίου 3
 Φεβρουαρίου 13 Α
- Ἀλεξανδρίας, Κλαυδίας, Εὐφροασίας, Ματρώνας, Ἰουλιανῆς, Εὐφημίας
 καὶ Θεοδοσίας Μαρτίου 20
 Μαρτίου 18 Α
- Ἀλεξάνδρου μαρτ. τοῦ Θεσσαλονικέως Νοεμβρίου 7
 Νοεμβρίου 9 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ Α
- Ἀλεξάνδρου ἀρχιεπ. Ἱεροσολύμων Δεκεμβ. 12 καὶ Μαΐου 16
 Ἀπριλίου 21 ΙΚ
- Ἀλεξάνδρου τοῦ ἐν Πίδνῃ Μαρτίου 14

- Μαρτίου 13 A
 Μαΐου 14 Κῶδ. Δ36 Λαύρ. Θ145 Λαύρας.
- ᾠ Αλεξάνδρου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Μαΐου 29
 Μαΐου 26 A
 Μαΐου 28 Κῶδ. I 70 Λαύρας.
- ᾠ Αλεξάνδρου καὶ Ἀντωνίνας Ἰουνίου 10
 Ἰουνίου 9 Κῶδ. 1566 Παρισίων καὶ A
 Ἰουνίου 12 A
- ᾠ Αλεξάνδρου πατριάρχου Κ)πόλεως Αὐγούστου 30
 Ἰουνίου 2 Κῶδ. 53 Βλατέων, Δ39 Λαύρας, I 78 Λαύρας,
 223 Coislin Παρισίων καὶ A
 Αὐγούστου 21 A
 Αὐγούστου 30 A
 Αὐγούστου 31 Μαρσελλιανὸν ἑορτολόγιον (Ἀλεξάνδρου,
 Ἰωάννου καὶ Παύλου τοῦ νέου)
- ᾠ Αλεξάνδρου μάρτυρος Μαΐου 14
 Μαΐου 13 Κῶδ. Θ87 Λαύρας καὶ A
 Φεβρουαρίου 25 A
- ᾠ Αλεξάνδρου πάπα Ρώμης Μαρτίου 16 (Ἀλεξανδρίων)
 Μαρτίου 17 A
- ᾠ Αλεξάνδρου, Κολούθου καὶ Βαρβάρου Μαΐου 14
 Μαΐου 7 A
- ᾠ Αλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ Μαρτίου 17
 Ἰουνίου 17 A
- ᾠ Αλυπίου, Εὐθιῶτου, Παύλου καὶ Ἰουλιανῆς Μαΐου 27
 Μαΐου 26 A (καὶ 27)
 Μαΐου 28 A
- ᾠ Αλφαίου ἀποστόλου Μαΐου 26
 Μαΐου 20 A
 Μαΐου 25 A (καὶ 26)
 Μαΐου 29 A
- ᾠ Ἀμμὸν τοῦ Αἰγυπτίου Ὀκτωβρίου 4
 Μαρτίου 15 Κῶδ. Δ37 Λαύρας.
 Φεβρουαρίου 29 Κῶδ. Θ64 Λαύρας
 Δεκεμβρίου 7 A
- ᾠ Ἀμπλία, Οὐρβανοῦ, Ἀπελλῆ καὶ Ναρκίσου Ὀκτωβρίου 31
 Ὀκτωβρίου 30 A
- ᾠ Ἀμφιανοῦ καὶ Αἰδεσίου Ἀπριλίου 2
 Ἀπριλίου 9 A
 Μαΐου 18 A
- ᾠ Ἀμφιλοχίου Ἰκονίου Νοεμβρίου 23
 Νοεμβρίου 22 A (καὶ 23)
 Νοεμβρίου 24 A
 Ὀκτωβρίου 19 A
 Δεκεμβρίου 12 A

- Ἄμως τοῦ προφήτου Ἰουνίου 15
 Ἰουνίου 16 A (καὶ 15)
 Ἰουνίου 17 A
- Ἀνανίου καὶ Σολόχονος ἀρχιεπ. Ἐφέσου Δεκεμβρίου 1
 Δεκεμβρίου 2 Κῶδ. 1578 Παρισίων
- Ἀνανίου πρεσβυτέρου καὶ Πέτρου Ἰανουαρίου 26
 Ἰανουαρίου 27 A
- Ἀνανίου ἀποστόλου Ὀκτωβρίου 1
 Ἰουνίου 30 A
- Ἀνανίου, Ἀζαρία Μισαήλ καὶ Δανιὴλ Δεκεμβρίου 17
 Δεκεμβρίου 18 A (καὶ 17)
 Δεκεμβρίου 20 A
 Αὐγούστου 25 IK
 Ὀκτωβρίου 15 IK (μετὰ Ἡσαΐου καὶ Ἰεζεκιήλ)
- Ἀνανίου καὶ Πέτρου Ἰανουαρίου 26
 Ἰανουαρίου 27 A
- Ἀνανίου καὶ Κοδράτου Ἰουνίου 9
 Ἰουνίου 10 A
- Ἀναστασίας μάρτυρος Ὀκτωβρίου 12
 Νοεμβρίου 8 IK
 Νοεμβρίου 30 IK
 Δεκεμβρίου 13 Κῶδ. 1578 Παρισίων
- Ἀναστασίας καὶ Βασιλίσσης Ἀπριλίου 15
 Ἀπριλίου 17 A
- Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας Ὀκτωβρίου 29
 Ὀκτωβρίου 12 A
- Ἀναστασίας τῆς Πατρικίας Μαρτίου 10
 Αὐγούστου 28 A
- Ἀναστασίου τοῦ Πέρου Ἰανουαρίου 22
 Ἰανουαρίου 24 A
- Ἀναστασίου πατριάρχου Κ)πόλεως Φεβρουαρίου 10
 Φεβρουαρίου 12 A
- Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου Ἀπριλίου 21
 Ἀπριλίου 20 A (καὶ 21)
- Ἀνατολῆς μάρτυρος Φεβρουαρίου 26
 Μαρτίου 20 A
- Ἀνατολίου πατριάρχου Κ)πόλεως Ἰουλίου 3
 Νοεμβρίου 20 A
- Ἀνδρέου καὶ Ἀνατολίου Φεβρουαρίου 21 IK
 Ἀπριλίου 26 IK
 Ἰουνίου 7 IK

Ἡ μνήμη τούτων φέρεται ἐν τῷ Ἱεροσολυμιτικῷ Κανονα-
 ρίῳ εἰς τρεῖς διαφόρους ἡμερομηνίας. Ἦσαν ἐκ τῶν πρώτων
 μαθητῶν τοῦ μεγάλου Εὐθυμίου. Εἰς τὸν Συναξαριστὴν τοῦ
 Νικοδήμου ἄγνωστοι.

- Ἐν τῇ Κρίσει Ὁκτωβρίου 17
 Ὁκτωβρίου 19 Κῶδ. 1578 Παρισίων, 3041 Παρισίων καὶ Α
 Ὁκτωβρίου 20 Κῶδ. 1590 Παρισίων, Α καὶ Μασσαλιανὸν Ἐορτολόγιον
 Ὁκτωβρίου 21 Α
 Ἡ μνήμη τούτου ἐπαναλαμβάνεται εἰς τοὺς Συναξαριστὰς καὶ κατὰ τὴν 21 Ὁκτωβρίου μετὰ τῶν συναθλητῶν αὐτοῦ ἐπὶ Κοπρωνύμου, Στεφάνου, Παύλου καὶ Πέτρου.
- Ἐν τῇ Προόβου Ἰουλίου 9
 Ἰουλίου 12 Α
- Ἐν τῇ στρατηλάτου, Ἡρακλείου, Φαύστου καὶ Μηνῆ Ἰουλίου 12
 Ἰουλίου 13 Α
 Αὐγούστου 10 Α
 Αὐγούστου 19 Α
 Αὐγούστου 28 Α
 Ἡ μνήμη τούτων παρὰ τῷ Νικοδήμῳ καὶ τὴν 31 Αὐγούστου.
- Ἐν τῇ ἀποστόλου Νοεμβρίου 30
 Ὁκτωβρίου 2 ΙΚ (μετὰ Πέτρου, Παύλου, Φιλίππου καὶ Θωμᾶ)
 Μαρτίου 5 ΙΚ
 Ἰουνίου 30 Α
 Αὐγούστου 18 ΙΚ
 Ἰουνίου 20 (εὗρεσις περιβολαίων)
- Ἐν τῇ Κρήτης Ἰουλίου 4
 Ἰουνίου 4 Α (καὶ Ἰουλίου 4)
 Μαΐου 4 Α
- Ἐν τῇ Ἀθανασίας Ὁκτωβρίου 9
 Μαρτίου 2 Α καὶ αὖθις ἐν τῷ Συναξαριστῇ Νικοδήμου
 Μαΐου 6 Α
 Μαΐου 12 Α
- Ἐν τῇ Ἰουνία (οὐχὶ Ἰουίας) Μαΐου 17
 Μαΐου 18 Κῶδ. 1566 Παρισίων καὶ Α
 Ἡ μνήμη καὶ κατὰ τὴν 30 Ἰουλίου παρὰ τῷ Νικοδήμῳ μετὰ τοῦ ἀποστόλου Σίλα.
- Ἐν τῇ μάστιγος τοῦ στρατιώτου Σεπτεμβρίου 6
 Ἡ μνήμη τοῦ Ἀνδρονίκου ἐλλείπει παρὰ τῷ Νικοδήμῳ. ἐπειδὴ ἔμως κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τελεῖται καὶ ἡ μνήμη «Πελαγίας καὶ Θεέκλας παρθένων ἀδελφῶν» (κατὰ τὸν Πατριτικὸν Κώδικα 266 ἴδ. Δημητρίουσκη Τυπικὰ Α) καὶ ἡ μνήμη Ἀνδρονίκου τοῦ στρατιώτου ἀπρόσεκτος τις ἀντιγραφεὺς διὰ τῆς συνδέσεως τῶν δύο ὀνομάτων Ἀνδρονίκου καὶ Πελαγίας ἀπετέλεσεν ἀνοήτως ὄνομα τὴν Ἀνδροπελαγίαν τὴν ὁποίαν καὶ εἰσήγαγεν ὁ Νικόδημος εἰς τὸν Συναξαριστὴν αὐτοῦ κατὰ τὴν 6 Σεπτεμβρίου!

- Ἁνδρονίκου μάρτυρος τοῦ ἐν τῇ Ἀτρώα Σεπτεμβρίου 12 A
 Σεπτεμβρίου 13 A
 Ἄγνωστος παρὰ τῷ Νικοδήμῳ
- Ἁνδρονίκου ἐπισκόπου Παννονίας Ἰουνίου 30, A
 Ἰουλίου 30 A
 Ἄγνωστος εἰς τὸν Συναξαριστὴν Νικοδήμῳ
- Ἀνθίμου, Θαλαλαίου, Χριστοφόρου καὶ Εὐφημίας Νοεμβρίου 19
 Νοεμβρίου 22 A
- Ἀνθούσης ὁσίας θυγατρὸς τοῦ Κοπρωνύμου Ἀπριλίου 12
 Ἀπριλίου 17 A
 Ἀπριλίου 18 A
 Ἀπριλίου 21 A
- Ἀνθούσης μάρτυρος Φεβρουαρίου 22
 Φεβρουαρίου 21 A (καὶ 22)
- Ἀνθούσης ὁσίας Ἰουλίου 27
 Ἰουλίου 28 A (καὶ 27)
- Ἀνθούσης τῆς νέας Αὐγούστου 27
 Αὐγούστου 28 A (καὶ 27)
- Ἀνιανοῦ ἁγίου Φεβρουαρίου 19 A
 Φεβρουαρίου 20 A
 Ἄγνωστος τῷ Νικοδήμῳ
- Ἀνίνα ὁσίῳ Μαρτίου 16
 Μαρτίου 18 Κῶδ. Δ 37 Λαύρας
- Ἄννης καὶ Ἐλισάβετ Ὀκτωβρίου 22
 Ὀκτωβρίου 8 A
 Ὀκτωβρίου 9 A
 Ὀκτωβρίου 23 Κῶδ. 1578 Παρισίων
- Ἄννης μητρὸς τῆς Θεοτόκου Ἰουλίου 25
 Σεπτεμβρίου 9 A (καὶ Ἰουλ. 25)
- Ἄννης τῆς ἐν τῷ Λευκίτῃ Ἰουλίου 23
 Ἰουλίου 24 A (καὶ 23)
- Ἀντιγόνου μάρτυρος Ὀκτωβρίου 13
 Ὀκτωβρίου 16 A (καὶ 13)
- Ἀντιόχου καὶ Νικοστράτου Ἰουλίου 8
 Ἰουλίου 14 Κῶδ. 93 Χάλκης
 Μαΐου 7 A
 Μαΐου 19 A
 Μαΐου 20 A
 Μαΐου 22 A
 Μαΐου 30 Κῶδ. 53 Βλατέων καὶ A
- Ἀντιόχου καὶ Κυριακοῦ Ἰουλίου 15
 Ἰουλίου 16 A (καὶ 15)
 Ἰουλίου 17 A
- Ἀντίπα Περγάμου Ἀπριλίου 11
 Ἀπριλίου 12 A (καὶ 11)

- Ὁ Ἀντωνίνας μάρτυρος Μαρτίου 1
     Ἰουνίου 12
     Ἰουνίου 13 A
     Ἡ μνήμη παρὰ τῷ Νικοδήμῳ δις περιττῶς.
- Ὁ Ἀντωνίου, Ζαβινᾶ, Γερμανοῦ καὶ Νικηφόρου Νοεμβρίου 12
     Νοεμβρίου 13 A
- Ὁ Ἀντωνίου πατριάρχου Κ)πόλεως Φεβρουαρίου 12
     Μαρτίου 12 κατὰ τὸ τυπικὸν τοῦ ἁγίου Σάβα (ἴδε Δη-
     μητριεύσκη, Τυπικά Β, 367)
- Ὁ Ἀπελλοῦ, Λουκά καὶ Κλήμεντος τῶν ἀποστόλων Σεπτεμβρίου 10
     Ἰουνίου 30 A
     Ὀκτωβρίου 21 A
     Ἀπριλίου 22 Κῶδ. 53 Βλατέων, Κ 195 Λαύρας καὶ Α
- Ὁ Ἀπελλοῦ ἀποστόλου Ὀκτωβρίου 31
     Ἀπριλίου 22 A
     Ἰουνίου 30 A
- Ὁ Ἀπολλιναρίας τῆς δσίας Ἰανουαρίου 4
     Ἰανουαρίου 3 A (καὶ 4)
     Ἰανουαρίου 5 A
- Ὁ Ἀπολλιναρίου καὶ Βιταλίου ἐπισκόπων Ραβέννης Ἰουλίου 23
     Ἰουλίου 24 A
     Ἰουλίου 19 Κῶδ. 368 Παρισίων
- Ὁ Ἀπολλῶ τοῦ δσίου Ἰουνίου 10
     Ἰουνίου 11 Κῶδ. 53 Βλατέων
- Ὁ Ἀπολλῶ ἀποστόλου Δεκεμβρίου 8
     Ἰανουαρίου 7 A
     Ἰουνίου 30 A
     Ἀπριλίου 22 Κῶδ. 3 Χάλκης
- Ὁ Ἀποστόλων Ο' Σύναξις Ἰανουαρίου 4
     Ἰανουαρίου 3 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ Α
     Ἰανουαρίου 5 Κῶδ. Θ 64 Λαύρας
     Ἰουνίου 30 A
- Ὁ Ἀφρίας ἀποστόλου ἐκ τῶν Ο' Νοεμβρίου 22
     Νοεμβρίου 23 A
     Φεβρουαρίου 19 Μηναῖα ἔντυπα
     Φεβρουαρίου 20 Κῶδ. 13 Παρισίων, 928 Παρισίων, 1578
     Παρισίων
- Ὁ Ἀρδαλίωνος μάρτυρος Ἀπριλίου 14
     Ἀπριλίου 13 A
     Ἀπριλίου 16 A
     Ἀπριλίου 17 A
     Ἀπριλίου 18 A
- Ὁ Ἀρέθα μάρτυρος Ὀκτωβρίου 24
     Ὀκτωβρίου 4 ΙΚ
- Ὁ Ἀριάδνης μάρτυρος Σεπτεμβρίου 18

- Σεπτεμβρίου 26 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ Α
 Σεπτεμβρίου 27 Α
- Ἀριάδνης τῆς βασιλίσσης Αὐγούστου 22 Α
 Αὐγούστου 23 Α
 Ἄγνωστος τῷ Νικοδήμῳ
- Ἀριστάρχου ἀποστόλου ἐκ τῶν Ο΄ Σεπτεμβρίου 27
 Ἀπριλίου 14 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
 Ἀπριλίου 15 Κῶδ. Γ 170 Λαύρας, 13 Παρισίων, 1573
 Παρισίων, 1574 Παρισίων
 Ἀπριλίου 27 Κῶδ. 3 Χάλκης καὶ Α
 Ἀπριλίου 16 Α
 Ἰουνίου 30 Α
 Ἰουλίου 31 Α
- Ἀριστοβούλου ἀποστόλου ἐκ τῶν Ο΄ Ὀκτωβρίου 21
 Μαρτίου 15 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
 Ὀκτωβρίου 30 Α καὶ Κῶδ. 1578 Παρισίων, 3041 Πα-
 ρισίων
 Ὀκτωβρίου 31 Α
 Μαρτίου 16 Α
 Ἰουνίου 30 Α
- Ἀριστοκλέους μάρτυρος Ἰουνίου 23
 Ἰουνίου 20 Α καὶ Κῶδ. 53 Βλατέων, 178 Λαύρας
- Ἀρκαδίου ἐπισκόπου Τριμιθούνης Μαρτίου 7
 Μαρτίου 6 Α (καὶ 7)
 Μαρτίου 8 Α
- Ἀρτεμᾶ ἀποστόλου ἐκ τῶν Ο΄ Ὀκτωβρίου 30
 Ὀκτωβρίου 20 Α
 Ἰουνίου 21 Α
 Ἰουνίου 22 Α καὶ Κῶδ. 1569 Παρισίων
 Ἰουνίου 30 Α
 Ἰουλίου 29 Α
- Ἀρτεμιδώρου μάρτυρος Σεπτεμβρίου 8
 Σεπτεμβρίου 7 Κῶδ. 1578 Παρισίων
- Ἀρτεμιδώρου καὶ Βασιλείου Ὀκτωβρίου 26
 Ὀκτωβρίου 27 Κῶδ. 1578 Παρισίων, Δ 14 Λαύρας.
- Ἀρτέμονος πρεσβυτέρου Λαοδικείας Μαρτίου 24
 Ὀκτωβρίου 8 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ Α
 Ἀπριλίου 12 Α
 Ἀπριλίου 13 Α
- Ἀρτέμονος μάρτυρος Ἀπριλίου 12
 Ἀπριλίου 13 Κῶδ. 13 Παρισίων, 1573 Παρισίων, 1574
 Παρισίων, 1575 Παρισίων, Δ 42 Λαύρας, Θ 37
 Λαύρας, Θ 149 Λαύρας, 3 Χάλκης.
- Ἀρτέμονος ἐπισκόπου Σελευκείας Μαρτίου 24
 Μαρτίου 21 Α

- Μαρτίου 22 Α (καὶ 24)
 Ἁρχελάου, Κυρίλλου καὶ Φωτίου Μαρτίου 5
 Μαρτίου 3 Α
 Μαρτίου 4 Α
 Μαρτίου 20 Α
 Ἀρχιππου ἀποστόλου ἐκ τῶν Ὁ' Νοεμβρίου 22
 Φεβρουαρίου 19 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
 Νοεμβρίου 23 Α
 Ἰουλίου 6 Α
 Φεβρουαρίου 20 Κῶδ. 66 Χάλκης
 Ἀσκλη μάρτυρος Μαΐου 20
 Μαΐου 19 Α (καὶ 21)
 Μαΐου 21 Α
 Ἀσκληπιοῦ ὁσίου Φεβρουαρίου 27
 Φεβρουαρίου 25 Α
 Ἀστείου (ἢ Ἀστίου) ἐπισκ. Δυρραχίου Ἰουλίου 6
 Ἰουλίου 5 Κῶδ. 13 Παρισίων, 368 Παρισίων, 1575
 Παρισίων καὶ Α
 Ἀστερίου, Κλαυδίου, Νέονος καὶ Νεονίλλας Ὀκτωβρίου 30
 Ἰανουαρίου 27 Α
 Ἀσυγκρίτου ἱερομάρτυρος Ἰουνίου 19
 Ἰουνίου 20 Α
 Ἀττάλου τοῦ ὁσίου Ἰουνίου 6
 Ἰουνίου 2 Α
 Ἰουνίου 5 Α (καὶ 6)
 Ἰουνίου 7 Α
 Ἀττικοῦ Πατριάρχου Κιπάλως Ἰανουαρίου 8
 Ὀκτωβρίου 11 Α (καὶ Ἰανουαρίου 8)
 Αὔξιβίου ὁσίου Ἀπριλίου 28
 Ἀπριλίου 29
 Ἀχία (ἢ Ἀχιά) τοῦ προφήτου Νοεμβρίου 12
 Ἰανουαρίου 9 Α
 Βαβύλα ὁσίου Δεκεμβρίου 28
 Δεκεμβρίου 29 Κῶδ. 1578 Παρισίων
 Βαβύλα Ἀντιοχείας Σεπτεμβρίου 4
 Ἰανουαρίου 15 Α (καὶ Σεπτεμ. 20)
 Αἰγούστου 30 ΙΚ (μετὰ τοῦ Φωκᾶ).
 Βαδίου μάρτυρος Ἀπριλίου 9
 Ἀπριλίου 10 Α (καὶ 9)
 Βάχου μάρτυρος τοῦ νέου Δεκεμβρίου 15
 Δεκεμβρίου 16 Κῶδ. 1623 Παρισίων καὶ Α
 Δεκεμβρίου 18 Α
 Βάχου μάρτυρος Ὀκτωβρίου 7
 Νοεμβρίου 14 ΙΚ

- Βαρδάτου ὁσίου Φεβρουαρίου 22
Φεβρουαρίου 26 A
- Βαρβάρου μάρτυρος Μαΐου 6
Μαΐου 7 Κῶδ. 1566 Παρισίων
Μαΐου 8 A
- Βαρβάρων ἐπιδρομῇ Ἰουνίου 5 A
Ἰουνίου 7 A
Ἐν τῷ Συναξαριστῇ Νικοδήμου δὲν σημειοῦται.
- Βαρθολομαίου ἀποστόλου Ἰουνίου 11
Ἰουνίου 30 A (καὶ 11)
Αὐγούστου 25 Κῶδ. 35 Χάλκης
Αὐγούστου 24 IK (μετὰ Φιλίππου, Θωμᾶ καὶ Ματθαίου).
—ἐπάνοδος τοῦ λειψάνου Αὐγούστου 25
Αὐγούστου 24 Κῶδ. 1575 Παρισίων καὶ A
- Βαυλαῦμ μάρτυρος Νοεμβρίου 19
Νοεμβρίου 16 A (καὶ 19)
- Βαρνάβα μάρτυρος Ὀκτωβρίου 31
Ἰουνίου 11 A
Ἰουνίου 30 A
- Βαροῦχ τοῦ Προφήτου Σεπτεμβρίου 28
Νοεμβρίου 15 Κῶδ. 207 Παρισίων, 259 Παρισίων.
- Βαροῦχ τοῦ ὁσίου Ὀκτωβρίου 21
Νοεμβρίου 15 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ A
- Βαρσιμαίου ἐπισκόπου Ἐδέσης Ἰανουαρίου 29
Ἰανουαρίου 30 A
- Βασιλείου τοῦ μεγάλου Ἰανουαρίου 1
Αὐγούστου 23 IK (μετὰ Ἀθανασίου, Γρηγορίου (τοῦ Θεολόγου), Γρηγορίου (Νύσσης) καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου).
- Βασιλείου μάρτυρος τοῦ ἐξ Ἀγκύρας Ἰανουαρίου 2
Ἰανουαρίου 1 Κῶδ. 1578 Παρισίων
- Βασιλείου ὁμολογητοῦ Φεβρουαρίου 28
Φεβρουαρίου 27 Κῶδ. 1578 Παρισίων, A καὶ Βασιλειανὸν ἑορτολόγιον.
- Βασιλείου μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτυρήσαντες ἐν Σκυθουπόλει
Ἰουνίου 28
Ἰουλίου 6 Κῶδ. 53 Βλατέων
Ἰουλίου 5 A
Παρὰ τῷ Νικοδήμῳ μόνον μνεῖα τῶν ἐν Σκυθουπόλει μαρτύρων. ὁ Βασίλειος ἀποσιωπᾶται.
- Βασιλείου ἐπισκόπου Παρίου Ἀπριλίου 12
Ἀπριλίου 13 A (καὶ 12)
Ἀπριλίου 14 A
- Βασιλείου ἐπισκόπου Ἀμασείας Ἀπριλίου 26
Ἀπριλίου 27 A (καὶ 26)

- Ἀπριλίου 28 A
 Ἀπριλίου 30 A
 Ἀπριλίου 13 Βασιλειανόν ἑορτολόγιον.
 Βασιλέως, Εὐγενίου, Ἀγαθοδώρου, Καλίτονος, Ἑλπίδιου, Αἰθερίου
 καὶ Ἐφραίμ Μαρτίου 7
 Μαρτίου 4 A
 Μαρτίου 6 A (καὶ 7)
 Μαρτίου 8 A
 Βασιλίσκου μάρτυρος Ἰουλίου 29
 Ἰουλίου 30 A
 Βασιλίσκου μάρτυρος Μαΐου 22
 Μαΐου 23 A (καὶ 22)
 Μαρτίου 3 A
 Βασιλίσσης καὶ Ἀναστασίας Ἀπριλίου 16
 Ἀπριλίου 15 A (καὶ 16)
 Ἀπριλίου 17 A
 Βάσσης μάρτυρος Αὐγούστου 21
 Αὐγούστου 20 Κῶδ. 631 Σινᾶ
 Δεκεμβρίου 6 ΙΚ
 Δεκεμβρίου 20 ΙΚ (Θαδδαίου καὶ Βάσσης)
 Βάσσης μάρτυρος Ὀκτωβρίου 29 A
 Ὀκτωβρίου 30 A
 Ἄγνωστος τῷ Νικοδήμῳ
 Βάσσου, Εὐσεβίου, Εὐτυχίου καὶ Βασιλίδῃ Ἰανουαρίου 20
 Ἰανουαρίου 18 A (καὶ 20)
 Βαχθισθή, Ἰσαακίου καὶ Συμεὼν Μαΐου 16
 Μαΐου 14 A
 Μαΐου 15 A (καὶ 16)
 Μαΐου 17 A
 Μαρτίου 31 A
 Βενιαμὴν διακόνου τοῦ ἐν Περσίᾳ Ὀκτωβρίου 13
 Μαρτίου 11 Κῶδ. 3 Χάλκης
 Μαρτίου 31 Κῶδ. 170 Λαύρας, Δ37 Λαύρας καὶ Μη-
 γατα ἔντοπα (ἐκδ. 1843)
 Ἰουνίου 10 Κῶδ. 53 Βλατέων
 Ὀκτωβρίου 14 A
 Βενιαμίν, Βενιά καὶ Βιναίου τῶν μαρτύρων Ἰουλίου 17 A
 Ἀπριλίου 29 A
 Ἀπριλίου 30 A
 Ἄγνωστοι τῷ Νικοδήμῳ
 Βερονίκης τῆς αἰμορροούσης Ἰουλίου 12
 Ἰουλίου 13 A (καὶ 12)
 Βηρούλλου ἐπισκόπου Κατάνης Μαρτίου 21
 Μαρτίου 22 A
 Μαρτίου 24 Κῶδ. 13 Παρτίων, 66 Χάλκης.

- Βησσαρίωνος ὁσίου Φεβρουαρίου 20
 Νοεμβρίου 27 A
 Νοεμβρίου 29 Κώδ. 269 Παρισίων, 3041 Παρισίων, Η76
 Λαύρας καὶ A
 Ἰουνίου 6 Κώδ. 345 Παρισίων, Θ 62 Λαύρας, Θ 135
 Λαύρ. Δ7 Λαύρας, Ι 78 Λαύρας, Ω 147 Λαύρας.
- Βικεντίου διακόνου Νοεμβρίου 11
 Ἰανουαρίου 22 A (καὶ Νοεμ. 11)
 Αὐγούστου 6 A
- Βίκτορος, Ζωτικῆ καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς Ἀπριλίου 20
 Ἀπριλίου 18 A
 Ἀπριλίου 19 A (καὶ 20)
- Βιταλίου μάρτυρος Ἀπριλίου 29
 Ἀπριλίου 27 A (καὶ 29)
- Βιτιμίνος ὁσίου Δεκεμβρίου 24
 Δεκεμβρίου 23 Κώδ. 1578 Παρισίων
- Βλανδίνας μάρτυρος Σάνκτου, Ματούρου καὶ Ἀττάλου Ἰουλίου 25
 Ἰουλίου 26 A
- Βλασίου μάρτυρος Φεβρουαρίου 11
 Φεβρουαρίου 2 A
 Φεβρουαρίου 3 A
- Βονιφατίου μάρτυρος Δεκεμβρίου 19
 Νοεμβρίου 19 (Μηνιαία ἔντυπα)
 Νοεμβρίου 18 Κώδ. 638 Σινᾶ.
- Βουκόλου ἐπισκόπου Σμύρνης Φεβρουαρίου 6
 Φεβρουαρίου 5 A (καὶ 6)
- Γαϊανῶ μάρτυρος Αὐγούστου 11
 Ὀκτωβρίου 4 A
 Μαῦ 7 A (καὶ Αὐγούστου 11)
- Γαῖου ἐπισκόπου Ἐφέσου Νοεμβρίου 5
 Νοεμβρίου 4 A (καὶ 5)
 Ἰουνίου 30 A
- Γελασίου μάρτυρος Φεβρουαρίου 27
 Φεβρουαρίου 26 A
 Φεβρουαρίου 28 A
- Γελασίου μάρτυρος Ἰουνίου 6
 Ἰουνίου 5 Κώδ. Ι 78 Λαύρας
- Γενναδίου πατριάρχου Κηρύλλου Νοεμβρίου 17
 Νοεμβρίου 20 A
 Αὐγούστου 25 A
- Γερασίμου τοῦ ἐν Ἰορδάνῃ Μαρτίου 4
 Μαρτίου 5 Κώδ. 1574 Παρισίων, 1563 Παρισίων.
 Μαρτίου 20 Κώδ. 1575 Παρισίων, 341 Παρισίων, Δ 34
 Λαύρας, Δ 37 Λαύρας, Δ 45 Λαύρας καὶ A

- Γερασίμου μάρτυρος Ἰουνίου 1 (κατὰ τὰ ἔντυπα Μηναια)
Ἰουνίου 2 A
- Γεροντίου μάρτυρος Ἀπριλίου 1
Ἀπριλίου 12 Μαρσελλιανόν ἑρτολόγιον
Φεβρουαρίου 27 I K
- Γεωργίου ἐπισκόπου Ἀμάστριδος Ὀκτωβρίου 25
Φεβρουαρίου 21 A
- Γεωργίου τοῦ θαυματουργοῦ Μαρτίου 11
Μαρτίου 9 Κῶδ. I 70 Λαύρας
- Γεωργίου τοῦ ἐν Μαλεῶ Ἀπριλίου 4
Ἀπριλίου 5 A
Ἀπριλίου 15 Κῶδ, 341 Παρισίων, 1564 Παρισίων, Δ19
Λαύρας, 1104 Βατοπεδίου.
Ἀπριλίου 17 Κῶδ. Δ37 Λαύρας.
Μαΐου 12 Μηναια ἔντυπα
- Γεωργίου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας Ἀπριλίου 13
Ἀπριλίου 18 Κῶδ. I 70 Λαύρας
Ἀπριλίου 19 A
Ἀπριλίου 20 A
- Γεωργίου Μυτιλήνης Ἀπριλίου 6
Ἀπριλίου 8 A (καὶ 7)
Ἀπριλίου 17 A
Μαΐου 16 Κῶδ. Δ5 Λαύρας, Δ19 Λαύρας, Θ87 Λαύρ.
617 Σινᾶ
- Γλαύκου (ἢ Γαλύκου), Βιθυνίου καὶ Δίου Ἀπριλίου 3
Ἀπριλίου 1 Κῶδ. I 70 Λαύρας
Ἀπριλίου 4 A
Ἀπριλίου 6 A
Ἀπριλίου 29 A
- Γλυκερίας μάρτυρος Μαΐου 13
Μαΐου 12 A
Μαΐου 30 Κῶδ. Θ 87 Λαύρας
- Γλυκερίου ἱερομάρτυρος Δεκεμβρίου 28
Δεκεμβρίου 3 A
Δεκεμβρίου 30 A (καὶ 28)
Σεπτεμβρίου 30 A
Ἰουνίου 9 Κῶδ. Δ 10 Λαύρας καὶ A
- Γοβδελαᾶ μάρτυρος Σεπτεμβρίου 29
Σεπτεμβρίου 24 Κῶδ. 3041 Παρισίων
- Γοβδελίας (ἢ Γουδελίας μάρτυρος Σεπτεμβρίου 29
Σεπτεμβρίου 28 Κῶδ. 1578 Παρισίων
- Γολινδοῦχ μάρτυρος Ἰουλίου 13
Ἰουλίου 12 Κῶδ. 368 Παρισίων, 93 Χάλκης, 625 Σινᾶ
καὶ A
- Γοργονίου μάρτυρος Δεκεμβρίου 28

- Δεκεμβρίου 30 A (καὶ 28)
 Σεπτεμβρίου 30 A
 Γορδίου μάρτυρος Ἰανουαρίου 3
 Ἰανουαρίου 4 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ A
 Γράτου ὀσίου Δεκεμβρίου 5
 Δεκεμβρ. 4 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ A
 Γρηγεντίου ἐπισκόπου Αἰθιοπίας Δεκεμβρίου 19
 Δεκεμβρίου 21 A (καὶ 19)
 Γρηγορίου τοῦ θαυματουργοῦ Νοεμβρίου 17
 Νοεμβρίου 15 I K
 Γρηγορίου Ἀκραγαντίνων Νοεμβρίου 23
 Νοεμβρίου 24 Κῶδ. 1578 Παρισίων, 3041 Παρισίων, 269
 Παρισίων, 1570 Παρισίων, 60-Χάλκης, 638 Σινᾶ καὶ A
 Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου Ἰανουαρίου 25
 Αὐγούστου 23 I K
 Γρηγορίου ἐπισκόπου Κύπρου Μαρτίου 4
 Μαρτίου 5 A
 Μαρτίου 6 Κῶδ. 266 Πάτμου
 Μαρτίου 7 A
 Γρηγορίου τοῦ ἐν τῷ Ἀκρίτα Ἰανουαρίου 5
 Ἰανουαρίου 3 A
 Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου Μαρτίου 12
 Μαρτίου 11 A
 Γρηγορίου Νύσσης Ἰανουαρίου 10
 Αὐγούστου 23 I K
 Γρηγορίου τῆς Μ. Ἀρμενίας Σεπτεμβρίου 30
 Δεκεμβρίου 21 I K.
- Λάδα μάρτυρος Ἀπριλίου 13
 Ἀπριλίου 28 A καὶ Βασιλειανὸν ἑορτολόγιον
 Ἰουλίου 28 A
 Αὐγούστου 2 A
 Δάνακτος μάρτυρος Ἰανουαρίου 16
 Ἰουνίου 7 A
 Δανιὴλ τοῦ ἐν τῷ Θασίῳ Σεπτεμβρίου 12
 Σεπτεμβρίου 7 A (καὶ 12)
 Δασίου, Σευηριανοῦ, Ἀνδρονᾶ καὶ Θεοδότου Νοεμβρίου 3
 Νοεμβρίου 4 A (καὶ 3)
 Νοεμβρίου 5 A
 Δασίου μάρτυρος Νοεμβρίου 20
 Νοεμβρίου 19 Κῶδ. 1578 Παρισίων, 269 Παρισίων καὶ A
 Δαυὶδ τοῦ ἐν Θεσσαλονίχῃ Ἰουνίου 26
 Ἰουνίου 27 A (καὶ 26)
 Δαυὶδ τοῦ βασιλέως Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως καὶ Κυριακῇ
 μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν.

- Δεκεμβρίου 26 ΙΚ (μετὰ Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου).
 Δήμη καὶ Πρωτόνος Ἀπριλίου 12
     Μαρτίου 19 Κῶδ. I 70 Λαύρα
 Δημητρίου μάρτυρος τοῦ ἐν Λαβουδίῳ Νοεμβρίου 15
     Νοεμβρίου 22 Κῶδ. 269 Παρισίων
 Λησιδερίου (ἢ Δισιδερίου) μάρτυρος Ἀπριλίου 21
     Ἀπριλίου 10 Α
     Σεπτεμβρίου 19 Α
 Λιοδώρου, Διδύμου Σεπτεμβρίου 11
     Σεπτεμβρίου 10 Α (καὶ 11)
     Ὀκτωβρίου 9 Α
 Λιοδώρου καὶ Ροδοπιανοῦ Μαΐου 3
     Ἀπριλίου 21 Α (καὶ Μαΐου 3)
     Ἀπριλίου 21 Α
     Ἀπριλίου 30 Α
 Λιομήδους μάρτυρος Ἰουλίου 3
     Ἰουνίου 30 Κῶδ. 53 Βλατέων καὶ Α
     Αὐγούστου 19 Α
     Αὐγούστου 28 Α
 Λιονυσίου μάρτυρος Ἀπριλίου 19
     Σεπτεμβρίου 21 Α (καὶ Ἀπριλ. 19)
 Λιονυσίου Ἀλεξανδρείας καὶ τῶν 8 αὐτοῦ μαθητῶν Ὀκτωβρίου 3
     Ὀκτωβρίου 4 Α (καὶ 3)
     Ὀκτωβρίου 5 Α
 Λιονυσίου μάρτυρος τοῦ ἐν Κορίνθῳ Μαρτίου 10
     Μαρτίου 8 Α
     Μαρτίου 9 Α (καὶ 10)
 Λιοσκορίδου μάρτυρος Μαΐου 28
     Μαΐου 10 Α
     Μαΐου 11 Α
 Λιοσκόρου μάρτυρος Ὀκτωβρίου 13
     Ὀκτωβρίου 14 Α (καὶ 13)
 Λομετίου μάρτυρος Αὐγούστου 7
     Ὀκτωβρίου 2 Α
     Ὀκτωβρίου 4 Α
     Δεκεμβρίου 7 Α (καὶ Αὐγούστου 7)
     Ἰουλίου 4 ΙΚ (Δομεντίου)
     Νοεμβρίου 5 ΙΚ (Δομεντίου καὶ Παύλου ἐπισκόπου)
 Λομετίου μάρτυρος Μαρτίου 8
     Μαρτίου 7 Α (καὶ 8)
 Λομετίου, Πελαγίας, Ἀκύλα καὶ Θεοδοσίας Μαρτίου 23
     Μαρτίου 22 Α (καὶ 23)
     Μαρτίου 24 Α
 Λόμνας μάρτυρος Δεκεμβρίου 28
     Δεκεμβρίου 3 Α

- Δεκεμβρίου 30 A
 Δεκεμβρίου 31 A
 Ἰανουαρίου 5 A
 Δομνίνης δσίας Ἰανουαρίου 8
     Ἰανουαρίου 5 A (καὶ 8)
     Ἰανουαρίου 7 Κῶδ. 598 Σινᾶ
     Ἰανουαρίου 10 A
 Δομνίνης μάρτυρος Ὀκτωβρίου 12
     Ὀκτωβρίου 16 Κῶδ. 267 Παρισίων
 Δομνίμης μάρτυρος Μαρτίου 1
     Φεβρουαρίου 28 A (καὶ Μαρτίου 1)
 Δομνίνου μάρτυρος ἐν Θεσσαλονίκη Ὀκτωβρίου 1
     Ὀκτωβρίου 28 A (καὶ 1)
 Δομνίνου μάρτυρος Ὀκτωβρίου 16
     Ὀκτωβρίου 17 A (καὶ 16)
 Δοσᾶ μάρτυρος Αὐγούστου 20
     Ἀπριλίου 9 A (καὶ Αὐγ. 20)
 Δουλᾶ μάρτυρος τοῦ ἐν Κιλικίᾳ Ἰουνίου 15
     Ἰουνίου 16 A (καὶ 15)
 Δροσίδος μάρτυρος Μαρτίου 22
     Σεπτεμβρίου 22 Κῶδ. 1578 Παρισίων
 Δωροθέου ἐπισκόπου Τύρου Ἰουνίου 5
     Ἰουνίου 6 Κῶδ. 53 Βλατέων 1575 Παρισίων, 1567 Πα-
     ρισίων, Δ 45 Λαύρας, A καὶ Μαρσελλιανόν
     Ἰουνίου 7 A
     Ὀκτωβρίου 9 Κῶδ. 1578 Παρισίων, A καὶ Μηναῖα ἐντυπα

 Εἰρηναίου ἐπισκόπου Σιριμίου Αὐγούστου 23
     Ἀπριλίου 6 Κῶδ. 37 Λαύρας
 Εἰρηναίου, ὼρ καὶ Ὁρόσιος Αὐγούστου 22
     Αὐγούστου 23 Κῶδ. Δ 17 Λαύρας καὶ A
     Νοεμβρίου 17 Κῶδ. 1578 Παρισίων
 Εἰρηνάχου μάρτυρος Νοεμβρίου 28
     Νοεμβρίου 26 A (καὶ 28)
 Εἰρήνης καὶ Σοφίας Σεπτεμβρίου 18
     Σεπτεμβρίου 17 A
 Εἰρήνης μάρτυρος Ἀπριλίου 16
     Ἀπριλίου 17 A
 Εἰρήνης Μεγαλομάρτυρος Μαΐου 5
     Μαΐου 4 Κῶδ. 1566 Παρισίων, 1575 Παρισίων, 647
     Σινᾶ καὶ A
     Ὀκτωβρίου 21 IK
 Εἰρήνης, Ἀγάπης καὶ Χιονίας Ἀπριλίου 16
     Ἀπριλίου 3 A
     Ἀπριλίου 6 A

- Ειρήνης μάρτυρος Μαΐου 5
Μαΐου 4 Α (καὶ 5)
- Ειρήνης τῆς βασιλίσσης Αὐγούστου 13
Αὐγούστου 7 Α
Αὐγούστου 9 Α
- Ἐλεάζρο καὶ Φινεὲς Σεπτεμβρίου 2
Σεπτεμβρίου 3 ΙΚ καὶ Α (καὶ 2)
- Ἐλένης μητρὸς Κωνσταντίνου Μαΐου 21
Μαΐου 22 Α (καὶ 21)
- Ἐλευθερίου τοῦ Κουβικουλαρίου Δεκεμβρίου 15
Αὐγούστου 4 Κῶδ. 73 Χάλκης καὶ Α
Αὐγούστου 25 Α (καὶ Δεκεμ. 15)
- Ἐλευθερίου τοῦ Πέρσου Ἀπριλίου 13
Ἀπριλίου 14 Α (καὶ 13)
- Ἐλευθερίου μάρτυρος ἐν Ρώμῃ Δεκεμβρίου 15
Ἰουλίου 20 Α
Ἰουλίου 21 Α
- Ἐλευθερίου καὶ Λεωνίδου Αὐγούστου 8
Αὐγούστου 5 Α (καὶ 8)
Αὐγούστου 10 Α
- Ἐλικωνίδος μάρτυρος Μαΐου 28
Μαΐου 20 Α
Μαΐου 27 Α (καὶ 28)
Μαΐου 29 Α
- Ἐλισσαίου τοῦ προφήτου Ἰουνίου 14
Ἰουνίου 20 Α (καὶ 14)
Ἰουλίου 20 Α καὶ Μαρσελλιανὸν Μηνολόγιον (μετὰ τοῦ
προφήτου Ἡλία)
Νοεμβρίου 18 Α
- Ἐλλαδίου ἱερομάρτυρος Μαΐου 27
Μαΐου 28 Κῶδ. 53 Βλατέων καὶ Α
Μαΐου 29 Α (καὶ 27)
- Ἐλπιδίου Εὐστοχίου, Μαρκέλλου Νοεμβρίου 15
Νοεμβρίου 16 Α (καὶ 15)
- Ἐλπιδίου, Δάνακτος καὶ Ἐλένης Ἰανουαρίου 16
Ἰανουαρίου 15 Α
Ἰανουαρίου 20 Α
Ὁ Ἐλπίδιος καὶ Ἐλένη ἠλλεΐπουσιν ἐν τῷ Συναξαριστῇ Νι-
δήμου.
- Ἐπαίνετοῦ ἐπισκόπου Ἰουλίου 30
Ἰουνίου 26 Α
Ἰουνίου 30 Α (καὶ Ἰουλίου 30)
- Ἐπαφροδίτου ἀποστόλου Δεκεμβρίου 8
Μαΐου 17 Α
Μαΐου 18 Α καὶ Κῶδ. Γ 19 Λαύρ. 53 Βλατέων

- Μαρτίου 19 A
Ἰουνίου 30 A (καὶ Δεκεμ. 8)
- Ἐπιδρομῆς βαρβαρικῆς μνήμης Αὐγούστου 15
Αὐγούστου 16 Κῶδ. 266 Πάτμου, Μηγαῖα ἔντοπα καὶ A
- Ἐπιμάχου μάρτυρος Ὀκτωβρίου 31
Ὀκτωβρίου 27 Κῶδ. 1619 Παρισίων
Ὀκτωβρίου 30 A
Μαΐου 9 A
- Ἐπιμάχου μάρτυρος τοῦ Ῥωμαίου Ὀκτωβρίου 31 καὶ Μαΐου 9
Μαΐου 6 A
Μαΐου 10 A
- Ἐπιφανίου πατριάρχου Κιπόμεως Αὐγούστου 25
Ἰουνίου 5 Κῶδ. 53 Βλατέων
Ἰουνίου 6 A
Ὀκτωβρίου 30 (Δημητριάδου, Τυπικά A, 201 σημ. 3)
- Ἐπιφανίου ἐπισκ. Κύπρου Μαΐου 12
Μαΐου 13 IK
Ἰουλίου 14 A (καὶ Μαΐου 12)
Νοεμβρίου 18 IK
- Ἐράστου ἀποστόλου Νοεμβρίου 10
Ἰουνίου 30 A (καὶ Νοεμ. 10)
- Ἐρμᾶ, Πατρώβα καὶ Γαίου ἐκ τῶν Ὁ' Νοεμβρίου 5
Νοεμβρίου 4 A
Μαρτίου 8 A
Ἀπριλίου 8 A
Ἰουνίου 30 A
- Ἐρμηνιγγίδου μάρτυρος Νοεμβρίου 1
Ὀκτωβρίου 28 A
Ὀκτωβρίου 30 A
- Ἐρμου, Σεραπίωνος καὶ Πολυαίνου Αὐγούστου 18
Μαρτίου 28 A
Μαρτίου 29 A (καὶ Αὐγούστου 18)
- Ἐρμογένους μάρτυρος Ἰανουαρίου 24
Ἰανουαρίου 27 A (καὶ 24)
- Ἐρμογένους μάρτυρος Ἰουλίου 24
Ἰουλίου 25 A (καὶ 24)
- Ἐρμούλου καὶ Στρατονίκου Ἰανουαρίου 13
Ἰουνίου 1 Κῶδ. 53 Βλατέων καὶ A
Ἰουνίου 2 A
- Ἐσπέρου καὶ Ζωῆς Μαΐου 2
Μαΐου 3 Μαρσελλιανὸν Μηρολόγιον
- Εὐαγγέλου μάρτυρος Ἰουλίου 7
Ἰουλίου 5 Κῶδ. I 73 Λαύρας
- Εὐαρέστου τοῦ ὀσίου Δεκεμβρίου 26
Δεκεμβρίου 28 A (καὶ 26)

- Δεκεμβρίου 29 Α
 Εὐβιότου μάρτυρος Δεκεμβρίου 18
     Δεκεμβρίου 21 Α
     Δεκεμβρίου 22 Κῶδ. 1621 Παρισίων, 1623 Παρισίων
 Εὐβούλου καὶ Ἰουλιανοῦ Μαρτίου 6
     Μαρτίου 7 Α (καὶ 6)
     Μαρτίου 8 Α
 Εὐγενίου, Κανδίδου, Οὐαλεριανοῦ καὶ Ἀκύλα Ἰανουαρίου 21
     Ἰανουαρίου 20 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ Α
     Ἐν Κῶδ. 25 φ. 123 τῆς μονῆς Καρακάλου σημειοῦται :
     «τῆ 24 Ἰουνίου τελεῖται καὶ ἡ γέννησις τοῦ ἁγίου καὶ
     ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Εὐγενίου».
 Εὐγενίας, Πρωτᾶ καὶ Ἰακίνθου Δεκεμβρίου 24
     Ἰανουαρίου 13 Α (καὶ Δεκεμ. 24)
 Εὐγενίου καὶ Μαρτίνου Φεβρουαρίου 12
     Δεκεμβρίου 10 Α
     Δεκεμβρίου 11 Α (καὶ Φεβρ. 12)
     Ἡ τοῦ Εὐγενίου μνήμη ἀποσιωπᾶται ἐν τῷ Συναξαριστῇ
     Νικοδήμου
 Εὐγενίου καὶ Μακαρίου Φεβρουαρίου 19
     Δεκεμβρίου 20 Α (καὶ Φεβρ. 19)
 Εὐγενίου μάρτυρος Ἰουλίου 21 Α
     Ἰουλίου 23 Α
     Ἄγνωστος τῷ Νικοδήμῳ
 Εὐδοκίας τῆς ἀπὸ Σαμαρειτῶν Μαρτίου 1
     Αὐγούστου 4 Κῶδ. 1575 Παρισίων, Δ 17 Λαύρας
     Αὐγούστου 10 ΙΚ (Εὐδοκίας τῆς παιδός)
 Εὐδοκίας τῆς βασιλίσσης Αὐγούστου 13
     Ὀκτωβρίου 19 ΙΚ
 Εὐθαλίας μάρτυρος Μαρτίου 2
     Μαΐου 6 Α
     Μαΐου 12 Α
     Αὐγούστου 27 Κῶδ. 73 Χάλκης
 Εὐθυμίου πατριάρχου Κιπλόλεως Αὐγούστου 5 (κατὰ τὸ Μαρσελλιανὸν
     Μηναλόγιον (ἰδ. καὶ Γεδεὼν Βυζ. Ἐορτολόγιον σ. 149)
     Νοεμβρίου 7 ΙΚ
     Ἡ μνήμη τοῦ Εὐθυμίου ἀποσιωπᾶται ἐν τῷ Συναξα-
     ριστῇ Νικοδήμου
 Εὐθυμίου τοῦ νέου Ὀκτωβρίου 14
     Ὀκτωβρίου 15 Κῶδ. Δ 23, Θ 55 Λαύρας
     Ἰανουαρίου 4 Α
     Ἰανουαρίου 5 Α
 Εὐθυμίου τοῦ θαυματουργοῦ Ἀπριλίου 2 Α
     Ἀπριλίου 14 Α
     Ἀπριλίου 17 Α

- Ἄπριλιου 18 Α
 Ἄγνωστος τῷ Νικοδήμῳ
 Εὐλογίου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Φεβρουαρίου 13
 Ἰανουαρίου 13 Α (καὶ Φεβρ. 13)
 Εὐλογίου μάρτυρος τοῦ ἐν Παλαιστίνῃ Μαρτίου 5
 Μαρτίου 4 Α (καὶ 5)
 Εὐλογίου τοῦ ξενοδόχου Ἀπριλίου 27
 Ἄπριλιου 18 Α (καὶ 27)
 Εὐόδου ἀποστόλου Σεπτεμβρίου 7
 Ἀπριλίου 28 Α
 Ἰουνίου 30 Α (καὶ Σεπτ. 7)
 Εὐπλου μάρτυρος τοῦ ἐν Σικελίᾳ Αὐγούστου 11
 Δεκεμβρίου 9 Α (καὶ Αὐγ. 11)
 Εὐπραξίας ὁσίας Ἰουλίου 25
 Ἰουλίου 24 Α (καὶ 25)
 Εὐσεβείας Ἰανουαρίου 18Α
 Ἰανουαρίου 24 Α
 Ἄγνωστος τῷ Νικοδήμῳ
 Εὐσεβείας μάρτυρος καὶ Σωσάννης Ἰουνίου 7
 Ἰουνίου 6 Α
 Ἰουνίου 5 Α (καὶ 7)
 Ἐν τῷ Συναξαριστῇ τοῦ Νικοδήμου κατὰ τὴν 7 Ἰου-
 νίου μνήμη Αἰσίας καὶ Σωσάννης, εἰς τοὺς Κῶδ. ἀντὶ
 Αἰσίας Εὐσεβείας.
 Εὐσεβίου ὁμολογητοῦ Σεπτεμβρίου 21
 Σεπτεμβρίου 23 Α
 Εὐσεβίου πρεσβυτέρου Ὀκτωβρίου 7
 Ὀκτωβρίου 20 Κῶδ. 1578 Παρισίων
 Εὐσεβίου Νεστάβου, Ζήνωνος Σεπτεμβρίου 21
 Σεπτεμβρίου 20 Α (καὶ 21)
 Σεπτεμβρίου 22 Α
 Εὐσεβίου τοῦ ὁσίου Φεβρουαρίου 15
 Φεβρουαρίου 17 Α (καὶ 15)
 Εὐσεβίου καὶ Χαραλάμπους Μαΐου 31
 Μαΐου 30 Α
 Εὐσταθίου, Θεσπεσίου καὶ Ἀνατολίου Νοεμβρίου 20
 Δεκεμβρίου 16 Κῶδ. 1623 Παρισίων
 Εὐσταθίου Ἀντιοχείας Φεβρουαρίου 21
 Φεβρουαρίου 20 Κῶδ. Γ 102 Λαύρας
 Ἰουνίου 5 Κῶδ. 53 Βλατέων, 1041 Βατοπεδίου, Δ 5,
 Λαύρας καὶ Α
 Αὐγούστου 23 Α
 Εὐσταθίου ἱερομάρτυρος Ἰουλίου 7
 Ἰουλίου 5 Κῶδ. Ι 73 Λαύρας
 Νοεμβρίου 9 ΙΚ

- Εὐσταθίου ἐπισκόπου Κίου Μαρτίου 29
 Μαρτίου 28 A (καὶ 29)
 Μαρτίου 30 A
- Εὐσταθίου μάρτυρος τοῦ ἐν Ἀγκύρᾳ Ἰουλίου 28
 Ἰουλίου 29 A (καὶ 28)
- Εὐστοχίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Ἰουνίου 23
 Ἰουνίου 20 Κῶδ. 267 Παρισίων Δ 45 Λαύρας καὶ A
 Ἰουνίου 21 A
- Εὐσχήμονος ἐπισκόπου Λαμφάκου Μαρτίου 14
 Μαρτίου 15 A (καὶ 14)
- Εὐτροπίας μάρτυρος Ὀκτωβρίου 30
 Μαΐου 25 Κῶδ. 53 Βλατίων, K 195 Λαύρας καὶ A
- Εὐτροπίου μάρτυρος Μαρτίου 30
 Φεβρουαρίου 19 A
 Φεβρουαρίου 20 A
 Φεβρουαρίου 21 A
- Εὐτυχοῦς ἐπισκόπου Μελιτηνῆς Μαΐου 28
 Μαΐου 27 A
- Εὐτυχοῦς μαθητοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου Ἀγγούστου 24
 Μαΐου 30 Κῶδ. K 195 Λαύρας, 1575 Παρισίων, 53 Βλα-
 τίων καὶ A
- Εὐτυχίου μάρτυρος Δεκεμβρίου 19
 Δεκεμβρίου 18 A (καὶ 19)
- Εὐτυχίου ἐπισκόπου Μαρτίου 27
 Μαρτίου 28 A (καὶ 27)
- Εὐτυχίου πατριάρχου Κ)πόλεως Ἀπριλίου 6
 Ἀπριλίου 7 A (καὶ 6)
- Εὐτυχίου (ἢ Εὐτυχοῦς) τοῦ ἐν Μιλήτῳ Μαΐου 28
 Μαΐου 27 A (καὶ 28)
- Εὐφρασίας μάρτυρος Μαΐου 18
 Μαΐου 14 A
 Μαΐου 16 A
- Εὐφρασίας ὁσίας Σεπτεμβρίου 25
 Μαρτίου 15 Κῶδ. Δ25 Λαύρας
- Εὐψυχίου, Νεάρχου καὶ Καρτερίου Νοεμβρίου 5
 Νοεμβρίου 16 A
- Εὐψυχίου μάρτυρος τοῦ ἐν Καισαρείᾳ Ἀπριλίου 9
 Ἀπριλίου 10 A (καὶ 9)
 Σεπτεμβρίου 7 A
- Ζαβινᾶ (ἢ Ζεβινᾶ) Ὀκτωβρίου 20 καὶ Νοεμβρίου 12
 Νοεμβρίου 13 A
- Ζαχαίου, Ἀλφειοῦ τῶν ἐν Παλαιστίνῃ Δεκεμβρίου 18
 Νοεμβρίου 18 A (καὶ Δεκ. 18)
- Ζαχαίου ἀποστόλου Ἀπριλίου 20

- Ἀπριλίου 21 A
 Νοεμβρίου 17 IK
- Ζαχαρίου πατριάρχου Ἱεροσολύμων Φεβρουαρίου 21
 Ἰανουαρίου 31 IK
 Ὀκτωβρίου 28 IK
 Ἰουνίου 10 IK
 Ἰουλίου 18 IK
- Ζαχαρίου τοῦ προφήτου Φεβρουαρίου 8 καὶ Σεπτεμβρίου 5
 Μαΐου 15 A
 Μαΐου 16 Κῶδ. Γ 19 Λαύρας, A καὶ Μαρσελλιανὸν Μη-
 νολόγιον
 Σεπτεμβρίου 5 Κῶδ. 226 Πάτμου (ἄθλησις τοῦ προφή-
 του Ζαχαρίου ἐν τῷ Καταβόλῳ), IK
 Ἰανουαρίου 8 Κῶδ. 638 Σινᾶ (Ζαχαρίου τοῦ προφήτου
 τοῦ ἐν τῷ δρεπάνῳ)
 Ἰουνίου 10 IK
- Ζαχαρίου ὁσιομάρτυρος Ὀκτωβρίου 21
 Νοεμβρίου 15 (ἐπαναλαμβάνεται δις παρὰ Νικοδήμῳ)
- Ζαχαρίου πατρὸς τοῦ προδρόμου Ἰουνίου 24
 Σεπτεμβρίου 5 A
 Σεπτεμβρίου 27 IK
 Ὀκτωβρίου 23 A
 Δεκεμβρίου 1 IK (ἕρασις Ζαχαρίου καὶ ἄφωνία)
- Ζεβινᾶ, Πολυχρονίου Μωϋσῆ καὶ Λαμιανοῦ Φεβρουαρίου 23
 Φεβρουαρίου 24 A
- Ζηναΐδος μάρτυρος Ἰουνίου 7
 Ἰουνίου 5 A
 Ἰουνίου 6 A (καὶ 7) καὶ Κῶδ. 620 Σινᾶ
 Ὀκτωβρίου 11 Κῶδ. 60 Χάλκης
- Ζηνοβίου καὶ Ζηνοβίας Ὀκτωβρίου 30
 Ὀκτωβρίου 31 A καὶ Βασιλειανὸν Μηνολόγιον.
- Ζήνωνος ὁσίου Φεβρουαρίου 10
 Ἰανουαρίου 30 A (καὶ Φεβρ. 10)
- Ζήνωνος μάρτυρος Ἀπριλίου 29
 Ἀπριλίου 27 A
 Ἀπριλίου 28 A (καὶ 29)
- Ζήνωνος καὶ Τριφυλλίου Ἰουνίου 12
 Ἰουνίου 11 A (καὶ 12)
 Ἰουνίου 13 A
- Ζήνωνος καὶ Ζηνᾶ Ἰουνίου 22
 Ἰουνίου 23 A (καὶ 22) καὶ Βασιλειανὸν Μηνολόγιον
- Ζωΐλου τοῦ Ρωμαίου Ἀπριλίου 13
 Ἀπριλίου 14 A (καὶ 13)
- Ζωσιμᾶ ὁσίου Ἀπριλίου 4
 Ἀπριλίου 3 A (καὶ 4)

- Ἐπριλίῳ 5 Κῶδ. I 70 Λαύρας
 Ζωσίμου ἐπισκόπου Συρακούσης Ἰανουαρίου 21
 Μαρτίου 28 Κῶδ. 3 Χάλκης, Δ 19 Λαύρας καὶ Α
 Μαρτίου 30 Α
- Ζωσίμου ὁσιομάρτυρος Ἰανουαρίου 4
 Ἰανουαρίου 3 Α (καὶ 4)
- Ζωσίμου μάρτυρος Ἰουνίου 19
 Ἰουνίου 20 Κῶδ. 1575 Παρισίων καὶ Α
- Ζωτικῷ μάρτυρος Δεκεμβρίου 31
 Δεκεμβρίου 30 Κῶδ. Γ 70 Λαύρας, Δ 24 Λαύρας, Η 87
 Λαύρας, Θ 98 Λαύρας, Ι 198 Λαύρας καὶ Α
 Ἰανουαρίου 8 Α
- Ἡλεί μάρτυρος Σεπτεμβρίου 13
 Σεπτεμβρίου 11 Κῶδ. 3041 Παρισίων
- Ἡληρίου (ἢ Ἰλλυριοῦ) τοῦ θαυματουργοῦ Ἀπριλίου 3
 Ἀπριλίου 6 Α (καὶ 3)
 Ἀπριλίου 29 Α
- Ἡραΐδος μάρτυρος Σεπτεμβρίου 5 Α
 Σεπτεμβρίου 25 Α
 Ἄγνωστος τῷ Νικοδήμῳ
- Ἡραΐδος μάρτυρος Μαρτίου 4 Α
 Μαρτίου 5 Α
 Ἄγνωστος τῷ Νικοδήμῳ
- Ἡρακλείου, Παυλίνου καὶ Βενεδίμου Μαΐου 18
 Μαΐου 15 Κῶδ. 53 Βλατέων καὶ Α
 Μαΐου 14 Α
 Μαΐου 16 Α
 Μαΐου 17 καὶ 31 Α
- Ἡρακλείου μάρτυρος Ὀκτωβρίου 22
 Ὀκτωβρίου 30 Α
 Ὀκτωβρίου 31 Α
- Ἡρακλείου μάρτυρος Ἰουλίου 14
 Ἰουλίου 13 Α (καὶ 14)
- Ἡρωδίωνος ἀποστόλου ἐκ τῶν Ὁ Μαρτίου 28
 Μαρτίου 27 Κῶδ. 3 Χάλκης καὶ Α
 Ἀπριλίου 8 Κῶδ. 13 Παρισίων, 1573 Παρισίων (μετὰ τῶν
 ἀποστόλων Ἀσυγκρίτου, Φλέγοντος, Ρούφου, Ἑρμῆ,
 Ἐπαφρᾶ καὶ Ἀγάθου, ἐνθα καὶ καινῶν, τούτων ἀκολου-
 θία) καὶ Α
 Ἰουνίου 30 Α
- Ἡρωνος ὁσίου τοῦ φιλοσόφου Αὐγούστου 10
 Αὐγούστου 11 Α
- Ἡσαίου τοῦ προφήτου Μαΐου 9
 Μαΐου 5 ΙΚ

- Ἰουνίου 3 IK
 Ἰουλίου 6 IK
 Ὀκτωβρίου 15 IK (μετὰ Ἰεζεκιήλ καὶ τῶν τριῶν παίδων)
 Ὀκτωβρίου 30 IK (μετὰ Φωκᾶ)
 Νοεμβρίου 14 IK
 Ἡσυχίου μάρτυρος τοῦ Συγκλητικοῦ Μαρτίου 2
 Μαρτίου 4 A
 Μαρτίου 5 A
 Μαρτίου 6 A
 Μαρτίου 7 A
 Μαΐου 10 Κῶδ. 53 Βλατέων καὶ A
 Ἡσυχίου τοῦ Θαυματουργοῦ Μαρτίου 6
 Μαΐου 10
 Δίς περιττῶς ἢ μνήμη παρὰ Νικοδήμῳ
- Θαδδαίου ἀποστόλου Αὐγούστου 21
 Αὐγούστου 19 A
 Αὐγούστου 20 A (καὶ 21) καὶ Κῶδ. 631 Σινᾶ (Θαδδαίου
 καὶ Βάσσης) καὶ Μαρσελλιανὸν Μηρολόγιον
 Ἰουνίου 19 A
 Ἰουνίου 30 A
 Δεκεμβρίου 20 IK
- Θαυοῦλ (ἢ Θουθαῖλ) καὶ Βεβαίας Σεπτεμβρίου 4
 Σεπτεμβρίου 5 Κῶδ. 3041 Παρισίων καὶ A
 Δεκεμβρίου 10 A
 Δεκεμβρίου 11 A
- Θαυοῦλ (ἢ Θουθαῖλ) μάρτυς Αὐγούστου 4
 Αὐγούστου 5 Κῶδ. 266 Πάτμου καὶ A
- Θαλασσίου ὁσίου Μαΐου 20
 Μαΐου 7 A
 Μαΐου 19 A (καὶ 20)
 Μαΐου 21 A
- Θαλελαίου (ἢ Θαλλελαίου) ὁσίου Φεβρουαρίου 27
 Φεβρουαρίου 28 A (καὶ 27)
- Θαλελαίου μάρτυρος ἐν Κιλικίᾳ Μαΐου 20
 Μαΐου 21 A (καὶ 20)
- Θαλοῦ καὶ Ἀρτεμιδώρου Σεπτεμβρίου 20
 Σεπτεμβρίου 21 A (καὶ 20)
- Θεαγένους ἱερομάρτυρος Ἰανουαρίου 2
 Ἰανουαρίου 3 Κῶδ. 266 Πάτμου (ἐνθα καλεῖται Θεο-
 γένης) καὶ A
- Θεῆς μάρτυρος Φεβρουαρίου 23
 Φεβρουαρίου 26 A
- Θέκλας, Μαριάμνης, Μάρθας, Μαρίας καὶ Ἐνναθᾶ Σεπτεμβρίου 26

- Ἰουνίου 9 (δὶς ἡ μνήμη τῶν πέντε παρθένων παρὰ Νικοδήμῳ)
- Θέκλας μάρτυρος Σεπτεμβρίου 24
 Φεβρουαρ. 13 A
 Ἰουλίου 26 IK
- Θεόγνιδος, Ρούφου καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς Ἀπριλίου 28
 Ἀπριλίου 29 Κῶδ. 53 Βλατέων καὶ A
- Θεοδοσίας μάρτυρος τῆς ἐν Καισαρείᾳ Μάρτου 29
 Ἀπριλίου 2 A καὶ Κῶδ. 3 Χάλκης
 Ἀπριλίου 3 A
 Ἀπριλίου 4 A
 Ἀπριλίου 29 A
- Θεοδοσίας ἱερομάρτυρος Μάρτου 29
 Ἰουλίου 18 A καὶ Μαρσελλικὸν Μεγαλόγιον
- Θεοδοσίου δόσιου τοῦ ἐν Σκοπέλῳ Φεβρουαρίου 5
 Ἰανουαρίου 11 Κῶδ. 1578 Παρισίων
- Θεοδοσίου βασιλέως τοῦ Μεγάλου Ἰανουαρίου 17
 Νοεμβρίου 9 A
 Νοεμβρίου 10 A
 Ἰανουαρίου 19 IK
- Θεοδοσίου βασιλέως τοῦ Μικροῦ Ἰουλίου 29
 Ἰουλίου 17 A (καὶ 29)
 Ἰουλίου 30 A
 Ἰουλίου 31 A
- Θεοδοσίου τοῦ νέου Αὐγούστου 7
 Αὐγούστου 8 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
 Αὐγούστου 5 A (καὶ 8)
 Αὐγούστου 9 Κῶδ. 631 Σινᾶ καὶ A
- Θεοδοσίου τοῦ ἐν Σικελίᾳ Φεβρουαρίου 5 A
 Φεβρουαρίου 8 A
 Ἰανουαρίου 11 A
 Ἄγνωστος τῇ Νικοδήμῳ
- Θεοδοσίου μάρτυρος Ἀπριλίου 13
 Ἀπριλίου 14 A (καὶ 13)
- Θεοδότης μάρτυρος Σεπτεμβρίου 17
 Ὀκτωβρίου 21 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
 Ὀκτωβρίου 23 Κῶδ. 1578 Παρισίων, 3041 Παρισίων
 καὶ A
 Ὀκτωβρίου 29 Κῶδ. 1619 Παρισίων, 986 Λαύρας
 Νοεμβρίου 5 Κῶδ. 259 Παρισίων
- Θεοδότης μάρτυρος Νοεμβρίου 3
 Νοεμβρίου 4 A (καὶ 3)
 Νοεμβρίου 5 A
- Θεοδότης μάρτυρος Δεκεμβρίου 22
 Δεκεμβρίου 23 A (καὶ 22)

- Ἰουλίου 29 A
 Ἰουλίου 30 A
 Θεοδότης καὶ Γλυκερίας Ὀκτωβρίου 22
 Ὀκτωβρίου 23 Κῶδ. 1578 Παρισίων
 Θεοδότου ἐπισκόπου Ἐφέσου Ὀκτωβρίου 12
 Ὀκτωβρίου 5 Κῶδ. 3041 Παρισίων καὶ A
 Θεοδότου ἐπισκόπου Κυρηναίας Μαρτίου 2
 Ἰανουαρίου 17 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ A
 Ἰανουαρίου 19 A
 Μαΐου 6 A
 Μαΐου 12 A
 Θεοδότου τοῦ ἐν Ἀγκύρᾳ Ἰουνίου 7
 Μαΐου 18 Κῶδ. Δ36 Λαύρας, Θ145 Λαύρας καὶ ἐν τῷ
 Συναξαριστῇ Νικοδήμου πάλιν ἡ μνήμη.
 Μαΐου 17 A
 Νοεμβρίου 3 A
 Νοεμβρίου 4 A
 Νοεμβρίου 5 A
 Θεοδούλης μάρτυρος Ἰανουαρίου 18
 Ἰανουαρίου 24 A
 Ἰανουαρίου 30 A
 Φεβρουαρίου 5 Κῶδ. 1578 Παρισίων, Δ43 Λαύρας καὶ A
 Θεοδούλου τοῦ ὁσίου Δεκεμβρίου 3
 Δεκεμβρίου 2 A (καὶ 3)
 Θεοδούλου καὶ Θεοτίμου Σεπτεμβρίου 4
 Σεπτεμβρίου 5 Κῶδ. 1578 Παρισίων
 Θεοδούλου καὶ Ἀγαθοπόδος Ἀπριλίου 4
 Ἀπριλίου 3 Κῶδ. Θ57 Λαύρας
 Ἀπριλίου 5 Κῶδ. 13 Παρισίων, 1573 Παρισίων, 1574
 Παρισίων, Η168 Λαύρας, Η197 Λαύρας, Θ149 Λαύρας,
 3 Χάλκης καὶ A
 Θεοδώρας ὁσίας τῆς ἀπὸ Καισαρείας Δεκεμβρίου 30
 Δεκεμβρίου 29 A
 Θεοδώρας τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Σεπτεμβρίου 11
 Σεπτεμβρίου 12 A (καὶ 11)
 Ἰανουαρίου 12 A
 Θεοδώρας τῆς ἐν Θεσσαλονικῇ Ἀπριλίου 5
 Αὐγούστου 29 (δὶς ἐπαναλαμβάνεται ἐν τῷ Συναξαριστῇ
 Νικοδήμου)
 Θεοδώρας τῆς βασιλείσσης τῆς ποιησάσης τὴν ὀρθοδοξίαν Φεβρουαρίου 11
 Φεβρουαρίου 10 A (καὶ 11)
 Θεοδώρας τῆς βασιλείσσης συζύγου Ἰουστινιανοῦ Νοεμβρίου 15
 Ἰουνίου 26 IK
 Θεοδώρας καὶ Διδύμου Ἀπριλίου 5
 Μαΐου 27 A

- Μαΐου 28 Α (και Ἰουλίου, 5)
 Θεοδορήτου πρεσβυτέρου Ἰουλιανῆς Μαρτίου 3
 Μαρτίου 2 Α (και 3)
 Μαΐου 6 Α
 Μαΐου 12 Α
 Μαΐου 17 Α
 Μαΐου 18 Α
- Θεοδώρου, Ἀμμιανῶν καὶ Ἰουλιανῶν Σεπτεμβρίου 4
 Σεπτεμβρίου 9 Κῶδ. 1578 Παρισίων 3041 Παρισίων
- Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου Νοεμβρίου 11
 Νοεμβρίου 10 Κῶδ. Δ 14 Λαύρας καὶ Α
- Θεοδώρου μάρτυρος τοῦ ἐν Ἀλεξανδροῖα Δεκεμβρίου 3
 Δεκεμβρίου 2 Α (και 3)
 Σεπτεμβρίου 12 Α
- Θεοδώρου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Δεκεμβρίου 27
 Δεκεμβρίου 26 Α (και 27)
 Δεκεμβρίου 28 Α
- Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου Φεβρουαρίου 8
 Φεβρουαρίου 7 Α (και 8) καὶ Μαρσελλιανὸν Μηηνολόγιον
 Ἰανουαρίου 12 Α
- Θεοδώρου Τήρονος Φεβρουαρίου 17
 Δεκεμβρίου 1 Α
 Μαρτίου 10 ΙΚ
- Θεοδώρου τοῦ σαλοῦ Φεβρουαρίου 25
 Φεβρουαρίου 26 Α (και 25)
- Θεοδώρου τοῦ Τριχινᾶ Ἀπριλίου 20
 Ἀπριλίου 21 Α (και 20)
- Θεοδώρου τοῦ Γραπτοῦ Δεκεμβρίου 27
 Δεκεμβρίου 28 Βασιλειανὸν Μηηνολόγιον
- Θεοδώρου τοῦ ἐν Ἀγκύρᾳ Νοεμβρίου 3
 Νοεμβρίου 4 Κῶδ. 259 Παρισίων, Δ 14 Λαύρας
 Νοεμβρίου 5 Κῶδ. 60 Χάλκης
- Θεοδώρου τοῦ ἐν Πέργῃ Ἀπριλίου 19
 Ἀπριλίου 21 Κῶδ. 1573 Παρισίων, Θ 57 Λαύρας, Θ 149
 Λαύρας, Η 166 Λαύρας, Η 168 Λαύρας, Η 202
 Λαύρας, Ω 147 Λαύρας, 3 Χάλκης
 Σεπτεμβρίου 20 Α
 Σεπτεμβρίου 21 Α (και Ἀπριλίου 19)
- Θεοδώρου τοῦ Συκεῶντος Ἀπριλίου 22
 Ἀπριλίου 12 Κῶδ. 1617 Παρισίων
 Ἀπριλίου 23 Δημητριεύσκη, Τοπικὰ Α, 216
- Θεοδώρου ἐπισκόπου Κυρηναίας Ἰουλίου 4
 Ἰουλίου 5 Α (και 4)
 Ἰουλίου 7 Κῶδ. 625 Σινᾶ
 Ἰουλίου 13 Α

- Ἰουλίου 14 A
 Θεοδώρου τοῦ ἡγιασμένου Μαΐου 16
 Μαΐου 15 Κῶδ. 53 Βλατέων, Γ 19 Λαύρας καὶ A καὶ
 Δ 36 Λαύρας
 Μαΐου 24 A
 Μαΐου 17 Κῶδ. 617 Σινᾶ
- Θεοκλητοῦς τῆς δσίας Αὐγούστου 3
 Αὐγούστου 20 A
 Αὐγούστου 21 Κῶδ. 73 Χάλκης καὶ A
 Αὐγούστου 27 A
 Αὐγούστου 28 A
- Θεοκτίστου τοῦ ὁμολογητοῦ Νοεμβρίου 20
 Ἰανουαρίου 4 A
 Ἰανουαρίου 5 A
- Θεοκτίστου ἐπισκόπου Ἰανουαρίου 8 A
 Ἰανουαρίου 9 A
 Ἄγνωστος τῆ Νικαδῆμφ
- Θεοκτίστου ἡγουμένου Κουκουρίου Ἰανουαρίου 4
 Ἰανουαρίου 5 Κῶδ. 258 Παρισίων, 1561 Παρισίων
 Σεπτεμβρίου 3 A
- Θεοπέμπτου καὶ Θεωνᾶ Ἰανουαρίου 5
 Ἰανουαρίου 2 A
 Ἰανουαρίου 4 Κῶδ. 1571 Παρισίων, 1578 Παρισίων,
 1615 Παρισίων καὶ A
- Θεοπίστου μάρτυρος Ἰανουαρίου 2
 Ἰανουαρίου 1 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ A
- Θεοστηρίκου τοῦ δσίου Φεβρουαρίου 17
 Φεβρουαρίου 28 A
- Θεοστηρίκου δσίου Νοεμβρίου 10
 Νοεμβρίου 9 A (καὶ 10)
- Θεοστηρίκου ἡγουμένου Πελεκητῆς Φεβρουαρίου 17
 Φεβρουαρίου 18 A
 Φεβρουαρίου 28 A
 Μαρτίου 17 A
- Θεοτέκνου μάρτυρος καὶ Διογένους Ὀκτωβρίου 3
 Ὀκτωβρίου 4 A (καὶ 3)
- Θεοτόκου Σύναξις ἐν τῷ Πυρσῶ Αὐγούστου 22
 Αὐγούστου 23 Κῶδ. Καυσοκαλυθίων
- Θεοφάνους καὶ Θεοδώρου τῶν Γραπτῶν Ὀκτωβρίου 11
 Ὀκτωβρίου 12 A (καὶ 11)
 Μαρτίου 12 Τυπικὸν τοῦ ἁγίου Σάβα (ἴδ. Δημητριεύσκη,
 Τυπικά Β, 367).
- Θεοφρανοῦς τῆς βασιλίσης Δεκεμβρίου 16
 Δεκεμβρίου 17 A (καὶ 16)
 Δεκεμβρίου 18 A

- Θεοφίλου τοῦ ὁμολογητοῦ Ὀκτωβρίου 2
 Ὀκτωβρίου 10 (δὶς παρὰ τῷ Νικοδήμῳ)
- Θεοφίλου μάρτυρος Δεκεμβρίου 28
 Δεκεμβρίου 30 A (καὶ 28)
 Σεπτεμβρίου 30 A
- Θεοφίλου καὶ Τροφίμου Ἰουλίου 21
 Ἰουλίου 23 Κῶδ. 368 Παρισίων καὶ A
- Θεράποντος ἱερομάρτυρος Μαΐου 14
 Μαΐου 24 A
 Μαΐου 25 A καὶ Βασιλειανὸν Μηηνολόγιον
 Μαΐου 26 A
 Μαΐου 27 Κῶδ. 53 Βλατέων, Γ 19 καὶ Δ 45 Ακύρας
 Μαΐου 28 A
- Θεράποντος ἱερομάρτυρος Μαΐου 27
 Μαΐου 28 Κῶδ. 1566 Παρισίων καὶ A
 Μαΐου 25 A
 Μαΐου 26 A
 Μαΐου 27 A
 Ἐν Κῶδ. 53 τῶν Βλατέων ἡ μνήμη τῶν δύο Θεραπόντων φέρεται κατὰ τὴν 27 Μαΐου, ἐν δὲ τῷ A τὴν 26ην
- Θεράποντος, Μακαρίου, Μάρκου καὶ Μαρκίας Ἰουνίου 27
 Ἰουνίου 26 A (καὶ 27)
 Ἐν τῷ Συναξαριστῇ Νικοδήμου τὰ ὀνόματα τοῦ Θεράποντος καὶ Μακαρίου ἀποσιωπῶνται.
- Θύρσου, Λευκίου καὶ Καλλινίκου Δεκεμβρίου 14
 Αὐγούστου 17 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
 Αὐγούστου 16 A
- Θωμᾶ ἀποστόλου Ὀκτωβρίου 6
 Μαΐου 16 IK
 Ἰουλίου 20 IK
 Αὐγούστου 24 IK
 Ὀκτωβρίου 2 IK
 Ὀκτωβρίου 6 IK
 Νοεμβρίου 1 IK
 — Λειψάνων κατάθεσις Ἰουνίου 20
 Ἰουνίου 30 A (καὶ 20)
- Θωμᾶ πατριάρχου Κηπόλεως Μαρτίου 21
 Φεβρουαρίου 22 Μαρσελλιανὸν Μηηνολόγιον
- Θωμᾶ πατριάρχου Κηπόλεως τοῦ νέου Νοεμβρίου 14 A
 Νοεμβρίου 15 A καὶ Μαρσελλιανὸν Μηηνολ.
 Ἄγνωστος τῷ Νικοδήμῳ
- Θωμᾶ τοῦ ἐν Μαλεῶ Ἰουλίου 7
 Ἰουλίου 6 Κῶδ. 625 Σινᾶ
- Ἰας μάρτυρος Σεπτεμβρίου 10

- Σεπτεμβρίου 11 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ ἐκ συγχύσεως πρὸς
 τὴν Εὐδοκίαν (Ἔ. 14 Αὐγ.)
 Σεπτεμβρίου 9 Κώδ. 1578 Παρισίων
 Σεπτεμβρίου 25 Α (καὶ 11)
 Αὐγούστου 4 Α
 Αὐγούστου 5 Μηναιὰ ἐντυπα, Μαρσελλιανὸν Μηνολ. καὶ Α
 Αὐγούστου 21 Μαρσελλιανὸν Μηνολόγιον
 Ἰακώβ πατριάρχου Τῆ Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως
 Ὀκτωβρίου 8 ΙΚ
 Ἰακώβου ἐπισκόπου Μυγδονίας Ὀκτωβρίου 21
 Ἰανουαρίου 3 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
 Ἰανουαρίου 14 Α
 Ἰακώβου τοῦ Ἀλφαίου Ὀκτωβρίου 9
 Ἰουνίου 30 Α (καὶ Ὀκτωβρ. 9)
 Νοεμβρίου 9 Α
 Δεκεμβρίου 1 ΙΚ
 Ἰακώβου τοῦ ἀναχωρητοῦ Νοεμβρίου 26
 Φεβρουαρίου 20 Α
 Φεβρουαρίου 21 Α
 Ἰακώβου τοῦ ἀσκητοῦ Ἰανουαρίου 28
 Ἰανουαρίου 29 Α (καὶ 28)
 Ὀκτωβρίου 10 Α
 Ἰακώβου ἐπισκόπου τοῦ ὁμολογητοῦ Μαρτίου 21
 Μαρτίου 24 Κώδ. Δ 25 καὶ Δ 45 Λαύρας, 3 Χάλκης
 καὶ Α
 Ἀπριλίου 10 Α
 Ἀπριλίου 14 Α καὶ Μαρσελλιανὸν Μηνολόγιον
 Ἀπριλίου 15 Α
 Ἀπριλίου 18 Α
 Ἰακώβου πρεσβυτέρου καὶ Ἄζα Ἀπριλίου 10
 Ἀπριλίου 18 Κώδ. 1564 Παρισίων, Δ 37 Λαύρας, Θ 87
 Λαύρας
 Δεκεμβρίου 26 ΙΚ
 Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου Ὀκτωβρίου 23
 Νοεμβρίου 19 Α (καὶ Ὀκτωβρ 23)
 Ἀπριλίου 30 Α
 Ἰουνίου 30 Α
 Μαΐου 18 ΙΚ
 Ἰακώβου ἀδελφοῦ Ἰωάννου Ἀπριλίου 30
 Νοεμβρίου 15 Α
 Νοεμβρίου 30 Α
 Δεκεμβρίου 29 ΙΚ
 Ἰουνίου 30 Α
 Μαρτίου 30 Α
 Ἰανουαρίου ἱερομάρτυρος Ἀπριλίου 21

- Σεπτεμβρίου 19 Α
- Ίάσονος ἐπισκόπου Λαμασκοῦ Ὀκτωβρίου 12
Ὀκτωβρίου 9 Κῶδ. 3041 Παρισίων
- Ίάσονος καὶ Σωσιπάτρου Ἀπριλίου 29
Ἀπριλίου 28 Κῶδ. 53 Βλατέων, 13 Παρισίων, 341 Πα-
ρισίων, 1564 Παρισίων, 1573 Παρισίων, Θ 57, Θ 87,
Θ 149, Η 168, Δ 19, Δ 42 Λαύρας, 3 Χάλκης καὶ Α
Ἀπριλίου 27 Α
- Ίγνατίου τοῦ Στειρωνίτου Ἰουλίου 26
Ἰουλίου 21 Α (καὶ 26)
- Ίγνατίου Ἀντιοχείας Δεκεμβρίου 20
Δεκεμβρίου 19 ΙΚ
—λειψάνων ἀνακομιδῆ Ἰανουαρίου 29
Ἰανουαρίου 30 ΙΚ
- Ἰεζεκιήλ τοῦ Προφήτου Ἰουλίου 23
Ἰουλίου 21 Κῶδ. Ω147 Λαύρας, Δ12 Λαύρ. Ι 135 Λαύρ.
13 Παρισίων, 368 Παρισίων, 1576 Παρισίων, 93 Χάλ-
κης, 42 Χάλκης, 625 Σινᾶ
Ἰουλίου 20 Κῶδ. 1569 Παρισίων, 1576 Παρισίων καὶ Α
Ἰουλίου 19 Κῶδ. Δ12 Λαύρας
Μαρτίου 21 Κῶδ. Δ 37 Λαύρας
Ὀκτωβρίου 15 ΙΚ (μετὰ Ἡσαΐου καὶ τῶν τριῶν παίδων).
- Ἰερεμίου τοῦ προφήτου Μαΐου 1
Ἰουλίου 21 ΙΚ
- Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ Σεπτεμβρίου 1
Σεπτεμβρίου 19 Α (καὶ 1)
- Ἰησοῦ τοῦ καὶ Ἰούστου ἀποστόλου ἐκ τῶν Ὁ' Ὀκτωβρίου 30
Ὀκτωβρίου 20 Α (καὶ 30)
Ἰουνίου 21 Α
Ἰουνίου 22 Α
Ἰουνίου 30 Α
- Ἰλαρίονος ἡγουμένου Πελεκητῆς Μαρτίου 28
Μαρτίου 27 Α
Μαρτίου 30 Α
- Ἰλαρίονος μάρτυρος Δεκεμβρίου 16
Δεκεμβρίου 17 Α (καὶ 16)
- Ἰλαρίονος ἡγουμένου μονῆς τῶν Δαλμάτων Ἰουνίου 6
Ἰουνίου 5 Κῶδ. 53 Βλατέων, 1567 Παρισίων, 1575 Πα-
ρισίων, Βασιλειανὸν Μηηνολόγιον καὶ Α
Ἰουλίου 6 Α
- Ἰνδη μάρτυρος Δεκεμβρίου 28
Δεκεμβρίου 3 Α
Σεπτεμβρίου 30 Α
- Ἰνᾶ, Πινᾶ καὶ Ριμμᾶ Ἰανουαρίου 20
Ἰουνίου 20 Α (καὶ Ἰανουαρ. 20)

- Ἰουβενάλιου πατριάρχου Ἱεροσολύμων Ἰουλίου 2
 Ἰουλίου 1 ΙΚ
 Ἰουλίου 3 Α (καὶ 2)
- Ἰουβεντίνου καὶ Μαξίμου Ὀκτωβρίου 12
 Ὀκτωβρίου 9 Κῶδ. 3041 Παρισίων καὶ Α
- Ἰούδα ἀδελφοῦ Ἰακώβου Ἰουνίου 19
 Ἰουνίου 18 Α (καὶ 19)
 Ἰουνίου 30 Α
 Μαρτίου 31 Κῶδ. 3 Χάλκης
 Μαΐου 16 Α
 Μαΐου 26 Α
- Ἰούδα τοῦ Ζηλωτοῦ Μαΐου 20 Α
 Μαΐου 22 Α
 Μαΐου 23 Α
 Μαΐου 26 Α
 Παρὰ τῷ Νικοδήμῳ ἀποσιωπᾶται ἡ μνήμη τοῦ Ζηλωτοῦ
- Ἰουλιανῆς μάρτυρος πλησίον τοῦ Στροβίλου Αὐγούστου 18
 Αὐγούστου 19 Α (καὶ 18)
- Ἰουλιανοῦ μάρτυρος ἐν Κιλικίᾳ Ἰουνίου 21
 Μαρτίου 16 Α
 Μαρτίου 18 Α (καὶ Ἰουνίου 21)
- Ἰουλιανοῦ καὶ Βασιλίσσης Ἰανουαρίου 8
 Ἰουνίου 21 (δὲς παρὰ Νικοδήμῳ)
 Ἰουλίου 5 Α (καὶ Ἰουν. 21)
- Ἰουλιανοῦ καὶ Σάβα Ὀκτωβρίου 18
 Ἰανουαρίου 17 Α (καὶ Ὀκτωβρ. 18)
- Ἰουλιανοῦ, Σιλουανοῦ, Λουκά, Μωκίου Φεβρουαρίου 8 Α
 Ἰανουαρίου 29 Α
 Ἄγνωσται παρὰ Νικοδήμῳ
- Ἰουλιανοῦ μάρτυρος Μαΐου 18
 Μαΐου 17 Α (καὶ 18)
 Ἰουνίου 3 ΙΚ
 Σεπτεμβρίου 4 ΙΚ
- Ἰουλιανοῦ τοῦ ἐν τοῖς Δαγάτου Ἰουνίου 12
 Ἰουνίου 13 Α (καὶ 12)
- Ἰουλιανοῦ, Μαρκιανοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς Αὐγούστου 9
 Αὐγούστου 7 Α (καὶ 9)
 Αὐγούστου 10 Α
 Αὐγούστου 14 Κῶδ. 73 Χάλκης (πλησίον τοῦ Στροβίλου)
- Ἰουλιανοῦ τοῦ ἐν Ἀγκύρᾳ Σεπτεμβρίου 12
 Σεπτεμβρίου 13 Α
- Ἰουλιανοῦ τοῦ ἐν τῷ Εὐφράτῃ Ὀκτωβρίου 18
 Ἰανουαρίου 17 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ Α
- Ἰουλίττας μάρτυρος Ἰουλίου 30
 Ἰουλίου 31 Α

- Ἰουστινιανοῦ καὶ Θεοδώρας Νοεμβρίου 15
 Νοεμβρίου 14 A
 Νοεμβρίου 16 Κῶδ. 1621 Παρισίων, ΙΚ καὶ A
 Αὐγούστου 2 A
- Ἰππολύτου πάπα Ρώμης Ἰανουαρίου 30
 Ἰανουαρίου 29 A (καὶ 30)
 Ἰουλίου 13 A
- Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ τῶν πατριαρχῶν Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως
 Αὐγούστου 22 ΙΚ
- Ἰσαακίου, Συμεὼν καὶ Βαχθισόη Μαΐου 16
 Μαΐου 15 A
- Ἰσαακίου ἐπισκόπου Κύπρου Σεπτεμβρίου 21
 Σεπτεμβρίου 20 A
- Ἰσαακίου ἡγουμένου μονῆς τῶν Δαλμάτων Μαΐου 30
 Αὐγούστου 3 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
 Μαΐου 29 A (καὶ 30)
- Ἰσαακίου, Ἀπολλῶ, Κοδράτου καὶ Ἀλεξάνδρας Ἀπριλίου 21
 Ἀπριλίου 22 A (καὶ 21)
- Ἰσαύρου μάρτυρος καὶ τὸν σὺν αὐτῷ Ἰουνίου 17
 Ἰουλίου 7 A (καὶ Ἰουνίου 17)
 Ἰουλίου 6 Κῶδ. 53 Βλατέων καὶ A
- Ἰσιδώρου μάρτυρος τοῦ ἐν Χίῳ Μαΐου 14
 Μαΐου 13 Κῶδ. 647 Σινα
 Μαΐου 21 ΙΚ
 Νοεμβρίου 4 ΙΚ
- Ἰωᾶδ τοῦ προφήτου Μαρτίου 30
 Μαρτίου 31 A
- Ἰωάννας τῆς Μυροφόρου Ἰουνίου 27
 Ἰουνίου 30 A (καὶ 27)
- Ἰωάννου τοῦ Πολυβότου Δεκεμβρίου 4
 Φεβρουαρίου 13 A (καὶ Δεκεμ. 4)
- Ἰωάννου τοῦ ἐν Ρουφιαναῖς Μαρτίου 16
 Μαρτίου 15 A (καὶ 16)
 Μαρτίου 17 A
- Ἰωάννου τοῦ Χοζεβίτου Ὀκτωβρίου 3
 Ὀκτωβρίου 28 Κῶδ. 1578 Παρισίων, 3041 Παρισίων καὶ A
- Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου μνήμη. Μνήμη τοῦ Προδρόμου εἰς τὸν Συναξαριστὴν τοῦ Νικοδήμου ἰδιαίτερα δὲν ἀπαντᾷ, εἰμὴ αἱ δύο αὐτοῦ Συναξεῖς, Ἰανουαρίου 7 καὶ Ἰουλίου 23. Εἰς τὸ Ἱεροσολυμιτικὸν Κανονάριον ἀπαντᾷ πεντάκις μνήμη τοῦ Προδρόμου, ἡγουον
 Ἰουνίου 3 καὶ 24
 Ἰουλίου 18
 Σεπτεμβρίου 29
 Ὀκτωβρίου 20 καὶ 26
 Νοεμβρίου 14

Αἱ ἡμερομηνίαι αὗται δὲν σχετίζονται οὔτε μὲ τὴν σύλληψιν τοῦ Προδρομοῦ (Σεπτ. 23), οὔτε μὲ τὰς εὐρέσεις τῆς τιμίας αὐτοῦ κεφαλῆς (Φεβρουαρίου 23 καὶ Μαΐου 25), ἀλλ' οὐδὲ μὲ τὰς δύο αὐτοῦ Συνάξεις. Ἡ ἐκκλησία Ἱεροσολύμων κατ' ἴδιαν τυπικὴν αὐτῆς διάταξιν κατὰ τὰς ἀνωτέρω ἡμέρας ἐώρταζε τὴν μνήμην τοῦ Προδρομοῦ ἵσως διότι ὑπῆρχον ναοὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν Ἱεροσολύμων ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προδρομοῦ, εἰς τοὺς ὁποίους ἐτελεῖτο ἡ μνήμη αὐτοῦ (ἢ τὰ ἐγκαίρια τοῦ ναοῦ) κατὰ διάφορον ἡμέραν. Ἐκάστη Ἐκκλησία διέτασσε τὰ κατ' αὐτὴν κατὰ τὰς πνευματικὰς αὐτῆς ἀνάγκας καὶ ἐτέλει τὰς μνήμιας τῶν ἁγίων αὐτῆς ὅσταν ἤθελε καὶ ὅπως ἤθελε, χωρὶς οὐδεὶς νὰ σκανδαλίζεται.

- Ἰωάννου πατριάρχου Κ)πόλεως τοῦ ἀπὸ Σχολαστικῶν Φεβρουαρίου 21
 Αὐγούστου 31 A
- Ἰωάννου (τοῦ Ε') πατριάρχου Κ)πόλεως Αὐγούστου 18
 Μαρτίου 19 A (καὶ Αὐγ. 18)
 Αὐγούστου 25 Κῶδ. 266 Πάτμου
- Ἰωάννου ὁσίου τοῦ ἐν τῷ φρεάτι Μαρτίου 30
 Μαρτίου 15 Κῶδ. 1575 Παρισίων Δ37 Λαύρας, 1104
 Βατοπεδίου, Μαρτίου 29 Κῶδ. 3 Χάλκης
- Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἐφέσου Αὐγούστου 3 A
 Αὐγούστου 4 A
 Ἄγνωστος τῷ Νικοδήμῳ. δύο ὁμωνύμων ἀρχιεπισκόπων Ἐφέσου ἐώρταζεν ἡ Μ. Ἐκκλησία, Ἰωάννου τοῦ μοναχοῦ καὶ Ἰωάννου τοῦ νέου (ἴδ. Δημητριεύσκη, Τυπικὰ A, 100)
- Ἰωάννου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Μαρτίου 30
 Μαρτίου 26 A
 Μαρτίου 29 A
 Μαρτίου 30 A
 Ἰουλίου 9 IK
- Ἰωάννου τοῦ Χαλκηδόνος Ἰουλίου 18
 Ἰουλίου 19 A
 Ἰουλίου 29 A καὶ Βασιλειανὸν Μηρολόγιον
- Ἰωάννου τοῦ Ἐσχυαστοῦ Ἀπριλίου 18
 Ἀπριλίου 19 A
- Ἰωάννου τοῦ στρατιώτου Ἰουλίου 29
 Ἰουλίου 30 A (καὶ 29), Κῶδ. Δ17 H96 Λαύρας, καὶ Βασιλειανὸν Μηρολόγιον.
 Ἰουλίου 31 Κῶδ. 93 Χάλκης
 Μαΐου 27 IK
 Ἰουνίου 12 A
 Ἰουνίου 13 A
- Ἰωάννου μαθητοῦ Γρηγορίου τοῦ Δεκαπολίτου Ἀπριλίου 18
 Ἀπριλίου 11 Κῶδ. 3 Χάλκης

- Ἰωάννου Παλαιολαοῦτου Ἀπριλίου 20
 Ἀπριλίου 19 Κώδ. 3 Χάλκης, 13 Παρισίων, 1573 Πα-
 ρισίων, Θ57 Λαύρας, Η197 Λαύρας καὶ Α
 Ἀπριλίου 11 Α
 Ἀπριλίου 18 Α
 Ἀπριλίου 20 Α
 Ἰουλίου 26 Α
 Ἰουλίου 27 Α
 Μαΐου 4 Α
- Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ Δεκεμβρίου 4
 Νοεμβρίου 29 Α καὶ Βασιλειανὸν Μηνολόγιον
- Ἰωάννου τοῦ Ψυχαίτου Μαΐου 7
 Μαΐου 23 Κώδ. 53 Βλατέων καὶ Α
 Μαΐου 24 Α
 Μαΐου 25 Κώδ. Ι 70 Λαύρας.
 Μαΐου 26 Α
 Μαΐου 28 Α
 Μαΐου 30 Κώδ. Γ19, Η96, Δ4 Λαύρας.
 Ἰουλίου 13 Κώδ. Γ19, Η96 καὶ Δ4 Λαύρας
- Ἰωάννου ἐπισκόπου Γοιθίας Ἰουνίου 26
 Μαΐου 31 Κώδ. 53 Βλατέων, Κ195 Λαύρας
- Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος Νοεμβρίου 12
 Νοεμβρίου 11 Α (καὶ 12)
 Μαρτίου 29 ΙΚ (μετὰ Μοδέστου)
 Αὐγούστου 8 ΙΚ καὶ ἐπαναλαμβάνεται ἡ μνήμη ἐν τῷ
 ΙΚ τῇ Παρασκευῇ τῶν Βαῶν.
- Ἰωαννικίου τοῦ μεγάλου Νοεμβρίου 4
 Νοεμβρίου 3 Κώδ. 259 Παρισίων, Α καὶ Μαρσελλιανὸν
 Μηνολόγιον
- Ἰώβ τοῦ πατριάρχου Μαΐου 6
 Φεβρουαρίου 29 Α (καὶ Μαΐου 6)
 Μαΐου 7 Κώδ. 647 Σινᾶ
- Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου καὶ Ἰωνᾶ Σαβαίτου Σεπτεμβρίου 21
 Σεπτεμβρίου 22 Κώδ. Θ164 Λαύρας, 91 Χάλκης, Η188
 Λαύρας, Γ14 Λαύρας, Δ55 Λαύρας, 60 Χάλκης καὶ Βα-
 σιλιανὸν Μηνολόγιον.
 Δεκεμβρίου 1 ΙΚ (μόνον ὁ Ἰώβ)
- Ἰωνᾶ καὶ Βαραχισίου Μαρτίου 29
 Μαρτίου 27 Α
 Μαρτίου 28 Α (καὶ 29)
 Μαρτίου 31 Α
- Ἰωσήφ μάρτυρος Φεβρουαρίου 26
 Μαρτίου 20 Α
- Ἰωσήφ τοῦ πατριάρχου Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως
 Σεπτεμβρίου 4 ΙΚ

- Ὀκτωβρίου 29 A
 Ὀκτωβρίου 30 A
 Ἰωσήφ τοῦ ὑμνογράφου. Ἀπριλίου 3
   Ἀπριλίου 2 Κῶδ. Θ57 Λαύρας
   Ἀπριλίου 4 Κῶδ. 1573 Παρισίων, Θ149 Λαύρας, 3
   Χάλκης, Η168 Λαύρας, Η197 Λαύρας.
 Ἰωσήφ τοῦ ἀναχωρητοῦ Ἰουνίου 17
   Ἰουνίου 20 A (καὶ 17)
 Ἰωσήφ τοῦ μνήστορος Κυριακῇ μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν
   Δεκεμβρίου 26 Κῶδ. 638 Σινᾶ (ἀντὶ τῆς Συνάξεως τῆς
   Θεοτόκου)
 Ἰωσήφ ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Ἰουλίου 14
   Ἰουλίου 15 A
- Καίσαρος ἀποστόλου Δεκεμβρίου 8
   Ἰανουαρίου 30 A
   Μαρτίου 29 A
   Μαρτίου 30 A (καὶ Δεκεμ. 8)
- Καισαρίου μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Νοεμβρίου 1
   Νοεμβρίου 2 A (καὶ 1)
- Καλλινίκου καὶ Βασιλίσσης Μαρτίου 22
   Μαρτίου 21 A (καὶ 22)
   Μαρτίου 26 A
   Ἐσφαλμένος ὁ Νικόδημος τὸν Καλλινίκον ὀνομάζει Καλλινίκην.
- Καλλινίκου πατριάρχου Κ)πόλεως Αὐγούστου 23
   Αὐγούστου 28 A (καὶ 23)
- Καλλινίκου μάρτυρος Ἀπριλίου 7
   Ἀπριλίου 8 A (καὶ 7)
- Καπίτωνος ἐπισκόπου Χερσῶνος Μαρτίου 7
   Μαρτίου 6 A (καὶ 7)
   Δεκεμβρίου 22 A
- Κάρπου καὶ Παπύλου Ὀκτωβρίου 13
   Ἰανουαρίου 28 A (καὶ Ὀκτωβρ. 13)
- Κάρπου ἀποστόλου Μαΐου 26
   Μαΐου 27 A (καὶ 26)
   Ἰουνίου 30 A
- Καρτερίου μάρτυρος Ἰανουαρίου 8
   Ἰανουαρίου 15 A (καὶ 5)
- Κασδίου καὶ Κασδόας Σεπτεμβρίου 29
   Σεπτεμβρίου 23 Κῶδ. 1578 Παρισίων
- Κασιανοῦ ὁσίου Φεβρουαρίου 29
   Φεβρουαρίου 28 A
   Αὐγούστου 8 Κῶδ. 73 Χάλκης
- Κάστορος καὶ Θεοδώρας Σεπτεμβρίου 18
   Σεπτεμβρίου 21 A (καὶ 18)

- Κατιδιανού καὶ Κατιδίου Ἀγούστου 5
 Ἀγούστου 4 Κῶδ. 631 Σινᾶ
- Κελεστίνου πάπα Ρώμης Ἀπριλίου 8
 Ἀπριλίου 9 A (καὶ 8)
 Ἀγούστου 31 A
- Κελσίου καὶ Ἀντωνίου Ἰανουαρίου 8
 Ἰουνίου 21 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
- Κερκύρας μάρτυρος Ἀπριλίου 29
 Ἀπριλίου 27 A
 Ἀπριλίου 28 A καὶ Κῶδ. 3 Χάλκης
- Κηφᾶ ἀποστόλου Δεκεμβρίου 8
 Ἰουνίου 30 A
 Μαρτίου 29 A
 Μαρτίου 30 A
- Κικιλίας, Βαλλεριανού καὶ Τιβουρτίου Νοεμβρίου 22
 Νοεμβρίου 23 A (καὶ 22)
 Νοεμβρίου 24 A
- Κινδέα ἐπισκόπου Πισιδείας Φεβρουαρίου 20
 Φεβρουαρίου 19 A (καὶ 20)
 Φεβρουαρίου 21 A
- Κλαυδίου μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Μαρτίου 19
 Ὀκτωβρίου 17 Κῶδ. 1578 Παρισίων
- Κλαυδίου, Ἀστερίου, Νέονος καὶ Νεονίλλης Ὀκτωβρίου 30
 Ὀκτωβρίου 29 A (καὶ 30)
 Ἰανουαρίου 27 A
- Κλαυδίου μάρτυρος Φεβρουαρίου 3
 Φεβρουαρίου 2 A (καὶ 3)
 Φεβρουαρίου 4 A
- Κλεόπα ἀποστόλου Ὀκτωβρίου 30
 Ὀκτωβρίου 29 IK (μετὰ Κορνηλίου Παντολέοντος καὶ
 Λουκᾶ εὐαγγελιστοῦ) καὶ A
 Ἰουνίου 30 A
- Κλήμεντος Βουλγαρίας Νοεμβρίου 22
 Νοεμβρίου 25 Κῶδ. 24.378 Βρετανικοῦ Μουσείου ἐν ᾧ
 κατὰ τὴν 25 Νοεμβρίου δηλοῦται: «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὴν
 γέννησιν ἐορτάζομεν τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ θαυμα-
 τουργοῦ Κλήμεντος ἐπισκόπου Βουλγαρίας τοῦ ἐν τῇ
 Ἀχρῖδι. Ζήτηι ἀκολουθίαν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἑβδόμην καὶ
 εἰκοστὴν τοῦ Ἰουλίου μηνός· ἐκεῖσε γὰρ ἐορτάζομεν
 τὴν κοίμησιν αὐτοῦ».
- Κλήμεντος ἀποστόλου Σεπτεμβρίου 10
 Ἀπριλίου 22 A
 Ἰουνίου 30 A (καὶ Σεπτεμ. 10)
- Κλήμεντος πάπα Ρώμης Νοεμβρίου 24
 Νοεμβρίου 25 Κῶδ. 1578 Παρισίων, 3041 Παρισίων,

- 638 Σινᾶ καὶ Α
 Νοεμβρίου 26 Κῶδ. 60 Χάλκης
 Ἰουνίου 30 Α
- Κλήμεντος ὁμολογητοῦ Ἀπριλίου 30
 Ἀπριλίου 27 Α
 Ἀπριλίου 28 Α
 Μαΐου 27 Κῶδ. 1575 Παρισίων καὶ Α
- Κοδράτου τοῦ ἐν Μαγνησίᾳ Σεπτεμβρίου 21
 Σεπτεμβρίου 22 Κῶδ. 086 Λαύρας, Η 185 Λαύρας καὶ Α
- Κοδράτου Θεοδοσίου καὶ Μανουὴλ Μαρτίου 26
 Ὀκτωβρίου 30 (ἡ τοῦ Μανουὴλ δις παρὰ Νικοδήμῳ)
- Κοδράτου μάρτυρος Μαρτίου 4
 Αὐγούστου 17 Α (καὶ Μαρτίου 4)
- Κοδράτου μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Μαΐου 7
 Μαΐου 9 Α
 Μαΐου 10 Κῶδ. 53 Βλατέων καὶ Α
- Κοϊντου τοῦ θαυματουργοῦ Μαρτίου 2
 Μαΐου 6 Α
 Μαΐου 12 Α
 Ἰουλίου 2 Α
- Κολούθου (ἢ Ἀκολούθου) μάρτυρος Μαΐου 19
 Μαΐου 18 Α (καὶ 19)
- Κόνονος δαιομάρτυρος Μαρτίου 5
 Μαρτίου 4 Κῶδ. 1574 Παρισίων, 1563 Παρισίων καὶ Α
 Μαρτίου 6 Κῶδ. Δ 25 Λαύρας, Βασιλειανὸν Μηνολόγιον
 καὶ Α
- Κόνονος μάρτυρος Ἰουνίου 5
 Ἰουνίου 4 Κῶδ. 1574 Παρισίων, 1563 Παρισίων
 Ἰουνίου 6 Α
- Κόνονος τοῦ ἐν Ἰσαυρίᾳ Μαρτίου 5
 Μαρτίου 6 Α (καὶ 5)
 Ἰουνίου 30 ΙΚ
- Κορνηλίου τοῦ ἑκατοντάρχου Σεπτεμβρίου 13
 Σεπτεμβρίου 11 Α
 Σεπτεμβρίου 12 Α (καὶ 13)
 Ὀκτωβρίου 20 Α
 Ὀκτωβρίου 29 ΙΚ (μετὰ Κλεόπα, Παντολέοντος καὶ
 Λουκᾶ εὐαγγελιστοῦ)
- Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, Ἀνθίμου, Λέοντος καὶ Εὐπρεπίου Ὀκτωβρ. 17
 Ὀκτωβρίου 18 Α (καὶ 17)
 Νοεμβρίου 26 Α
 Σεπτεμβρίου 27 Κῶδ. 552 Σινᾶ
- Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ τῶν Ρωμαίων Ὀκτωβρίου 17
 Ὀκτωβρίου 29 Α
 Ἰουλίου 1 Α

- Αὐγούστου 11 A
 Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ τῶν ἐν Ἀσίᾳ Νοεμβρίου 1
   Δεκεμβρίου 3 A
   Δεκεμβρίου 9 A (καὶ Νοεμ. 1)
   Μαρτίου 4 IK
 Κοσμᾶ τοῦ ποιητοῦ Ὀκτωβρίου 14
   Ὀκτωβρίου 13 Κῶδ. 1130 Βατοπεδίου
   Ἰανουαρίου 15 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ A
   Ἰανουαρίου 16 A
   Ὀκτωβρίου 12 Κῶδ. Δ 31, Ε 142, Θ 77 Λαύρας
 Κοσμᾶ ἐπισκόπου Χαλκηδόνος Ἀπριλίου 18
   Ἀπριλίου 14 A (καὶ 18)
   Ἀπριλίου 17 A Μαρσελλιανὸν Μηηνολόγιον
   Ἀπριλίου 19 A
 Κουάφτου ἀποστόλου Νοεμβρίου 10
   Ἰουνίου 30 A (καὶ Νοεμ. 10)
   Αὐγούστου 3 Κῶδ. 73 Χάλκης καὶ A
 Κουρνούτου ἐπισκόπου Ἰκονίου Σεπτεμβρίου 12
   Σεπτεμβρίου 10 Κῶδ. 1041 Βατοπεδίου
 Κρήσκεντος μάρτυρος Ἀπριλίου 15
   Ἀπριλίου 12 A
   Ἀπριλίου 13 Κῶδ. I 70 Λαύρας
   Ἀπριλίου 14 A
 Κρήσκεντος, Παύλου καὶ Διοσκοουίδου Μαΐου 28
   Μαΐου 20 A (καὶ 28)
   Μαΐου 29 A
 Κρήσκεντος ἀποστόλου Ἰουλίου 30
   Ἰουνίου 30 A (καὶ Ἰουλίου 30)
 Κρονίδου καὶ Λέοντος ἡ (Λεοντίου) Σεπτεμβρίου 13
   Σεπτεμβρίου 11 A (καὶ 13)
   Σεπτεμβρίου 15 A
 Κυντιανοῦ (ἢ Κυντιλιανοῦ), Μαξίμου καὶ Λάδα Ἀπριλίου 13
   Ἀπριλίου 17 Μαρσελλιανὸν Μηηνολόγιον
 Κυντιανοῦ ἐπισκόπου Σελευκείας Νοεμβρίου 15
   Νοεμβρίου 13 Κῶδ. 259 Παρισίων καὶ A
 Κυντιανοῦ καὶ Ἀττικοῦ Ἀπριλίου 29 A
   Ἀπριλίου 30 A
   Ἀγνωστοὶ τῷ Νικοδήμῳ
 Κυριάλλας μάρτυρος Ἰουλίου 4
   Ἰουλίου 5 A (καὶ 4)
 Κυρίας, Βαλλερίας καὶ Μαρκίας Ἰουνίου 6
   Ἰουνίου 5 A (καὶ 6)
 Κυριακῆς, Δομνίνας καὶ Δόμνας Νοεμβρίου 2
   Νοεμβρίου 1 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ A
 Κυριακῆς, Δωροθέου καὶ Εὐσεβείας Ἰουλίου 7

- Ἰουλίου 26 A (καὶ 7)
 Ἐν τῷ Συναξαριστῇ Νικοδήμῳ ὁ Δωρόθεος καὶ Εὐσε-
 θεῖα ἀποσιωπῶνται.
- Κυριακοῦ πατριάρχου Κ)πόλεως Ὀκτωβρίου 27
 Ὀκτωβρίου 30 Μαρσελλιανὸν Μηγολόγιον καὶ A
 Μαρτίου 30 Κῶδ. 3 Χάλκης καὶ A
- Κυριακοῦ ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων Ὀκτωβρίου 27 A
 Ὀκτωβρίου 28 A
 Μαρτίου 31 A
 Ἀπριλίου 14 A
 Ἄγνωστος τῷ Νικοδήμῳ
- Κυρίλλου ἐπισκόπου Γορτύνης Ἰουνίου 14
 Σεπτεμβρίου 5 A
 Σεπτεμβρίου 6 Κῶδ. 1619 Παρισίων, 552 Σινᾶ καὶ A
 Μαρτίου 28 A
 Ἰουλίου 9 Κῶδ. Δ 45 Λαύρας
- Κυρίλλου Διακόνου Μαρτίου 29
 Μαρτίου 28 Κῶδ. 1578 Παρισίων, 341 Παρισίων καὶ A
- Κυρίλλου ἀρχιεπ. Ἀλεξανδρείας Ἰανουαρίου 18 Ἰουνίου 9
 Ἰουνίου 7 A
 Ἰουνίου 9 A
 Ἰουνίου 27 A
- Κυρίλλου Ἱεροσολύμων Μαρτίου 18
 Μαρτίου 11 A (καὶ 18)
- Κύρου πατριάρχου Κ)πόλεως Ἰανουαρίου 8
 Ἰανουαρίου 7 A (καὶ 8)
- Κωνσταντίνου τοῦ ἐξ Ἰουδαίων Δεκεμβρίου 26
 Δεκεμβρίου 27 A (καὶ 26)
- Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Μαΐου 21
 Μαΐου 22 IK
 Σεπτεμβρίου 15 Κῶδ. 150 Σινᾶ
- Κωνσταντίνου πατριάρχου Κ)πόλεως (τοῦ νέου) Ἰουλίου 29
 Ἰουλίου 17 A
 Ἰουλίου 30 A
 Ἰουλίου 31 A
- Κωνσταντίνου πατριάρχου Κ)πόλεως Αὐγούστου 9 Κῶδ. 73 Χάλκης
 καὶ A
 Αὐγούστου 30 A
 Ἄγνωστος τῷ Νικοδήμῳ
- Λαζάρου τοῦ τετραμέρου λειψάνου ἀνακομιδῇ Ὀκτωβρ. 17
 Μαΐου 4 A (καὶ 17 Ὀκτωβρ.)
 Ὁμοίως καὶ παρὰ Νικοδήμῳ δις·
 —Λαζάρου ἀνάστασις Μαρτίου 17 A
 Μαρτίου 18 A

Τοιαύτη μνήμη δὲν ἀπαντᾷ παρὰ Νικοδήμῳ
 — Λαζάρου ναοῦ ἐγκαινία Ματθ 4 Α
 Ματθ 5 Α
 Ὀκτωβρίου 16 Α

Ἡ μνήμη τῶν τοιούτων ἐγκαινίων ἀγνωστος τῷ Νικοδήμῳ—Λαζάρου μνήμη κατὰ τὸ Ἱεροσολυμιτικὸν Κανονάριον ἐτελεῖτο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἱεροσολύμων κατὰ τὴν 7 Σεπτεμβρίου. Καὶ ὅμως οἱ Ἅγιορευεῖται ὅλως ἀθαιρέτως καθώρισαν κατὰ τὴν 16 Ὀκτωβρίου μνήμη (οὐχὶ τῆς ἀνακομιδῆς ἢ τῶν ἐγκαινίων τοῦ ναοῦ αὐτοῦ) τῆς δευτέρας κοιμήσεως τοῦ τετραήμερου Λαζάρου ἐπισκόπου γενομένου Κύπρου καὶ συνέταξαν εἰδικὴν Ἀκολουθίαν ἀποκειμένην ἐν Κώδικι τῶν Καυσοκαλυβίων ἐν ἣ σημειοῦνται ταῦτα: «Ἐτέθη σήμερον (τῇ 16 Ὀκτωβρίου) εορτάζεσθαι ἢ δευτέρα κοιμήσις αὐτοῦ καὶ ἢ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου. ἄτοπον γὰρ δοκεῖ μοι μὴ εορτάζεσθαι ἰδιαίτερος ὁ τοιοῦτος μέγας ἅγιος. ὡσπερ γὰρ καὶ τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ εορτάζεται μὲν ἢ ψηλάφησις αὐτοῦ ἐν τῇ μετὰ τὸ πάσχα Κυριακῇ, εορτάζεται δὲ καὶ ἰδιαίτερος καὶ ἢ μνήμη αὐτοῦ ἐν τῇ 5 Ὀκτωβρίου, καθότι ἐκεῖναι, ἦγουν ἢ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου καὶ ἢ ψηλάφησις τοῦ Θωμᾶ οὐκ εἰσι καθ' ἑαυτὸ τῶν ἁγίων τούτων εορταί, ἀλλὰ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ δεσποτικαὶ εορταί. πότε δὲ ἐγένετο ἢ δευτέρα κοιμήσις τοῦ ἁγίου Λαζάρου ἄδηλόν ἐστιν».

Ποίαν ἱερὰν παράδοσιν ἠκολούθησεν ὁ συντάκτης τῆς ἐν λόγῳ ἀκολουθίας; οὐδεμίαν. διέταξε κατὰ τὸ δοκοῦν τὴν τοιαύτην εορτὴν κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν συνήθειαν τοῦ ὀρίζειν καὶ μεταθέτειν εορτάς «ὅπως δόξη τῷ προεστώτι» οὔτε δόγμα, οὔτε παράδοσιν ἱερὰν κατεπάτησεν ὁ τῆς ἀκολουθίας συνθέτης· ἔκρινε καλὸν καὶ ὀρθὸν νὰ συστήσῃ εορτὴν καὶ οὐδεὶς ἐκόλυσεν αὐτὸν οὔτε ἐμέμφθη οὔτε κατέκρινεν. Ὁμολογεῖ ὅτι ἀγνωεῖται ὁ χρόνος τῆς δευτέρας κοιμήσεως τοῦ Λαζάρου, ἀλλὰ ὀρίζει αὐτὸς καὶ ἀποφαίνεται ὅτι

«Ἐκτη καὶ δεκάτη θάνε αὐθις ὁ κήρυξ Λάζαρος»

Λαζάρου τοῦ ἐν τῷ Γαλησίῳ Νοεμβρίου 7

Νοεμβρίου 10 Κώδ. 1578 Παρισίων

Λαμπαδοῦ τοῦ ὀσίου Ἰουλίου 5

Ἰουλίου 4 Α (καὶ 5)

Λαυρεντίου, Εὐστου καὶ Ἰηπολύτου Αὐγούστου 10

Αὐγούστου 28 Α (καὶ 10)

Λεοντίου (ἢ Λέοντος) ἀρχιμανδρίτου Δεκεμβρίου 30

Δεκεμβρίου 29 Α (καὶ 30)

Δεκεμβρίου 31 Α

Λεοντίου τοῦ φιλοσόφου Ὀκτωβρίου 29

Ὀκτωβρίου 20 Κώδ. 1575 καὶ 3041 Παρισίων

Ὀκτωβρίου 30 Α

Ὀκτωβρίου 31 Α

Λεοντίου, Δομετίου καὶ Τερεντίου Ὀκτωβρίου 16

- Ὀκτωβρίου 17 A (καὶ 16)
 Λέοντος μάρτυρος Ἀγούστου 18
     Ἀγούστου 19 A (καὶ 18)
 Λέοντος ἐπισκόπου Κατάνης Φεβρουαρίου 20
 Φεβρουαρίου 21 Κῶδ. 13 Παρισίων, 1578 Παρισίων,
     1579 Παρισίων, 66 Χάλκης
     Ἀγούστου 28 A
 Λέοντος πάπα Ρώμης Φεβρουαρίου 18
     Φεβρουαρίου 17 A (καὶ 18)
 Λέοντος καὶ Παρηγορίου Φεβρουαρίου 18
     Φεβρουαρίου 17 A (καὶ 18)
 Λεπτίνας μάρτυρος Ὀκτωβρίου 26
     Ὀκτωβρίου 27 Κῶδ. 1578 Παρισίων
 Λευκίου μάρτυρος Δεκεμβρίου 14
     Ἀγούστου 17 A (καὶ Δεκεμ. 14)
 Λεωνίδους μάρτυρος Ἀπριλίου 16
     Ἀπριλίου 15 Κῶδ. Δ. 37 Λαύρας
     Ἀπριλίου 17 A
     Ἀπριλίου 19 Κῶδ. 1564 Παρισίων
 Λιβερίου πάπα Ρώμης Ἀγούστου 27
     Μαρτίου 31 A (καὶ Ἀγ. 27)
 Λίνου ἀποστόλου Νοεμβρίου 5
     Νοεμβρίου 4 A (καὶ 5)
     Ἰουνίου 30 A
 Λογγίνου τοῦ ἑκατοντάρχου Ὀκτωβρίου 16
     Ἰουλίου 17 IK
 Λογγίνου τοῦ Ἰσαύρου Ἀπριλίου 24
     Ἀπριλίου 19 Μαρσελλιανὸν Μηνολόγιον
 Λουκᾶ εὐαγγελιστοῦ Ὀκτωβρίου 18
     Ἰουνίου 20 A
     Ἰουνίου 30 A
 Λουκᾶ τοῦ Στειρωιῶτου Φεβρουαρίου 7
     Φεβρουαρίου 8 A (καὶ 7)
 Λουκᾶ ἀποστόλου Σεπτεμβρίου 10
     Ἰουνίου 30 A
     Ἀπριλίου 22 A
     Ὀκτωβρίου 29 IK (μετὰ Κλεόπα, Κορνηλίου καὶ Παν-
     τολέοντος)
 Λουκίας τῆς παρθένου Ἰουλίου 6
     Ἰουλίου 5 Κῶδ. 53 Βλατέων
     Ἰουλίου 7 A
 Λουκιανοῦ καὶ Ζωτικῆ Σεπτεμβρίου 13
     Σεπτεμβρίου 11 Κῶδ. 3041 Παρισίων
 Λουκιλλιανοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Ἰουνίου 3
     Ἰανουαρίου 19 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ A

- Λουκίου μάρτυρος Αύγουστου 20
 Αύγουστου 14 Κῶδ. 73 Χάλκης και Α
 Αύγουστου 17 Α
 Αύγουστου 19 Α
 Αύγουστου 21 Α
 Αύγουστου 22 Α
- Λυκαρίωνος μάρτυρος Φεβρουαρίου 8
 Ἰουνίου 7 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
 Φεβρουαρίου 9 Α
- Μαΐουμᾶ (ἢ Μανσιμᾶ) ὁσίου Ἰανουαρίου 23
 Φεβρουαρίου 13 Α.
- Μακαρίου ἐπισκόπου Κύπρου Ὀκτωβρίου 25
 Φεβρουαρίου 8 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
- Μακαρίου ἡγουμένου Πελεκητῆς Ἀπριλίου 1
 Αύγουστου 19 Α (και Ἀπριλίου 1)
- Μακεδονίου τοῦ ὁσίου Ἰανουαρίου 24
 Φεβρουαρίου 11 Α
- Μακεδονίου, Θεοδούλου και Τατιανοῦ Σεπτεμβρίου 12
 Σεπτεμβρίου 11 Α (και 12)
 Σεπτεμβρίου 13 Α
- Μαλοῦ τοῦ ὁσίου Ὀκτωβρίου 16
 Ὀκτωβρίου 14 Κῶδ. 1619 Παρισίων
 Ὀκτωβρίου 19 Κῶδ. Δ 14 Λαύρας
 Ὀκτωβρίου 17 Α
- Μαλφεθᾶς μάρτυρος Ὀκτωβρίου 12
 Ὀκτωβρίου 5 Κῶδ. 1582 Παρισίων, 3041 Παρισίων,
 1624 Παρισίων. εἰς τὸν τελευταῖον καλεῖται Μαλφεθῶ.
- Μάμαντος μάρτυρος Σεπτεμβρίου 2
 Ἰουλίου 12 Α
 Ἰουλίου 13 Α (και Σεπτ. 2)
- Μάμαντος μάρτυρος Ἰουλίου 29
 Ἰουλίου 17 Α (και 29)
 Ἰουλίου 30 Α
 Ἰουλίου 31 Α
- Μαμέλχθης μάρτυρος Ὀκτωβρίου 5
 Ὀκτωβρίου 4 Α
 Ἰουνίου 6 Κῶδ. 1566 Παρισίων
- Μανουήλ, Κοδράτου, Θεοδοσίου Μαρτίου 26
 Μαρτίου 27 Α (και 26)
 Μαρτίου 20 ἐπαναλαμβάνεται και πάλιν παρὰ Νικοδήμῳ
 ἢ τοῦ Μανουήλ (Ἐμμανουήλ) μνήμη μετὰ τοῦ αὐτοῦ
 διατίχου.
- Μαξίμου (ἢ Μαξιμιανῶ) πατριάρχου Κπόλεως Νοεμβρίου 17
 Νοεμβρίου 20 Κῶδ. 266 Πάτμου, Α και Μαρσελλιανόν

- Μηρολόγιον
 Ἀπριλίου 19 Κῶδ. 1573 Παρισίων
 Ἀπριλίου 21 A
 Ἀπριλίου 22 A
- Μαξίμου, Θεοδότου καὶ Ἀσκληπιοδότης Σεπτεμβρίου 17
 Σεπτεμβρίου 15 A
 Φεβρουαρίου 19 Κῶδ. 66 Χάλκης καὶ A
 Φεβρουαρίου 20 Κῶδ. 064 Λαύρας
- Μαξίμου, Κιντιλλιανοῦ καὶ Λάδα Ἀπριλίου 13
 Ἀπριλίου 28 Κῶδ. 1573 Παρισίων, 3 Χάλκης καὶ A.
 057 Λαύρας, 0149 Λαύρας, H168 Λαύρας, H202 Λαύρας
 Ἰουλίου 28 A
- Μαξίμου ὁμολογητοῦ λειψάνου ἀνακομιδῆ Ἀυγούστου 13
 Ἀυγούστου 19 A (καὶ 13)
 Ἀυγούστου 26 A
- Μαξίμου μάρτυρος Μαΐου 7
 Μαΐου 14 A
- Μάρθας μητρὸς Συμεῶν τοῦ Στυλίου Σεπτεμβρίου 1
 Ἰουλίου 5 Κῶδ. 53 Βλατέων, 13 Παρισίων, 368 Παρι-
 σίων, 42 Χάλκης
 Ἰουλίου 7 Κῶδ. 625 Σινᾶ
- Μάρθας, Μαρίας καὶ Λυκαρίωνος Φεβρουαρίου 8
 Φεβρουαρίου 9 A (καὶ 8)
- Μαρίας, Μάρθας καὶ Κυρίας Ἰουνίου 6
 Ἰουνίου 5 Κῶδ. 53 Βλατέων, I 78 Λαύρας
 Ἰουνίου 4 IK
- Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς Ἰουλίου 22
 Ἰουλίου 23 Κῶδ. 93 Χάλκης
 Ἰουνίου 20 A
 Μαρτίου 18 A
 Ἀυγούστου 4 A
 —λειψάνων ἀνακομιδῆ Μαΐου 4
 Μαΐου 5 A (καὶ 4)
- Μαρίας καὶ Μάρθας ἀδελφῶν τοῦ Λαζάρου Ἰουνίου 4
 Ἰουνίου 6 A (καὶ 4)
 Ἰουνίου 19 A
 Ἀπριλίου 24 A
 Μαΐου 23 A
- Μαριάμνης ἀδελφῆς Φιλίππου ἀποστόλου Φεβρουαρίου 17
 Φεβρουαρίου 18 A (καὶ 17)
- Μαρίνου μάρτυρος Ὀκτωβρίου 18
 Ἀυγούστου 7 A
 Ἀυγούστου 8 A (καὶ Ὀκτωβρ. 18)
- Μαρίνου μάρτυρος Δεκεμβρίου 16
 Δεκεμβρίου 17 A (καὶ 16)

- Μαρίνου μάρτυρος Μαρτίου 17
Μαρτίου 19 A (καὶ 17)
- Μαρίνου μάρτυρος Δεκεμβρίου 10 A
Φεβρουαρίου 12 A
Ἄγνωστος τῷ Νικοδήμῳ
- Μαρκέλλου ἐπισκόπου Ἀπαμείας Φεβρουαρίου 25
Αὐγούστου 14 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
Φεβρουαρίου 14 A
Φεβρουαρίου 26 A
- Μαρκέλλου καὶ Κοδοράτου Μαΐου 22
Μαΐου 20 A (καὶ 22)
- Μαρκιανῆς τῆς βασιλείσης Ἰανουαρίου 27
Ἰανουαρίου 28 A (καὶ 27)
- Μαρκιανοῦ ἱερομάρτυρος Ὀκτωβρίου 30
Ὀκτωβρίου 31 Κῶδ. 1619 Παρισίων, καὶ A
- Μαρκιανοῦ ὁσίου τοῦ ἐν Κύρῳ Νοεμβρίου 2
Ἰανουαρίου 18 Κῶδ. 1578 Παρισίων, καὶ A. καὶ Συνα-
ξαριστῆς Νικοδήμου (πάλιν ἐκ δευτέρου ἐνθα καλεῖται
Μαρκιανὸς ἔ ἀπὸ Κύπρου)
- Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας Φεβρουαρίου 17
Φεβρουαρίου 18 A
Νοεμβρίου 28 A
Κυριακῇ τῆς Τυροφάγου Κῶδ. 266 Πάτμου
- Μαρκιανοῦ, Νικάνδρου καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς Ἰουλίου 5
Ἰουνίου 7 A (καὶ 8)
Μαΐου 27 Κῶδ. K 195 Λαύρας
Ἰουνίου 9 A καὶ Κῶδ. 620 Σινᾶ
- Μαρκιανοῦ οἰκονόμου Μ. Ἐκκλησίας Ἰανουαρίου 10
Ἰανουαρίου 9 A (καὶ 10)
- Μάρκου ἀποστόλου ἐκ τῶν Ὁ' Σεπτεμβρίου 27
Ἰουνίου 16 A
Ἰουνίου 21 A
Ἰουνίου 22 A
Ἰουνίου 30 A
Ὀκτωβρίου 20 A
Ἰανουαρίου 11 A
Ἰανουαρίου 12 A
- Μάρκου μάρτυρος Σεπτεμβρίου 28
Μαΐου 7 A
Μαΐου 19 A
Μαΐου 20 A
Μαΐου 21 A
Μαΐου 22 A (καὶ Σεπτεμ. 28)
- Μάρκου ὁσίου τοῦ κωφοῦ Ἰανουαρίου 2
Ἰανουαρίου 1 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ A

- Μάρκου, Σωτηρίου καὶ Οὐαλεντίνης Ὀκτωβρ 24
Ὀκτωβρίου 26 Α (καὶ 24)
- Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ Ἰανουαρίου 19
Ἰουνίου 23 (κατὰ τὸ ὑπόμνημα Ἰωάννου τοῦ Εὐγενικοῦ,
καθ' ὃ ὁ Μάρκος ἐτελεύτησε τῇ 23 Ἰουνίου).
- Μάρκου τοῦ ἀσκητοῦ καὶ θαυματουργοῦ Μαρτίου 5
Μαρτίου 4 Α (καὶ 5)
- Μάρκου Ἀρεθουσίω καὶ Κυρίλλου διακόνου Μαρτίου 29
Μαρτίου 28 Κῶδ. 1578 Παρισίων, 341 Παρισίων καὶ Α,
Η76 Λαύρας, Δ25 Λαύρας, 3 Χάλκης
Μαρτίου 30 Α
Ἀπριλίου 14 Κῶδ. Θ149 Λαύρας
- Μαρουθᾶ ἐπισκόπου Φεβρουαρίου 16
Φεβρουαρίου 17 Α (καὶ 16)
- Μαρτίνου πάπα Ρώμης Σεπτεμβρίου 20
Ἀπριλίου 14 Κῶδ. 13 Παρισίων, 1573 Παρισίων, 1574
Παρισίων, Ι 70 Λαύρας.
Ἀπριλίου 4 Α
Ἀπριλίου 15 Κῶδ. 3 Χάλκης
Ἀπριλίου 13 Α
Σεπτεμβρίου 15 Α
Σεπτεμβρίου 16 Α (καὶ 20)
- Μαρτίνου ὁσίου ἐπισκόπου Ταρακίνης Νοεμβρίου 12
Νοεμβρίου 10 Κῶδ. 1578 Παρισίων, Α καὶ Συναξ. Νι-
κοδήμου (δις)
- Μαρτύρων τῶν ἐν Περσίδι Μαρτίου 31
Μαρτίου 12 Κῶδ. Κ195 καὶ Η198 Λαύρας.
- Μαρτύρων ἀναιρεθέντων ὑπὸ Βουλγάρων Ἰουλίου 23
Ἰουλίου 26 Α
- Μαρτύρων παίδων δύο Ὀκτωβρίου 13
Νοεμβρίου 28 Κῶδ. 1578 Παρισίων
- Μαρτύρων δύο ἐν Θράκῃ Ὀκτωβρίου 25
Φεβρουαρίου 15 Κῶδ. 1578 Παρισίων
- Μαρτύρων τεσσάρων τῶν ἐν Τύρῳ Ἰανουαρίου 21
Ἰανουαρίου 14 Κῶδ. 1578 Παρισίων.
- Μαρτύρων ἑννέα Ὀκτωβρίου 30
Μαρτίου 12 (δις παρὰ Νικοδήμῳ)
- Μαρτύρων δέκα τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Ἰουνίου 5
Μαΐου 27 Κῶδ. Κ195 Λαύρας
- Μαρτύρων δέκα τριῶν τῶν μετὰ Θεοφίλου Ἰουλίου 21
Ἰουλίου 23 Κῶδ. 33 Suppl. Παρισίων καὶ Α
- Μαρτύρων τριάκοντα ἑπτὰ ἐν Βιζύῃ Αὐγούστου 20
Αὐγούστου 24 Κῶδ. 266 Πάτμου
- Μαρτύρων πενήκοντα ἐν Παλαιστίνῃ Σεπτεμβρίου 17
Σεπτεμβρίου 19 Α

- Μαρτύρων στρατιωτῶν εβδομήκοντα Σεπτεμβρίου 5
 Σεπτεμβρίου 6 Κώδ. 1615 Παρισίων, Η58 Λαύρας
 Μαῦτου 18 Α
- Μαρτύρων ἑκατὸν Αἰγυπτίων Σεπτεμβρίου 17
 Σεπτεμβρίου 19 Α
- Μαρτύρων ἑκατὸν εἴκοσιν ἐν Περσίᾳ Ὀκτωβρίου 19
 Ἀπριλίου 6 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
 Ἀπριλίου 2 Κώδ. Γ 70 Λαύρας
- Μαρτύρων ἑκατὸν πενήκοντα ἐν Παλαιστίνῃ Σεπτεμβρίου 20
 Σεπτεμβρίου 28 Κώδ. 1615 Παρισίων
- Μαρτύρων ἑκατὸν πενήκοντα Νοεμβρίου 19
 Νοεμβρίου 20 Κώδ. 1578 Παρισίων
- Μαρτύρων χιλίων ἐν Περσίᾳ Ἀπριλίου 17
 Μαῦτου 1 Κώδ. Γ 70 Λαύρας
 Ἰουνίου 6 ΙΚ
 Αὐγούστου 31 ΙΚ
- Μαρτύρων χιλίων τριῶν ἐν Νικομηδείᾳ Φεβρουαρίου 7
 Φεβρουαρίου 12 Α
- Μαρτύρων Μυρίων Ἰουνίου 13
 Ἰουνίου 1 Κώδ. 53 Βλατέων
 Ἰουνίου 2 Α
- Ματθαίου εὐαγγελιστοῦ Νοεμβρίου 16
 Ἰουνίου 30 Α
 Αὐγούστου 24 ΙΚ (μετὰ Φιλίππου Θωμᾶ καὶ Βαρθολομαίου)
- Ματρῶνης τῆς Χιοπολίτιδος Ὀκτωβρίου 20
 Ὀκτωβρίου 21 Κώδ. Θ50 Λαύρας
- Ματρῶνης τῆς Κωνσταντινουπολιτίσεως Νοεμβρίου 9
 Νοεμβρίου 7 Μαρσελλιανὸν Μηρολόγιον
 Νοεμβρίου 8 Α (καὶ 9)
- Μαύρας μάρτυρος Νοεμβρίου 9
 Νοεμβρίου 10 Α (καὶ 9)
- Μαυρικίου μάρτυρος Δεκεμβρίου 27
 Ἰουλίου 1 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ μετὰ τοῦ αὐτοῦ διοτίχου)
 Φεβρουαρ. 21 Α
 Φεβρουαρίου 22 Κώδ. 1578 Παρισίων καὶ Α
- Μεθοδίου Πατριάρχου Κπόλεως Ἰουνίου 14
 Ἰουνίου 15 Α
 Ἰουνίου 16 Α
 Αὐγούστου 9 Κώδ. 1575 Παρισίων
- Μεθοδίου Πατάρων Ἰουνίου 20
 Ἰουνίου 19 Α
 Μαῦτου 13 Κώδ. Δ5 καὶ Δ19 Λαύρας καὶ Α
- Μελάνης τῆς Ρωμαίας Δεκεμβρίου 31
 Δεκεμβρίου 28 Α

- Δεκεμβρίου 30 A (καὶ 31)
 Μελετίου ἐπισκόπου Κύπρου Σεπτεμβρίου 20
 Σεπτεμβρίου 21 Κῶδ. 1578 Παρισίων, Μηνιαία ἔντυπα
 καὶ A
- Μελετίου Ἀντιοχείας Φεβρουαρίου 12
 Αὐγούστου 23 A
 Αὐγούστου 24 A
 Μαρτίου 12 Τυπικὸν ἁγίου Σάββα (Δημητρούσκη, Τυ-
 πικά Β, 367)
- Μελετίου, Ἰωάννου, Στεφάνου καὶ Σεραπίωνος Μαΐου 24
 Μαΐου 7 A
 Μαΐου 23 A (καὶ 24)
 Μαΐου 25 A
- Μελιτινῆς μάρτυρος Σεπτεμβρίου 16
 Σεπτεμβρίου 15 A (καὶ 16)
 Ὀκτωβρίου 29 A (καὶ Συναξαριστῆς Νικοδήμου)
 Ὀκτωβρίου 30 A
 Ὁ Νικοδήμος ἀναγράφει δύο ἑμωνύμους μάρτυρας (16 Σε-
 πτεμβρίου καὶ 29 Ὀκτωβρίου) ἀλλὰ φρονῶ ὅτι πρόκειται
 περὶ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς, τῆς ἐκ Μαρκιανουπόλεως τῆς Θρά-
 κῆς καταγομένης, τῆς ὁποίας ἡ Σύναξις κατὰ τὸν Πατριακὸν
 Κῶδ. 266 ἐτελεῖτο «ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτῆς οἴκῳ ἐν τῷ Πετρίῳ».
- Μέμνονος ἐπισκόπου Ἐφέσου Δεκεμβρίου 16
 Δεκεμβρίου 17 A (καὶ 16)
- Μέμνονος ὁσίου καὶ θαυματουργοῦ Ἀπριλίου 28
 Μαΐου 19 (ἐπαναλαμβάνεται δις παρὰ Νικοδήμῳ περι-
 τῶς μετὰ τοῦ αὐτοῦ Συναξαρίου)
 Ἀπριλίου 29 Κῶδ. 341 Παρισίων, 1564 Παρισίων, 1573
 Παρισίων, Ω 147, Θ 87, Θ 57, I 70, Θ 149, Η 168,
 Δ 19 Λαύρας, 3 Χάλκης καὶ A
- Μενάνδρου μάρτυρος Μαρτίου 31
 Μαρτίου 30 A (καὶ 31)
- Μενίγγου μάρτυρος Νοεμβρίου 22
 Νοεμβρίου 23 A
 Μαρτίου 15 Κῶδ. 3 Χάλκης καὶ A
 Μαρτίου 16 Κῶδ. 1575 Παρισίων, Δ 34 Λαύρας
- Μερχουρίου μάρτυρος Νοεμβρίου 25
 Νοεμβρίου 24 A (καὶ 25)
 Νοεμβρίου 26 Κῶδ. 1615 Παρισίων, 3041 Παρισίων καὶ A
- Μηνᾶ τοῦ Αἰγυπτίου Νοεμβρίου 11
 Νοεμβρίου 10 A (καὶ 11)
 Νοεμβρίου 12 IK
 Μαΐου 5 IK
- Μηνᾶ, Ἐρμογένους καὶ Εὐγγράφου Δεκεμβρίου 10
 Ἰανουαρίου 24 A (καὶ Δεκεμ. 10)

- Μηνᾶ πατριάρχου Κ)πόλεως Αύγουστου 25
 Αύγουστου 24 Α (καὶ 25)
- Μητροφάνους πατριάρχου Κ)πόλεως Ἰουνίου 4
 Ἰουλίου 4 Α (καὶ Ἰουνίου 4)
- Μίλου (ἢ Μίλη) ἱερομάρτυρος Νοεμβρίου 10
 Νοεμβρίου 13 Α
- Μίνη καὶ Μιναίου Ὀκτωβρίου 29
 Αύγουστου 1 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
- Μιχαὴλ Συγκέλου Δεκεμβρίου 18
 Δεκεμβρίου 19 Α (καὶ 18)
 Δεκεμβρίου 20 Α
- Μιχαὴλ Συννάδων Μαΐου 23
 Μαΐου 24 Α (καὶ 23)
- Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ τῶν Ἀρχαγγέλων Νοεμβρίου 8
 Νοεμβρίου 14 ΙΚ
- Μιχαὴλ Μαυροειδῆ (ἢ Μαυρουδιῆ) Μαρτίου 10
 Φεβρουαρίου 17 Κῶδ. 1295 Παρισίων
- Μιχαίου τοῦ προφήτου Αύγουστου 14
 Ἀπριλίου 21 Α
 Ἀπριλίου 22 Α
 Ἰανουαρίου 5 Α
 Ἰανουαρίου 30 Κῶδ. 596 Σινᾶ
- Μνάσωνος ἐπισκόπου Κύπρου Ὀκτωβρίου 18
 Ὀκτωβρίου 19 Κῶδ. 1578 Παρισίων
- Μοδέστου Ἱεροσολύμων Δεκεμβρίου 16
 Δεκεμβρίου 17 ΙΚ
 Δεκεμβρίου 18 Α
 Ὀκτωβρίου 19 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ Α
 Φεβρουαρίου 28 Κῶδ. 266 Πάτμου
 Μαρτίου 1 Κῶδ. Ι 70 Λαύρας καὶ Α
 Μαρτίου 2 Α
 Μαρτίου 29 ΙΚ
 Τῆ Παρασκευῆ τῶν Βαῶν ΙΚ
- Μύρωνος ἐπισκόπου Κρήτης Αύγουστου 20
 Αύγουστου 8 Α
 Αύγουστου 9 Α
- Μύρωνος μάρτυρος Αύγουστου 17
 Αύγουστου 16 Α (καὶ 17)
- Μυρώπης (ἢ Μερούπης) τῆς ἐν Χίῳ, Δεκεμβρίου 2
 Δεκεμβρίου 4 Α (καὶ 2)
 Ἰουλίου 13 Α
 Νοεμβρίου 23 Κῶδ. 259 Παρισίων καὶ Α
- Μωϋσέως τοῦ προφήτου Σεπτεμβρίου 4
 Ἰουλίου 20 Μαρσελλιανὸν Μηνολόγιον καὶ Α
 Τὰ προεόρτια τοῦ Μωϋσέως ἐτέλουν οἱ Σιναῖται τὴν 6'
 Σεπτεμβρίου (ἴδ. Δημητριάδου, Τυπικὰ Β, 408)

- Μηνᾶ πατριάρχου Κ)πόλεως Αύγουστου 25
 Αύγουστου 24 Α (καὶ 25)
- Μητροφάνους πατριάρχου Κ)πόλεως Ἰουνίου 4
 Ἰουλίου 4 Α (καὶ Ἰουνίου 4)
- Μίλου (ἢ Μίλη) ἱερομάρτυρος Νοεμβρίου 10
 Νοεμβρίου 13 Α
- Μίνη καὶ Μιναίου Ὀκτωβρίου 29
 Αύγουστου 1 (δὲς παρὰ Νικοδήμῳ)
- Μιχαὴλ Συγκέλου Δεκεμβρίου 18
 Δεκεμβρίου 19 Α (καὶ 18)
 Δεκεμβρίου 20 Α
- Μιχαὴλ Συννάδων Μαΐου 23
 Μαΐου 24 Α (καὶ 23)
- Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ τῶν Ἀρχαγγέλων Νοεμβρίου 8
 Νοεμβρίου 14 ΙΚ
- Μιχαὴλ Μαυροειδῆ (ἢ Μαυρουδῆ) Μαρτίου 10
 Φεβρουαρίου 17 Κῶδ. 1295 Παρισίων
- Μιχαίου τοῦ προφήτου Αύγουστου 14
 Ἀπριλίου 21 Α
 Ἀπριλίου 22 Α
 Ἰανουαρίου 5 Α
 Ἰανουαρίου 30 Κῶδ. 596 Σινᾶ
- Μνάσωνος ἐπισκόπου Κύπρου Ὀκτωβρίου 18
 Ὀκτωβρίου 19 Κῶδ. 1578 Παρισίων
- Μοδέστου Ἱεροσολύμων Δεκεμβρίου 16
 Δεκεμβρίου 17 ΙΚ
 Δεκεμβρίου 18 Α
 Ὀκτωβρίου 19 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ Α
 Φεβρουαρίου 28 Κῶδ. 266 Πάτμου
 Μαρτίου 1 Κῶδ. Ι 70 Λαύρας καὶ Α
 Μαρτίου 2 Α
 Μαρτίου 29 ΙΚ
 Τῇ Παρασκευῇ τῶν Βαίων ΙΚ
- Μύρωνος ἐπισκόπου Κρήτης Αύγουστου 20
 Αύγουστου 8 Α
 Αύγουστου 9 Α
- Μύρωνος μάρτυρος Αύγουστου 17
 Αύγουστου 16 Α (καὶ 17)
- Μυρώπης (ἢ Μερόπης) τῆς ἐν Χίῳ, Δεκεμβρίου 2
 Δεκεμβρίου 4 Α (καὶ 2)
 Ἰουλίου 13 Α
 Νοεμβρίου 23 Κῶδ. 259 Παρισίων καὶ Α
- Μωϋσέως τοῦ προφήτου Σεπτεμβρίου 4
 Ἰουλίου 20 Μαρσελλιανὸν Μηηνολόγιον καὶ Α
 Τὰ προεόρτια τοῦ Μωϋσέως ἐτέλουν οἱ Σιναῖται τὴν 6
 Σεπτεμβρίου (ἴδ. Δημητριεύσκη, Τυπικὰ Β, 408)

- Ναρκίσσου ἀποστόλου Ὀκτωβρίου 31
Ἰουνίου 30 A (καὶ Ὀκτωβ. 31)
- Ναταλίου μάρτυρος Μαΐου 30
Μαΐου 20 A
Μαΐου 27 A
Μαΐου 28 A (καὶ 30)
- Νείλου ὁσίου Νοεμβρίου 12
Νοεμβρίου 10 A (καὶ 12)
- Νέστορος καὶ Τριβιμίνου Μαρτίου 2
Μαρτίου 1 Κῶδ. I 70 Λαύρας καὶ A
Φεβρουαρίου 28 Κῶδ. 266 Πάτμου
- Νέστορος μάρτυρος τοῦ ἐν Θεσσαλονίκη Ὀκτωβρίου 27
Ὀκτωβρίου 25 A
Ὀκτωβρίου 26 A (καὶ 27)
Ὀκτωβρίου 28 A
- Νέονος μάρτυρος Ἀπριλίου 29
Ἀπριλίου 28 Κῶδ. 3 Χάλκης
- Νικάνορος διακόνου Ἰουλίου 28
Ἰουνίου 30 A
Δεκεμβρίου 28 A
- Νίκη μάρτυρος Ἀπριλίου 25
Ἀπριλίου 24 A (καὶ 25)
- Νικήτα ἐπισκόπου Ἀπολλωνιάδος Μαρτίου 20
Μαρτίου 21 A (καὶ 20)
- Νικήτα ἡγουμένου Μηδικίου Ἀπριλίου 3
Ἀπριλίου 4 A (καὶ 3)
Μαΐου 4 A
Μαΐου 6 A
Μαΐου 28 Κῶδ. 617 Σινᾶ
- Νικήτα πατρικίου ὁμολογητοῦ Ὀκτωβρίου 13
Ὀκτωβρίου 6 Μαρσελλιανὸν Μηνολόγιον καὶ A
- Νικηφόρου ὁσίου Ὀκτωβρίου 28
Ὀκτωβρίου 24 A
- Νικηφόρου καὶ Στεφάνου Ὀκτωβρίου 25
Φεβρουαρίου 8 A
- Νικηφόρου μάρτυρος Φεβρουαρίου 8
Φεβρουαρίου 9 A (καὶ 8)
- Νικηφόρου ἡγουμένου Μηδικίου Μαΐου 4
Μαΐου 5 A (καὶ 4)
- Νικηφόρου ἡγουμένου Ἀφάψεως (ἢ Ἐφάψεως). Μαΐου 13
Μαΐου 12 A (καὶ 13)
- Νικολάου (τοῦ Α') πατριάρχου Κ)πόλεως Μαΐου 16
Μαΐου 14 A
Μαΐου 15 Μαρσελλιανὸν Μηνολόγιον καὶ A
Μαΐου 17. A

- Νικολάου Μύρων λειψάνου ἀνακομιδῆ Μαΐου 20
 Μαΐου 8 A
 Μαΐου 9 A
- Νικοστράτου μάρτυρος Ἰουλίου 8
 Μαΐου 7 A
 Μαΐου 19 A
 Μαΐου 22 A
- Νίκονος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Μαρτίου 23
 Μαρτίου 24 A (καὶ 23)
- Νόννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας Νοεμβρίου 10
 Νοεμβρίου 9 A (καὶ 10)
 Ἰουνίου 5 IK
- Νόννου ὁσίου Δεκεμβρίου 5
 Δεκεμβρίου 4 A (καὶ 5)
- Ξενοφῶντος, Ἀρχαδίου καὶ Ἰωάννου Ἰανουαρίου 26
 Ἰανουαρίου 30 A (καὶ 26)
- Ὀλβιανοῦ ἐπισκόπου Ἀναίας Μαΐου 29
 Μαΐου 4 Κῶδ. 53 Βλατέων, Κ 195 Λαύρας καὶ Α
 Μαΐου 6 Κῶδ. I 70 Λαύρας
- Ὀλυμπιάδος καὶ Εὐπραξίας Ἰουλίου 25
 Ἰουλίου 24 A (καὶ 25)
- Ὀνησίμου ἀποστόλου ἐκ τῶν Ο΄ Νοεμβρίου 22
 Φεβρουαρίου 15 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
- Ὀνησιφόρου ἀποστόλου Σεπτεμβρίου 7
 Δεκεμβρίου 8 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ Α
 Δεκεμβρίου 10 Κῶδ. 1632 Παρισίων
 Ἰανουαρίου 17 A
 Ἀπριλίου 28 A
 Ἰουνίου 30 A
- Ὀνησιφόρου καὶ Πορφυρίου Νοεμβρίου 8
 Νοεμβρίου 10 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
 Ἰουλίου 16 A
 Ἰουλίου 17 Κῶδ. 368 Παρισίων καὶ Α
- Ὀνουφρίου τοῦ Αἰγυπτίου Ἰουνίου 12
 Ἰουνίου 10 A
 Ἰουνίου 11 A (καὶ 12)
- Ὀρέστου μάρτυρος τοῦ ἐν τῇ Βάτῳ Νοεμβρίου 10
 Ἰουλίου 9 A
- Ὀσίου ἐπισκόπου Κορδοῦης (ἢ Κουδρούβης) Αὐγούστου 27
 Αὐγούστου 28 A καὶ Κῶδ. 631 Σινᾶ
 Μαρτίου 31
- Οὐάγου τοῦ Αἰγυπτίου Ὀκτωβρίου 19
 Ὀκτωβρίου 25 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)

- Οὐϊκτωρίνου, Οὐϊκτορος καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς Ἰανουαρίου 31
 Ἰαπωνίου 5 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
 Οὐρβανοῦ καὶ Θεοδώρας Σεπτεμβρίου 5
 Σεπτεμβρίου 6 Κῶδ. 1578 Παρισίων, Η 58 Λαύρας καὶ Α
 Μαΐου 18 Α
 Οὐρβανοῦ μάρτυρος Ἰουνίου 23
 Ἰουνίου 20 Κῶδ. Δ 45 Λαύρας (ἐν ᾧ καλεῖται Οὐρβά-
 σιος)
 Οὐρβανοῦ ἀποστόλου Ὀκτωβρίου 31
 Ὀκτωβρίου 30 Α (καὶ 31)
 Νοεμβρίου 29 Α
 Ἰουνίου 30 Α
 Οὐρπασιανοῦ μάρτυρος Μαρτίου 9
 Μαρτίου 13 Α (καὶ 9)
 Οὐρπικίνου μάρτυρος Αὐγούστου 13 Α
 Αὐγούστου 14 Α
 Αὐγούστου 15 Α
 Αὐγούστου 17 Α
 Ἄγνωστος τῷ Νικοδήμῳ
 Παγκρατίου Ταυρομενίου Φεβρουαρίου 9
 Ἰουλίου 9 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
 Παγκαρίου μάρτυρος Νοεμβρίου 19
 Μαρτίου 25 Κῶδ. 53 Βλατέων, Ι 70 Λαύρας καὶ Α
 Μαΐου 25 Βασιλειανὸν Μηγολόγιον
 Παίδων ἑπτὰ τῶν ἐν Ἐφέσῳ Αὐγούστου 4
 Ὀκτωβρίου 23 Α (καὶ 22)
 Αὐγούστου 2 Α καὶ Κῶδ. Δ17 Λαύρας
 Αὐγούστου 4 Α
 Αὐγούστου 7 Α
 Παλλαδίου δσίου Ἰανουαρίου 28
 Νοεμβρίου 27 Κῶδ. Δ8 Λαύρας
 Παμφίλου καὶ Καπίτωνος Αὐγούστου 12
 Αὐγούστου 13 Α
 Αὐγούστου 14 Α
 Πανσοφίου μάρτυρος Ἰανουαρίου 25
 Ἰανουαρίου 15 Α
 Ἰανουαρίου 16 Α
 Παντελεήμονος μάρτυρος Ἰουλίου 27
 Ἰουλίου 16 ΙΚ
 Δεκεμβρίου 2 Α
 Σεπτεμβρίου 17 ΙΚ (ἐνθα καλεῖται Παντολέων)
 Ὀκτωβρίου 29 ΙΚ (ὁμοίως Παντολέων)
 Πάπα μάρτυρος Μαρτίου 16
 Μαρτίου 15 Κῶδ. 66 Χάλκης

- Παπία, Διοδώρου καὶ Κλαυδιανοῦ Ὀκτωβρίου 25
 Φεβρουαρίου 4 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ Α
 Φεβρουαρίου 29 Κῶδ. 726 Μετοχίου Παναγίου Τάφου
 ἐν Κ)πόλει.
- Παραμόνου μάρτυρος Νοεμβρίου 29
 Νοεμβρίου 28 Α
- Παρασκευῆς νέας τῆς Ἐπιβατινῆς Ὀκτωβρίου 14
 Ὀκτωβρίου 15 Κῶδ. Καυσοκαλυβίων
- Παρασκευῆς μάρτυρος Φεβρουαρίου 26
 Μαρτίου 20 Α
- Παρασκευῆς ὀσιομάρτυρος Ἰουλίου 26
 Ἰουλίου 24 Κῶδ. 368 Παρισίων
 Ὀκτωβρίου 14 Κῶδ. 086 Λαύρας
 Νοεμβρίου 9 Κῶδ. 638 Σινᾶ
- Παρθένων πέντε ἐν Πισιδείᾳ Ἰουνίου 9
 Ἰουνίου 5 Α
 Ἰουνίου 6 Α (καὶ 9)
- Παρμενᾶ διακόνου Ἰουλίου 28
 Μαΐου 2 Α
 Μαΐου 6 Α
 Μαΐου 12 Α
 Ἰουνίου 30 Α
- Πασσαρίονος ὀσίου Αὐγούστου 11
 Μαΐου 10 ΙΚ
- Πασικράτους καὶ Βαλεντινός Ἀπριλίου 24
 Ἀπριλίου 22 Κῶδ. Ι 70 Λαύρας
- Παταπίου ὀσίου Δεκεμβρίου 8
 Δεκεμβρίου 9 Α (καὶ 8)
- Πατέρων τῶν ἐν Ραϊθῶ Ἰανουαρίου 14
 Ἰανουαρίου 13 Α
 Δεκεμβρίου 27 Α
 Δεκεμβρίου 28 Α
- Πατέρων μυρίων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἰουλίου 10
 Ἰουλίου 9 Α (καὶ 10)
 Ἰουλίου 11 Α
- Πατερομυθίου καὶ Ἡλία Σεπτεμβρίου 17
 Σεπτεμβρίου 19 Α
- Πατερομυθίου, Κόπη καὶ Ἀλεξάνδρου Δεκεμβρίου 17
 Ἰουλίου 9 Κῶδ. Ι 73 Λαύρας, 93 Χάλκης καὶ Α
- Πατρικίου Προύσης Μαΐου 19
 Μαΐου 17 Α
 Ἀπριλίου 30 Κῶδ. 53 Βλατέων
- Πατρόβα ἀποστόλου Νοεμβρίου 5
 Νοεμβρίου 4 Α (καὶ 5)
 Ἰουνίου 30 Α

- Παύλου τοῦ νέου, πατριάρχου Κηπόμεως Ἀυγούστου 30
 Ἀυγούστου 20 Κῶδ. 73 Χάλλκης καὶ Α
 Ἀυγούστου 31 Α
 Σεπτεμβρίου 2 Κῶδ. 1578 Παρισίων, 3041 Παρισίων,
 266 Πάτρου καὶ Α
- Παύλου καὶ Ἰουλιανῆς Μαρτίου 4
 Ἀυγούστου 17 (δις παρὰ Νικοδήμῳ)
 Μαΐου 27 Α
 Μαΐου 28 Κῶδ. 53 Βλατέωv
- Παύλου τοῦ ὁμολογητοῦ Νοεμβρίου 6
 Νοεμβρίου 9 Α
 Ὀκτωβρίου 25 Κῶδ. 426 Μετοχίου Π. Τάφου
 Μαρτίου 7 Βασιλειανὸν Μηρολόγιον
 Νοεμβρίου 5 ΙΚ
- Παύλου ὁσίου τοῦ ἀπλοῦ Μαρτίου 7
 Ὀκτωβρίου 4 Α
 Ὀκτωβρίου 5 Α
- Παύλου ἐπισκόπου Ἐφέσου Σεπτεμβρίου 10 Α
 Σεπτεμβρίου 11 Α
 Ἄγνωστος τῷ Νικοδήμῳ
- Παύλου μάρτυρος Ὀκτωβρίου 21
 Ὀκτωβρίου 20 Α (καὶ 21)
- Παύλου τοῦ Θηβαίου Ἰανουαρίου 15
 Ἰανουαρίου 5 Α (καὶ 15)
 Ὀκτωβρίου 29 Α
- Παύλου ἐπισκόπου Πλουσιιάδος Μαρτίου 8
 Μαρτίου 7 Α
 Μαρτίου 9 Α
 Μαρτίου 10 Α
- Παύλου τοῦ σαλοῦ Νοεμβρίου 6
 Νοεμβρίου 7 Α (καὶ 6)
 Φεβρουαρίου 28 Α
- Παύλου καὶ Σίμονος Φεβρουαρίου 3
 Φεβρουαρίου 2 Α (καὶ 3)
- Παύλου, Οὐαλεντίνης καὶ Θέης Ἰουλίου 18
 Ἰουλίου 15 Α
 Ἰουλίου 16 Α
 Ἰουλίου 17 Κῶδ. 368 Παρισίων καὶ Α
- Παύλου ἀποστόλου Ἰουνίου 29
 Σεπτεμβρίου 1 (ἀνάβλεψις) Α
 Ὀκτωβρίου 2 ΙΚ
 Ὀκτωβρίου 29 Α
 Νοεμβρίου 19 Α
 Ἰουνίου 30 Α
 Ἀυγούστου 20 ΙΚ

- Αὐγούστου 28 A
 Μαΐου 9 IK
 Πανσιλύπου (ἢ Πανσιλυπίου) Ἀπριλίου 8
   Ἀπριλίου 9 A
   Ἀπριλίου 15 A
 Παφνουτίου δόσιου Σεπτεμβρίου 25
   Φεβρουαρίου 15 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ A
   Ἀπριλίου 19 A
   Ἀπριλίου 20 Κῶδ. 3 Χάλκης καὶ A
   Ἀπριλίου 21 A
 Παφνουτίου δσιομιόστρου Σεπτεμβρίου 25
   Ἀπριλίου 19 (δὲς παρὰ Νικισδήμῳ)
   Ἀπριλίου 20 Κῶδ. 53 Βλατέων, I 70 Λαύρας
 Παχωμίου, Ἰλαρίονος καὶ Μάμα Μαΐου 6
   Μαΐου 14 Κῶδ. I 70 Λαύρας
   Μαΐου 7 A
   Μαΐου 4 Κῶδ. Γ19 Λαύρας
   Μαΐου 15 A (καὶ 6)
 Πελαγίας τῆς παρθένου Ὀκτωβρίου 8
   Ἰουλίου 5 Κῶδ. 1566 καὶ 1575 Παρισίων
 Πελαγίας μάρτυρος Μαΐου 4
   Μαΐου 5 Κῶδ. 1575 καὶ 1566 Παρισίων καὶ A καὶ 53
   Βλατέων καὶ I 70 Λαύρας
   Μαρτίου 11 A
   Ἰουνίου 9 A
   Ἰουνίου 10 A
   Ἰουλίου 29 A
   Ὀκτωβρίου 8 Κῶδ. 1578 καὶ 3041 Παρισίων
 Περεγρίνου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Ἰουλίου 7
   Ἰουλίου 6 Κῶδ. 53 Βλατέων καὶ A
 Περπετούας καὶ τῶν σὺν αὐτῇ Φεβρουαρίου 1
   Φεβρουαρίου 2 A
   Μαρτίου 4 Κῶδ. Δ25 καὶ Η76 Λαύρας
   Μαρτίου 14 A
 Πέτρου ἐπισκόπου Νικαίας Σεπτεμβρίου 10
   Σεπτεμβρίου 11 Κῶδ. 266 Πάτμου καὶ A
   Σεπτεμβρίου 13 Κῶδ. Γ14 Λαύρας καὶ A
 Πέτρου τοῦ ἐν Ἀτρώα Σεπτεμβρίου 13
   Σεπτεμβρίου 15 A (καὶ 13)
 Πέτρου Ἀδσελάμου Ὀκτωβρίου 14
   Ὀκτωβρίου 5 A
   Ἰανουαρίου 11 A
   Ἰανουαρίου 12 A
 Πέτρου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας Νοεμβρίου 24
   Νοεμβρίου 25 Κῶδ. 1578 καὶ 3041 Παρισίων, A καὶ IK

- Ἰουλίου 7 ΙΚ
 Πέτρου μάρτυρος Ὀκτωβρίου 3
 Ὀκτωβρίου 20 Α
 Ὀκτωβρίου 21 Α
 Πέτρου Καπιτωλίων Ὀκτωβρίου 4
 Ὀκτωβρίου 5 Κῶδ. Δ23 Λαύρας καὶ Α
 Πέτρου ὁσίου τοῦ θαυματουργοῦ Μαΐου 3
 Μαΐου 2 Α (καὶ 3)
 Πέτρου, Παύλου, Διονυσίου καὶ τῶν λοιπῶν Μαΐου 18
 Μαΐου 15 Κῶδ. 53 Βλατέων καὶ Α
 Μαΐου 17 Α
 Πέτρου ἀποστόλου Ἰουνίου 29
 Σεπτεμβρίου 5 Α
 Ὀκτωβρίου 3 Α
 Ὀκτωβρίου 29 Α
 Νοεμβρίου 16 Α
 Ἀπριλίου 25 Α
 Μαΐου 9 ΙΚ (κατάθεσις Πέτρου, Παύλου, Φιλίππου καὶ
 Θωμᾶ)
 Ἰουνίου 5 Α
 Ἰουνίου 30 Α
 Αὐγούστου 8 Α
 —Πέτρου ἀποστόλου ἀνάμνησις ἐγκαινίων Ἀπριλίου 25
 Ἰουνίου 5 Κῶδ. 53 Βλατέων καὶ Α
 —Πέτρου καὶ Παύλου ναοῦ ἐγκαίνια Αὐγούστου 8
 Ὀκτωβρίου 29 Κῶδ. 266 Πάτρου
 Πέτρου Κρήτης τοῦ νέου Ἰουλίου 14
 Ἰουλίου 16 Κῶδ. 1575 Παρισίων
 Πετρονίας μάρτυρος Σεπτεμβρίου 29
 Σεπτεμβρίου 28 Κῶδ. 1578 Παρισίων
 Πετρονίου ὁσίου Ὀκτωβρίου 23
 Νοεμβρίου 26 Κῶδ. 1578 Παρισίων
 Πηλέως μάρτυρος Σεπτεμβρίου 17
 Σεπτεμβρίου 19 Α (καὶ 17)
 Πιαμοῦν τῆς ὁσίας Μαρτίου 3
 Δεκεμβρίου 23 Α (καὶ Μαρτίου 3)
 Πιονίου ἱερομάρτυρος Μαρτίου 11
 Μαρτίου 12 Κῶδ. Δ25 Λαύρας
 Μαρτίου 14 Κῶδ. 1104 Βατοπεδίου
 Μαρτίου 20 Α
 Πίστewος, Ἐλπίδος, Ἀγάπης καὶ Σοφίας Σεπτεμβρίου 17
 Σεπτεμβρίου 16 Α (καὶ 17)
 Ἰουλίου 4 Α
 Αὐγούστου 1 Α
 Πιστοῦ μάρτυρος Αὐγούστου 21

- Μαΐου 16 Α (καὶ Αὐγ. 21)
- Πλωτίνου μάρτυρος Φεβρουαρίου 12
Ὀκτωβρίου 21 ΙΚ (Πλαντίνου)
- Ποιμένος δούου Αὐγούστου 27
Μαΐου 28 Κῶδ. Θ 145 Λαύρας
Αὐγούστου 28 Μαρσελλιανὸν Μηναλόγιον
- Πολυκάρπου μάρτυρος Ἀπριλίου 2
Ἀπριλίου 1 Κῶδ. Ι 70 Λαύρας καὶ Α
- Πολυκάρπου Συμόνης Φεβρουαρίου 23
Φεβρουαρίου 22 ΙΚ
Ἰανουαρίου 27 ἐν Νικαία τῆς Βιθυνίας.
Ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Πολυκάρπου κατὰ τὸ ἀρχαῖον τυπικὸν
τῆς Μεγάλης ἐκκλησίας (Κῶδ. 266 Πάτμου) ἐτελεῖτο καὶ
κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς 6' ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν.
- Πολυχρονίου μάρτυρος Ὀκτωβρίου 7
Ὀκτωβρίου 6 Α (καὶ 7)
Ἰανουαρίου 27 Α
- Πομπιανῶ μάρτυρος Ἰουνίου 22
Ἰουνίου 23 Α (καὶ 22)
- Πομπητίου Μάρτυρος Ἀπριλίου 10
Ἀπριλίου 5 Α (καὶ 10)
Ὀκτωβρίου 28 Α
- Ποπλίονος μάρτυρος Ἀπριλίου 27
Ἀπριλίου 28 Α
Ἀπριλίου 26 Κῶδ. Ι 70 Λαύρας
- Πορφυρίου τοῦ ἀπὸ μίμων Νοεμβρίου 4
Νοεμβρίου 5 Κῶδ. 1578 Παρισίων
- Πορφυρίου Γάζης Φεβρουαρίου 26
Φεβρουαρίου 23 ΙΚ
Μαρτίου 2 Κῶδ. Ι 70 Λαύρας (προφήτου ἐπισκόπου
Γάζης)
- Πούδη ἀποστόλου ἐκ τῶν Ο' Ἀπριλίου 14
Ἀπριλίου 15 Κῶδ. 13 Παρισίων, 1573 Παρισίων, 1574
Παρισίων Ι 70 Λαύρας
- Πουλχερίας τῆς βασιλείσης Σεπτεμβρίου 10
Φεβρουαρίου 17 (δις παρὰ Νικοδήμῳ)
Φεβρουαρίου 18 Α (καὶ 17)
Αὐγούστου 7 Κῶδ. 66 Χάλκης (Πουλχερίας καὶ Εὐρήνης)
καὶ Α
- Πουπλίου μάρτυρος Μαρτίου 13
Ἀπριλίου 26 Α
Ἀπριλίου 27 Α
Ἀπριλίου 28 Α
- Πρίσκου μάρτυρος Σεπτεμβρίου 21
Σεπτεμβρίου 22 Α (καὶ 21)

- Σεπτεμβρίου 23 Α
 Πρόβου, Ταράχου, Ἀνδρονίκου Ὀκτωβρίου 12
 Ἰουνίου 27 ΙΚ
 Προκούλου (ἢ Πρόκλου) μάρτυρος Ἀπριλίου 21
 Ἀπριλίου 20 Α
 Σεπτεμβρίου 19 Α
 Πρόκλου πατριάρχου Κ)πόλεως Νοεμβρίου 20
 Ὀκτωβρίου 14 Κῶδ. 1578 Παρισίων, 3041 Παρισίων καὶ Α
 Ὀκτωβρίου 24 Α
 Προκοπίου μάρτυρος τοῦ ἐν Παλαιστίνῃ Νοεμβρίου 22
 Ἰουλίου 8 Α (καὶ Νοεμ. 22)
 Προκοπίου τοῦ Δεκαπολίτου Φεβρουαρίου 20
 Φεβρουαρίου 26 Α
 Φεβρουαρίου 27 Α
 Προκοπίου μάρτυρος Ἰουλίου 8
 Νοεμβρίου 24 Α
 Αὐγούστου 4 Α
 Αὐγούστου 5 Α
 Πρόμου καὶ Ἰλαρίονος Δεκεμβρίου 16
 Δεκεμβρίου 17 Α (καὶ 16)
 Πρόμου (ἢ Πρόβου), Ἀρεως καὶ Ἡλία Δεκεμβρίου 19
 Δεκεμβρίου 18 Α (καὶ 19)
 Προχόρου, Νικάνορος καὶ Παρμενᾶ Ἰουλίου 28
 Ἰουνίου 30 Α (καὶ Ἰουλίου 28)
- Ραβουλᾶ τοῦ ὁσίου Φεβρουαρίου 19
 Δεκεμβρίου 20 Κῶδ. 1623 Παρισίων
 Ραΐδος μάρτυρος Σεπτεμβρίου 23
 Σεπτεμβρίου 5 Κῶδ. 3041 Παρισίων
 Μαρτίου 4 Α
 Μαΐου 31 Κῶδ. I 70 Λαύρας
 Ρηγίνου ἐπισκόπου Σκοπέλου Φεβρουαρίου 25
 Φεβρουαρίου 24 Α (καὶ 25)
 Φεβρουαρίου 26 Α
 Φεβρουαρίου 28 Α
 Ροδίωνος ἀποστόλου Νοεμβρίου 10
 Μαρτίου 30 Α
 Ἰουνίου 30 Α
 Ρουφίνου τοῦ θαυματουργοῦ Ἀπριλίου 7
 Ἀπριλίου 8 Α (καὶ 7)
 Ρουφίνου καὶ Σατουρνίνου Μαΐου 7
 Μαΐου 10 Κῶδ. 53 Βλατέων
 Ρούφου καὶ Ρουφιανοῦ Σεπτεμβρίου 8
 Σεπτεμβρίου 7 Κῶδ. 1578 Παρισίων
 Ρούφου ἀποστόλου Ἀπριλίου 8

- Ἰουνίου 26 Κῶδ. I 78 Λαύρας
 Ἰουνίου 30 A
 Ἰουλίου 26 A
 Ρούφου δσίου Ὀκτωβρίου 22
     Νοεμβρίου 24 Κῶδ. 1578 Παρισίων
 Ρωμανοῦ δσίου τοῦ θαυματουργοῦ Φεβρουαρίου 2
     Φεβρουαρίου 9 A
     Νοεμβρίου 27 Κῶδ. 1578 Παρισίων, Δ43 Λαύρας
 Ρωμανοῦ καὶ νηπίου Νοεμβρίου 18
     Νοεμβρίου 17 IK
     Ὀκτωβρίου 28 A
 Ρωμανοῦ μάρτυρος Μαρτίου 17
     Μαρτίου 16 A (καὶ 17)
 Ρωμόλου, Εὐδόξιου, Ζήνωνος καὶ Μακαρίου Σεπτεμβρίου 6
     Δεκεμβρίου 19 A (καὶ Σεπτ. 6)

 Σάβα τοῦ στρατηλάτου Ἀπριλίου 24
     Ἀπριλίου 25 A (καὶ 24)
 Σάβα ἐπισκόπου Βενεθάλων Αὐγούστου 25 Κῶδ. 631 Σινᾶ
     Αὐγούστου 28 Μαρσελλιανὸν Μηρολόγιον (Σάβα τοῦ ἐν
     Βενεθάλαις)
     Ἄγνωστος τῷ Νικοδήμῳ
 Σάβα στρατηλάτου τοῦ ἐν Γοιθίᾳ Ἀπριλίου 18
     Ἀπριλίου 12 Κῶδ. Δ37, Δ35, Θ87 Λαύρας
     Ἀπριλίου 15 A
     Ἀπριλίου 16 A
     Ἀπριλίου 18 A
     Ἀπριλίου 24 Κῶδ. 3 Χάλκης, Δ19, Δ42, Θ57, Θ85,
     H197 Λαύρας.
 Σαβίνου ἐπισκόπου Ὀκτωβρίου 15
     Αὐγούστου 18 IK
     Σεπτεμβρίου 11 IK
 Σαβίνου τοῦ Αἰγυπτίου Μαρτίου 16
     Μαρτίου 12 A
     Μαρτίου 13 Κῶδ. 3 Χάλκης, Δ25, Δ35 Λαύρας καὶ A
     Μαρτίου 28 Κῶδ. I 70 Λαύρας
     Μαρτίου 31 A
 Σαδῶθ (ἢ Σαδῶκ) ἐπισκόπου Ὀκτωβρίου 19
     Φεβρουαρίου 20 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
 Σιάκου (ἢ Σιάγκου), Ματούρου καὶ Ἀττάλου Ἰουλίου 25
     Ἰουλίου 26 A
 Σαλαμάνη δσίου Ἰανουαρίου 23
     Φεβρουαρίου 17 A
     Δεκεμβρίου 31 A
 Σαλώμης τῆς Μυροφόρου Αὐγούστου 3

- Ἀγούστου 21 A
 Ἰουνίου 30 A
 Σαλωνᾶ μάρτυρος Μαΐου 23
   Μαΐου 20 A
   Μαΐου 28 A
 Σαμουὴλ τοῦ προφήτου Ἀγούστου 20
   Ἀγούστου 21 Κῶδ. 631 Σινᾶ
 Σεραπίωνος (ἢ Σεραπίωνος) Ἰουλίου 12
   Ἰουλίου 13 A (καὶ 12)
 Σαοβήλου καὶ Βεβαΐας Ἰανουαρίου 29
   Ὀκτωβρίου 15 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ A
   Σεπτεμβρίου 4 A
   Σεπτεμβρίου 5 A
   Μαρτίου 4 Κῶδ. Δ19, Η198 Λαύρας καὶ A
 Σατορνίλου μάρτυρος Φεβρουαρίου 1
   Φεβρουαρίου 2 A
   Μαρτίου 14 A
 Σατορνίνου μάρτυρος Μαΐου 7
   Ἀπριλίου 27 A
   Ἀπριλίου 28 A
 Σατύρου μάρτυρος Φεβρουαρίου 1
   Φεβρουαρίου 2 A
   Μαρτίου 4 A
 Σεβαστιανῆς μάρτυρος Ὀκτωβρίου 24
   Σεπτεμβρίου 16 Κῶδ. 1578 Παρισίων, 3041 Παρισίων
   καὶ A
   Μαΐου 3 Κῶδ. 1566 Παρισίων (ἔνθα καὶ Ἀκολουθία
   αὐτῆς ποίημα Θεοφάνους)
 Σεβαστιανῆς τῆς θαυματουργοῦ Ἰουνίου 7
   Ἰουνίου 6 A (καὶ 7)
 Σεβαστιανοῦ μάρτυρος Φεβρουαρίου 26
   Μαρτίου 20 A
 Σεισμοῦ μεγάλου ἀνάμνησις Ὀκτωβρίου 26
   Ὀκτωβρίου 7 Κῶδ. 266 Πάτμου
 Σεραπίωνος Κρονίδου καὶ Λεοντίου Σεπτεμβρίου 13
   Σεπτεμβρίου 11 Κῶδ. 1578 Παρισίων, 3041 Παρισίων,
   H58 Λαύρας
   Ἀπριλίου 10 Κῶδ. 170 Λαύρας (ἔνθα ὁ Κρονίδης κα-
   λεῖται Ἰερωνίδης)
 Σεραπίωνος δόσιου Μαρτίου 21
   Ἀγούστου 28 Κῶδ. 223 Coislin Παρισίων, 73 Χάλκης
 Σεραπίωνος μάρτυρος Ἰουλίου 12
   Ἰουλίου 13 Κῶδ. 173 Λαύρας, 625 Σινᾶ καὶ A
 Σεραφεῖμ ἐπισκόπου Φαναρίου Δεκεμβρίου 4
   Δεκεμβρίου 3 Τυπικὸν μονῆς Ξενοφῶντος (Δημητριάδου,

- Τυπικά τ. Β, 538)
 Σεργίου καὶ Βάχου Ὀκτωβρίου 7
     Ὀκτωβρίου 6 ΙΚ
     Νοεμβρίου 29 Α
     Μαΐου 26 Κῶδ. 53 Βλατέων καὶ Α
     Μαΐου 27 Α
     Μαΐου 28 Α
 Σεργίου μάρτυρος Ἰανουαρίου 2
     Ἰανουαρίου 1 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ Α
 Σεργίου καὶ Στεφάνου Αὐγούστου 12
     Αὐγούστου 13 Α
 Σευήρου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Αὐγούστου 20
     Αὐγούστου 23 Α
     Αὐγούστου 24 Α (καὶ 20)
 Σευήρου μάρτυρος Σεπτεμβρίου 8
     Σεπτεμβρίου 7 Α (καὶ 8)
 Σίλα ἀποστόλου Ἰουλίου 30
     Ἰουνίου 30 Α
     Νοεμβρίου 26 Α
     Νοεμβρίου 29 Α
     Ἰουλίου 31 Κῶδ. 625 Σινᾶ
 Σιλβανῷ μάρτυρος Ὀκτωβρίου 14
     Νοεμβρίου 5 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
     Ὀκτωβρίου 13 Α
     Μαΐου 2 Κῶδ. 53 Βλατέων καὶ Α
     Μαΐου 3 Α
     Μαΐου 4 Α
 Σιλουανῷ, Λουκᾷ καὶ Μωκίῳ Ἰανουαρίου 29
     Φεβρουαρίου 6 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
 Σιλουανῷ μάρτυρος Ἰουλίου 10
     Μαΐου 4 ΙΚ
     Νοεμβρίου 8 ΙΚ (Ἀναστασίας Σιλουανῷ καὶ τῶν σὺν
     αὐτοῖς)
 Σίμωνος τοῦ Ζηλωτοῦ Μαΐου 8
     Μαΐου 10 Α
     Ἰουνίου 30 Α
     Ἀπριλίου 27 Α
     Ἀπριλίου 28 Α
     Ἀπριλίου 29 Α
 Σισινίου πατριάρχου Κιπόμεως Ὀκτωβρίου 11
     Αὐγούστου 24 Κῶδ. 1617 Παρισίων
 Σισινίου μάρτυρος Νοεμβρίου 22
     Νοεμβρίου 23 Α (καὶ 22)
     Νοεμβρίου 24 Α
 Σισῶη ὁσίου Ἰουλίου 6

- Ἰουλίου 7 Α καὶ Κῶδ. 625 Σινᾶ
 Σολομῶντος ἀρχιεπισκόπου Ἐφέσου Δεκεμβρίου 2
 Δεκεμβρίου 1 Α
 Σόσου μάρτυρος Ἀπριλίου 21
 Ἀπριλίου 20 Α
 Σεπτεμβρίου 19 Α
 Σοφίας καὶ Εἰρήνης Σεπτεμβρίου 17
 Σεπτεμβρίου 18 Α (καὶ 17)
 Σοφίας ἁγίας Μαΐου 22
 Μαΐου 20 Α (καὶ 22)
 Σπευσίππου (ἢ Πευσίππου) μάρτυρος Ἰανουαρίου 16
 Ἰανουαρίου 17 Α (καὶ 16)
 Σταυροῦ εὐρεσις Μαρτίου 6
 Σεπτεμβρίου 14 Α
 Σταυροῦ προσκύνησις Μέση Κυριακῇ τῶν νηστειῶν
 Σεπτεμβρίου 10 Α
 Σεπτεμβρίου 13 Α
 Φεβρουαρίου 25 Α
 Φεβρουαρίου 28 Α
 Μαΐου 1 Α
 Ἰουλίου 30 Α
 Ἰουλίου 31 Α
 Αὐγούστου 1 Α
 Αὐγούστου 14 Α
 Σταυροῦ τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος Μαΐου 7
 Μαΐου 3 Κῶδ. 647 Σινᾶ
 Στάχυος ἀποστόλου ἐκ τῶν Ὁ' Ὀκτωβρίου 31
 Ὀκτωβρίου 30 Α
 Ἰουνίου 30 Α
 Στεφανίδος μάρτυρος Νοεμβρίου 11
 Νοεμβρίου 10 Α (καὶ 11)
 Στεφάνου πάπα Ρώμης Αὐγούστου 3
 Αὐγούστου 2 Α (καὶ 3)
 Σεπτεμβρίου 7 Α
 Ἰουλίου 5 Α
 Στεφάνου ἡγουμένου Τριγλίας Μαρτίου 26
 Μαρτίου 27 Βασιλειανὸν Μηναϊολόγιον
 Μαρτίου 28 Κῶδ. 3 καὶ 66 Χάλκης
 Σεπτεμβρίου 3 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ Α
 Στεφάνου μάρτυρος Ὀκτωβρίου 21
 Ὀκτωβρίου 20 Α (καὶ 21)
 Στεφάνου πρωτομάρτυρος Δεκεμβρίου 27
 Δεκεμβρίου 28 Α
 Ὀκτωβρίου 29 Α
 Ὀκτωβρίου 31 Α

Νοεμβρίου 19 Α

Ἰανουαρίου 4 Α

Ἰανουαρίου 8 Α

Ἰουνίου 30 Α

Στεφάνου Σαβαΐτου Ὀκτωβρίου 28

Ἰουνίου 7 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)

Δεκεμβρίου 28 Α

Ἰουλίου 13 Α

Στεφάνου τοῦ θαυματουργοῦ Μαρτίου 31

Μαρτίου 27 Βασιλειανὸν Μηηνολόγιον

Μαρτίου 28 Κῶδ. 50 Χάλκης

Στεφάνου τοῦ συστησαμένου τὸ Γηροκομεῖον Φεβρουαρίου 27

Φεβρουαρίου 26 Α καὶ Βασιλειανὸν Μηηνολόγιον

Στεφάνου πατριάρχου Κ[η]πόλεως Μαΐου 18

Μαΐου 17 Α (καὶ 18) καὶ Βασιλειανὸν Μηηνολόγιον

Μαΐου 26 Μαρσελλιανὸν Μηηνολόγιον

Στεφάνου ἐπισκόπου Ριγίου Ἰουλίου 5 Α

Ἰουλίου 6 Α

* Ἄγνωστος τῷ Νικοδήμῳ

Στεφάνου τοῦ κτίσαντος τὴν μονὴν Χηνολάκκου Ἰανουαρίου 14

Ἰανουαρίου 12 Μαρσελλιανὸν Μηηνολόγιον

Στεφάνου τοῦ νέου Νοεμβρίου 28

Νοεμβρίου 27 Τυπικὸν μονῆς Γρηγορίου (*Δημητριεύσκη*,

Τυπικὰ Β, 668)

Στεφάνου τοῦ νέου τοῦ Σαβαΐτου Ἰουλίου 13

Ἀπριλίου 1 Κῶδ. 637 Σινᾶ (Στεφάνου τοῦ νέου ἐν τῇ

Λαύρᾳ τοῦ ἁγίου Σάββα)

Στεφάνου τοῦ Ξιλινίτου Μαρτίου 24

Μαρτίου 26 Α

Στρατονίκου μάστυρος Ἰανουαρίου 13

Ἰουνίου 2 Α (καὶ Ἰανουαρ. 13)

Συγκλητικῆς δόσις Ἰανουαρίου 5

Ἰανουαρίου 3 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ Α

Ἰανουαρίου 4 Α

Συμεὼν τοῦ ἐν Περσίδι Ἀπριλίου 17

Ἀπριλίου 14 Κῶδ. Δ 37 Λαύρας

Ἀπριλίου 13, 14, 15, καὶ 17 Α

Συμεὼν ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων Ἀπριλίου 27

Σεπτεμβρίου 14 Α

Σεπτεμβρίου 18 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ Α

Ἰουνίου 30 Α

Συμεὼν τοῦ Στυλίου Σεπτεμβρίου 1

Ἰουλίου 26 Α

Ἰουλίου 27 ΙΚ

Συμεὼν τοῦ δικαίου Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως

- Φεβρουαρίου 3 Α
 Ὀκτωβρίου 23 Α
- Συμεῶν Ἀντιοχείας Δεκεμβρίου 16 Α
 Δεκεμβρίου 17 Α
 Ἄγνωστος τῷ Νικοδήμῳ
- Συμεῶν συγγενοῦς τοῦ Κυρίου Ἀπριλίου 27
 Ἀπριλίου 24 Α (καὶ 27)
 Ἰουνίου 30 Α
- Συνετοῦ μάρτυρος Φεβρουαρίου 22
 Φεβρουαρίου 21 Α (καὶ 22)
- Συνόδου Α' Οἰκουμενικῆς μνήμη Μαΐου 7 Α
 Μαΐου 26 Α
 Μαΐου 28 Κῶδ. 53 Βλατέων, I 70 Λαύρας, 368 φ. 1306
 Παρισίων καὶ Α
 Μαΐου 29 Βασιλειανὸν Μηνολόγιον καὶ Α
 Ἡ τοιαύτη μνήμη ἄγνωστος τῷ Νικοδήμῳ, ἡ ὁποία τὸ
 πάλαι ἐτελεῖτο τῇ ζ' Κυριακῇ μετὰ τὸ πάσχα, ὡς τὸ
 ἀρχαῖον Τυπικὸν τῆς Μ. Ἐκκλησίας (Κῶδ. 266 Πάτρου)
 ὀρίζει καὶ ὁ Συναῦτικὸς Κῶδ. 150
- Συνόδου Β' Οἰκουμενικῆς μνήμη Μαΐου 22
 Αὐγούστου 3 Α
 Αὐγούστου 4 Α
 Αὐγούστου 25 Α
- Συνόδου Δ' Οἰκουμενικῆς μνήμη Ἰουλίου 11
 Ἰουλίου 16 Α (καὶ 11) καὶ Κῶδ. 368 Παρισίων, 1587
 Παρισίων, 266 Πάτρου καὶ Βασιλειανὸν Μηνολόγιον
- Συνόδου ς' Οἰκουμενικῆς μνήμη Σεπτεμβρίου 14
 Σεπτεμβρίου 15 Μαρσελλιανὸν Μηνολόγιον
 Σεπτεμβρίου 16 Κῶδ. 426 Μετοχίου ἀγίου Τάφου ἐν
 Κ)πόλει (ἴδ. Γεδεῶν, Βυζ. ἑρτολόγιον σελ. 31 σημ.)
 Σεπτεμβρίου 18 Α
 Σεπτεμβρίου 19 Μαρσελλιανὸν Μηνολόγιον
 Ἰανουαρίου 23 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ Α
- Συνόδου Ζ' Οἰκουμενικῆς μνήμη Ὀκτωβρίου 11
 Ὀκτωβρίου 9 Α
 Ὀκτωβρίου 5
 Ὀκτωβρίου 12 Α (καὶ 11) καὶ Βασιλειανὸν Μηνολόγιον.

Ἐν τῷ Συναξαριστῇ τοῦ Νικοδήμου καὶ τὴν Κυριακὴν μετὰ τὴν
 11ην Ὀκτωβρίου. Παρὰ τὰς καθ' ὄρισμένην ἡμέραν τελουμένας μνή-
 μας τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων, ὡς σημειοῦνται εἰς τοὺς Κώδικας, ἐπε-
 κράτησεν ἡ συνήθειά νὰ τελῶνται αἱ τοιαῦται μνήμαι κατὰ Κυριακὴν,
 χωρὶς ἢ τοιαύτη μετάρθεσις νὰ θεωρῆται ἀθέτησις παραδόσεως. Διὰ
 τὸν ἑορτασμὸν τῶν μνημῶν τῶν ἁγίων παραδόσις ἐκκλησιαστικὴ δὲν
 ὑπάρχει. ὑπάρχει μόνον τυπικὴ διάταξις οὐχὶ ὑποχρεωτικὴ εἰς πάντας.

καὶ διὰ τοῦτο ἡ ποικιλία τῶν ἡμερομηνιῶν. Εἰς τινὰ τῶν ἐντύπων Μηναιῶν ἢ τῆς Ζ' Συνόδου μνήμη ὀρίζεται κατὰ τὴν 5 Ὀκτωβρίου, εἰς ἄλλα τὴν 11 «εἰ τύχοι ἐν Κυριακῇ ἢ τῇ πρώτῃ μετ' αὐτὴν ἐρχομένη ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τῶν ἁγίων πατέρων τῶν εἰς τὴν οἰκουμηνικὴν Ζ' συνόδον». τὸ δὲ ἀρχαῖον τυπικὸν τῆς Μ. Ἐκκλησίας λέγει «ἀλλ' ἡ μεγάλη ἐκκλησία ταύτην τὴν ἑορτὴν ἐπιτελεῖ ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ποτὲ μὲν εἰς ταύτην, ποτὲ δὲ εἰς ἐκείνην ἔχει λάχειν ἡμέραν, εἰ μὲν ἔσωθεν τῆς 4ης (ὀκτωβρίου) τὴν ἔνθεν Κυριακὴν, εἰ δὲ ἔξωθεν τῇ ἐκείθεν Κυριακῇ» (Δημ. Τυπικὰ Α, 155). ὁ Ἁγιορείτης Νικόδημος ἐπέφερε σύγχυσιν καὶ εἰς τὰς Ἀκολουθίας τῶν συνόδων, σκανδαλίσας τοὺς Ἁγιορείτας, οἵτινες εἰς Τυπικὸν νεώτερον σημειοῦσι· «Ἀφρόνως οὖν ὁ Νικόδημος ἀναιρεῖ τὴν Ἀκολουθίαν τῆς δ' συνόδου, ποίημα τοῦ ἁγιοτάτου Φιλοθέου καὶ εἰσάγει τὰ ἐκθέσια καὶ τὸν Κανόνα τοῦ Γερμανοῦ, τὰ ὁποῖα εἰς τὴν Ζ' Σύνοδον καὶ οὐχὶ εἰς τὴν Δ' ἐτάχθησαν. Σὺ δὲ ἀκολουθήσον τὴν διάταξιν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας (Δημ. Τυπικὰ Β, 647).

Περὶ δὲ τῆς ΣΤ' οἰκουμηνικῆς Συνόδου ἐνῶ ὁ Παρισινὸς Κῶδ. 1594 ὀρίζει «Κυριακῇ μετὰ τὴν ὕψωσιν μνήμην ἐπιτελοῦμεν τῶν ἁγίων πατέρων τῶν ἐν τῇ ἁγίᾳ καὶ οἰκουμηνικῇ ἕκτῃ συνόδῳ», τὸ ἀρχαῖον Τυπικὸν τῆς Μ. ἐκκλησίας ὀρίζει ἄλλως· «Κυριακῇ μετὰ τὴν ὕψωσιν μνήμην ἐπιτελοῦμεν τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Συμεῶν ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων, τὴν δὲ μνήμην τῆς ΣΤ' Συνόδου τὴν 15 τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου» (Δημ. Τυπικὰ Α, 6). ἀντιθέτως δὲ ὁ Ἱεροσολυμικὸς Κῶδ. 40 (τοῦ Σταυροῦ) τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Συμεῶν ὀρίζει ἐν ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Σχίνονος μάρτυρος Δεκεμβρίου 23

Δεκεμβρίου 24 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ Α

Σωκράτους πρεσβυτέρου Ὀκτωβρίου 21

Ὀκτωβρίου 23 Κῶδ. 1578 Παρισίων, 3041 Παρισίων καὶ Α

Σωσάνης ὁσιομάρτυρος Δεκεμβρίου 15

Δεκεμβρίου 16 Α

Σεπτεμβρίου 19 Κῶδ. 1578 Παρισίων, καὶ Α

Σισθίνους ἀποστόλου Δεκεμβρίου 8

Δεκεμβρίου 9 Α (καὶ 8)

Μαρτίου 29 Κῶδ. 3 Χάλκης καὶ Α

Μαρτίου 30 Α

Ἰουνίου 30 Α

Σωφρονίου ἐπισκόπου Κύπρου Δεκεμβρίου 8

Δεκεμβρίου 9 Α (καὶ 8)

Σωφρονίου Ἱεροσολύμων Μαρτίου 11

Μαρτίου 10 Α (καὶ 11)

Μαρτίου 12 Α

Μαρτίου 1 Δημητριεύσκη, Τυπικὰ Α, 215 σημ. 1

- Ταρσίου ὁσίου τοῦ ἐν Λυκαονίᾳ Μαΐου 7 Κῶδ. I 70 Λαύρας
     Μαΐου 8 A
     Ἄγνωστος τῷ Νικοδήμῳ
- Ταρσίου, Προβίου, Ἀνδρονίκου Ὀκτωβρίου 12
     Ὀκτωβρίου 1 IK
     Δεκεμβρίου 16 A
     Δεκεμβρίου 17
- Τατιανῆς μάρτυρος Ἰανουαρίου 12
     Ἰανουαρίου 5 A
     Ἰανουαρίου 8 A (καὶ 12)
- Τατιανοῦ μάρτυρος (ἢ Τατίονος) Αὐγούστου 24
     Αὐγούστου 23 A (καὶ 24)
- Τερεντίου ἐπισκόπου Ἰονίου Ἰουνίου 21
     Ἰουνίου 22 Κῶδ. Δ10 Λαύρας καὶ A
     Ἰουνίου 24 A
- Τερεντίου, Ἀφρικανοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς Ὀκτωβρίου 28
     Ἀπριλίου 5 A
     Ἀπριλίου 10 A
     Ἀπριλίου 11 A (καὶ Ὀκτωβρ. 28)
- Τερτίου ἀποστόλου ἐκ τῶν Οὐ Ὀκτωβρίου 30
     Ὀκτωβρίου 20 A
     Ἰουνίου 22 Κῶδ. 1569 Παρισίων
     Ἰουνίου 30 A
- Τιμοθέου μάρτυρος Αὐγούστου 19
     Σεπτεμβρίου 19 A (καὶ Αὐγ. 19)
- Τιμοθέου καὶ Μαύρας Μαΐου 3
     Μαΐου 2 A (καὶ 3)
     Ἰουνίου 3 IK (Τιμοθέου καὶ Μαυριανῶ)
     Νοεμβρίου 9 A
     Νοεμβρίου 10 A
- Τιμοθέου καὶ Πολυεύκτου Δεκεμβρίου 19
     Δεκεμβρίου 18 A (καὶ 19)
     Δεκεμβρίου 21 A
- Τιμοθέου ἀποστόλου Ἰανουαρίου 22
     Ἰανουαρίου 21 A
     Φεβρουαρίου 18 IK
     Ἰουνίου 30 A
- Τιμοθέου Προύσης Ἰουνίου 10
     Ἰουνίου 12 A (καὶ 10)
     Μαΐου 26 A
     Ἰουλίου 10 Κῶδ. 42 Χάλκης
- Τιμοθέου πατριάρχου ροδισμὸς Μαΐου 7 A
     Μαΐου 9 A
     Ἄγνωστος ἢ τριακτὴ μνήμη τῷ Νικοδήμῳ ἀναφέρεται
     εἰς τὸν Παρισινὸν Κῶδ. 152 Suppl. καὶ ἄλλους.

- Τίμωνος ἀποστόλου Ἰουλίου 28
 Ἰουνίου 26 A
 Ἰουνίου 30 A (καὶ Ἰουλίου 28)
 Δεκεμβρίου 30 A
- Τίτου τοῦ θαυματουργοῦ Ἀπριλίου 2
 Ἀπριλίου 1 A (καὶ 2)
- Τίτου ἀποστόλου Αὐγούστου 25
 Ἰουνίου 30 A (καὶ Αὐγ. 25)
- Τριφυλλίου ἐπισκόπου Λευκωσίας Ἰουνίου 12
 Ἰουνίου 11 Κῶδ. 53 Βλατέων
 Ἰουνίου 13 Κῶδ. 345 Παρισίων, 402 Coislin Παρισίων,
 Δ7 Λαύρας, Ω 147 Λαύρας, 42 Χάλκης
- Τροφίμου ἀποστόλου ἐκ τῶν Ο' Ἀπριλίου 14
 Ἀπριλίου 15 Κῶδ. 13 Παρισίων, 1573 Παρισίων, 1574
 Παρισίων, I 70 Λαύρας
 Ἰουνίου 30 A
- Τροφίμου, Θεοφίλου καὶ Σαββατίου Ἰουλίου 21
 Ἰουλίου 22 Κῶδ. 42 Χάλκης καὶ A
 Ἰουλίου 23 Κῶδ. H96 Λαύρας, Δ45 Λαύρας, 625 Σινα
- Τρούφαινας τῆς ἐν Κυζίκῳ Ἀπριλίου 11
 Ἀπριλίου 12 A (καὶ 11)
 Ἰανουαρίου 31 A
- Τρούφαινας μάρτυρος Ἰανουαρίου 31
 Μαΐου 7 A
 Μαΐου 9 A
- Τρούφωνος, Τροφίμου καὶ Δορυμένδοντιος Σεπτεμβρίου 29
 Σεπτεμβρίου 19 A
 Σεπτεμβρίου 28 Κῶδ. 1578 Παρισίων
 Ὀκτωβρίου 20 A
 Ὀκτωβρίου 31 A
- Τρούφωνος μάρτυρος Δεκεμβρίου 19
 Δεκεμβρίου 20 A (καὶ 19)
- Τρούφωνος μάρτυρος τοῦ ἐν Φρυγίᾳ Φεβρουαρίου 1
 Σεπτεμβρίου 29 A
 Ὀκτωβρίου 19 A
 Δεκεμβρίου 1 A
- Τρούφωνος πατριάρχου Κιπλόλεως Ἀπριλίου 19
 Ἀπριλίου 18 A (καὶ 19)
 Ἀπριλίου 20 A
- Τρωαδίου μάρτυρος Μαρτίου 2
 Μαΐου 6 A
 Μαΐου 12 A
- Τυχικοῦ ἀποστόλου Δεκεμβρίου 8
 Ἰουνίου 30 A (καὶ Δεκεμ. 8)

- Τυχικοῦ ἐπισκόπου Χαλκηδόνος Ἰουνίου 30 A
 Ἰουλίου 31 A
 Ἄγνωστος παρὰ Νικοδήμῳ
- Ἰακίνθου μάρτυρος Ἰουλίου 3
 Ἰουλίου 2 A (καὶ 3)
 Ἰουλίου 4 A
 Ἰουλίου 18 Κῶδ. 93 Χάλκης
- Ἰππατίου μάρτυρος Σεπτεμβρίου 20
 Σεπτεμβρίου 21 A (καὶ 20)
- Ἰππατίου μάρτυρος Ἰουνίου 3
 Ἰανουαρίου 19 A (καὶ Ἰουνίου 3)
- Ἰππατίου Γαγγρῶν Μαρτίου 31
 Μαρτίου 30 A
 Φεβρουαρίου 25 Κῶδ. 1578 Παρισίων καὶ A
 Νοεμβρίου 14 Κῶδ. 266 Πάτρου
 Νοεμβρίου 15 A
 Ἰουνίου 1 Κῶδ. 53 Βλατέων καὶ A
 Ἰουνίου 28 Κῶδ. 44 Λαύρας
- Ἰππατίου τοῦ ἐν Ρουφινιαναῖς Ἰουνίου 17
 Μαΐου 29 Κῶδ. 53 Βλατέων καὶ A
- Ἰπομονῆς μάρτυρος Ἀπριλίου 5 Κῶδ. 1104 Βατοπεδίου
 Ἀπριλίου 9 A
 Ἄγνωστος τῷ Νικοδήμῳ
- Φαντίνου δασίου Αὐγούστου 30
 Αὐγούστου 31 A (καὶ 30)
 Νοεμβρίου 14 A
- Φαύστου, Γαῖου, Εὐσεβίου καὶ Χαιρήμονος Ὀκτωβρίου 4
 Ὀκτωβρίου 3 A
- Φαύστου μάρτυρος Σεπτεμβρίου 6
 Σεπτεμβρίου 19 A
 Ἀπριλίου 20 A
- Φαύστου, Βασιλείου καὶ Λουκιανοῦ Ὀκτωβρίου 25
 Φεβρουαρίου 6 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
- Φεβρωνίας δασίας Ὀκτωβρίου 28
 Ὀκτωβρίου 27
- Φεροφύθας μάρτυρος Ἀπριλίου 4
 Ἀπριλίου 5 A
 Μαρτίου 19 A
- Φηλικητάτης μάρτυρος Φεβρουαρίου 1
 Φεβρουαρίου 2 A
 Μαρτίου 14 A
- Φήλικος ἐπισκόπου Ἀπριλίου 16
 Αὐγούστου 30 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)

- Φιλαδέλφου καὶ Πολυκάρπου Ὀκτωβρίου 25
 Φεβρουαρίου 6 (δὶς παρὰ Νικοδήμῳ)
- Φιλαρέτου τοῦ ἐλεήμονος Δεκεμβρίου 1
 Δεκεμβρίου 2 A (καὶ 1)
- Φιλόρτου μάρτυρος Αὐγούστου 31
 Μαΐου 29 A (καὶ Αὐγ. 31)
- Φιλεταίου μάρτυρος Δεκεμβρίου 30
 Μαΐου 18 A
 Μαΐου 19 A
 Μαΐου 20 A
- Φιλήμονος ἐπισκόπου Γάζης Φεβρουαρίου 14
 Ἰουνίου 30 A (καὶ Φεβρ. 14)
- Φιλήμονος, Δομνίνου (ἢ Δόμνου) Μαρτίου 21
 Μαρτίου 26 A (καὶ 21)
- Φιλήμονος καὶ Ἀγαπίου Μαΐου 10 IK
 Νοεμβρίου 3 IK
 Ἄγνωστοι τῷ Νικοδήμῳ
- Φιλήμονος ἀποστόλου ἐκ τῶν Ο΄ Νοεμβρίου 22
 Νοεμβρίου 23 A
 Φεβρουαρίου 10 Μηγαῖα ἔντυπα
 Φεβρουαρίου 19 A
 Φεβρουαρίου 20 Κῶδ. 13 Παρισίων, 928 Παρισίων καὶ A
 Ἰουλίου 6 A
- Φίληκος ἱερομάρτυρος Ὀκτωβρίου 19
 Ἰουλίου 30 Κῶδ. Δ45 Λαύρας
- Φίληκος Μάρτυρος Μαΐου 24
 Αὐγούστου 30 Κῶδ. 42 Χάλκης
- Φιλητοῦ καὶ Λυδίας Μαρτίου 27
 Μαρτίου 28 A
 Μαρτίου 29 A
- Φιλίππου ἐνὸς τῶν ἐπὶ διακόνων Ὀκτωβρίου 11
 Ὀκτωβρίου 10 A (καὶ 11)
 Ἰουνίου 30 A
 Μαΐου 1 A
- Φιλίππου ἀποστόλου Νοεμβρίου 14
 Ἰουνίου 30 A
 Μαΐου 26 IK
 Αὐγούστου 24 IK (μετὰ Θωμᾶ, Βαρθελομαίου καὶ
 Ματθαίου)
 Ὀκτωβρίου 2 IK (μετὰ Πέτρου, Παύλου, Ἀνδρέου καὶ
 Θωμᾶ)
- Φιλογονίου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας Δεκεμβρίου 20
 Δεκεμβρίου 21 A (καὶ 20)
- Φιλολόγου ἀποστόλου ἐκ τῶν Ο΄ Νοεμβρίου 5
 Νοεμβρίου 4 A

- Ἰουνίου 30 A
 Φιλονείδου ἐπισκόπου Κύπρου Ἰουνίου 17
 Αὐγούστου 30 Κῶδ. 6 1 Σινᾶ καὶ A
 Αὐγούστου 29 A
 Αὐγούστου 31 A
 Φινεὲ τοῦ δικαίου Μαρτίου 12
 Σεπτεμβρίου 2 A
 Σεπτεμβρίου 3 IK (μετὰ Ἀαρὼν καὶ Ἐλεάζαρ)
 Φλαβιανοῦ πατριάρχου Κ)πόλεως Φεβρουαρίου 16
 Φεβρουαρίου 17 A
 Φεβρουαρίου 18 Μαρσελλιανὸν Μηγολόγιον καὶ A
 Νοεμβρίου 12 Κῶδ. 1578 Παρισίων, 3041 Παρισίων καὶ A
 Τῇ Κυριακῇ τῆς Τυροφάγου Κῶδ. 266 Πάτμου (μετὰ
 Λέοντος πάπα Ρώμης)
 Φλέγοντος ἀποστόλου Ἀπριλίου 8
 Ἰουνίου 30 A
 Φλώρου ἐπισκόπου Ἀμεινοῦ Δεκεμβρίου 18
 Δεκεμβρίου 17 A
 Δεκεμβρίου 19 A
 Ἀπριλίου 12 Κῶδ. Δ. α. VIII Κρυπτοφέρρης
 Φλωρεντίου καὶ Διοκλητιανοῦ Ὀκτωβρίου 13
 Ὀκτωβρίου 10 Κῶδ. Δ25 Λαύρας
 Φουρτουνάτου ἀποστόλου Ἰουνίου 15
 Ἰουνίου 9 Κῶδ. 1567 Παρισίων καὶ A
 Φωκᾶ τοῦ θαναματουγοῦ Σεπτεμβρίου 22
 Ἰουλίου 5 A
 Ἰουλίου 6 A
 Ἰουλίου 18 IK
 Ἰουλίου 19 A
 Ἰουλίου 22 Κῶδ. 368 Παρισίων, 93 Χάλκης, 42 Χάλ-
 κης, 625 Σινᾶ, Δ42 Λαύρας, Δ45 Λαύρας καὶ A
 Ἰουλίου 23 A
 Μαΐου 5 IK
 Μαρτίου 22 Κῶδ Δ37 Λαύρας
 Αὐγούστου 30 IK
 Ὀκτωβρίου 30 IK
 Φωτεινῆς τῆς Σαμαρείτιδος Φεβρουαρίου 26
 Φεβρουαρίου 28 A
 Μαρτίου 20 Βασιλειανὸν Μηγολόγιον καὶ A
 Μαΐου 6 Κῶδ. 170 Λαύρας
 Φωτίου πατριάρχου Κ)πόλεως Φεβρουαρίου 6
 Φεβρουαρίου 9 A (καὶ 6)
 Φωτίδος ἀδελφῆς Φωτεινῆς τῆς Σαμαρείτιδος Φεβρουαρίου 26
 Μαρτίου 20 A

Χαριέσσης, Νίκης καὶ τῶν σὺν αὐταῖς Ἰαπριλίου 16

Ἰαπριλίου 15 Κῶδ. 1564 Παρισίων

Ἰαπριλίου 17 Α

Ἰαπριλίου 19 Κῶδ. Δ19 Λαύρας

Χαριτίνης μάρτυρος Ὀκτωβρίου 5

Ἰανουαρίου 15 Α

Ἰανουαρίου 20 Α

Χριστίνης μάρτυρος τῆς ἐν Περούσῃ Μαρτίου 13

Μαρτίου 14 Α

Χριστίνης μάρτυρος Ἰουλίου 24

Αὐγούστου 5 Α. Τὸ Τυπικὸν τῆς Λαύρας Λ91 φ. 107 σημειοῖ: «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ (24 Ἰουλ.) ἐορτάζουσιν τὴν ἁγίαν Παρασκευὴν τινες.»

Χριστοφόρου μάρτυρος Μαΐου 9

Νοεμβρίου 9 Α

Δεκεμβρίου 1 Α

Δεκεμβρίου 16 Α

Ἰουλίου 1 ΙΚ

Χρυσάνθου καὶ Λαρείας Μαρτίου 19

Ὀκτωβρίου 17 Κῶδ. 1578 Παρισίων, Δ14 Λαύρας καὶ Α

Πῶς θὰ ἐξημενύσωσιν οἱ ζῆλωται τῶν πατρῶν τὸ καταπληκτικὸν τοῦτο φαινόμενον τῆς τόσης τῶν Ἑορτολογίων διαφορᾶς, τὸ μαρτυρούμενον ὑπὸ περιγαιμηῶν καὶ τίτλων εὐσεβείας καὶ παραδόσεως φυλαττομένων εἰς ἱερὰ σκευοφυλάκιά ὡς θησαυρίσματα ἱερᾶς παρακαταθήκης; Πῶς θὰ καταπνίξωσι τὰς φωνὰς τόσων μαρτύρων ἀξιοπίστων καὶ ἱερῶν, ἐλεγχόντων τὴν πλάνην καὶ τὸ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ἀδίκημα διὰ τὸν διασυρμὸν αὐτῆς εἰς ἡμέρας δυστυχεῖς; Αἱ κατὰ τόπους ἐκκλησίαι καὶ αἱ μοναὶ βοῶσι καὶ ἐπιμαρτύρουνται τὴν διαβληθεῖσαν αὐτῶν εὐσέβειαν, τὰ Τυπικὰ ἀξιούσι σεβασμὸν εἰς τὰς παραδόσεις των καὶ μία ὁμόφωνος ἐκ τῶν τάφων ἀκούεται φωνή: ἐδολιεύθητε τὴν εὐσέβειαν, διεταράξατε τὴν καλὴν τῆς ἐκκλησίας τάξιν, ἐσχίσατε τὸν χιτῶνα τῆς παραδόσεως διαβαλόντες τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἐκκλησιῶν ὡς αἴρεσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν ὡς πλάνην.

Ἐνόσω κατὰ τὸν μακραίωνα τῆς ἐκκλησίας βίον ἡ ἐπικρατοῦσα ἐλευθερία πρὸς ἐορτασμὸν τῶν ἁγίων εἰς οἰανδήποτε ἡμέραν καὶ μῆνα ἦτο ἀδιάβλητος, ἐνόσω πατριάρχαι, ἡγούμενοι, ἐκκλησιαρχαὶ καὶ μοναχοὶ ἐπετρέπετο νὰ μετακινῶσι καὶ μεταθέτωσιν ἐορτὰς καὶ πανηγύρεις, τίς δύναται νὰ ἀφαιρέσῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀπὸ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, νὰ μετακινήσῃ ἐφ' ἅπαξ τὸ ἐορτολόγιον, κατὰ τὰ ἀρχαῖα ἔθιμα καὶ παραδόσεις, διὰ τὰς σημερινὰς κοινωνικὰς καὶ πνευματικὰς ἀνάγκας τῶν Χριστιανῶν; Ἐὰν ἡ διασάλυσις τοῦ Ἑορτολογίου ἔθιγε δόγματα καὶ παραδόσεις καθολικὰς πρῶται θὰ κατεξάνισταντο αἱ αὐτοκέφαλοι πατριαρχικαὶ ἐκκλησίαι καὶ θὰ διέκοπτον τοὺς πνευματικὸς αὐτῶν δεσμοὺς μετὰ ἐκκλησίας ἀθητησᾶσης τοὺς ἀρ-

χαίους θεσμούς καὶ εἰσηγηθείσης νεωτερισμοὺς ἐπιβλαβεῖς εἰς τὴν πίστιν· ἀλλ' οὐδὲν τοιοῦτον ἐγένετο, οὐδὲ διαταράχθη ἡ ἁρμονία τῆς ἐκκλησίας. διότι ἀναγνωρίζουσι τὸ ἐκκλησιαστικὸν τοῦτο δικαίωμα, τὸ ὅποιον καθιέρωσε τάξις καὶ πράξις αἰώνων, στοχαζόμεναι ὅτι τὸ τοιοῦτον ζήτημα εἶναι ἄσχετον μὲ πίστιν καὶ τὴν ἠθικὴν. Ἄλλως τε ἡ γενομένη διόρθωσις τοῦ ἡμερολογίου ἐπανέφερε τὰς εορτὰς εἰς τὰς ἐπικρατούσας ἡμερομηνίας, αἱ δὲ εἰρημέναι Ἐκκλησίαι ἐδήλωσαν ὅτι διὰ τοπικοὺς λόγους δὲν ἐφήρμοσαν εἰσέει αὐτήν. Μόνοι Ἀγιορεῖται τινες πατέρες ἐν τῷ ὑπερβολικῷ καὶ οὐ κατ' ἐπίγνωσιν ζήλω ἐπλήγωσαν τὴν γαλουχήσασαν Μητέρα, διέκοψαν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν μετ' αὐτῆς, περιεφρόνησαν τὴν κατοδυνομένην ἐκ τῶν πόνων μαρτυρικῆν ἐκκλησίαν εἰς τὰ τραύματα ἐπιθέντες τραύματα καὶ κατήγορησαν καὶ αὐτὸ τὸ πατριαρχικὸν μνημόσυνον! Πῶς οἱ σεβάσιμοι πατέρες καὶ εὐσεβέστατοι πρὸς ὑπεράσπιν τοῦ Ἑορτολογίου προβάλλουσι Συνοδικοὺς ἀνυπόκριτους Κανόνας, τοὺς δὲ πραγματικοὺς Κανόνας οἰκουμενικῆς Συνόδου δὲν δέχονται νὰ ἀκούσωσιν; Ἴδου τὶ ὀρίζουσιν οἱ πατέρες τῆς ἐν Κιπύλει πρωτοδευτέρας Συνόδου διὰ τοῦ ἰγ' αὐτῶν Κανόνος. «Τὰς τῶν αἰρετικῶν ζιζανίων ἐπισπορὰς ἐν τῇ τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίᾳ ὁ παμπάνηρος καταβαλὼν καὶ ταύτας ὄρων τῇ μαχαίρᾳ τοῦ Πνεύματος τεμνομένης προορίζουσιν, ἐφ' ἑτέραν ἦλθε μεθοδεῖας ὁδόν, τῇ τῶν σχισματικῶν μανίᾳ τὸ τοῦ Χριστοῦ σῶμα μερίζουσιν ἐπιχειρῶν. Ἀλλὰ καὶ ταύτην αὐτοῦ τὴν ἐπιβουλήν ἡ ἅγια σύνοδος ἀναστέλλουσα παντελῶς, ὥρισεν τοῦ λοιποῦ ἴνα, εἴ τις πρεσβύτερος ἢ διάκονος, ὡς δῆθεν ἐπὶ ἐγκλήμασί τισι τοῦ οἰκείου κατεγνωκῶς ἐπισκόπου, πρὸ συνοδικῆς διαγνώσεως καὶ ἐξετάσεως καὶ τῆς ἐπ' αὐτῷ τελείας κατακρίσεως ἀποστήναι τολμήσοι τῆς αὐτοῦ κοινωνίας, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν ταῖς ἱεραῖς τῶν λειτουργιῶν εὐχαῖς, κατὰ τὸ παραδεδομένον τῇ ἐκκλησίᾳ, μὴ ἀναφέρουσι, τοῦτον ὑποκεισθῆναι καθαιρέσει καὶ πάσης ἱερατικῆς ἀποστερεῖσθαι τιμῆς. ὁ γὰρ ἐν πρεσβυτέρου τάξει τεταγμένος καὶ τῶν μητροπολιτῶν ἀρχαίων τὴν κρίσιν καὶ πρὸ κρίσεως αὐτὸν κατακρίνων, ὅσον τὸ ἐπ' αὐτῷ, τὸν οἰκεῖον πατέρα καὶ ἐπίσκοπον, οὗτος οὐδὲ τῆς τοῦ πρεσβυτέρου ἐστὶν ἄξιος τιμῆς ἢ ὀνομασίας. οἱ δὲ τούτῳ συνεπόμενοι, εἰ μὲν τῶν ἱερωμένων εἰέν τινες, καὶ αὐτοὶ τῆς οἰκείας τιμῆς ἐκπιπέτωσαν. εἰ δὲ μοναχοὶ ἢ λαϊκοὶ, ἀφορίζεσθωσαν παντελῶς τῆς ἐκκλησίας, μέχρις ἂν τὴν πρὸς τοὺς σχισματικοὺς συνάφειαν διαπτύσαντες, πρὸς τὸν οἰκεῖον ἐπίσκοπον ἐπιστραφεῖν». (ἴδ. καὶ ἰε' Κανόνα τῆς αὐτῆς Συνόδου).

Δι' ὅσων εἶπον δὲν σκοπῶ νὰ μειώσω τὴν εὐσέβειαν τῶν Ἀγιορεϊτῶν τοὺς ὁποίους ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἀγαπῶ καὶ εὐλαβοῦμαι. θέλω νὰ δώσω εἰς αὐτοὺς ἀφορμὰς νὰ ἐρευνησωσι καλύτερον τὰ ἀρχαῖα αὐτῶν Τυπικά, τοὺς Κώδικας καὶ τὰς σχετικὰς περὶ εορτολογίου διατάξεις καὶ ἀναθεωρήσωσι τὰς γνώμας καὶ ἀποφάσεις αὐτῶν ἀπηλλαγμένοι πάθους καὶ προκαταλήψεως. εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι ἡ ἐπίγνωσις τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ ἀληθοῦς τῆς ἐκκλησίας συμφέροντος θὰ ἐπηρεάσῃ τὸν εὐσεβῆ λαὸν καὶ θὰ παύσῃ ὁ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διεγερθεὶς σάλος, ὁ τόσην βλάβην προξενῶν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων.

Ὅπως ἐκάστη ἐκκλησία καὶ μονὴ ἠκολούθει τὸ ἴδιον αὐτῆς Ἑορτολόγιον, οὕτω καὶ ἐκάστη ἐλευθέρως ἐδικαιοῦτο νὰ ψάλλῃ ἄλλα ᾠσματα διάφορα τῶν ἄλλων κατὰ τὰς μνήμας τῶν ἁγίων. καὶ τὰ δύο ἦσαν ἀδιάφορα καὶ ἐπιτρεπόμενα. οὐδεὶς δὲ ποτε ἤλεγξε τοὺς Στουδίτας, τοὺς Ἀγιοσαβίτας, τοὺς Ἀγιορείτας καὶ τοὺς λοιπούς, ὅτι ἐξέκλιναν ἀπὸ τοῦ ἐν χρῆσει Ἑορτολογίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἢ ὅτι ἀντικατέστησαν τοὺς ἐν αὐτῇ ἐν χρῆσει ὕμνους δι' ἄλλων. Αἱ Τυπικὰ τῶν μονῶν διατάξεις εἶναι σαφεῖς. «Ἰστέον δὲ ὅτι, γράφει τὸ Τυπικὸν τοῦ Σινᾶ, ἐν τούτοις τοῖς Τροπαρίοις τῶν ὡρῶν εὐρήσεις ἰσότητα. λέγουσι γὰρ ἕκαστος ἢ βούλεται» καὶ διὰ τοῦτο γέγονε σύγχυσις ἐν ταῖς μεταγραφαῖς ἕκαστου τὸ οἰκεῖον τεθέντος» (Δημητρίου, Τυπικὰ Β, 198). Καὶ τὸ Εὐεργετικὸν Τυπικὸν διαλαμβάνει. «Μηδεὶς οὖν ἐπαπορεῖτω τῇ ἐναλλαγῇ ἐντυχάνων τῶν τε Στιχηρῶν καὶ Κανόνων καὶ τῶν ἀναγνωσμάτων ὅπως διώριστο» (Δημητρ. Τυπικὰ Α, 442). Ὅτι ἡ τοιαύτη ἀρχή, τοῦ τιθεῖναι ἕκαστον τὸ οἰκεῖον ἐν ταῖς Ἀκολουθίαις ἦτο γενικὴ καὶ ἀδιάβλητος μαρτυρεῖ ἡ πληθὺς καὶ ἡ ποικιλία τῶν ᾠμάτων τῶν περιεχομένων εἰς τὰ τῶν Μονῶν Μηνολόγια. Καὶ ἵνα λάβωμεν ἀμυδρὰν ἰδέαν τῆς διαφορᾶς τοῦ ἀσματικοῦ πλούτου, τοῦ ὁποίου ἐγένετο χρῆσις ἐν τῇ θείᾳ λατρείᾳ κατὰ διαφόρους καιροὺς εἰς τὰς κατὰ τόπους ἐκκλησίας καὶ μονὰς παραθέτω κατάλογον ᾠμάτων μιᾶς καὶ μόνης ἑορτῆς, τῆς τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου, ἐκ τοῦ ἀνεκδότου ἔργου μου «Ταμεῖον ἐκκλησιαστικῆς ποιήσεως»¹.

Νοεμβρίου ιγ'

Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου

Εἰς τὸν Ἑσπερινὸν στιχηρὰ

Ἦχος δ' Ἑθνακας σημείωσις

1) Σκευὸς καθαρῶτατον τοῦ θείου Πνεύματος γέγονας...

2) Ἄγγελος ἐπίγειος καὶ ἐπουράνιος ἄνθρωπος...

(Κῶδ. 346 φ. 110β Παρισίαν. Θ32 φ. 77 Λαύρας. 1134 φ. 149 Βατοπεδίου. 638 Σινᾶ, Δ14 Λαύρ. Η51 Λαύρ. Ε191 Λαύρ.)

Ἄλλο: Ἦχος πλ. α' Χαίροις ἀσκητικῶν

3) Χαίροις ἡ ἐκκλησία βοᾷ σοὶ τῷ νυμφίῳ ἑαυτῆς ὦ Χρυσόστομε...

4) Χαίροις ἱερwsύνης κανῶν...

(Κῶδ. I 65 Λαύρας. Η 51 Λαύρ.)

Ἄλλο: Ἦχος β' Ποίσις εὐφημιῶν

5) Ποίσις πνευματικοῦ ᾠσμου μακαρίσωμεν...

6) Ποίσις πνευματικοῦ ἄνθεσι στεφανώσωμεν...

7) Ποῖον οὐκ ἐπαινεῖ στόμα σε ποία γλῶσσα...

8) Χρίσματι ἀληθῶς ἄγιε θείου Πνεύματος...

(Κῶδ. I 65 Λαύρας.)

1. Τὸ «Ταμεῖον» τοῦτο ἐκ 1500 σελίδων σχήματος ὀγδόου ἀπαρτιζόμενον περιέχει τὰς ἀγάς μόνον τῶν ἀσμάτων ὅσα ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καὶ ταῖς μοναῖς ἐψάλλοντο μετὰ παρασχημάτων εἰς τοὺς κώδικας κατὰ τὸ παρατιθέμενον ἐνταῦθα ὑπόδειγμα. συνετάχθη δὲ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς γενομένης συλλογῆς μου τῆς περιλειωμένης εἰς ὑπερ τοὺς τριάκοντα τόμους.

- 9) Πάντες οἱ ἐπὶ γῆς σήμερον φιλοθέω...
(Κῶδ. Θ32 φ. 69β Λαύρας)
*Ἄλλο: Ἦχος δ' Ὁς γενναίον ἐν μάρτυσι:
- 10) Ὁς χρυσήλατον σάλπιγγα σὲ Χρυσόστομε ἔχουσα...
(Κῶδ. I 65 Λαύρας).
*Ἄλλο: Ἦχος β' οἶκος τοῦ Ἐφραθά
- 11) Οἶκος πνευματικὸς τὰς χάριτας ἀπάσας...
12) Ποία γλῶσσα τὰ σὰ ὑμνήσαι ἐξαρκέσει...
13) Πάντες σε οἱ πιστοὶ προστάτην κεκτημένοι...
14) Ὡ Δέσποινα ἀγνή Παρθένε Θεοτόκε...
(Κῶδ. Θ32 φ. 96β Λαύρας. Ἔτερα τρία ὅμοια ἐν τῷ
Λαυριωτ. Κῶδ. Δ55 «Νόμου... οἶκος... χαιρε ἢ τὴν χαράν».)
*Ἄλλο: Ἦχος α' Πανεύφημοι μάρτυρες
- 15) Τὴν γλῶσσαν τὴν πάγχρυσον τὸν νοῦν τοῦ Θεοῦ γενόμενον...
(Κῶδ. Β 21 φ. 85β Λαύρας)
- Εἰς τὸν Ὁρθρον
- Κάθισμα: Ἦχος πλ. δ' τῇ ὑπερμάχῳ
- 1) Τῷ Χρυσοστόμῳ οἱ πιστοὶ τὰ ὑμνητήρια...
(Κῶδ. 399 φ. 29β Παρισίων)
*Ἄλλο: Ἦχος πλ. δ' Τὴν σοφίαν τοῦ Λόγου
- 2) Θησαυρὸς ἀνεδείχθης πνευματικὸς...
(Κῶδ. 346 φ. 104β Παρισίων. 1134 φ. 134 Βατοπεδίου. Ε191-
Λαύρας. Θ42 Λαύρ. Κ198 Λαύρ.)
- 3) Τῆς σοφίας τῷ στήθει ὡς καθαρὸς...
(Κῶδ. Θ32 φ. 75 Λαύρ.)
*Ἄλλο: Ἦχος α' Τὸν τάφον σου
- 4) Δογματῶν ἀστραπαῖς...
(Κῶδ. Δ55 Λαύρας)
- 5) Χρυσόμορφος ἀστήρ τοῖς βροτοῖς ἀνατείλας...
(Κῶδ. 346 φ. 104 Παρισίων. 1134 φ. 133 Βατοπεδ. Ε191 Λαύρ.
Κ198 Λαύρ. 1615 φ. 352 Παρισίων)
*Ἄλλο: Ἦχος δ' Ταχὺ προκατάλαβε
- 6) Τὴν μνήμην τελέσωμεν...
(Κῶδ. Δ55 Λαύρας)

Κοντάκιον

Ἦχος β' Τὰ ἄνω ζητῶν

- 1) Ἐκ τῶν οὐρανῶν τὴν γνῶσιν κομισάμενος...

Ὁ Οἶκος

Ἐκ τῆς παγχρύσου γλώττης σου, πάτερ, ρεῖθρα στάξον μοι...

(Κῶδ. 259 φ. 129β Παρισίων)

Κοντάκιον ἕτερον

οὐ ἡ ἀκροστιχίς «Τοῦ ταπεινοῦ [Ρωμανοῦ]

Ἦχος πλ. β' Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πληρώσας

- 2) Ἐκ τῶν οὐρανῶν ἐδέξω τὴν θεῖαν χάριν.. (ἴδ. ἔντυπα)

Ὁ Οἶκος

α) Τῷ τῶν θλων ποιητῇ κλίνω τὸ γόνυ.. (ἴδ. ἔντυπα)

β) Ὁ τῶν ἐπουρανίων ἀρχιεράρχης...

γ) Ὑπὲρ τὴν τοῦ ἡλίου φαίνει ἀκτίνα...

δ) Τερπνὸς περὶ τὸν δρθρον δείκνυται ἡλιος...

ε) Ἀγνοῶ πῶς τὸν θεῖον προσαγορεύσω...

ς) Παράδεισος ὑπάρχει θεολογίας...

ζ) Ἴσορρόπους τοῖς πράγμασιν οὐχ εὐρίσκω...

η) Νῶε μὲν ἐκδιδάσκων τοὺς παρανόμους...

θ) Ὁ μὲν ἡλιος λάμπων ὡς φθάσει πόρρω..

(Κῶδ. Γ28 φ. 41 Λαύρας. 1041 φ. 48β Βατοπεδ. 259 φ. 129β

Παρισίων (ἢ α' καὶ θ' στροφῆ). 1615 φ. 244β Παρισίων

(ἢ δ' στροφῆ). 1576 φ. 27β Παρισίων (ἢ γ' καὶ δ' στροφῆ).

Κοντάκιον ἕτερον

Ποίημα Ἰωάννου Εὐχαΐτων

Ἦχος πλ. δ' Τῇ ὑπερμάχῳ

- 3) Τῷ Χρυσσοστόμῳ εἰ πιστοὶ τὰ ὑμνητήρια...

Ὁ Οἶκος

Ἄγγελος σαρκοφόρος ἀπὸ γῆς ἀνεπέμφθης...

(Κῶδ. Ι 77 Λαύρας)

Ὁ Κανὼν (ιαμβικός), οὐ ἡ ἀκροστιχίς

«Πανευμενῶς δέχοιο τοὺς λόγους πάτερ»

Ἦχος β' Σταίθει θαλάσσης

- 1) Πάλαι τυράννου τριστατῶν πανοπλίαν...

(Κῶδ. Α 170 φ. 135 Λαύρας)

Κανὼν ἕτερος (ιαμβικός), οὐ ἡ ἀκροστιχίς

«Μερκουρίου μέλισμα τῷ Χρυσσοστόμῳ»

Ποίημα Μερκουρίου

Ἦχος α' Ἐσωσε λαὸν

- 2) Μωσῆς Ἐρυθρὰν σταυρικωτάτῳ τύπῳ...

(Κῶδ. Α 170 φ. 136 Λαύρας)

Κανὼν ἕτερος, οὐ ἡ ἀκροστιχίς

«Ὑμνοὶς ἀνυμῶ τὸν καλὸν σε ποιμένα μοναχὸς Ἰωάννης»

Ποίημα Ἰωάννου Εὐχαΐτων

Ἦχος α' Σοῦ ἡ τροπαιοῦχος

- 3) Ὑμνοὶς τὸν ποιμένα τὸν καλὸν καὶ μιμητὴν τοῦ καλοῦ...

(Κῶδ. Ι 77 φ. 336 Λαύρας).

Κανὼν ἕτερος

Ποίημα Ἰωάννου μοναχοῦ (τοῦ Λαμασκηνοῦ)

Ἦχος α' Ἄσωμεν πάντες λαοί

- 4) Χρύσειον στόμα Χριστοῦ, ἱεροφάντα, ἐδείχθης...
(Κῶδ. 259 φ. 132 Παρισίων. Δ. α. XXIV Κρυπτοφέρρης)

Κανὼν ἕτερος, οὗ ἡ ἀκροστιχίς

«Λόγοις προσαιδῶ σοι πάτερ Χρυσολόγε ἐγὼ ὁ Ἰωάννης»

Ποίημα Ἰωάννου Εὐχαΐτων

Ἦχος β' Ἐν θυῶ κατέστρωσε

- 5) Λογικῶν χαρίτων ὁ χορὸς, ὁ τῆν χαριτῶν νυμον...
(Κῶδ. I 77 Λαύρας).

Κανὼν ἕτερος. οὗ ἡ ἀκροστιχίς

«Τὸ Χρυσορροῆμον ἐν λόγοις μέλλω στόμα. ὕμνος Ἰωάννου»

Ποίημα Ἰωάννου Εὐχαΐτων

Ἦχος γ' Χέρσον ἀβυσσοτόκον

- 6) Τρίφωτον ἐνιαίαν αἰγλήν ἄτμητον τρισηλίου ἀστραπῆ...
(Κῶδ. I 77 Λαύρας)

Κανὼν ἕτερος

Ποίημα Γερμανοῦ Κηπολεως

Ἦχος γ' Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ

- 7) Ὡς ὑπέρτιμον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ κεκτημένον ὄνομα...
(Κῶδ. 259 φ. 137β Παρισίων)

Κανὼν ἕτερος, οὗ ἡ ἀκροστιχίς

«Ὑμῶ λιγυρῶς τὴν μετανοίας λύραν μοναχὸς Ἰωάννης»

Ποίημα Ἰωάννου Εὐχαΐτων

Ἦχος δ' Ἀνοιξω τὸ στόμα μου

- 8) Ὑψόθεν μοι, πάγχρυσε, ὡς αἰετὸς συγκατάβηθι...
(Κῶδ. I 77 Λαύρας)

Κανὼν ἕτερος

Ποίημα Ἀνδρέου Κρήτης

Ἦχος δ' Ἄρματα Φαραῶ

- 9) Ἐδειξας ὁ Θεὸς μετανοίας ὁδηγὸν καὶ πάντων διδάσκαλον...
(Κῶδ. Δ14 φ. 21 Λαύρας)

Κανὼν ἕτερος, οὗ ἡ ἀκροστιχίς κατ' ἄλφ.

ἐν δὲ τοῖς Θεοτοκίοις «Φιλοθέου»

Ποίημα Φιλοθέου Κηπόλεως

Ἦχος δ' Ἀνοιξω τὸ στόμα μου

- 10) Ἀνοιξας τὸ στόμα μου τῆς διανοίας μακάριε...
(Κῶδ. Δ118 φ. 139 Λαύρας. Θ42 Λαύρ. 1134 φ. 136 Βατο-
πεδ. E118 Λαύρ. 67 Καθολικοῦ Λαύρας)

Κανὼν ἕτερος, οὗ ἡ ἀκροστιχίς

«Χρυσοῦν ἐπαινῶ τοῦ Χρυσοστόμου στόμα»

Ἦχος δ' Ἀνοιξω τὸ στόμα μου

- 11) Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ χαριτώσας τὸν πάγχρυσον

(Κῶδ. Καυσοκαλυβίων)

Κανὼν ἕτερος, οὗ ἡ ἀκροστιχίς

«Τὸν κοσμολαμπὴ φωσφόρον μέλπω λόγοις ἐγὼ Ἰωάννης»

Ποίημα Ἰωάννου Εὐχαΐτων

Ἦχος πλ. α' Ἴππον καὶ ἀναθάτην

- 12) Τέθριππον, χρυσολόγε, ταῖς γενικαῖς ἀρεταῖς. .

(Κῶδ. 77 Λαύρας)

Κανὼν ἕτερος, οὗ ἡ ἀκροστιχίς

«Συνώνυμος μέλπει σε τὸ χρυσοῦν στόμα

οἰκτρὸς μοναχὸς οἰκέτης Ἰωάννης»

Ποίημα Ἰωάννου Εὐχαΐτων

Ἦχος πλ. β' Κύματι θαλάσσης

- 13) Στόματι πηλίνῃ καὶ γλώσση γεώδει σὲ τὸν Χρυσόστομον...

(Κῶδ. I 77 Λαύρας)

Κανὼν ἕτερος, οὗ ἡ ἀκροστιχίς

«Ἰωάννη φρούρει με σὸν Κωνσταντῖνον»

Ποίημα Κωνσταντίνου δεσπότη (τοῦ Πορφυρογεννήτου)

Ἦχ. πλ. β' Ὡς ἐν ἡπειρῷ πεζεύσας

- 14) Ἱερωτάτη χορεία τῶν εὐσεβῶν συνελθούσα σήμερον...

(Κῶδ. 1570 φ. 70 Παρισίων)

Κανὼν ἕτερος, οὗ ἡ ἀκροστιχίς

«Ἐκτε δέσεις τῷ Χρυσοστόμῳ πρέπει Ἰωσήφ»

Ποίημα Ἰωσήφ τοῦ Ὑμνογράφου

Ἦχος πλ. β' Κύματι θαλάσσης

- 15) Ἐκ τῶν ἀναγκῶν με τοῦ θίου, παμμάρκα, καὶ τῶν παγίδων με...

(Κῶδ. Δ32 φ. 13 Λαύρας, Δ. α. V. καὶ Δ. α. XXX Κρυπτοφέρρης)

Κανὼν ἕτερος, οὗ ἡ ἀκροστιχίς

«Τὸ χρυσοφαῆς πατέρων μέλπω κῦδος μοναχὸς Ἰωάννης»

Ποίημα Ἰωάννου Εὐχαΐτων

Ἦχος βαρῦς. Νεῦσει σου

- 16) Τάγμασιν ἀσωμάτων ἁμοταγῆς χρηματίζων...

(Κῶδ. I 77 Λαύρας)

Κανὼν ἕτερος, οὗ ἡ ἀκροστιχίς

«Ὡδὴν φέρω σοι ἐβδόμην χρυσοῦν στόμα Ἰωσήφ»

Ποίημα Ἰωσήφ τοῦ ὕμνογράφου

Ἦχος βαρῦς. Νεῦσει σου

- 17) Ὡφθης ὠραϊσμένος τῶν ἀρετῶν ταῖς ἰδέαις...

(Κῶδ. Δ32 φ. 57 Λαύρας)

Κανὼν ἕτερος, οὗ ἡ ἀκροστιχίς

«Κωνσταντίνος σοι, Χρυσορρήμον τὸν κρότον»

Ποίημα Κωνσταντίνου δεσπότη (τοῦ Πορφυρογεννήτου)

*Ἦχος πλ. δ' Σταυρὸν χαράξας

18) Κρατῆρα λόγου ζωῆς ὄν ὡς γῆ διψῶσα ἐξέπιες...

(Κῶδ. Β6 φ. 121 Λαύρας)

*Ἐξαποστειλάριον

Γυναίκες ἀκουίσθητε

1) Τῆς ἄκρας ἀγαθότητος Θεοῦ τὴν ὑπεράπειρον...

(Κῶδ. 259 φ. 139β Παρισίων)

2) Τὸ στόμα τὸ πυρίπυρον. τὴν λύραν τὴν τοῦ Πνεύματος...

(Κῶδ. Ε152 φ. 133 Λαύρας)

*Ἄλλο: Ὁ οὐρανὸν τοῖς ἄστροις

3) Ὁ τῷ σοφῷ ἱεράρχῃ τὴν χάριν σου ἀποστειλάς...

(Κῶδ. 259 φ. 139β Παρισίων)

*Ἄλλο: Τοῖς μαθηταῖς συνέλωμεν

4) Τῷ θρόνῳ παριστάμενος τῆς θεότητος πάτερ...

(Κῶδ. 346 φ. 110 Παρισίων)

*Ἄλλο: Ἐν πνεύματι τῷ ἱερῷ

5) Τὴν λύραν τὴν χρυσήλατον, τὸ χρυσότευκτον στόμα...

(Κῶδ. 1570 φ. 77 Παρισίων)

*Ἄλλο:

6) Τὸν Χρυσολόγον ἅπαντες...

(Κῶδ. Η51 Λαύρας)

*Ἄλλο:

7) Ὡς κάλαμος...

(I 65 Λαύρας)

*Ἄλλο:

8) Ὡς ποταμὸν χρυσόβρυτον...

(Κῶδ. Θ47 Λαύρας)

*Ἡ ποικιλία αὐτῆ τῶν ἁσμάτων τῶν περιεχομένων εἰς τὰ ἐν χρήσει ἄλλοτε λειτουργικὰ βιβλία ἀποδεικνύει καὶ μαρτυρεῖ, ὅτι καὶ ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ ἡ Ἐκκλησία ἐσέβητο «τὰ κεραιτηκότα ἔθη» ἐν παντὶ τόπῳ καὶ πάσῃ μονῇ. Οἱ Λαυριῶται πατέρες συνήθειαν εἶχον νὰ ἐπιτελῶσι μεγαλοπρεπῶς μετὰ πλήρους ἰδίας ἀκολουθίας τὰ προεόρτια καὶ τὰ μεθέορτα τοῦ ὁσίου Ἀθανασίου, τοῦ κητόρος τῆς Λαύρας, κατὰ Τυπικὴν τῆς μονῆς των διάταξιν (Δημητριάδου, Τυπικὰ Β, 510,511) μεταπορίζοντες τὴν μνήμην τῆς ὁσίας Μάρθας. Ποίαν ἠκολούθουν παράδοσιν; ἰδικὴν των. Αἱ δὲ λοιπαὶ μοναὶ τοῦ ἁγίου Ὁρους, αἱ μὴ ἀκολουθοῦσαι τὴν Λαυριωτικὴν παράδοσιν, ποίαν ἠθέτησαν παράδοσιν; οὐδεμίαν. οὐδὲ ἐκάλεσαν νεωτεριστὰς τοὺς Λαυριώτας, οὔτε σχισματικούς καὶ αἰρετικούς τοὺς μοναχοὺς τῶν ἄλλων μονῶν τοὺς μὴ τε-

λοῦντας τὰ τοιαῦτα προεόρτια καὶ μεθεόρτια. Τὸ Βατοπεδινὸν Τυπικὸν χωρὶς νὰ κατακρίνη τὴν πράξιν τῆς Λαύρας σημειοῖ ἀπλῶς «Τὰ προεόρτια τοῦ ἁγίου οὐ ψάλλονται παρ' ἡμῖν» (Δημητρ. Τυπικά Β, 510). ὁμοίως καὶ τὸ τῆς μονῆς Φιλοθέου· «οὐ ψάλλονται παρ' ἡμῖν τὰ προεόρτια τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, ἀλλὰ μόνον ἐν τῇ αὐτοῦ ἁγία Λαύρα» (Δημητρ. Τυπικά Β, 344). Οἱ τῆς μονῆς τοῦ Ξενοφώντος ἐτέλουν μεθεόρτια τοῦ ἁγίου Γεωργίου μετακινήσαντες τὴν ἑορτὴν τῆς δσίας Ἐλισάβετ τῆς θαυματουργοῦ. κατὰ ποίαν παράδοσιν; τῆς μονῆς των, διότι ὁ ναὸς αὐτῶν ἐτιμάτο ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Γεωργίου (Δημητρ. Τυπικά Β, 534). Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ οἱ Σιναΐται προεώρταζον τὸν προφήτην Μωϋσῆν (Δημητρ. Τυπικά Β, 408), οἱ Θεσσαλονικεῖς τὸν ἅγιον Δημήτριον¹, ἐν δὲ τῇ μονῇ τοῦ ἁγ. Διονυσίου (ἐν Ἀγίῳ Ὄρει) ἐτέλουν καὶ τὰ μεθεόρτια τοῦ ἁγ. Δημητρίου (Δημητρ. Τυπικά Β, 581). Εἰς ἄλλας μονὰς ἐτελοῦντο προεόρτια τῶν γενεθλίων τοῦ Προδρόμου, πλήρης δὲ προεόρτιος Ἀκολουθία κεῖται ἐν τῷ Παρισινῷ Κῶδ. 345 φ. 160β, καὶ ἀλλαγῆς προεόρτια τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμου (Δημητρ. Τυπικά Β, 354).

Ἐξ ὧων εἶπον, δι' ὧων ἐξ ἀυθεντικῶν μνημείων ἀπαραχαράκτως ἐμαρτύρησα, ἐν καὶ μόνον ἐξάγεται ἀδιαμφισβήτητον συμπέρασμα, μία ἀλήθεια, ὅτι τὸ Ἑορτολόγιον τῆς ἐκκλησίας ἐκανονίζετο ὑπὸ τῶν προεστῶτων αὐτῆς, ὅτι ἐκάστη ἐκκλησία καὶ μονὴ εἶχε τὸ ἴδιον αὐτῆς Ἑορτολόγιον, ὅτι οὔτε Κανόνα Συνοδικὸν κατεπάτει ὁ μετακινῶν τοῦτο, (ἀφοῦ τοιοῦτος δὲν ὑπῆρχεν) οὔτε τὴν ἱερὰν τῆς ἐκκλησίας παράδοσιν ἠθέτει, οὔτε εἰς κριμα ἢ κατάκρισιν ὑπόκεινται οἱ ἀκολουθοῦντες τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ Ἑορτολόγιον καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος διεγερθεὶς περὶ τὸ Ἑορτολόγιον σάλος ὀφείλεται εἰς βεβιασμένην καὶ ἄστοχον ἐρμηνείαν τῆς ἱερᾶς παραδόσεως, μετὰ τὴν ὁποίαν οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει τὸ Ἑορτολόγιον, τὸ διαρρηθμιζόμενον κατὰ παραδόσεις τοπικὰς κατὰ διατάξεις Τυπικὰς, κατ' ἀνάγκας κοινωνικὰς καὶ πνευματικὰς, «ὅπως δόξη τῷ προεστῶτι». Τὸ Ἑορτολόγιον κανονίζει ἢ θέλησις τῶν προεστῶτων τῆς ἐκκλησίας. τοιαύτην παράδοσιν ἔχομεν καὶ ταύτην πρέπει νὰ σεβασθῶμεν.

«Ἡμεῖς ἐγράψαμεν ὡς εὔρομεν ἐγγράφως, εἰ δὲ τις οὐ προσίεται, οὐδὲ πιστεύει ταῦτα, ὡς θέλει ὡς βούλεται οὕτω πορευέτω, καὶ ὁ Θεὸς κρινεῖ αὐτόν». (Δημητρ. Τυπικά Β, 368)

† Ο ΠΡ. ΛΕΟΝΤΟΠΟΛΕΩΣ ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ

Ἐν Παρισίῳ κατὰ Ἰούλιον 1936

1. Τὴν προεόρτιον Ἀκολουθίαν τοῦ ἁγ. Δημητρίου συνθεθεῖσαν ὑπὸ Συμεῶν τοῦ Θεσσαλονικῆς ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τῆς Ἑταιρείας Βυζαντινῶν σπουδῶν τ. ΙΑ', 123-149.